ក្រុមលេខាធិការដ្ឋាន (ព្រឹទ្ធសភា)
លេខ ១២៣៨
ថ្ងៃទី ១៣ / ៤ ម៉ោង
បញ្ជូនទៅ

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៩០៤/០០២

យើង

ព្រះបាទសម្ដេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ

វរ្ម័នរាជហរិវង្ស ឧភតោសុជាត វិសុទ្ធពង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍

និករោត្តម ធម្មិកមហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

-បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០៤/០០១ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមសំដៅធានានូវដំណើរការជាប្រក្រតីនៃស្ថាប័នជាតិ

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស / រកត / ០៧០៤ / ១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្ដីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២ / នស / ៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្ដីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស / រកម / ០១៩៦ / ១៦ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្ដីពីការបង្កើតក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

-បានទ្រង់យល់សេចក្ដីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្ដីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារនៃការចូលរួមរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី១ នីតិកាលទី៣ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័ត យល់ស្របលើទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង កាលពីថ្ងៃទី ០៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ៩ នីតិកាលទី ១ ហើយដែលមានសេចក្ដីទាំងស្រុងដូចតទៅ:

ស្តីពី

ការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារនៃការចូលរួមរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារនៃការចូលរួម របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុង កែនគុន ប្រទេសម៉ិចស៊ិច នាថ្ងៃទី ១១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ ដូចមានអត្ថបទ ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធទាំងស្រុងជូនភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ៣.-

ច្បាប់នេះត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤

ក្នុងព្រះបរមនាម និងតាមព្រះរាជបញ្ជាសំបទ្ទាប់

ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី

ហត្ថលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

ជា ស៊ីម

ពរ.០៩០៩.២៥៨

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្ថលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ហត្ថលេខា

ចម ប្រសិទ្ធ

លេខ ២០២ ចល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤

អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល

ស៊ីវ៉ា ... តាន់

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

ពិធីសារ

ស្តីពី

ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បកប្រែក្រៅផ្លូវការដោយ

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

មាតិកា

១-បញ្ជីរាយនាមឯកសារ សំរាប់ដាក់ជូនរដ្ឋសភាជាតិ ដើម្បីសុំសច្ចាប័ន សំរាប់ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

២-ពិធីសារ ស្តីពីការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ភ្ជាប់ដោយឧបសម្ព័ន្ធដូចខាងក្រោមៈ

- ឧបសម្ព័ន្ធ១ៈ តារាងសន្យា ស្តីពីពន្ធគយចង និង
- ឧបសម្ព័ន្ធ២ៈ តារាងសន្យា ស្តីពីវិស័យសេវាកម្ម

៣-របាយការណ៍ក្រុមការងារ ស្តីពីការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បញ្ជីរាយនាមឯកសារ សំរាប់ដាក់ជូនរដ្ឋសភាជាតិ ដើម្បីសុំសច្ចាប័ន
សំរាប់ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បញ្ជីរាយនាមឯកសារ សំរាប់ដាក់ជូនរដ្ឋសភាជាតិ ដើម្បីសុំសច្ចាប័ន
សំរាប់ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

១- ពិធីសារ ស្តីពីការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ភ្ជាប់ដោយឧបសម្ព័ន្ធដូចខាងក្រោមៈ

ឧបសម្ព័ន្ធ១ៈ តារាងសន្យា ស្តីពីពន្ធគយចង

ឧបសម្ព័ន្ធ២ៈ តារាងសន្យា ស្តីពីវិស័យសេវាកម្ម

២- របាយការណ៍ក្រុមការងារ ស្តីពីការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

៣- កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ហៅថាកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេស) ស្តីពីការបង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងកិច្ចព្រមព្រៀងជាឧបសម្ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនេះ លើកលែងតែកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពហុភាគីស្ម័គ្រចិត្ត (Plurilateral Agreements) ចំនួន៤ ដូចខាងក្រោមចេញ ដែលកម្ពុជាមិនបានសន្យាចូលរួមអនុវត្តៈ

- កិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មលើអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល (Agreement on Trade in Civil Aircraft)
- កិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មលើលទ្ធកម្មរដ្ឋាភិបាល (Agreement on Trade in Government Procurement)
- កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ស្តីពីម្ហូបអាហារមានជាតិទឹកដោះ (International Diary Agreement)
- កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ស្តីពីសាច់សត្វសណ្តានគោ (International Bovine and Meat Agreement)

ពិធីសារ

ស្តីពី

ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ភ្ជាប់ដោយឧបសម្ព័ន្ធ

ពិធីសារ ស្តីអំពី

ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បុព្វកថា

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (តទៅនេះហៅថា "WTO") អនុលោមតាមមាត្រា XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេស នៃការបង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (តទៅនេះហៅថា កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក " WTO Agreement") និង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

យោងកំណត់ហេតុ នៃរបាយការណ៍ក្រុមការងារ ស្តីអំពីការសុំចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលត្រូវបានរៀបរៀងឡើងនៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/21 ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៣ (តទៅនេះហៅថា របាយការណ៍ នៃក្រុមការងារ " Working Party Report ") ។

យើងលើលទ្ធផលនៃការចរចា ស្តីអំពីការសុំចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

បានព្រមព្រៀងដូចខាងក្រោម:

ផ្នែក I : បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

១- នៅពេលចូលជាធរមាន នៃពិធីសារនេះ ដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ៨ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា យល់ព្រមចូលក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដោយអនុលោមតាមមាត្រា XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ហើយនិងបន្ទាប់មកក្លាយជាសមាជិក នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

២- កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយល់ព្រមចូលនោះ គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក រួមបញ្ចូលទាំងកំណត់ពន្យល់ ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដូចដែលត្រូវបានកែតម្រូវ ធ្វើវិសោធនកម្ម ឬ បើមិនដូច្នោះទេ ត្រូវបានកែប្រែដោយលិខិតូបករណ៍ច្បាប់ណាមួយ ដែលបានចូលជាធរមានមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ។ ពិធីសារនេះ

ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការសន្យានៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២២៤ នៃរបាយការណ៍ក្រុមការងារ ត្រូវតែជាផ្នែកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

៣- លើកលែងតែអ្វីដែលបានចែងផ្ទុយពីកថាខណ្ឌ ២២៤ នៃរបាយការណ៍ក្រុមការងារ កតាព្វកិច្ចក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពហុភាគីទាំងនោះ ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ ដោយចាប់ផ្ដើមជាមួយនឹងការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះ ត្រូវអនុវត្តដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រសិនបើព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលយកកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ នាកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះ ។

៤- ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចរក្សាទុកនូវវិធានការណាមួយ ដែលមិនស្របនឹងកថាខណ្ឌ ១ នៃមាត្រា II នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្ដីអំពីពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម (តទៅនេះហៅថា "GATS") ដែលបានចែងថា វិធានការនោះ ត្រូវកំណត់ត្រាក្នុងបញ្ជីនៃការលើកលែងក្នុងមាត្រា II ដែលភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធទៅនឹងពិធីសារនេះ ហើយបំពេញបាននូវលក្ខខណ្ឌក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្ដីអំពីពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម ទាក់ទិននឹងការលើកលែងក្នុងមាត្រា II ។

ផ្នែក II : តារាងនៃការសន្យា

៥- តារាងដែលបានរៀបរៀងឡើងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I នៃពិធីសារនេះ ត្រូវក្លាយជាតារាងសម្បទាន និងការសន្យា ដែលភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធ ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្ដីអំពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ១៩៩៤ (តទៅនេះហៅថា "GATT 1994") និងតារាង នៃការសន្យាជាក់លាក់ ដែលភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្ដីអំពីពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ សម្បទាន និងការសន្យាដែលបញ្ចូលក្នុងតារាង ត្រូវអនុវត្តដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃតារាងពាក់ព័ន្ធនិមួយៗ ។

៦- ក្នុងគោលបំណង នៃសេចក្ដីយោងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៦(ក) នៃមាត្រា II របស់ GATT 1994 ចំពោះកាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ កាលបរិច្ឆេទដែលអាចអនុវត្តបានទាក់ទិននឹងតារាងសម្បទាន និងការសន្យាដែលភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធទៅនឹងពិធីសារនេះ គឺត្រូវជាកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ។

ផ្នែក III : អវសានបញ្ញត្តិ

៧- ពិធីសារនេះ ត្រូវបើកចំហចំពោះការទទួលយល់ព្រម ដោយការចុះហត្ថលេខា ឬពុំនោះទេ ដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រហូតដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែមិនា ឆ្នាំ ២០០៤ ។

៨- ពិធីសារនេះ នឹងត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលត្រូវបានទទួលយល់ព្រមដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

៩- ពិធីសារនេះ នឹងត្រូវតំកល់ទុកនៅអគ្គនាយកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។ អគ្គនាយកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវថតចំលងដោយមានការបញ្ជាក់ នៃពិធីសារនេះ និងធ្វើការជូនដំណឹងអំពីការទទួលយល់ព្រមដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជូនទៅសមាជិកនិមួយៗ នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងជូនទៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយអនុលោមតាមកថាខ័ណ្ឌ៧។

ពិធីសារនេះ នឹងត្រូវបានចុះបញ្ជី ដោយអនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០២ នៃធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

ធ្វើនៅទីក្រុងហ្សឺណែវ នៅថ្ងៃទីដប់មួយ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ តែមួយច្បាប់គត់ ជាភាសាអង់គ្លេស ភាសាបារាំង និងភាសាអេស្ប៉ាញ៉ុល ច្បាប់និមួយៗគឺត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ លើកលែងតែតារាងដែលភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធ ដែលបានបញ្ជាក់ថា តារាងនោះត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ជាភាសាណាមួយក្នុងចំណោមភាសាទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

តារាងនៃការសន្យា ចំពោះវិស័យសេវាកម្ម

បញ្ជីនៃមាត្រា២ ស្តីពី
ការលើកលែងចំពោះភាពអនុគ្រោះប្រជាជាតិខ្ពស់បំផុត (MFN)

ត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់តែជាភាសាអង់គ្លេស

របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមរយៈវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាតាមរយៈវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
ក. ការសន្យាផ្តេក ត្រូវអនុវត្តចំពោះបណ្តាវិស័យ ដែលបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងតារាងសន្យា នៃវិស័យសេវាកម្មខាងក្រោម			
ការឧបត្ថម្ភធន		(៣) (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច ចំពោះការឧបត្ថម្ភធន រាប់បញ្ចូលទាំងការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍន៍ ។	
ទិដ្ឋានការពន្ធ		(១)(២) (៣) បើកទូលាយពាក់ព័ន្ធនឹងពន្ធ	
ដីធ្លី		(៣) រូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គលដែលមិនមែនជាសញ្ជាតិកម្ពុជា អាចជួលដីប៉ុន្តែមិនអាចកាន់កាប់កម្មសិទ្ធិលើដីបានទេ ។	
សិទ្ធិត្រូវទទួលបាន	លក្ខខ័ណ្ឌ នៃកម្មសិទ្ធិ ការគ្រប់គ្រង ការប្រតិបត្តិ ទំរង់ក្រុមហ៊ុន និងទំហំនៃសកម្មភាព ដែលចែងក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬទំរង់ដទៃទៀតនៃការយល់ព្រមក្នុងការបង្កើត ឬការអនុញ្ញាតអោយធ្វើប្រតិបត្តិការ ឬផ្តល់សេវាកម្ម ចំពោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្មដែលមានស្រាប់ នឹងមិនត្រូវធ្វើអោយមានភាពរឹតត្បិតលើសពីអ្វី ដែលមានស្រាប់នោះ ដោយគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់កម្ពុជា។		
ការលើកទឹកចិត្ត នៃវិនិយោគទុន	(៣) អ្នកវិនិយោគទុន ដែលស្វែងរកការលើកទឹកចិត្តនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ស្តីពីវិនិយោគទុន ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអោយបានគ្រប់គ្រាន់ និងសមស្របដល់បុគ្គលិកកម្ពុជារួមទាំងការតំឡើងឋានៈអោយកាន់តំណែងខ្ពស់។	(៣) បើកទូលាយ	

របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមរយៈវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាតាមរយៈវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
វត្តមាន នៃរូបវន្តបុគ្គល	(៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែវិធានការទាក់ទិននឹងការចូល និងការស្នាក់នៅជាបណ្តោះអាសន្ន នៃរូបវន្តបុគ្គលណា ដែលស្ថិតក្នុងប្រភេទមួយក្នុងចំណោមប្រភេទដូចខាង ក្រោម: អ្នកធ្វើទស្សនកិច្ចជំនួញ រូបវន្តបុគ្គលដែល: - ចូលមកកម្ពុជាក្នុងគោលបំណងចូលរួមកិច្ចប្រជុំជំនួញ បង្កើតទំនាក់ទំនងជំនួញ រួមទាំងការចរចា សំរាប់ការលក់សេវាកម្ម និង/ឬធ្វើសកម្មភាពស្រដៀងគ្នាផ្សេងទៀត។ - ស្នាក់នៅកម្ពុជាដោយមិនទទួលប្រាក់ចំណូលពីប្រភពកម្ពុជា - មិនទាក់ទិននឹងការលក់ដោយផ្ទាល់ចំពោះសាធារណៈ ឬការផ្តល់សេវាកម្ម ទិដ្ឋាការចូលសំរាប់អ្នកធ្វើទស្សនកិច្ចជំនួញ និងមានសុពលភាពចំនួន៩០ថ្ងៃ សំរាប់ការស្នាក់នៅដំបូងតែ ៣០ ថ្ងៃ ហើយដែលអាចពន្យាបាន។	(៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែវិធានការ ដែលជះឥទ្ធិពលលើប្រភេទ ដែលបានចែងនៅក្រោមផ្នែក នៃការបើកច្រកទីផ្សារ។	

របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមរយៈវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាតាមរយៈវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកចំហទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
	នោះ។ នាយកប្រតិបត្តិ នឹងមិនធ្វើការទាក់ទិននឹងការផ្តល់សេវាកម្មជាក់ស្តែង ឬសេវាកម្មដោយផ្ទាល់នៃក្រុមហ៊ុននោះទេ។ ខ) អ្នកគ្រប់គ្រង: ដោយមិនតម្រូវឲ្យរាយស្របនឹងការធ្វើតេះចំពោះទីផ្សារការងារ រូបវន្តបុគ្គលដែលជួលដោយនីតិបុគ្គល និងមានចំណេះដឹងក្នុងកំរិតជំនាញខ្ពស់ ឬចំណេះដឹងផ្ទាល់នៃផលិតផលរបស់នីតិបុគ្គល សេវាកម្ម ការស្រាវជ្រាវ សំភារៈ បច្ចេកទេស ឬការគ្រប់គ្រង និងអ្នកដែលដឹកនាំក្រុមហ៊ុន ឬផ្នែកនៃក្រុមហ៊ុន ត្រួតត្រា និងត្រួតពិនិត្យលើកិច្ចការត្រួតត្រាដទៃទៀត បុគ្គលិកវិជ្ជាជីវៈ ឬបុគ្គលិកផ្នែកគ្រប់គ្រង មានអំណាចក្នុងការជួល ឬដេញចោល ឬផ្តល់អនុសាសន៍ក្នុងការជួល ឬដេញចោល ឬធ្វើសកម្មភាពដទៃទៀត និងអនុវត្តនូវអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិលើប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃ។ ពួកគេទាំងនោះ មិនរាប់បញ្ចូលអ្នកត្រួតត្រាជួរទីមួយទេ លុះណាតែបុគ្គលិក ដែលត្រូវគេត្រួតត្រានោះ ជាបុគ្គលិកអាជីព ហើយពួកគេក៏មិនត្រូវជានិយោជិកដែលបំពេញកិច្ចការបឋម ដែលចាំបាច់សំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្មនោះដែរ។		

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
ខ. ការសន្យាលើវិស័យជាក់លាក់			
I. ទិស័យសេវាកម្មជំនួញ			
១- សេវាកម្មអាជីព			
(ក) សេវាកម្មច្បាប់ (កូដ ៨៦១)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) ក្នុងទំរង់ជាសមាគមពាណិជ្ជកម្ម ជាមួយក្រុមហ៊ុនច្បាប់កម្ពុជា ហើយមិនអាចធ្វើជាតំណាងដោយផ្ទាល់របស់កូនក្តីនៅក្នុងតុលាការបានឡើយ។ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	
ការផ្តល់ប្រឹក្សាច្បាប់បរទេស ស្តីពីយុត្តាធិការច្បាប់កន្លែងដែលអ្នកផ្តល់សេវាកម្មត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាជាមេធាវី (រួមទាំងច្បាប់ក្នុងប្រទេសខ្លួន ច្បាប់ប្រទេសទីពេ និងច្បាប់អន្តរជាតិ)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
(យ) សេវាកម្មស្ថាបត្យកម្ម (សេវាកម្មផ្តល់ប្រឹក្សា ធ្វើប្លង់ ឬរៀបចំគំនូរប្លង់) (កូដ៨៦៧១)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យា ផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបាន បញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	
(ង) សេវាកម្មវិស្វកម្ម (កូដ៨៦៧២) (ច) សេវាកម្មវិស្វកម្មបញ្ចូលគ្នា (កូដ៨៦៧៣) (ឆ) សេវាកម្មរៀបចំប្លង់ក្រុង សំអិតសំអាងទេសភាព និងស្ថាបត្យកម្ម (កូដ៨៦៧៤)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យា ផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបាន បញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	
(ជ) សេវាកម្មវេជ្ជសាស្ត្រជំនាញ (កូដ៩៣១២២) សេវាកម្មទន្តសាស្ត្រ (កូដ៩៣១២៣**) សេវាកម្មនេះ ត្រូវកំណត់ត្រឹមតែ សេវាកម្មធម្មតា ការវះកាត់ និងសេវាកម្ម ទន្តសាស្ត្រជំនាញផ្សេងទៀត	(១) មិនចងកាតព្វកិច្ច (២) បើកទូលាយ (៣) ការផ្តល់សេវាកម្ម ត្រូវអនុញ្ញាតអោយ ធ្វើតាមរយៈ តែក្នុងទំរង់ភាគហ៊ុនរួមជាមួយនីតិបុគ្គលកម្ពុជា ។ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យា ផ្តេក ។	(១) មិនចងកាតព្វកិច្ច (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ ៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបាន បញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យា ផ្តេក ។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
៥. សេវាកម្មជួលយកឈ្នួល/ជួលដោយគ្មានការប្រតិបត្តិ			
(ឃ) ការយកឈ្នួល និងការជួល សំភារៈផតល់លេងស្គីយោ (កូដ៨៣១០៩**)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបានបញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលបាន បញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
(ច) សេវាកម្មបន្ទាប់បន្សំ នៃការរុករករ៉ែ (កូដ៨៨៣ **) (ឆ) សេវាកម្មបន្ទាប់បន្សំ នៃការចែកចាយថាមពល (កូដ៨៨៧ **) គ្រប់ដំណាក់តែសេវាកម្មទាក់ទិននឹងការបញ្ជូន និងចែកចាយ ផ្អែកលើប្រាក់ឈ្នួល ឬមូលដ្ឋានកិច្ចសន្យា នៃអគ្គិសនី ឧស្ម័ន ប្រេងឥន្ធនៈឧស្ម័នចំហាយ និងទឹកក្តៅ សំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះសំបែង ឧស្សាហកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម និងអ្នកប្រើប្រាស់ដទៃទៀត ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក ។	
(ជ) សេវាកម្មរកការងារ និងផ្គត់ផ្គង់កែបុគ្គលិក (កូដ៨៧២) (ឈ) សេវាកម្មវិស្វកម្មទាក់ទិននឹងវិទ្យាសាស្ត្រ និងពិគ្រោះយោបល់បច្ចេកទេស (កូដ៨៦៧៥) (ឈ)សេវាកម្មវេចខ្ចប់ (កូដ៨៧៦)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក ។	
II. សេវាកម្មទូរគមនាគមន៍			
២. សេវាកម្មបញ្ញើ			
សេវាកម្មបញ្ញើ (កូដ៧៥១២)	(១) (២) (៣): បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក ។	(១) (២) (៣): បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក ។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
(ដ) សារតាមប្រពន្ធ័អេឡិចត្រូនិច (អ៊ីម៉េល) (កូដ៧៥២៣ **) (ឈ) សារសំលេង (កូដ៧៥២៣ **) (ញ) ពត៌មានទាន់ហេតុការណ៍ និងការរកមកវិញនូវមូលដ្ឋានទិន្នន័យ (កូដ៧៥២៣ **) (ដ) ការផ្លោះប្តូរទិន្នន័យតាមអេឡិចត្រូនិច (កូដ៧៥២៣ **) (ឋ) សេវាកម្មទូរសារដោយមានល្បឿនលឿន និងតំលៃបន្ថែមរួមបញ្ចូលទាំងការស្តុក និងការបញ្ជូន ការផ្ទុក និងការទទួលមកវិញ (កូដ៧៥២៣ **) (ឌ) ការផ្លាស់ប្តូរ នៃលេខកូដ និងពិធីសារ (ឍ) ពត៌មានទាន់ហេតុការណ៍ និងឬ ដំណើរការទិន្នន័យ (រួមទាំងដំណើរការបញ្ជូន) (កូដ៨៤៣ **)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	-
សេវាកម្មដ៏ទៃទៀត: - សេវាកម្មទូរស័ព្ទចល័ត	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	កម្ពុជាសន្យាអនុញ្ញាតអោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណហើយចំពោះសេវាកម្មទូរគមនាគមន៍ចល័តនូវជំរើស នៃបច្ចេកវិទ្យា ដែលត្រូវប្រើក្នុងការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្មទាំងនោះ ។

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកចំហទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
- ការលក់តូចក្រយានយន្ត និង គ្រឿងបន្លាស់ (កូដ៦១២១) សេវាកម្មពាណិជ្ជកម្មលក់ដុំវិទ្យុ សំភារៈទូរទស្សន៍ ឧបករណ៍តន្ត្រី និងខ្សែរភាព ថតសំឡេង ឧបករណ៍បំពងសំលេង និងកាសែតវីដេអូ (កូដ៦២២៨៤)			

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
៦. សេវាកម្មដទៃទៀត - ការលក់រាយនៃប្រេងឥន្ធនៈសំរាប់យានយន្ត (កូដ៦១៣)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែង នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែង នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	
V. សេវាកម្មសិក្សាធិការ			
៣. សេវាកម្មសិក្សាធិការថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា (កូដ៩២៣) ៤. សេវាកម្មសិក្សាធិការមនុស្សពេញវ័យ (កូដ៩២៤) ៥. សេវាកម្មសិក្សាធិការដទៃទៀត (កូដ៩២៩)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែង នៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	កម្ពុជានឹងខិតខំបង្កើតនូវដំណើរការឯករាជ្យថ្នាក់ជាតិ សំរាប់វាយតំលៃ និងទទួលស្គាល់គុណភាពរបស់ ក្នុងគោលបំណងទីផ្សារក្នុងវិស័យសេវាកម្មសិក្សាធិការ និងសេវាកម្មជំនាញជាអជីព ដែលរក្សាបានតាមការអនុវត្តន៍ជាសកល ។

របៀប នៃការផ្ដល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្ដល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្ដល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្ដល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្ដីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្ដីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
VII. សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ			
១. គ្រប់សេវាកម្មធានារ៉ាប់រង និងសេវាកម្មពាក់ព័ន្ធធានារ៉ាប់រង			
ក-សេវាកម្មធានារ៉ាប់រងជីវិត (កូដ៨១២១១)	(១) រូបវន្ត និងនិតិបុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយតែក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងណាដែលបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ សំរាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការជំនួញលើការធានារ៉ាប់រងនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាប៉ុណ្ណោះ។ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្ដេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកចំហទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
ត ការធានារ៉ាប់រងសាជាថ្មី និងការប្រគល់ត្រឡប់មកវិញ (កូដ ៨១២៩៩)	(១) បើកទូលាយ លើកលែងតែក្រុមហ៊ុនត្រូវធានាធានារ៉ាប់រងជាថ្មីចំនួន២០ភាគរយនៃប្រាក់ធានារ៉ាប់រងហានិភ័យរបស់គេនៅកម្ពុជា ឬ ដែលសេចក្តីតម្រូវនេះស្ថិតនៅរហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ ។ កិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបត្រូវធានាដែលតិចជាងឬស្មើនឹង ៥០០ ០០០ ដុល្លាអាមេរិក ត្រូវធ្វើការធានាសាជាថ្មីនៅក្នុងស្រុករហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨។ បន្ទាប់មក បើកទូលាយ។ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ លើកលែងតែក្រុមហ៊ុនត្រូវធានាធានារ៉ាប់រងជាថ្មីចំនួន២០ភាគរយនៃប្រាក់ធានារ៉ាប់រងហានិភ័យរបស់គេនៅកម្ពុជា ឬ ដែលសេចក្តីតម្រូវនេះស្ថិតនៅរហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ ។ បន្ទាប់មក បើកទូលាយ។ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
២. សេវាកម្មធនាគារ និង សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត			
ការសន្យាចំពោះវិស័យសេវាកម្មរង(ក) (ខ) និង (ឃ) សំដៅលើធនាគារធ្វើ ពាណិជ្ជកម្ម តែប៉ុណ្ណោះ: (ក) ការទទួលប្រាក់បញ្ញើ និងមូលនិធិត្រូវចំណាយឡើងវិញពីសាធារណៈ (កូដ៨១១១៥-៨១១១៩) (ខ) ការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីគ្រប់ប្រភេទ រាប់បញ្ចូលទាំងឥណទានអ្នកប្រើប្រាស់,ឥណទានមានបញ្ចាំ ទំនិញមានអប្បហារ និង ការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុដល់ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម (កូដ៨១១៣) (ឃ) សេវាកម្មទូទាត់ប្រាក់ និងសេវាកម្មផ្ទេរប្រាក់ទាំងអស់រាប់បញ្ចូលទាំងឥណទាន ការយកកំរៃ ប័ណ្ណឥណពន្ធ មូលប្បទានប័ត្រអ្នកដំណើរ និងប័ណ្ណធនាគារ (កូដ៨១៣៣៩[1])	(១) បើកទូលាយ លើកលែងតែប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណៈត្រូវធ្វើវិនិយោគឡើងវិញនៅកម្ពុជា ។ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ ចំពោះតែស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុណាដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតច្បាប់ជាធនាគារប៉ុណ្ណោះ ។ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វី ដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក ។	

[1] អនុលោមតាមបញ្ជីបំណែងចែកវិស័យសេវាកម្មតាមផ្នែក នេះគឺសំដៅលើតែភាគខ្លះ នៃសកម្មភាពទាំងមូលដែលគ្របដណ្តប់ដោយភាពស្រុះស្រួលគ្នា នៃ CPC នោះ ។

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្ម: ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកចំហទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
(ច) ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មចំពោះគណនីផ្ទាល់ខ្លួន ឬចំពោះគណនីរបស់អតិថិជន ជាតើអំពីការដោះដូរប្រាក់នៅលើទីផ្សារជាបញ្ជូ ឬផ្សេងពីនេះ ដូចខាងក្រោម: (ក) លិខិតតូបករណ៍ទីផ្សារូបិយវត្ថុ (រួម ទាំងមូលប្បទានប័ត្រ បៀល និងវិញ្ញាបណ្ណប័ត្រ នៃបញ្ញើប្រាក់) (ខ) ការប្តូររូបិយប័ណ្ណបរទេស (គ) ផលិតផលនិស្សន្ទវត្ថុ រួមបញ្ចូល តែមិនកំណត់ ការទិញដូរទំនិញដោយទូទាត់ជាក្រោយ និងសិទ្ធិទិញឬលក់ភាគហ៊ុន (ឃ) លិខិតតូបករណ៍ នៃអត្រាការប្រាក់ និងអត្រាប្តូរប្រាក់ រួមទាំងផលិតផល ដូចជាការប្តូរ និងកិច្ចព្រមព្រៀងបញ្ជូនអត្រា (ង) ប័ណ្ណភាគហ៊ុនដែលអាចផ្ទេរបាន (ច) ឧបករណ៍ទូទាត់ និងទ្រព្យសម្បត្តិជាហិរញ្ញវត្ថុរួមទាំងមាសឬប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុន	(១) មិនចងកាតព្វកិច្ច (២) បើកទូលាយ (៣) មិនចងកាតព្វកិច្ចចំពោះវិស័យរង (ច) ដល់ (ថ) រហូតដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំណត់បានជាប្រភេទនៃក្រុមហ៊ុនណាអាចផ្តល់សេវាកម្មទាំងនេះ ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ និងបទបញ្ញត្តិនានាត្រូវបានបង្កើតឡើង និងប្រភេទអាជីវកម្មទាំងនោះ ត្រូវអនុញ្ញាតច្បាប់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ពាក់ព័ន្ធ។ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
(ថ) ការផ្តល់យោបល់ ការធ្វើជាអន្តរការី និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុជាជំនួយដទៃទៀត ស្តីពី សកម្មភាព ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុង កថាខ័ណ្ឌ (v) រហូតដល់ (xv) រួមទាំងឥណទាន និងការវិភាគ ការវិនិយោគ និងការស្រាវជ្រាវលើការវិនិយោគលើភាគហ៊ុន និងការផ្តល់យោបល់ ការផ្តល់យោបល់ស្តីពីសិទ្ធិទិញលក់ និងស្តីពីការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញនិងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុន។			
VIII. សេវាកម្មសុខាភិបាលពាក់ព័ន្ធ និងសេវាកម្មសង្គម			
១-សេវាកម្មមន្ទីរពេទ្យ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធ និង ការគ្រប់គ្រងនៃមន្ទីរពេទ្យឯកជន ឬ គ្លីនិកតែប៉ុណ្ណោះ	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចណាស់ត្រូវមាននាយកទទួលខុសត្រូវបញ្ហាបច្ចេកទេសជាជនជាតិខ្មែរ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
២-សេវាកម្មទីភ្នាក់ងារទេសចរណ៍ និងការិទេសចរណ៍ (កូដ៧៤៧១)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ លើកលែងតែការចូលរួមដើមទុនបរទេសត្រូវកំណត់ត្រឹម៥១ភាគរយចំពោះទីភ្នាក់ងារទេសចរណ៍ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	
៣-សេវាកម្មមគ្គុទ្ទេសក៍ទេសចរណ៍ (កូដ៧៤៧២)	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។ មានសេចក្តីតម្រូវចំពោះមគ្គុទ្ទេសក៍ទេសចរណ៍។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	
x. សេវាកម្ម នៃការកំសាន្ត វប្បធម៌ និងកីឡា			
- សេវាកម្ម នៃការកំសាន្តដទៃទៀត n.e.c. (កូដ៩៦១៩៩) -- សេវាកម្មរោងភាពយន្ត រួមទាំងសេវាបញ្ចាំងភាពយន្ត	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

របៀប នៃការផ្តល់សេវាកម្មៈ ១) ការផ្តល់សេវាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ២) ការប្រើសេវានៅបរទេស ៣) ការផ្តល់សេវាតាមវត្តមានក្រុមហ៊ុន ៤) ការផ្តល់សេវាដោយវត្តមានរូបវន្តបុគ្គល

វិស័យ ឬ វិស័យរង	ការកំណត់ ស្តីពីការបើកច្រកទីផ្សារ	ការកំណត់ ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ	ការសន្យាបន្ថែម
៣.សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនផ្លូវអាកាស			
- សេវាកម្មជួសជុលនិងថែទាំ (កូដ៨៨៦៨) - ការលក់ និងរកទីផ្សារ នៃការដឹកជញ្ជូនផ្លូវអាកាស - សេវាកម្មបំរុងទុកដោយប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	(១) បើកទូលាយ (២) បើកទូលាយ (៣) បើកទូលាយ (៤) មិនចងកាតព្វកិច្ច លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនៃការសន្យាផ្តេក។	

២-១ ផ្នែកនេះ អនុវត្តសំរាប់ការតភ្ជាប់ជាមួយនឹងបណ្ដាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដែលកំពុងផ្ដល់នូវបណ្ដាញបញ្ជូនទូរគមនាគមន៍ សាធារណៈ ឬសេវាកម្ម ដើម្បីអនុញ្ញាតអោយអ្នកប្រើប្រាស់នៃអ្នកផ្គត់ផ្គង់មួយ ធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកប្រើប្រាស់នៃអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដទៃទៀត និង ដើម្បីទទួលបាននូវសេវាកម្មដែលត្រូវបានផ្ដល់ដោយ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ដទៃទៀត នៅពេលដែលការសន្យាត្រូវបានធ្វើ ។

<u>២-២ ការតភ្ជាប់បណ្ដាញទៅវិញទៅមក ត្រូវធានា</u>

ការតភាប់បណ្ដាញទៅវិញទៅមកជាមួយនឹងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដ៏សំខាន់ នឹងត្រូវធានានៅត្រង់ចំណុចបច្ចេកទេសដែលអាចធ្វើបាននៅក្នុងបណ្ដាញ ។ ការតភ្ជាប់បណ្ដាញទៅវិញទៅមកនោះត្រូវផ្ដល់អោយដោយ :

ក) ក្រោមលក្ខខ័ណ្ឌមិនរើសអើង ។ លក្ខខណ្ឌ (រាប់បញ្ចូលមាន បទដ្ឋានបច្ចេកទេស និង សេចក្ដីលំអិតជាក់លាក់) និង អត្រានានា និងនៃគុណភាព ដោយការអនុគ្រោះនានាដែលត្រូវផ្ដល់អោយ មិនត្រូវតិចជាងអ្វីដែលបានផ្ដល់អោយដល់ប្រភេទសេវាកម្មដូចគ្នារបស់ខ្លួនទេ ឬប្រភេទសេវាកម្មដូចគ្នា នៃអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម ដែលពុំមែនជាក្រុមហ៊ុនតែមួយ ឬចំពោះសាខារបស់ខ្លួន ឬប្រភេទសាខាក្រុមហ៊ុនដទៃទៀត ។

ខ) ក្នុងរបៀបយ៉ាងទាន់ពេលវេលា អំពីសេចក្ដីតម្រូវ លក្ខខណ្ឌ (រាប់បញ្ចូលមាន បទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងសេចក្ដីលំអិតជាក់លាក់) និងអត្រាតំលៃ ប្រកបដោយតំលាភាព សមហេតុផល ដែលអាចប្រព្រឹត្តិទៅបានតាមលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច និងមិនអាចចងជាដុំគ្រប់គ្រាន់បាន ដូច្នេះអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ពុំចាំបាច់បង់ប្រាក់សំរាប់សមាសភាគនៃបណ្ដាញ ឬគ្រឿងប្រដាប់ ដែលវាមិនតម្រូវសំរាប់សេវាកម្មដែលត្រូវផ្ដល់នោះឡើយ និង

គ) នៅពេលមានការស្នើសុំ នៅត្រង់ចំណុចបន្ថែមទៅនឹងបណ្ដាចំណុចបញ្ចប់នៃបណ្ដាញ ដែលបានផ្ដល់អោយដល់អ្នកប្រើប្រាស់ភាគច្រើននោះ ដោយអាស្រ័យនឹងការយកថ្លៃ ដែលរំលេចអោយឃើញនូវការចំណាយលើការសាងសង់ ចំពោះគ្រឿងប្រដាប់បន្ថែមចាំបាច់នានា ។

<u>២-៣ ការធ្វើអោយមានជាសាធារណៈនៃនីតិវិធីសំរាប់ការចរចាលើការតភ្ជាប់បណ្ដាញទៅវិញទៅមក</u>

នីតិវិធី ដែលអនុវត្តចំពោះការតភ្ជាប់ទៅវិញទៅមកចំពោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំខាន់មួយ នឹងត្រូវធ្វើអោយបានដឹងជាសាធារណៈ ។

<u>២-៤ តំលាភាព នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ស្ដីពីការតភ្ជាប់បណ្ដាញទៅវិញទៅមក</u>

គឺត្រូវតែធានាថាអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំខាន់មួយ នឹងត្រូវធ្វើអោយដឹងជាសាធារណៈចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀង ស្ដីពីការតភ្ជាប់គ្នាទៅវិញទៅមក ឬសំណើនៃការតភ្ជាប់គ្នាទៅវិញទៅមកដែលជាឯកសារយោង ។

<u>២-៥ ការតភ្ជាប់បណ្ដាញទៅវិញទៅមក : ការដោះស្រាយជំលោះ</u>

អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្មមួយ ស្នើសុំការតភ្ជាប់បណ្ដាញជាមួយនឹងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំខាន់មួយ នឹងត្រូវទទួលនូវដំណោះស្រាយណាមួយក្នុងចំណោមដំណោះស្រាយខាងក្រោម:

(ក) វៀងរាល់ពេលណាក៏បាន ឬ

(ខ) បន្ទាប់ពីរយៈពេលសមហេតុផលមួយ ដែលត្រូវបានធ្វើអោយដឹងជាសាធារណៈតាមរយៈអង្គភាពក្នុងស្រុកឯករាជ្យមួយ ដែលអាចជាអង្គភាពនិយ័តករ ដូចបាននិយាយនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ៥ខាងក្រោម ដើម្បីដោះស្រាយជំលោះទាក់ទិននឹងសេចក្ដីតម្រូវ លក្ខខ័ណ្ឌ

បញ្ជី នៃមាត្រ២ ស្តីពីការលើកលែងចំពោះភាពអនុគ្រោះប្រជាជាតិខ្ពស់បំផុត (MFN) របស់កម្ពុជា

វិស័យ និង វិស័យរង	ការពិពណ៌នានៃវិធានការណ៍ដែល មិនស្របគ្នានឹងមាត្រា II	ប្រទេសដែលវិធានការណ៍ត្រូវ អនុវត្តចំពោះ	រយៈពេល	លក្ខខ័ណ្ឌបង្កើតនូវសេចក្តីត្រូវ ការសំរាប់ការលើកលែង
សេវាកម្មសោតទស្សន៍ -ផលិតកម្ម និង ការបែងចែក នៃកម្មវិធីទូរទស្សន៍ និង ការ ងារភាពយន្ត	បណ្តាវិធានការ ឈរលើមូលដ្ឋានកិច្ចព្រមព្រៀង រួមគ្នាស្តីពីការងារសោតទស្សន៍ដែលផ្តល់ភាពអនុគ្រោះ ស្មើគ្នានៃប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ សំរាប់ការងារសោតទស្សន៍ ដែលត្រូវបាន ដាក់បញ្ចូលនៅក្នុង បណ្តាកិច្ចព្រមព្រៀង ទាំងនោះ ។	បណ្តាប្រទេសដែលកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេ ភាគី ឬពហុភាគី ចូលជាធរមាន នា ពេលបច្ចុប្បន្ន ឬនាពេលអនាគត	គ្មានកំណត់	គោលបំនងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនេះគឺ ដើម្បីជំរុញនូវទំនាក់ទំនងវប្បធម៌រវាងបណ្តា ប្រទេសពាក់ព័ន្ធ
សេវាកម្មសោតទស្សន៍ -ផលិតកម្ម និងការបែងចែកនៃ កម្មវិធីទូរទស្សន៍ និងការងារ ភាពយន្ត	បណ្តាវិធានការ ដែលផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ នៃកម្មវិធី គាំទ្រ (ដូច ជាមូលនិធិជំនួយនៃផលិតកម្មពីភ្នាក់ងារ អន្តររដ្ឋាភិបាល នៃហ្វ្រង់កូហ្វូនី) ចំពោះការងារ សោតទស្សន៍ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់នៃការងារនោះ ដែលអាច បំពេញបាននូវគ្រប់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យតម្រូវ ។	បណ្តាប្រទេសដែលកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេ ភាគី និងពហុភាគី ត្រូវបានចុះ ហត្ថលេខានៅក្នុងផ្នែកនៃកិច្ចសហប្រ តិបត្តិការវប្បធម៌ ។	គ្មានកំណត់	កម្មវិធីទាំងនេះមានគោលបំណងរក្សាការពារ និងជំរុញនូវអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌ នៃបណ្តាប្រទេសដែលកម្ពុជាមានទំនាក់ទំនង វប្បធម៌ជាយូរយាណាស់មកហើយ ។
សេវាកម្មសោតទស្សន៍ -ផលិតកម្ម និងការបែងចែក នៃការងារសោតទស្សន៍តាមរយៈការ ផ្សាយបញ្ជូនទៅ សាធារណៈ	បណ្តាវិធានការ ដែលផ្តល់នូវភាពអនុគ្រោះស្មើគ្នា នៃប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ សំរាប់ការងារសោតទស្សន៍ ដែល បំពេញបាននូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមួយចំនួនអំពីប្រភពទាក់ ទិន និងការទទួលបាននូវការបញ្ជូនផ្សាយទៅ សាធារណៈ ។	បណ្តាប្រទេសដែលកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេ ភាគី និងពហុភាគី ត្រូវបានសំរេចបាន នៅក្នុងផ្នែកនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ វប្បធម៌ ។	គ្មានកំណត់	វិធានការទាំងនេះមានគោលបំនងក្នុងវង្វង់ វិស័យនេះ ជំរុញតំលៃ វប្បធម៌ទាំងនៅក្នុង កម្ពុជា ទាំងនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសដទៃ រាប់បញ្ចូលទាំងក្នុងតំបន់ ។

របាយការណ៍ក្រុមការងារ

ស្តីពី

ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

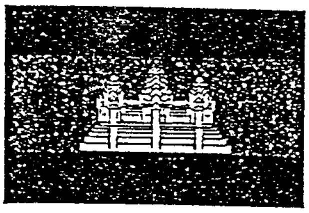

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

របាយការណ៍របស់ក្រុមការងារ

ស្តីពី

ការចូលជាសមាជិក
អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់កម្ពុជា

បកប្រែក្រៅផ្លូវការដោយ

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៣

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក **ត្រៀមផ្សព្វផ្សាយ**

ក្រុមការងារសំរាប់ការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា

របាយការណ៍ក្រុមការងារស្តីពី ដំណើរការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក របស់កម្ពុជា

សេចក្តីផ្តើម

១. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានដាក់ពាក្យសុំចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) នៅឆ្នាំ ១៩៩៤។ នៅឯកិច្ចប្រជុំនាថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៤ នៃគណៈកម្មាធិការ រៀបចំសំរាប់កិច្ចការនៃ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក បានបង្កើតក្រុមការងារមួយ ដើម្បីពិនិត្យពាក្យសុំចូលជាសមាជិករបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដោយយោងលើមាត្រា១២នៃកិច្ចព្រមព្រៀង បង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកហៅថា "កិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេស - Marrakesh)"។ លក្ខខ័ណ្ឌនៃសេចក្តីព្រាង (Terms of Reference) និងសមាជិកភាព នៃក្រុមការងារមានចែងក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/ 1/[Rev.5]។

២. ក្រុមការងារបានជួបប្រជុំនៅថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០១, ថ្ងៃទី១៤ កុម្ភៈ និង ថ្ងៃទី១៤ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០២, ថ្ងៃទី១៦ មេសា និង ថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៣ នៅក្រោមអធិបតីភាពរបស់លោក អា. ម៉ែឡូនី ជនជាតិអ៊ីតាលី ដែលជាប្រធានក្រុមការងារ។

ឯកសារដែលបានផ្តល់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

៣. ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានសំរាប់ការពិភាក្សា ក្រុមការងារបានទទួលអនុស្សារណៈ ស្តីអំពីរបបពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជា (ឯកសារ WT/ACC/KHM/2). សំណួរចោទសួរដោយសមាជិកក្រុមការងារទៅលើអនុស្សារណៈ ស្តីអំពីរបបពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជារួមជាមួយនឹងចំលើយ និងពត៌មានផ្សេងៗ ដែលផ្តល់ដោយអាជ្ញាធរកម្ពុជា (WT/ACC/KHM/3; WT/ACC/KHM/6; WT/ACC/KHM/7 និងការកែប្រែលើកទី១ និងទី២ ; WT/ACC/KHM/8; WT/ACC/KHM/9; WT/ACC/KHM/10 និងការកែប្រែលើកទី១ និងទី២ ; WT/ACC/KHM/12; WT/ACC/KHM/13 និងការកែប្រែលើកទី១ ; WT/ACC/KHM/14 និងការកែប្រែលើកទី១ ; WT/ACC/KHM/15 និងការកែប្រែលើកទី១ ; WT/ACC/KHM/16 និងការកែប្រែលើកទី១ ; WT/ACC/KHM/17 និងការកែប្រែលើកទី១ ; WT/ACC/KHM/18; WT/ACC/KHM/20;...), ព្រមទាំងបញ្ជីបញ្ញត្តិច្បាប់និងឯកសារដទៃទៀតដែលមានចុះក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ១។

សេចក្តីផ្តើមហេតុ

៤. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា កម្ពុជាបានចាប់ដំណើរការកែទំរង់សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ ជាមូលដ្ឋានចាប់តាំងពីការអនុម័តច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញថ្មីក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ដែលបានស្តារឡើងវិញនូវរបបរាជានិយមអាស្រ័យរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៅកម្ពុជា។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្ពុជានៅតែត្រូវបានគេ សំគាល់ថាជាប្រទេសដែលមានជំលោះប្រដាប់អាវុធអស់ជាងពីរទសវត្សរ៍ ដែលបណ្តាលអោយបាត់បង់ធនធានមនុស្សយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងទទួលរងនូវអស្ថេរភាពសេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ។ កង្វះខាត នៃកម្លាំងពលកម្មជំនាញនៅតែជាឧបសគ្គចំបង ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា។

៥. រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតនូវ "យុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ" មួយ ដើម្បីស្តារសន្តិភាព, ធានានិរន្តរ៍ភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍ និងធ្វើសមាហរណកម្មកម្ពុជា ទៅក្នុងសហគមន៍ពិភពលោក។ កំណែទម្រង់ ត្រូវបានអនុវត្តលើវិស័យជាច្រើនដូចជា : វិស័យរដ្ឋបាល, ច្បាប់និងតុលាការ, ការកែទំរង់ហិរញ្ញវត្ថុ, សេដ្ឋកិច្ច, និងការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម ព្រមទាំងលើវិស័យយោធា។ កម្ពុជាបានចូលរួមក្នុងសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (ASEAN) នៅខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩។

៦. ការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក គឺជាអាទិភាពដ៏ខ្ពស់បំផុត របស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក គឺជាឧបករណ៍ដ៏មានឥទ្ធិពលមួយ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម។ ក្នុងការកែទំរង់ប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួន រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ការតំរង់ទិសនៃគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួន អោយស្របទៅនឹងច្បាប់របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ជាពិសេសគោលការណ៍ស្មើភាពនៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះ (MFN) និងប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ។ នាមវលីនៃពន្ធគយ ដែលផ្អែកលើប្រព័ន្ធស្របគ្នា (HS) ឆ្នាំ១៩៩៦ បានរៀបចំយ៉ាងត្រឹមត្រូវ. ច្បាប់មួយចំនួនធំបានព្រាង និងបានអនុម័ត ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវទៅនឹងច្បាប់របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

៧. ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការអនុវត្តន៍លក្ខខ័ណ្ឌ និងលក្ខណៈតំរូវរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក គឺជាដំណើរការដ៏លំបាក និងយូរអង្វែងមួយ។ ក្នុងទស្សនៈអំពីភាពលំបាកនានា ដែលកម្ពុជាកំពុងតែប្រឈមមុខ និង ឋានៈរបស់ប្រទេសកម្ពុជាជាប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចលូតលាស់តិចតួច តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានអំពាវនាវ ដល់សមាជិកទាំងអស់របស់ក្រុមការងារអោយផ្តល់នូវលទ្ធភាព នៃការផ្លាស់ប្តូរតាមកាលៈទេសៈក្នុងការចរចា ដើម្បីបង្កើនឡើងនូវកិច្ចសន្យាធ្វើ និងកាតព្វកិច្ចរបស់កម្ពុជា នៅក្រោមអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ព្រមទាំងផ្តល់នូវការលើកលែងជាពិសេស ដូចដែលបានចែងជាមុន និងបន្តការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅក្នុងបញ្ញត្តិ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ចំពោះប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច (LDCs) ។

៨. សមាជិកទាំងអស់របស់ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក បានស្វាគមន៍ការដាក់ពាក្យស្នើសុំចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជាក្នុងអង្គការនេះ។ សមាជិកភាពនៃ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវពិចារណាជាសំខាន់ទៅលើការអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា និងសមាហរណកម្មទៅក្នុងប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ដោយការកោតសរសើរកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជា ដើម្បីធ្វើអោយស្របតាមច្បាប់ និងគោលការណ៍របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក សមាជិកទាំងអស់បានកត់សំគាល់ឃើញថា កម្ពុជាត្រូវតែបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនតទៅទៀត ដើម្បីធ្វើអោយច្បាប់ទំលាប់ និងការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួនបានស្របទៅនឹងវិធានរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ សមាជិកទាំងអស់បានសន្យាធ្វើការក្នុងន័យស្ថាបនាជាមួយកម្ពុជា ដើម្បីសំរេចអោយបានកិច្ចការនេះ ហើយសមាជិកមួយចំនួន នឹងផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសដើម្បីសំរួលដល់ការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា។ សមាជិកទាំងអស់ចង់ឃើញកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកអង្គការនេះអោយបាន

ឆាប់ ក្រោមលក្ខខ័ណ្ឌសមស្រប។ សមាជិកខ្លះបានលើកយកស្ថានភាពប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជាមកពិចារណាហើយប្រើប្រាស់កត្តានេះ ជាកត្តាពាក់ព័ន្ធមួយជាគោលការណ៍ដើម្បីបង្កើតជាលក្ខខ័ណ្ឌ នៃការចរចាចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា។

៩. ក្រុមការងារបានពិនិត្យមើលគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងរបបពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជា ព្រមទាំងលក្ខខ័ណ្ឌនានា ដែលអាចបង្កើតអោយមានពង្រាងនៃពិធីសារអំពីការចូលអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ទស្សនៈដែលសំដែងឡើងដោយសមាជិកទាំងអស់ របស់ក្រុមការងារលើចំណុចផ្សេងៗនៃរបបពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជា ព្រមទាំងស្តីអំពីលក្ខខ័ណ្ឌ នៃការចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់កម្ពុជា ត្រូវបានសង្ខេបដូចខាងក្រោមចាប់តាំងពីកថាខ័ណ្ឌទី១០ ដល់កថាខ័ណ្ឌទី២២៣។

គោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច

គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និងគោលនយោបាយសារពើពន្ធ

១០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា មូលដ្ឋានគ្រឹះ នៃគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុរបស់កម្ពុជាគឺកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានអតិផរណាទាប។ គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុតឹងរឹងមួយ ត្រូវបានបង្កើតអោយមានតាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ក្នុងគោលបំណងសំរេចអោយបាននូវគោលដៅនេះ។ ជាលទ្ធផល អតិផរណាប្រចាំឆ្នាំបានធ្លាក់ចុះពីកំរិត បីខ្ទង់ នៅឆ្នាំ១៩៩៣ មកត្រឹមប្រហែលមួយខ្ទង់នាពេលបច្ចុប្បន្ន។

១១. ប្រព័ន្ធធនាគារកម្ពុជាត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរគួរអោយកត់សំគាល់តាំងពីឆ្នាំ១៩៨៩ នៅពេលដែលប្រព័ន្ធធនាគារប្រភេទផ្តាច់មុខ ត្រូវបានជំនួសដោយប្រព័ន្ធធនាគារពីរថ្នាក់ (Two Tier) មួយ ដែលរួមមានធនាគារកណ្តាល និងធនាគារពាណិជ្ជកម្ម។ ធនាគារកណ្តាល — ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (NBC) — ទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង្កើត និងប្រតិបត្តិគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុរបស់កម្ពុជា។ ឧបករណ៍ចាំបាច់សំរាប់ប្រើប្រាស់ដើម្បីគ្រប់គ្រងលទ្ធភាពសងបំណុលបានគឺ ប្រាក់តំកល់បំរុងទុកដែលចាំបាច់ត្រូវមាន ព្រមទាំងការកំរិតលើការបញ្ចេញប្រាក់របស់ធនាគារ។ ការដាក់អោយប្រើប្រាស់នូវប័ណ្ណរតនាគារ (Treasury bills) ដែលជា

ឧបករណ៍គោលនយោបាយបន្ថែម គឺ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងការពិចារណា ហើយក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ស្ថានការណ៍ពីរនៃបណ្ណូរតនាគារត្រូវបានបង្កើតអោយមាន។

១២. គោលនយោបាយសារពើពន្ធត្រូវបានចាត់ទុកជាស្នូល នៃយុទ្ធសាស្ត្រកែទម្រង់របស់កម្ពុជា។ ការឧបត្ថម្ភទុនក្នុងស្រុកបានលុបចោលតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៥ ហើយការយកចិត្តទុកដាក់ ត្រូវបានផ្តោតទៅលើការពង្រីកមូលដ្ឋានពន្ធ និងបានបង្កើនការប្រមូលពន្ធ។ ប្រព័ន្ធពន្ធដារត្រូវបានកែទម្រង់ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៧ ដោយមានការអនុម័តច្បាប់ពន្ធដារ។ ច្បាប់នេះបានណែនាំអោយប្រើពន្ធចំណូលដុល (Turnover Tax) លើការលក់ ផលិតផលនាំចូល (ដែលកាលពីមុនបានលើកលែង)។ អាករបន្ថែមត្រូវបានកំណត់អោយយកលើរថយន្ត ការធ្វើដំណើរអន្តរជាតិតាមផ្លូវអាកាស, និងសេវាទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ, ព្រមទាំងការយកពន្ធលើប្រាក់ចំណូលនិងប្រាក់ចំណេញ, ពង្រឹងការអនុវត្តន៍កំរិតពន្ធអតិបរមា, កំណត់ពន្ធ ៣០ភាគរយលើប្រាក់ចំណេញលើការរុករកប្រេងកាត, ឧស្ម័ន និងធនធានធម្មជាតិ។ កណាត់យកពន្ធលើប្រាក់ចំណូលរបស់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គលិកអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល, បង្កើតប្រព័ន្ធកាត់យកពន្ធ (Withholding tax), ក៏ដូចជាការឧបត្ថម្ភកធនពន្ធលើចំណូលដុល និងពន្ធលើការប្រើប្រាស់ខ្លះទៀត ដោយការយកអាករលើតំលៃបន្ថែម (VAT) ។ អត្រានៃចំណូលពន្ធធៀបនឹងចំណូលក្នុងស្រុកសរុប (GDP) នៅតែមានកំរិតទាបនៅឡើយ, ហើយបាន សង្កត់ធ្ងន់តែទៅលើប្រភពពីរបីតែប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០០, ចំណូលពន្ធដែលប្រមូលបានគឺប្រមាណ ៧៣ភាគរយ នៃចំណូលសរុបរបស់រដ្ឋាភិបាល, ជាពិសេសបានមកពីពន្ធគយ (៤៨ភាគរយ) ពន្ធអាករ (១២ភាគរយ) និងអាករលើតំលៃបន្ថែម (៤០ភាគរយ) ។

១៣. កម្ពុជាបានបង្កើតឡើងនូវរបបពន្ធ ២ប្រភេទពោលគឺ "របបពិត" និង "របបប៉ាន់ស្មាន"។ "របបពន្ធពិត" អនុវត្តលើអ្នកបង់ពន្ធមធ្យមនិងច្រើន ដូចជាអង្គភាពច្បាប់ និងអង្គភាពអាជីវកម្មនានា ដែលមានចំណូលដុលប្រចាំឆ្នាំលើសពី ៥០០លានរៀល (ចំពោះទំនិញ) ឬ ២៥០លានរៀល (ចំពោះសេវា) ឬ ១២៥លានរៀល ក្នុងករណីផ្តល់ក្រោមកិច្ចសន្យារបស់រដ្ឋាភិបាល។ អ្នកជាប់ពន្ធ ខ្នាតមធ្យម និងធំ ត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចបង់អាករ លើតំលៃបន្ថែម នៅពេលដែលអ្នកជាប់ពន្ធដទៃទៀត ត្រូវជាប់ពន្ធ លើចំណូលដុលប្រមាណ ២ភាគរយនៅក្រោម "របបពន្ធប៉ាន់ស្មាន"។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបន្ថែមថា ការបង្កើតអោយមាននូវរបបពន្ធធម្មតាមួយ ដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹងពន្ធបែបរបបពិត ប៉ុន្តែដាក់បញ្ចូលនូវអ្នកបង់ពន្ធតូចតាច ហើយផ្អែកលើការវាយតំលៃដោយខ្លួនឯង អាច នឹងត្រូវប្រកាសអោយប្រើនៅពេលខាងមុខ។

រូបិយប័ណ្ណបរទេស និងការបង់ប្រាក់

១៤. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា គោលបំណង នៃការកំណត់គោលនយោបាយលើអត្រាប្តូរប្រាក់របស់កម្ពុជា គឺធ្វើអោយមានលំនឹងដល់អត្រាប្តូរប្រាក់លើទីផ្សារ។ តំលៃនៃរូបិយប័ណ្ណជាតិ-ប្រាក់រៀល-ត្រូវកំណត់ដោយទីផ្សារចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៣។ ធនាគារជាតិបានធ្វើអន្តរាគមន៍ ជារឿយៗនៅក្នុងទីផ្សាររូបិយប័ណ្ណ ប្រាក់បំរុងជារូបិយប័ណ្ណអន្តរជាតិ និងធ្វើអោយមានលំនឹងលើអត្រាប្តូរប្រាក់។

១៥. ប្រព័ន្ធប្តូររូបិយប័ណ្ណបរទេស នាពេលបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា គឺពឹងផ្អែកលើច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការប្តូរប្រាក់បរទេសឆ្នាំ១៩៩៧។ តាមរយៈច្បាប់នេះ រាល់ប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់បរទេសទាំងអស់ រួមទាំងការទិញ និង ការលក់រូបិយប័ណ្ណបរទេស ការផ្ទេរ និងការទូទាត់ និងលំហូរមូលធនអន្តរជាតិគ្រប់ប្រភេទត្រូវ បានអនុញ្ញាតិដោយពុំមានការដាក់កំហិត ដែលជាហេតុធ្វើអោយទង្វើទាំងនេះត្រូវជះឥទ្ធិពលតាមរយៈអន្តរការីដែលមានសិទ្ធិ (ដែលនឹងរួមបញ្ចូលទាំងសាខារបស់ធនាគារបរទេសផង)។ រាល់ប្រតិបត្តិការរូបិយប័ណ្ណបរទេស ដែលមានតំលៃស្មើ ឬច្រើនជាង ១០,០០០ដុល្លា គឺតំរូវអោយមានការប្រកាស។ កម្ពុជាមិនតំរូវអោយមានការប្រាក់លើរូបិយប័ណ្ណបរទេសដែលបានមកពីការនាំចូល ឬនាំចេញឡើយ។

១៦. កម្ពុជាបានបង្កើតអោយមានគណនីចរន្តដែលអាចទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិនៃរូបិយប័ណ្ណរបស់ខ្លួនដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា VIII ផ្នែកទី២, ៣ និង៤ នៃបណ្តាមាត្រាក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ IMF ព្រមទាំង ត្រូវផ្តល់ជាសមាជិកនៅក្រោមមាត្រា VIII នាថ្ងៃទី ១ខែមករា ឆ្នាំ២០០២។

ការគ្រប់គ្រងការធ្វើវិនិយោគទុន

១៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ច្បាប់វិនិយោគ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤ និងអនុក្រឹត្យរបស់វាចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ និងថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៩, បានគ្រប់គ្រងការធ្វើវិនិយោគគ្រប់ប្រភេទនៅកម្ពុជា ទាំងការវិនិយោគទុនពីក្នុងប្រទេស និងការវិនិយោគទុនពីបរទេស។ មាត្រាទី៨នៃច្បាប់នេះ បានផ្តល់ដល់ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ ជាទូទៅចំពោះអ្នកវិនិយោគបរទេស លើកលែងតែកម្មសិទ្ធដីធ្លី។ មន្ត្រីតំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានបន្ថែមទៀតថា ជាធម្មតា កម្ពុជាមិនហាមឃាត់ ឬដាក់កំហិតដល់វិនិយោគទុនបរទេសទេ លើកលែងតែលើហេតុផល នៃសន្តិសុខជាតិ និងសុវត្ថិភាពសង្គម ឬក៏ហេតុផល

ដែលចាត់ទុកជាពេលវេលាចាំបាច់សំរាប់សេដ្ឋកិច្ច។ បណ្តាវិស័យដែលស្ថិតក្រោមការដាក់កំហិតលើការវិនិយោគ មានបញ្ជាក់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ១ នៃឯកសារ WT/ACC/KHM/6។ ក្នុងករណីខ្លះ ដូចជាការវិនិយោគលើម៉ាស៊ីនកិនស្រូវ វិនិយោគទុនបរទេសត្រូវអោយមានការចូលរួមទុនពីវិនិយោគិនក្នុងស្រុក នឹងត្រូវកំណត់តាមរយៈការចរចារវាងអ្នកវិនិយោគ។ ការវិនិយោគទុនបរទេសលើវិស័យបសុសត្វ និងព្រៃឈើត្រូវអោយមានដៃគូក្នុងស្រុកដែរ។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យលើការដាក់កំហិតទាំងនេះ មានចែងក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ៨៨ ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧។

១៨. មាត្រា ៤៤ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជា រក្សាទុកភាពជាម្ចាស់នៃដីធ្លីសំរាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជា ឬនីតិបុគ្គល ដែលមានចំណែក ៥១ភាគរយ ជាកម្មសិទ្ធិរបស់កម្ពុជា។ ស្របតាមច្បាប់វិនិយោគទុន ឆ្នាំ១៩៩៤ វិនិយោគិនបរទេស ត្រូវអនុញ្ញាតិអោយជួល ឬប្រើប្រាស់ដីធ្លី សំរាប់រយៈពេលដល់ទៅ៧០ឆ្នាំ។ សំណើសុំពន្យារពេលពី ៧០ឆ្នាំ ទៅ ៩៩ឆ្នាំ ត្រូវបានពិចារណា។ នៅក្នុង ឆ្នាំ២០០១ ច្បាប់ដីធ្លីបានកំណត់ប្រភេទដីធ្លីជាពីរប្រភេទគឺ ដីសម្បទាន និងដីជួល។ ដីសម្បទាន អាចជួលបានក្នុងរយៈពេលអតិបរមា ៩៩ឆ្នាំ សំរាប់គំរោងកសិឧស្សាហកម្ម។ ដីជួល ត្រូវកំណត់ជាប្រភេទអចលនទ្រព្យដោយរាប់បញ្ចូលទាំងអគារ និង ដី. ដែលអាចជួលបានសំរាប់រយៈពេលវែង ឬខ្លី។ រយៈពេលនៃការជួល អាចគ្មាន ឬមានរយៈពេលជាក់លាក់។ ការជួលក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់ រួមមានការជួលរយៈពេលខ្លីដោយមានកិច្ចសន្យាអាចបន្តបាន ឬ ការជួលរយៈពេលវែង សំរាប់រយៈពេល ១៥ឆ្នាំឡើងទៅ។

១៩. នីតិបញ្ញត្តិរបស់កម្ពុជាបានធានាដល់ការសងក្នុងករណី ដែលមានការដកហូតតាមច្បាប់។ មាត្រា ៤៤ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បានចែងថាទ្រព្យសម្បត្តិស្របច្បាប់ឯកជន ត្រូវបានការពារដោយច្បាប់ ហើយសិទ្ធិរឹបអូសយកទ្រព្យសម្បត្តិអាចប្រព្រឹត្តិទៅបាន តែក្នុងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ដូចដែលបានចែងក្នុងច្បាប់ ជាការសងជំងឺចិត្តជាមុនដោយស្មើភាព និងយុត្តិធម៌។ មាត្រា៩ នៃច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគទុន បានផ្តល់ការធានាជាទូទៅដល់ជាតូបនីយកម្ម។ ដើម្បីបង្កើនជំនឿទុកចិត្ត វិនិយោគិនបន្ថែមទៀត កម្ពុជាបានសំរេចលើសន្ធិសញ្ញាស្តីពីវិនិយោគទុនទ្វេភាគី ដើម្បីផ្តល់ការការពារស្របច្បាប់ចំពោះវិនិយោគិនក្នុងស្រុក និងបរទេស។ កម្ពុជាបានចុះលើកិច្ចព្រមព្រៀងធានារ៉ាប់រងលើវិនិយោគទ្វេភាគី ជាមួយប្រទេសចំនួន ១២ (ចិន, គ្រូអាត, បារាំង, អាល្លឺម៉ង់, ឥណ្ឌូនេស៊ី, ម៉ាឡេស៊ី, ហ្វីលីពីន, សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ, សិង្ហបុរី, ស្វីស, ថៃឡង់ដ៍, និងវៀតណាម), ដែលបានចុះហត្ថលេខា និងធ្វើសច្ចានុមតិព្រមព្រៀងមួយជាមួយនឹងសាជីវកម្មវិនិយោគឯកជន

ក្រៅប្រទេស (OPIC) នៃសហរដ្ឋអាមេរិក. និងបានផ្ដល់សច្ចានុមតិ លើភ្នាក់ងារធានារ៉ាប់រងវិនិយោគពហុភាគី (MIGA) នៃធនាគារពិភពលោក ។

២០. កម្ពុជាបានផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីទាក់ទាញវិនិយោគទុន ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ១៤ នៃច្បាប់វិនិយោគ ។ ការលើកទឹកចិត្តទាំងនេះ ត្រូវផ្ដល់ដល់បណ្ដាក្រុមហ៊ុនកម្ពុជា និងបរទេស ដោយពុំមានការរើសអើង គឺអាស្រ័យលើការដាក់ពាក្យសុំទៅក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍នៃកម្ពុជា (CDC) ។ ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាពិនិត្យនិងសំរេចលើពាក្យសុំក្នុងរវាង ៤៥ថ្ងៃ ។ ការលើកទឹកចិត្តរួមមាន (១) ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញសុទ្ធ (Corporate Tax) នៅអត្រា ៩ភាគរយ លើកលែងតែការរុករកធនធានធម្មជាតិ. ឈើហ៊ុប. ប្រេងកាត. រ៉ែ. មាស. និងត្បូងថ្មមានតំលៃ (៣០ភាគរយ). (២) ការលើកលែងមិនយកពន្ធ (Tax Holidays) លើប្រាក់ចំណេញសុទ្ធ (Corporate Tax) រយៈពេល៨ឆ្នាំ និងបន្តរយៈពេល៥ឆ្នាំ ក្នុងការរកស៊ីខាតបង់ ព្រមទាំងលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណេញសុទ្ធសាធទាំងអស់ចំពោះប្រាក់ចំណេញ ដែលត្រូវវិនិយោគឡើងវិញក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (រយៈពេលរួចពន្ធត្រូវផ្ដល់លើលក្ខខ័ណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និង ភូមិសាស្ត្រ ដែលបានចុះក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ៣ នៃអនុក្រឹត្យលេខ៨៨ ចុះខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧). (៣) ពុំមានពន្ធ កាត់ទុកលើភាគលាភ (Dividends) ឡើយ. និង (៤) ពុំមានការដាក់កំហិតលើការផ្ទេរប្រាក់ចំណេញដែល ត្រូវផ្ញើចេញទៅបរទេស (Repatriation of Profits) ច្រើនជាងឡើយ ។ លើសពីនេះទៀត ចំពោះគំរោងវិនិយោគដែលទំនិញ៨០ភាគរយ ឬច្រើនជាង នៃផលិតកម្ម ត្រូវបានទទួលប្រយោជន៍ពីការលើកលែងពន្ធនាំចូលពេញលេញចំពោះសំភារៈសំណង់ មធ្យោបាយផលិតកម្ម ឧបករណ៍ វត្ថុធាតុដើម និងគ្រឿងបន្លាស់ ។ ការលើកលែងពន្ធនាំចូល គឺត្រូវអនុវត្តចំពោះបណ្ដាគំរោង ដែលតាំងនៅក្នុងតំបន់លើកលែងពិសេស (SPZ) ឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ ឧស្សាហកម្មទាំងឡាយ ដែលប្រើប្រាស់កំលាំងពលកម្មច្រើន (ដូចជា ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ. ដេរស្បែកជើង និងធ្វើប្រដាប់ប្រដាក្មេងលេង). កសិ-ឧស្សាហកម្ម និងឧស្សាហកម្មទាំងឡាយផលិតម្ហូបអាហារ (ដូចជា ម្ហូបកំប៉ុង). ក៏ដូចជា ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការបង្កើតថាមពល (ផ្លូវថ្នល់. ស្ពាន. ព្រលានយន្តហោះ. កំពង់ផែសមុទ្រ. ថាមពលអគ្គិសនី ។ល ។) ការលើកទឹកចិត្តត្រូវដកហូតវិញអាស្រ័យលើមាត្រា៧.២ នៃអនុក្រឹត្យលេខ៨៨ ហើយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងតែកែសំរួលលើការលើកលែងខ្លះៗ ដែលបានផ្ដល់អោយនៅក្រោមច្បាប់វិនិយោគទុន ។ សភាបានអនុម័តលើច្បាប់ស្ដីពីការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់វិនិយោគរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅថ្ងៃទី៣០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ ។ ច្បាប់ថ្មីនេះ បានកែប្រែលើការលើកទឹកចិត្តមួយចំនួន ប៉ុន្តែរក្សាទុកនូវប្រការចែងដំបូងនានាក្នុងលក្ខណៈជាអន្តរកាល ដោយអនុញ្ញាតិអោយបន្តនូវសិទ្ធិជាប្រយោជន៍ដែលបានទទួលរួចហើយលើប្រាក់ចំណេញក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំទៅមុខទៀត ។ តំណាង

កម្ពុជាមានទស្សនៈថា ការហាមឃាត់ចំពោះការឧបត្ថម្ភធនសំរាប់ការនាំចេញ ដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ 1.a នៃមាត្រា៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការឧបត្ថម្ភធន និងការដាក់វិធានការតបត នឹងមិនត្រូវបានអនុវត្ត នៅកម្ពុជាទេ ដោយផ្អែកលើប្រយោជន៍ដែលមានចែងក្នុងប្រការ 2.1 នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។ សំរាប់ការពិភាក្សាបន្ត សូមពិនិត្យផ្នែក "ការឧបត្ថម្ភធនសំរាប់ការនាំចេញ"។

សហគ្រាសរដ្ឋ និងឯកជនភាវូបនីយកម្ម

២១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា គំនិតផ្តួចផ្តើមពីវិស័យឯកជន ត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត នៅក្នុងផ្នែកកសិកម្មតាំងពីឆ្នាំ ១៩៨៧. នៅពេលដែលសហគ្រាសរដ្ឋត្រូវបានផ្តល់ស្វ័យតភាពជាបន្តបន្ទាប់ ដែលពីមុនត្រូវបានគ្រប់គ្រងតាមរបៀបសេដ្ឋកិច្ចផែនការ។ កម្មសិទ្ធិឯកជន ឥឡូវនេះគឺជាសិទ្ធិធម្មនុញ្ញមួយ ដែលចែងនៅក្នុងច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣។

២២. ឯកជនភាវូបនីយកម្មត្រូវចាប់ធ្វើក្នុងកំឡុងដំណាក់កាលដំបូង ពីឆ្នាំ១៩៩១ ដល់ពាក់កណ្តាលឆ្នាំ១៩៩៣. និងដំណាក់កាលទីពីរ ដែលចាប់ផ្តើមពី ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៥។ ក្នុងដំណាក់កាលដំបូង ការទាក់ទាញវិនិយោគិនបរទេស និងការធានាអោយមានការងារធ្វើ គឺត្រូវចាត់ទុកជាអាទិភាពទីមួយ។ បណ្តាក្រសួង និងស្ថាប័នរដ្ឋត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយមានសិទ្ធិលក់ និងជួលសហគ្រាសរដ្ឋ ដែលខ្លួនទទួលខុសត្រូវ ដោយពុំចាំបាច់អោយមានការឯកភាពពីថ្នាក់លើដែលមិនពាក់ព័ន្ធឡើយ។

២៣. ដំណាក់កាលទី២ នៃដំណើរការឯកជនភាវូបនីយកម្ម បានចាប់ផ្តើមដោយមានបទបញ្ញត្តិថ្មីៗ ដែលបង្ខំអោយរឹតបន្តឹង និងធ្វើមជ្ឈការត្រួតពិនិត្យលើការធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្ម។ នៅក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីសន្និដ្ឋានលើសារពើភ័ណ្ឌបណ្តាសហគ្រាសដែលនៅសល់. បង្កើតចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រឯកជនភាវូបនីយកម្ម និងត្រួតពិនិត្យដំណើរការឯកជនភាវូបនីយកម្ម។ ឯកជនភាវូបនីយកម្ម ដែលមានសារៈសំខាន់ជាងគេបង្អស់បានចាប់ផ្តើមធ្វើបន្ទាប់ពីឆ្នាំ១៩៩៥។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា សហគ្រិនក្នុងស្រុក និងបរទេសត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិស្មើគ្នា នៅក្នុងដំណើរការឯកជនភាវូបនីយកម្ម លើកលែងតែចំពោះការដាក់កំហិតទូទៅលើកម្មសិទ្ធិដីធ្លីរបស់បរទេស។

២៤. រហូតមកដល់ខែមេសា ឆ្នាំ២០០០, មាន១៧៧សហគ្រាស ត្រូវបានធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្ម — ពោលគឺនៅក្នុងវិស័យផលិតកម្ម, កសិកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម - ដែលក្នុងនោះ ១៥២សហគ្រាស ត្រូវបានជួលទៅអោយសហគ្រិនឯកជន, ៥សហគ្រាស ជាសហគ្រាសចំរុះទុន និង២០សហគ្រាសទៀត ត្រូវបានលក់ទាំងស្រុង។ មាន១១សហគ្រាស ត្រូវបានផ្ទេរអោយទៅជាសហគ្រាសសាធារណៈ ហើយ១៦ទៀត នៅមិនទាន់បញ្ចប់ដំណើរឯកជនភាវូបនីយកម្មនៅឡើយ។ របាយការណ៍ពិស្តារមួយ ផ្តល់ជូននៅក្នុងតារាង ១(ក) ចំណែកឯសហគ្រាសរដ្ឋ គិតត្រឹមខែមិនា ឆ្នាំ២០០០ មានចែងក្នុងតារាង ១(ខ)។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា ១៣សហគ្រាស ដែលជាសហគ្រាសគន្លឹះក្នុងវិស័យសេវាកម្មសាធារណៈចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ នឹងត្រូវរក្សាទុកជាសហគ្រាសរដ្ឋរហូតដល់ការបញ្ចប់នៃកម្មវិធីឯកជនភាវូបនីយកម្ម។ ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូ ៧ នឹងនៅជាសហគ្រាសរដ្ឋរហូតដល់ឆ្នាំ២០០៦។ បញ្ជីនៃក្រុមហ៊ុនទាំងអស់ដែលត្រូវរក្សាទុកជាក្រុមហ៊ុនរដ្ឋ រួមមានអយស្ម័យាន, ទឹកស្អាត ថាមពលអគ្គីសនី, ព្រមទាំងការងារសាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ, ក៏ដូចជាក្រុមហ៊ុនកសិកម្មដែលមានចែងនៅក្នុងតារាង ១(គ)។

២៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបង្ហាញថា រដ្ឋាភិបាលរបស់ខ្លួននឹងធ្វើអោយមានតំលាភាពលើកម្មវិធីឯកជនភាវូបនីយកម្មដែលកំពុងបន្តរបស់ខ្លួន ហើយនឹងបន្តជូនដំណឹងដល់សមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកទាំងអស់ ចំពោះការរីកចំរើន នៃកំណែទំរង់លើរបបពាណិជ្ជកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន។ លោកបានបញ្ជាក់ថា រដ្ឋាភិបាលរបស់លោក នឹងផ្តល់របាយការណ៍តាមពេលជូនសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងកម្មវិធីឯកជនភាវូបនីយកម្មរហូត ដល់ពេលណា ដែលកម្មវិធីឯកជនភាវូបនីយកម្មនេះនៅតែមាន ដើម្បីអោយស្របជាមួយនឹងអ្វីដែលបានផ្តល់ជូនក្រុមការងាររួចមកហើយ។ លោកបានមានប្រសាសន៍ថា រដ្ឋាភិបាលរបស់លោកនឹងផ្តល់របាយការណ៍តាមពេលជាកំលាក់ ស្តីពីបញ្ហាដទៃទៀតដែលទាក់ទងនឹងកំណែទំរង់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន ក៏ដូចជាអ្វី ដែលទាក់ទងនឹងកាតព្វកិច្ច របស់ខ្លួននៅក្រោមច្បាប់របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រានូវការសន្យាទាំងអស់នេះ។

គោលនយោបាយកំណត់ថ្លៃ

២៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ការកំណត់ថ្លៃ ត្រូវបានលុបចោលក្នុងឆ្នាំ១៩៨៩។ តំលៃរបស់ទំនិញ និងសេវាត្រូវកំណត់ដោយទីផ្សារលើកលែងតែថាមពលអគ្គីសនី និងទឹកស្អាត។ តំលៃលើការប្រើប្រាស់ថាមពលអគ្គីសនីត្រូវបានកំណត់ដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល តាមអនុក្រឹត្យ

លេខ៣៥ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ ឯបទបញ្ញត្តិ នៃការកំណត់ថ្លៃទីកស្អាតត្រូវចេញដោយសាលាក្រុង និងសាលាខេត្ត។ ចំពោះការប្រើប្រាស់ការកំណត់ថ្លៃនាពេលអនាគត វានៅតែជា បញ្ហាមួយដែលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវបញ្ជាក់។

២៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីពេលដែលកម្ពុជាចូលជាសមាជិកតទៅ ការអនុវត្តន៍ការកំណត់ថ្លៃ កម្ពុជានឹងធ្វើតាមវិធានការនានាដែលស្របគ្នានឹងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ព្រមទាំងគិតដល់ប្រយោជន៍នៃការនាំចេញរបស់ប្រទេសជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនានា ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣.៩ នៃច្បាប់ GATT ឆ្នាំ១៩៩៤. ព្រមទាំងក្នុង មាត្រា៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីអំពីពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម (GATS) ។ លោកក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា កម្ពុជាបានបោះពុម្ពបញ្ជីទំនិញ និងសេវាកម្ម ដែលស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យដោយរដ្ឋ និងការផ្លាស់ប្តូរនានា នៅក្នុងសារពត៌មានផ្លូវការរបស់ខ្លួន ហើយនឹងបន្តធ្វើដូច្នេះបន្ទាប់ពីការចូលជាសមាជិករួចហើយ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យាទាំងនេះ។

<u>គោលនយោបាយប្រកួតប្រជែង</u>

២៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ប្រទេសកម្ពុជាមិនទាន់មានច្បាប់ប្រកួតប្រជែងទេ ប៉ុន្តែកម្ពុជាបាននិងកំពុងស្វែងរកជំនួយឧបត្ថម្ភ ដើម្បីធ្វើពង្រាងបទបញ្ញត្តិ សំរាប់អោយមានការប្រកួតប្រជែងត្រឹមត្រូវក្នុងសកម្មភាពអាជីវកម្មផ្សេងៗ។ ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរអោយផ្តល់ពត៌មាន លើអ្វីដែលកម្ពុជាថ្លែងអំពីបទបញ្ញត្តិត្រង់មាត្រា៨ នៃច្បាប់ GATS ដែលទាក់ទងទៅនឹងភាពផ្តាច់មុខ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្មមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ជាទូទៅរដ្ឋាភិបាលរបស់លោកបានបន្តគោលនយោបាយសេរីភាវូបនីយកម្មជាជំហានៗ លើសេវាកម្មផ្តាច់ដែលមានពីមុន ដើម្បីអោយមានការចូលរួមពីវិស័យឯកជន រួមទាំងការប្រកួតប្រជែងពីបរទេស។

គ្រោងខ័ណ្ឌសំរាប់ការបង្កើត និងការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយ

២៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាគឺជាប្រទេសរាជានិយមអាស្រ័យធម្មនុញ្ញ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើនៅក្នុងខែកញ្ញាឆ្នាំ១៩៩៣។ ព្រះមហាក្សត្រគឺជាប្រមុខរដ្ឋអស់មួយជីវិត។ ព្រះមហាក្សត្រ តែងតាំងនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក៏ដូចជាអគ្គមេបញ្ជាការកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ។ ព្រះមហាក្សត្របានចុះព្រះហស្តលេខាលើក្រឹត្យស្តីពីការតែងតាំង ការផ្លាស់ប្តូរ ឬការបញ្ឈប់

មន្ត្រីស៊ីវិល ឬយោធាជាន់ខ្ពស់ និងចៅក្រម, ប្រកាសសង្គ្រាម ហើយអាចប្រកាសពីភាពអាសន្នរបស់ប្រទេស។ លើសពីនេះទៀត ព្រះមហាក្សត្រចុះព្រះហស្ថលេខា និងតាមរយៈនេះផ្ដល់សច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញា និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលបានស្នើឡើងដោយសភាជាតិ។

៣០. អំណាចនិតិបញ្ញត្តិ ត្រូវបានអនុវត្តដោយសភាជាតិ ដែលរួមមានសមាជិក ១២២រូប ជ្រើសតាំងដោយការបោះឆ្នោតផ្ទាល់ និងទូទៅសំរាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំ និងព្រឹទ្ធសភា ដែលបានបង្កើតឡើងដោយមានសមាជិកចំនួន៦១រូប។ សភាជាតិគឺជាអង្គការតែមួយគត់ ដែលមានអំណាចក្នុងការអនុម័តច្បាប់។ មុខងារផ្សេងៗទៀតរបស់សភារួមមានការសំរេចលើថវិការជាតិ, សំរេចលើកម្មវិធីនិងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាភិបាល, និងសំរេចលើសំណើរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការណែនាំអោយកាត់បន្ថយ ឬលុបចោលពន្ធប្រចាំឆ្នាំ។ ច្បាប់ និងបញ្ញត្តិនានាជាធម្មតារៀបចំឡើងជាដំបូងដោយក្រសួងនានា។ ពង្រាងច្បាប់ និងបញ្ញត្តិនានា ដែលបានឯកភាពដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវដាក់ជូនសភាដើម្បីត្រួតពិនិត្យឡើង និងអនុម័ត។ ព្រឹទ្ធសភាត្រួតពិនិត្យច្បាប់ដែលបានអនុម័តដោយសភាជាតិ ហើយអាចផ្ដល់អនុសាសន៍ជូនសភា លើច្បាប់ ឬបទបញ្ញត្តិ ដែលបានស្នើឡើង។ ច្បាប់ និងបញ្ញត្តិនានាត្រូវប្រកាសអោយប្រើដោយមានព្រះហស្ថលេខារបស់ព្រះមហាក្សត្រ និងមានសុពលភាព ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញក្នុងរយៈពេល ១០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានចុះព្រះហស្ថលេខា និងក្នុងទូទាំងប្រទេសក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ។ ច្បាប់ដែលបំពានលើគោលការណ៍រដ្ឋធម្មនុញ្ញ អាចលុបចោល ដោយក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលរួមមានសមាជិកចំនួន ៩រូប សំរាប់អាណត្តិ៩ឆ្នាំ ដែលបង្កើតឡើងដោយព្រះមហាក្សត្រ សភាជាតិ និងក្រុម ប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។ ប្រធានរដ្ឋសភាជាតិ គឺជាសមាជិកម្នាក់នៃក្រុមប្រឹក្សារាជបល្ល័ង្ក ដែលជាអ្នកសំរេច លើការស្នងរាជសម្បត្តិ។ ប្រធានព្រឹទ្ធសភា ដើរតួជាប្រមុខរដ្ឋនៅពេល ដែលអវត្តមាននៃព្រះមហាក្សត្រ (ឬ ប្រសិនបើពុំមានលទ្ធភាពបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនបាន)។

៣១. អំណាចតុលាការ អនុវត្តដោយតុលាការឯករាជ្យ វិនិច្ឆ័យដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ, ច្បាប់ដែលមានស្រាប់ និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលបានផ្ដល់សច្ចាប័នដោយព្រះរាជាណាចក្រ។ ប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា រួមមានតុលាការថ្នាក់ទាប ដែលក្នុងនោះ មានតុលាការខេត្ត-ក្រុង និងតុលាការយោធា, តុលាការឧទ្ធរណ៍ និងតុលាការកំពូល។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តុលាការកំពូល ដែលបានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣ មិនបានត្រូវបង្កើតឡើងទេ។ ហេតុនេះ សេចក្ដីសំរេចចិត្តរបស់តុលាការឧទ្ធរណ៍អាចត្រូវតវ៉ាឡើង ទៅតុលាការកំពូល ដែលបានបង្កើតឡើងដោយអតីតរដ្ឋកម្ពុជា។ តាម

រយៈរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ តុលាការកំពូលនឹងទទួលខុស ត្រូវចំពោះការពិនិត្យដោយប្រុងប្រយ័ត្ន នៃ ច្បាប់ និងបណ្តឹងតវ៉ានៃការសំរេចទាំងឡាយ ដែលបានកាត់សេចក្តីដោយតុលាការឧទ្ធរណ៍។

៣២. ប្រព័ន្ធតុលាការបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា គ្មានតុលាការឯកទេស ដូចជា តុលាការរដ្ឋបាល ឬតុលាការពាណិជ្ជកម្មទេ។ បច្ចុប្បន្ននេះ សេចក្តីសំរេចរដ្ឋបាលនានា អាចប្តឹងតវ៉ាទៅអង្គាធរថ្នាក់ខ្ពស់នៃក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដូចជាទៅរដ្ឋមន្ត្រីជាដើម។ វិធានបែបនេះ ជួយទៅវិញអាចប្តឹងទៅតុលាការឬទៅនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ កម្ពុជាបានទទួលស្គាល់ពីតំរូវការដើម្បីបង្កើតដំណើរការខាងឧទ្ធរណ៍មួយ រួមទាំងខាងរដ្ឋបាល និងខាងសាលាក្តីឯករាជ្យ ដើម្បីបំពេញតំរូវការនៃមាត្រា១០ របស់ GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ និងតំរូវការដទៃទៀត ដូចជាកិច្ចសន្យានៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដូចជាការកំណត់តំលៃពន្ធគយ និងនីតិវិធីដទៃទៀត, សំណងពាណិជ្ជកម្ម, និងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល និងកូតា។ ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហានេះ, ជំពូក III នៃពង្រាងច្បាប់ស្តីពីអង្គការតុលាការ បានបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិសុំតវ៉ាចំពោះសេចក្តីសំរេចខាងរដ្ឋបាល នៅចំពោះមុខក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋបាលនៃតុលាការឧទ្ធរណ៍។ បន្ទាប់មក សេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋបាលនេះអាចត្រូវបានតវ៉ាចំពោះមុខតុលាការកំពូល។ ពង្រាងច្បាប់ស្តីពីអង្គការតុលាការត្រូវបានពិនិត្យដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ ហើយបន្ទាប់មកនឹងបញ្ជូនទៅរដ្ឋសភា។

៣៣. ចំពោះវិវាទពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានរៀបចំពង្រាងច្បាប់មួយដែលបង្កើតអោយមានសាលាក្តីពាណិជ្ជកម្ម។ នៅក្នុងដំណាក់កាលបណ្តោះអាសន្ន រាល់រឿងក្តីពាណិជ្ជកម្មត្រូវប្តឹងជាដំបូងទៅតុលាការខេត្ត-ក្រុង។ ដំណោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្មតាមការស្ម័គ្រចិត្ត បានធ្វើឡើងតាមរយៈសមត្ថកិច្ចរបស់សភាពាណិជ្ជកម្ម ដែលត្រូវអនុញ្ញាតិអោយដើរតួជាអាជ្ញាកណ្តាល នៅក្រោមមាត្រា៩ នៃច្បាប់សភាពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ ១៩៩៥។ កម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញាទីក្រុងញូយ៉ក ស្តីពីការអនុវត្តន៍ នៃការវិនិច្ឆ័យរបស់អាជ្ញាកណ្តាលអន្តរជាតិ នាថ្ងៃទី ៥ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៦០។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានរៀបចំច្បាប់ស្តីអំពីអាជ្ញាកណ្តាលពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាក្រុងញូយ៉ក។

៣៤. សមាជិកគណៈប្រតិភូ១រូប បានកត់សំគាល់ថា រឿងក្តីពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់ត្រូវបានគេកាត់ក្តីនៅក្នុងតុលាការធម្មតា. ដោយរង់ចាំការបង្កើតអោយមានប្រព័ន្ធតុលាការពាណិជ្ជកម្មមួយ។ ទស្សនៈរបស់លោកបានបង្ហាញថា ប្រព័ន្ធតុលាការបច្ចុប្បន្ន មិនបានផ្តល់ការការពារតាមច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ ដល់ការធ្វើអាជីវកម្មទេ។ សមាជិករូបនេះបានចាត់ទុកថា ការបង្កើតប្រព័ន្ធតុលាការពាណិជ្ជកម្មមួយ ដោយមាន

បុគ្គលិក និងចៅក្រម ដែលមានការហ្វឹកហាត់ត្រឹមត្រូវគឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតអោយមានបរិយាកាស នៃតំលាភាព និងអាចព្យាករណ៍បាន. ដូច្នេះប្រព័ន្ធតុលាការពាណិជ្ជកម្ម ឬប្រព័ន្ធតុលាការដែលមានតួនាទីដូចគ្នានេះ ចាំបាច់ត្រូវបង្កើតអោយមាន នៅពេលដែលកម្ពុជាត្រូវប្រកាសអោយចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ សមាជិករូបនេះ ក៏បានកត់សំគាល់ផងដែរថា កម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័ន លើសន្ធិសញ្ញាក្រុងញូយ៉ក ស្តីពីការអនុវត្តន៍សាលក្រមអាជ្ញាកណ្តាលអន្តរជាតិ. ហើយបានសួរថាអ្វីទៅជាសកម្មភាពនិតិបញ្ញត្តិដែល ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានទទួលយកដើម្បីអនុវត្តសន្ធិសញ្ញានេះ។

៣៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានជំរាបថា រដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តច្បាប់ ដើម្បីផ្តល់សច្ចាប័នសន្ធិ សញ្ញាទីក្រុងញូយ៉កស្តីអំពីការអនុវត្តន៍សេចក្តីសំរេចរបស់អាជ្ញាកណ្តាលបរទេសនៅឆ្នាំ២០០២។ លោកបាន បន្ថែម ដូចមានបញ្ជាក់ជូនក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/10/Rev. ។

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មកំពុង ធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីអំពីការបង្កើតតុលាការពាណិជ្ជកម្មដើម្បីអនុវត្តសន្ធិសញ្ញា។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ត្រូវបានអនុម័តដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ និងកំពុងត្រូវបានពិចារណាដោយសភា ជាតិ។ គាត់បានកត់សំគាល់ថា កម្ពុជាបានទទួលជំនួយបច្ចេកទេសខ្លះៗក្នុងវិស័យនេះ ហើយកម្ពុជាកំពុងតែស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេសដែលគួរអោយទុកចិត្តផ្សេងៗថែមទៀត។ គាត់បានបន្ថែមទៀតថា ប្រព័ន្ធតុលាការពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានចៅក្រមដែលទទួលការបណ្តុះបណ្តាលត្រឹមត្រូវជាការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការបង្កើតអោយមានបរិយាកាស ដែលមានតំលាភាព និងអាចទស្សទាយបាន ឬក៏ប្រព័ន្ធដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ ប្រហែលគ្នានេះ ត្រូវតែបង្កើតអោយមាននៅចុងឆ្នាំ២០០៤។

៣៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបញ្ជាក់ថា ប្រព័ន្ធតុលាការឧទ្ធរណ៍ ទាក់ទងទៅនឹងសេចក្តីសំរេចរដ្ឋបាលលើវិស័យនានា ដែលស្ថិតក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវតែជាស្ថាប័នកាត់ក្តីឯករាជ្យ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT និងកិច្ចព្រមព្រៀងនានានៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយកំពុងត្រូវស្ថិតនៅក្នុងការរៀបចំបង្កើតតាមរយៈសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីអំពីអង្គការតុលាការហើយអង្គការនេះនឹងត្រូវដំណើរការនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤។ ក្រៅពីនេះ ប្រព័ន្ធតុលាការនឹងត្រូវបង្កើតឱ្យ មាននៅក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០៥។ ក្រុមការងារកត់សំគាល់នូវកិច្ចសន្យានេះ។

៣៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា គណៈរដ្ឋមន្ត្រី, ឬរាជរដ្ឋាភិបាល គឺជាសាខាប្រតិបត្តិរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ គណៈរដ្ឋមន្ត្រីទទួលការទុកចិត្តលើសភាជាតិហើយត្រូវបានដឹកនាំដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ នាយករដ្ឋមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តន៏ការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី។ នាយករដ្ឋមន្ត្រីត្រូវរៀបចំកិត្យដើម្បីថ្វាយព្រះមហាក្សត្រឡាយព្រះហស្ថលេខា ហើយចេញអនុក្រឹត្យក្រោមអំណាចផ្ទាល់ខ្លួន ដោយមានការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។ រដ្ឋមន្ត្រីនិមួយៗ ចេញក្រឹត្យរបស់ក្រសួង, សេចក្តីសំរេច និងសារាចរ។ នៅពេលដែលបានចុះហត្ថលេខារួចរាល់ សេចក្តីសំរេចទាំងអស់ ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងសារពត៌មានផ្លូវការរបស់រដ្ឋ។

៣៨. គោលនយោបាយដែលទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសត្រូវបង្កើត និងអនុវត្តដោយ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុដោយមានការសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៏កម្ពុជា, ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ក្រសួងផែនការ និងក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល។ ការពិនិត្យតាមព្រំដែនលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ដែលមានភារៈប្រមូលពន្ធ និងរៀបចំតារាងពន្ធគយ។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទទួលចុះបញ្ជីគ្រប់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មបរទេសទាំងអស់។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក៏រួមចំណែកក្នុងការត្រួតពិនិត្យទំនិញតាមព្រំដែន, បង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ, បង្កើត និងអនុវត្តបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងក្នុងការអភិវឌ្ឍន៏គោលនយោបាយ ដែលទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៏កម្ពុជាអនុវត្តបញ្ញត្តិវិនិយោគទុន លើកលែងតែរាល់បញ្ហា ដែលទាក់ទងទៅនឹងការអភិវឌ្ឍន៏បច្ចេកវិទ្យា និងឧស្សាហកម្ម ការរុករកធនធានធម្មជាតិ និងផលិតកម្ម និងការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនី និងទឹកសំរាប់បរិភោគ ដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល។ លោកបានបញ្ជាក់ថា អាជ្ញាធរខេត្ត-ក្រុងពុំមានយុត្តាធិការ លើគោលនយោបាយដែលជះឥទ្ធិពល លើពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ដូចជានៅក្នុងការឧបត្ថម្ភទុន ការធ្វើវិនិយោគទុន, ការប្រមូលពន្ធ, បន្ទុកលើទំនិញនាំចូលដែលមិនអនុវត្តចំពោះទំនិញក្នុងស្រុក, ឬការដាក់កំហិតជាបរិមាណលើការនាំចូល ឬនាំចេញ។ កម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន នឹងមិនមានអំណាចដូចគ្នានេះ នៅក្នុងតំបន់កែច្នៃនាំចេញនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ យុត្តាធិការរបស់ពួកគេឡើយ។

៣៩. ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបានដើរតួជាចំណុចស្នូល (Focal point) លើសកម្មភាព ដែលទាក់ទងនឹងការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ការិយាល័យអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់ក្រសួងមានមន្ត្រីជំនាញចំនួន១០រូប។ គណៈកម្មាធិការសំរបសំរួលអន្តរក្រសួង ស្តីពីការចូលជាសមាជិក

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលដឹកនាំដោយឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក៏ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៧។ តួនាទីរបស់គណៈកម្មាធិការ ដែលរួមមានសមាជិកថ្នាក់នយោបាយ ១៥រូប និង៣រូប ជាមន្ត្រីជំនាញមកពីក្រសួង និងភ្នាក់ងារ ដែលពាក់ព័ន្ធទាំង២៣នេះគឺ (១) សំរួលបញ្ហានយោបាយ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក; (២) ណែនាំដល់ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក អោយបានល្អិតល្អន់ ; (៣) រៀបចំឯកសារចាំបាច់ ; (៤) កំណត់ពីវិស័យអាទិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលទាក់ទងទៅនឹងគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ; (៥) ធ្វើអោយប្រាកដនូវការសំរបសំរួលជាមួយក្រសួងផ្សេងៗ ; (៦) រាយការណ៍ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី អំពីបញ្ហា ដែលទាក់ទងនឹងការចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។ នៅខែសីហា ឆ្នាំ២០០១, រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានចាត់តាំងក្រុមការងារមួយ ដែលរួមមានឧត្តមមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលជាង១១០រូប ដើម្បីជួយជ្រោមជ្រែងនៅក្នុងបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅ នឹងការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក របស់កម្ពុជានេះ។

៤០. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ, សន្ធិសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តររដ្ឋាភិបាល ដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច បច្ចេកទេស វប្បធម៌ និងការពារជាតិ ត្រូវចរចាថ្នាក់នាយករដ្ឋមន្ត្រី បន្ទាប់ពីមានការឯកភាពពីសភាជាតិ, ការផ្តល់សច្ចាប័ន និងប្រកាសអោយប្រើដោយព្រះមហាក្សត្រ។ ទាក់ទងទៅនឹងដំណើរការផ្តល់សច្ចាប័នលើពិធីសារ នៃការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា, កញ្ចប់ឯកសារមួយ ដែលក្នុងនោះរួមមានពិធីសារ និងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងឯកសារច្បាប់ទាំងអស់ ត្រូវដាក់ជូនសភាជាតិ និងព្រឹទ្ធសភាដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីធ្វើការអនុម័ត។ បន្ទាប់មកកញ្ចប់នេះ នឹងត្រូវដាក់ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រដើម្បីប្រកាសអោយប្រើរួចទើបបោះផ្សាយនៅក្នុងសារពត៌មានផ្លូវការ។ លោកបាន បញ្ជាក់ថាប្រការចែងទាំងឡាយ របស់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នឹងលុបលើនិតិបញ្ញត្តិជាតិ លើកលែងតែរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជា ក្នុងករណីដែលមានវិវាទរវាងច្បាប់ក្នុងស្រុក និងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

៤១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបន្ថែមទៀតថា ការធ្វើអោយស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកបានតំរូវអោយមានការរៀបចំលើបទបញ្ញត្តិសំខាន់ៗជាច្រើននៅកម្ពុជា។ លោកបានផ្តល់កម្មវិធីសំរាប់ការអនុម័តច្បាប់ ដើម្បីធ្វើអោយស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលមានចែងក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/10, ដែលត្រូវ បន្តការរៀបចំឡើងវិញ និង កែ

ប្រៃលើមូលដ្ឋានជាក់លាក់មួយ (សូមមើលក្នុង កំណែប្រែទី១ នាថ្ងៃទី៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២ លើកទី២ នៅថ្ងៃទី៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣ និងលើកទី៣ ថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣។) ដោយហេតុនេះ ប្រទេសជាសមាជិកមួយបារម្ភអំពីពេលវេលាសំរាប់ការអនុម័តក្រមនីតិវិធីស៊ីវិល ដែលធានាដល់ប្រសិទ្ធិភាព នៃការប្រតិបត្តិច្បាប់ដទៃទៀត។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា ពង្រាងក្រមនីតិវិធីស៊ីវិល នឹងត្រូវដាក់ជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនាពេលអនាគតដ៏ខ្លីខាងមុខនេះ។ កម្មវិធីដើម្បីអនុម័តច្បាប់សំរាប់ភាពស្របគ្នា ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកចុងក្រោយ មានចែងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I ។

គោលនយោបាយដែលជះឥទ្ធិពលដល់ពាណិជ្ជកម្មទំនិញ

<u>សិទ្ធិធ្វើពាណិជ្ជកម្ម (សិទ្ធិធ្វើពាណិជ្ជកម្មនាំចេញ និងពាណិជ្ជកម្មនាំចេញ)</u>

៤២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ច្បាប់ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្ម និងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ចុះថ្ងៃ ទី០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៥, ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ តំរូវអោយសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម ដែលកំពុងដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទាំងអស់ ចុះបញ្ជីនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ "សារាចរណែនាំ ស្តីពីការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងសេចក្តីប្រកាសស្តីពីការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម" ដែលឯកសារទាំងពីរនេះចុះថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ មានចែងនៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/2, ឧបសម្ព័ន្ធ ៧ (ខ) ។

៤៣. សហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មអាចចុះបញ្ជីក្នុងទំរង់ជាក្រុមហ៊ុនឯកកម្មសិទ្ធិ, ក្រុមហ៊ុនរួមទុនទូទៅ, ក្រុមហ៊ុនទទួលខុសត្រូវមានកំរិត, ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកំរិត, ក្រុមហ៊ុនទទួលខុសត្រូវដែលមានសមាជិកភាគហ៊ុនតែម្នាក់, ក្រុមហ៊ុនសាធារណៈទទួលខុសត្រូវមានកំរិត, ស្ថាប័នសាធារណៈ, សហគ្រាសរដ្ឋ, ឬក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ។ រូបវ័ន្តបុគ្គលមិនអាចធ្វើសកម្មភាពនាំចូលទំនិញ ដូចដែលច្បាប់ ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្ម និងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មបានអនុញ្ញាតិចំពោះនិតិបុគ្គល និងអង្គភាពចុះបញ្ជីតែប៉ុណ្ណោះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បុគ្គលម្នាក់អាចចុះបញ្ជី ឧទាហរណ៍ ជាក្រុមហ៊ុនឯកកម្មសិទ្ធិ ដែលមានការទទួលខុសត្រូវមានកំរិត។

៤៤. ការហាមឃាត់ក្រុមហ៊ុន ដែលមានភាគហ៊ុនតិចជាង ៥១ភាគរយ ជាកម្មសិទ្ធរបស់កម្ពុជាក្នុងការធ្វើសកម្មភាពនាំចូល/នាំចេញទំនិញក្នុងគោលបំណងតែមួយ នៃទំនិញលក់បន្តដោយគ្មានការកែច្នៃ ត្រូវបាន

លុបចោលស្របតាមប្រកាសរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០។ លោកបានបញ្ជាក់ថា គ្រប់ក្រុមហ៊ុនទាំងអស់ (ទាំងក្រុមហ៊ុនបរទេស និងក្នុងស្រុក) ដែលបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម អាចធ្វើសកម្មភាពនាំចូល និងនាំចេញទំនិញគ្រប់ប្រភេទ លើកលែងតែសំភារៈយោធា និងថ្នាំញៀន។ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើផលិតផលព្រៃឈើ អាចអនុញ្ញាតិចំពោះអ្នកទទួលអជ្ញាប័ណ្ណពាណិជ្ជកម្មសម្បទាន (ក្នុងស្រុក និងបរទេស) យោងតាមមាត្រា ៤, ជំពូក២ នៃអនុក្រឹត្យ លេខ ០៩ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០។ ក្រុមហ៊ុនមួយអាចធ្វើវិសោធនកម្ម លើការចុះបញ្ជីរបស់ខ្លួន ដើម្បីបញ្ចូលសកម្មភាពនាំចូល និងនាំចេញ ដោយបំពេញពាក្យសុំមួយដើម្បីធ្វើវិសោធនកម្ម លក្ខន្តិកៈក្រុមហ៊ុន។ ការចុះបញ្ជីដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មរួច នឹងតំកល់ទុក នៅការិយាល័យចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មរបស់ក្រសួង។

៤៥. ការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មតំរូវអោយ មានបុគ្គលិកក្រុមហ៊ុនមួយរូបបង្ហាញខ្លួន ហើយដាក់ឯកសារទាំងឡាយដែលត្រូវការ-រួមទាំងពាក្យសុំចុះបញ្ជីដែលបានបំពេញសព្វគ្រប់មួយច្បាប់, លក្ខន្តិកៈ និងមាត្រាផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុន, សេចក្តីប្រកាសរួម, កម្មសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ ឬសន្យាជួល ព្រមទាំងឯកសារថតចំលងបញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណ និងរូបថតរបស់ប្រធានក្រុមហ៊ុន និងម្ចាស់ភាគហ៊ុនមួយចំនួន ជូនក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ ពាក្យសុំដែលគ្មានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ត្រូវបដិសេធចោល។ និតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មត្រូវការពេលវេលា២សប្តាហ៍។ តំលៃដែលត្រូវបង់ចំពោះការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម គឺ ២៦០,០០០រៀល (ប្រហែល ៧០ដុល្លាអាមេរិក) សំរាប់ក្រុមហ៊ុនជាតិ និងក្រុមហ៊ុនបរទេស។ លើសពីនេះទៀត បណ្តាក្រុមហ៊ុនដែលកំពុងវិនិយោគនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយដាក់ពាក្យសុំការឯកភាពលើគំរោងវិនិយោគ ដើម្បីបានទទួលការលើកទឹកចិត្ត តំរូវអោយបង់ថ្លៃចុះបញ្ជីនៅក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍នៃកម្ពុជា (CDC) ដោយអនុលោមតាមច្បាប់វិនិយោគទុន ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤។ ថ្លៃចុះបញ្ជីនេះមានចំនួន ៦០០ដុល្លាអាមេរិក លើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលមានទុន១លានដុល្លាអាមេរិក និងតំលៃ១,២០០ដុល្លាអាមេរិកលើគំរោងវិនិយោគដែលមានទឹកប្រាក់លើសពី ១លានដុល្លាអាមេរិក។

៤៦. ប្រទេសជាសមាជិកខ្លះបារម្ភថា ការតំរូវអោយផ្តល់រូបថតនាយក និងម្ចាស់ភាគហ៊ុននៃក្រុមហ៊ុនទទួលខុសត្រូវមានកំរិតនឹងធ្វើអោយស្មុគស្មាញដល់ក្រុមហ៊ុនធំៗ ដែលមានម្ចាស់ភាគហ៊ុនច្រើននាក់ ដូចជាក្រុមហ៊ុនបរទេស ដែលមានបំណងចង់បង្កើតការរកស៊ីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជាការឆ្លើយតប តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា តំរូវការដូចគ្នានេះក៏បានអនុវត្តទៅលើក្រុមហ៊ុន ក្នុងស្រុក និងបរទេសដែលរកស៊ីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ អាស្រ័យលើបទបញ្ញត្តិរបស់កម្ពុជា ក្រុមហ៊ុនទទួលខុសត្រូវមានកំរិត មិនត្រូវ

អនុញ្ញាតិអោយមានម្ចាស់ហ៊ុនជាឯកត្តបុគ្គលលើសពី ៣០រូបឡើយ។ ក្រុមហ៊ុនសាធារណៈទទួលខុសត្រូវមានកំរិត តំរូវអោយបញ្ជូនតែរូបថតរបស់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលប៉ុណ្ណោះ។ តំរូវការរូបថតនេះ គឺក្នុងគោលបំណងរក្សាសុវត្ថិភាព ដែលជាគោលការណ៍គឺដើម្បីជៀសវាងការឆបោក។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាមិនជឿថា តំរូវការនេះបង្កើតជា ឧបសគ្គដល់ការចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុន នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទេ។

៤៧. គួរកត់សំគាល់ថា ការនាំចូលអនុញ្ញាតិអោយធ្វើបានតែចំពោះឱសថការី ហើយការនាំចូល នៃវត្ថុធាតុដើមសំរាប់កសិកម្ម អាចអនុញ្ញាតិអោយបានតែចំពោះអ្នកឯកទេសកសិកម្ម (សូមមើលផ្នែកការដាក់កំហិតលើបរិមាណនាំចូល រួមទាំងការហាមឃាត់, កូតា និងប្រព័ន្ធផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ខាងក្រោម)។ ប្រទេសជាសមាជិកមួយបានសួរថា តើកម្ពុជាបានចែកដាច់គ្នារវាងសិទ្ធិ នៃការនាំចូល និងសិទ្ធិចែកចាយផលិតផលនេះនៅក្នុងស្រុកឬទេ។ ប្រទេសជាសមាជិកនេះបានគិតថា ការទទួលបានសិទ្ធិនាំចូល គឺដើម្បីអោយក្លាយជាអ្នកនាំចូលពិតប្រាកដដែលករណីបានបង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងអ្នកនាំចូល និងអ្នកចែកចាយទំនិញ។ប្រទេសនេះបានស្វាគមន៍កម្ពុជាក្នុងការធ្វើអោយមានភាពងាយស្រួល ចំពោះតំរូវការនៃការនាំចូល។ ប្រទេសនេះយល់ឃើញថា លក្ខណៈតំរូវតឹងតែងមួយគួរតែសំរាប់អ្នកចែកចាយនៅក្នុងទីផ្សារកម្ពុជា។

៤៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានគូសបញ្ជាក់ថា ក្នុងចំណោមវត្ថុធាតុដើមកសិកម្មនាំចូល មានតែថ្នាំព្យាបាលសត្វប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបំរុងសំរាប់អ្នកបច្ចេកទេសកសិកម្ម។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា ក្នុងការអនុវត្តន៍អ្នកនាំចូលវត្ថុធាតុដើមកសិកម្ម និងឱសថ ក៏ជាអ្នកចែកចាយទំនិញទាំងនេះនៅក្នុងទូទាំងប្រទេសផងដែរ។ វាជាការលំបាកក្នុងការញែកអោយដាច់ពីគ្នារវាងមុខងារនៃការនាំចូល និងការចែកចាយទំនិញណាស់នៅក្នុងប្រទេសមួយ ដូចជាកម្ពុជា។

៤៩. ផ្អែកលើពតិមានខាងលើ ប្រទេសជាសមាជិកនេះសន្និដ្ឋានថា កម្ពុជាបានដាក់កំរិតតឹងតែងលើការនាំចូលផលិតផលឱសថ និងឱសថសំរាប់ព្យាបាលសត្វ ដែលមិនបានអនុវត្តចំពោះការផលិតផលិតផលដូចគ្នានេះនៅក្នុងស្រុកទេ។ ដូច្នេះ កម្ពុជាត្រូវបានស្នើសុំអោយធ្វើវិសោធនកម្មលើ បញ្ញត្តិច្បាប់របស់ខ្លួន ដើម្បីបង្ហាញអោយឃើញច្បាស់នូវភាពខុសគ្នា រវាងសិទ្ធិនៃការធ្វើការនាំចូល និងសិទ្ធិនៃការចែកចាយទំនិញ។ ការតំរូវអោយមានការចុះបញ្ជី និងលក្ខណៈបច្ចេកទេសដទៃទៀត ដែលកំពុងអនុវត្តចំពោះអ្នកនាំចូល ត្រូវតែអនុវត្តដូចគ្នាចំពោះអ្នកចែកចាយ។ កម្ពុជាត្រូវធានាថា លក្ខណៈតំរូវបែបនេះ ត្រូវអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈស្មើភាព និងដូចគ្នារវាងផលិតផលនាំចូល និងផលិតផលផលិតក្នុងស្រុក។

៥០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានបញ្ជាក់ថា វាមិនមែនជាចេតនារបស់រដ្ឋាភិបាលទេ ដែលលក្ខណៈតម្រូវបច្ចុប្បន្នសំរាប់ការនាំចូល ផលិតផលឱសថ ឬឱសថព្យាបាលសត្វ បង្កើតអោយមានចំពោះការនាំចូលនោះ។ ចំពោះបញ្ហានេះ លោកបានបញ្ជាក់បន្តថា កម្ពុជានឹងធ្វើវិសោធនកម្មនិតិបញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន, ដូចជា ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងឱសថ និងប្រកាសលេខ ៨២ ចុះថ្ងៃ ៣១ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពី "និតិវិធីសំរាប់ការនាំចេញ និងការនាំចូលផលិតផលឱសថ" មិនអោយហួសថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥។ ដូច្នេះគឺវានឹងមិនបន្ថយសិទ្ធិនាំចូលនិងនាំចេញទេ, ហើយក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីនិមួយៗ អាចនៅតែជាអ្នកនាំចូល ឬអ្នកនាំចេញពេញលក្ខណៈដដែល។ លោកបានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីថ្ងៃនោះទៅ កម្ពុជានឹងធានាថា ច្បាប់ និងបទបញ្ញាទាំងអស់របស់ខ្លួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ខាងទំនិញ និងបន្ទុក ឬ ការហូតពន្ធទាំងអស់លើសិទ្ធិនេះ នឹងត្រូវអនុលោមតាមទាំងស្រុងជាមួយកាតព្វកិច្ច អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមមានមាត្រា VIII:1(a), មាត្រា XI:1 និង មាត្រា III:2 និង 4 នៃច្បាប់ GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ ហើយច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិទាំងនោះ ត្រូវអនុវត្តដោយស្របតាមកាតព្វកិច្ចទាំងនេះ។ លោកបានបញ្ជាក់ដោយឡែកទៀតថា ការណ៍នេះនឹងមិនប៉ះពាល់ដល់លក្ខណៈតំរូវដែលអ្នកចែកចាយក្នុងស្រុក និងផលិតផលនាំចូល សំរាប់ការងារផលិតកម្ម, ផលិតផលនាំចូលសំរាប់ការពារសុខភាព អាយុជីវិត និងសុវត្ថិភាពមនុស្ស សត្វត្រូវអនុវត្តទេ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យាទាំងអស់នេះ។

១. បញ្ញត្តិនៃការនាំចូល

<u>ពន្ធគយ</u>

៥១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ បានដាក់ចេញនូវកម្មវិធីកំណែទំរង់ និងទំនើបនីយកម្មពន្ធគយមួយ សំដៅបង្កើតអភិបាលកិច្ចពន្ធគយដែលទំនើបមួយ ដោយរួមទាំងការប្រមូលចំណូលអោយបានពេញលេញ និងសំរួលការការពារតាមតំរូវការរបស់វិស័យឯកជន នៅតាមព្រំដែនអោយបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីធ្វើអោយជឿទុកចិត្តចំពោះសេវាកម្មគយ។ សមាសធាតុចំបងៗនៃកម្មវិធីកំណែទំរង់ រួមមានការពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់, កំណែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធ ពន្ធគយ, ទំនើបនីយកម្ម និងកាត់បន្ថយនីតិវិធីគយ, ការពង្រីកទំនាក់ទំ នងអន្តរជាតិ, ការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, ប្រព័ន្ធ និងនិតិវិធីស្វ័យប្រវត្តិ, ការចាត់វិធានការ ពង្រឹងទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ, ការធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវសេវាកម្មសាធារណៈ និងជួយសំរួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម។ ការសង្ខេបពីយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទំរង់មាននៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/6, ឧបសម្ព័ន្ធ ៤។

៥២. ច្បាប់ស្តីពីពន្ធនាំចូល និងពន្ធនាំចេញ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៨៩ បានកែតំរូវជាបន្តបន្ទាប់ ដោយសេចក្តីសំរេចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ បានកំណត់ចេញនូវមូលដ្ឋានច្បាប់សំរាប់ការដាក់ កំរិតលើពន្ធគយ។ ពន្ធគយរបស់កម្ពុជា អនុវត្តតាមប្រព័ន្ធលេខកូដចំនួនលេខ៨ខ្ទង់។ បញ្ជីឈ្មោះទំនិញរួម មាន៦,៨២៣មុខ នៅឆ្នាំ២០០១ ដែលបានបន្ថែមបញ្ជីទំនិញនៅឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលអនុវត្តតាមប្រព័ន្ធលេខកូដ ដែលមានតែ៦ខ្ទង់។ អត្រាពន្ធទាំងអស់គឺកំណត់តាមតំលៃបន្ថែម (*ad valorem*)។ បច្ចុប្បន្នមានតែអត្រា ពន្ធតាមគោលការណ៍ស្មើភាពនៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះប៉ុណ្ណោះដែលអនុវត្ត លើកលែងតែផលិតផល នៅក្នុងបញ្ជីអនុគ្រោះពន្ធគយរួម (CEPT) នៅក្នុង ASEAN ។ ដោយកម្ពុជាជាសមាជិកអាស៊ាន កម្ពុជា បានសន្យាពន្យារការអនុគ្រោះពន្ធគយ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន ស្តីពីមូលដ្ឋានបដិ-ការ។

៥៣. ក្នុងការកែទំរង់រចនាសម្ព័ន្ធពន្ធគយរបស់ខ្លួន កម្ពុជាបានកាត់បន្ថយចំនួនប្រភេទពន្ធគយចេង ពី ១២ប្រភេទ ទៅ ៤ប្រភេទ។ បច្ចុប្បន្នប្រភេទពន្ធគយកំពុងអនុវត្តរួមមាន : ០ភាគរយ, ៧.១៥ភាគរយ, និង៣៥ភាគរយ។ អត្រាពន្ធដែលខ្ពស់បំផុត ៤០, ៥០, ៩០, និង ១២០ ភាគរយ បានត្រូវលុបចោល។ មុខទំនិញដែលជាប់ពន្ធលើអត្រាអតិបរមា ៣៥ភាគរយមានក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/6 ឧបសម្ព័ន្ធ ៣។ អត្រាពន្ធគយមធ្យមមានប្រហែល ១៦.៤ភាគរយ នៅឆ្នាំ២០០១។ គោលដៅនៃការកែទំរង់ គឺធ្វើ យ៉ាងណាអោយអត្រានេះថយដល់កំរិតទាបជាង១៥ភាគរយ នៅឆ្នាំ២០០៣ និង២០០៤។ នៅពេលដែល កម្ពុជាកំពុងកាត់បន្ថយពន្ធនាំចូលរបស់ខ្លួន អាករផ្សេងៗទៀតត្រូវបានបង្កើនឡើងដើម្បីធានា ថាការកែ ទំរង់ពន្ធដារ នឹងនៅតែធ្វើអោយចំណូលថវិកាជាតិមានលំនឹង។

<u>ពន្ធគយ និងបន្ទុកផ្សេងទៀត</u>

៥៤. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ក្រៅពីពន្ធគយធម្មតា កម្ពុជាបានលើកលែងមិនយកពន្ធ ឬ បន្ទុកផ្សេងៗ លើរាល់ប្រភេទទំនិញ ដែលបានកំណត់នៅក្នុង មាត្រា II:1(b) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ ចំពោះការនាំចូល, លើកលែងតែ ប្រេងសាំង និងប្រេងម៉ាស៊ូត (HS: 27100021, 27100022, 27100023, 27100024, 27100025, 27100026, 27100071, 27100072, 27100079)។ ចំពោះទំនិញ ទាំងពីរមុខនេះ រដ្ឋាភិបាលបានយកពន្ធបន្ថែមស្មើនឹង 0.0២ ដុល្លា ចំពោះប្រេងសាំង និង

0.0៥ដុល្លា ចំពោះប្រេងម៉ាស៊ូតក្នុងមួយលីត្រ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបន្ថែមថា ពន្ធបន្ថែមប្រភេទនេះ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងអត្រាពន្ធទូទៅ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា កម្ពុជាសន្យា កំណត់ពន្ធបន្ថែមទាំងពីរប្រភេទនេះ និងបន្ទុកដទៃទៀតអោយស្របតាមមាត្រា II:1(b) របស់ GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ នឹងត្រូវបញ្ចុះដល់ 0ភាគរយ ទៅតាមកាលកំណត់នៅក្នុងកម្មវិធីបញ្ចុះពន្ធគយលើមុខទំនិញ។

៥៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា ការអនុវត្តន៍ពន្ធបន្ថែម និងបន្ទុកដទៃទៀត ក្រៅពីពន្ធគយព្រម ទាំងបន្ទុកលើសេវាកម្មផ្សេងៗ នឹងធ្វើស្របតាមប្រការចែងនានារបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកចាប់ តាំងពីថ្ងៃដែលកម្ពុជាចូលជាសមាជិក។ លោកបានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា កម្ពុជាបានសន្យាកំណត់ពន្ធបន្ថែម និងបន្ទុកផ្សេងៗ ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា II:1(b) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ ក្នុងកំរិត 0ភាគរយ តាមកម្មវិធីបញ្ចុះពន្ធគយ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

អត្រាពន្ធលើទំនិញជាបំណុត ការលើកលែងពន្ធ

៥៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ច្បាប់ស្តីពីពន្ធលើទំនិញនាំចេញ និងនាំចូលឆ្នាំ១៩៨៩ ត្រង់មាត្រា៩.១ បានអនុញ្ញាតិអោយនាំចូលដោយរួចពន្ធចំពោះ (១) ការនាំចូលបណ្តោះអាសន្ន សំរាប់ការ នាំចេញទៅវិញ. (២) ទំនិញឆ្លងកាត់. (៣) ទំនិញផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលរស់នៅបរទេស. (៤) ការនាំចូលដោយបេសកជនការទូត សំរាប់កិច្ចការមនុស្សធម៌ ឬគោលបំណងសាសនា ។ល។ និង (៥) ការ ធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមព្រំដែនដែលមានថ្ងៃដីដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ ទោះបីពង្រាងច្បាប់ស្តីពីពន្ធ គយ មិនបានបញ្ជាក់អំពីគោលការណ៍ នៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមព្រំដែនក៏ដោយ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បញ្ជាក់ថា ការអនុវត្តន៍របស់កម្ពុជាគឺដូចគ្នាទៅនឹងអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា XXIV:3(a) នៃ GATT 1994។

ការលើកលែងពន្ធក៏ត្រូវពឹងផ្អែកទៅលើទំនិញនាំចូល ដោយយោងទៅលើគំរោងវិនិយោគ ដែលបានឯក-ភាពដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្របតាមច្បាប់វិនិយោគទុន ឆ្នាំ១៩៩៤។ លើសពីនេះទៀត នាយក រដ្ឋមន្ត្រីមានអំណាចគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបញ្ជាលើការលើកលែងពន្ធអាស្រ័យលើហេតុផលចាំបាច់សំរាប់ ជាផល ប្រយោជន៍ជាតិ និង ស្ថានភាពបន្ទាន់សំរាប់ប្រទេស (មាត្រា៥ នៃពង្រាងច្បាប់ស្តីពីពន្ធគយ)។ ដូច្នេះមាន រថយន្ត១២០គ្រឿង នាំចូលដោយរួចពន្ធសំរាប់សមាជិកសភាក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ប៉ុន្តែពេលបច្ចុប្បន្ន នេះមិនមាន

ការលើកលែងពន្ធដូចនេះទៀតទេ។ រាល់ការលើកលែងពន្ធទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តលើមូលដ្ឋានគោលការណ៍ស្មើភាពនៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះ MFN ។

៥៧. ដោយកត់សំគាល់លើសេចក្តីថ្លែងការដោយតំណាងប្រតិភូកម្ពុជា ដែលថាកម្ពុជាមិនអត្រាពន្ធលើទំនិញជាប់កូតានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ប៉ុន្តែកម្ពុជាគួរពិចារណា ក្នុងការដាក់អោយប្រើអត្រាពន្ធលើទំនិញជាប់កូតា លើការនាំចូលផលិតផលកសិកម្មនាពេលអនាគត។ សមាជិកខ្លះបានសង្កត់ធ្ងន់ថា វិធានការនេះ នឹងធ្វើអោយការចរចា បើកទីផ្សារដែលកម្ពុជាកំពុងធ្វើមានការស្មុគស្មាញ ហើយនឹងធ្វើអោយជាប់ពាក់ព័ន្ធចំពោះនិតិវិធីដែលស្មុគស្មាញក្នុងការបង្កើតលក្ខខ័ណ្ឌសមស្រប សំរាប់ការចរចាចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលតំរូវអោយការមិនរើសអើង និងតំលាភាពក្នុងការបែងចែក និងគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធកូតា។

៥៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានកត់ត្រាលើយោបល់ទាំងនេះ។ ទោះបីជាកម្ពុជាគ្មានការប្រើប្រាស់អត្រាពន្ធលើទំនិញជាប់កូតាក្នុងរយៈកន្លងមកក៏ដោយ កម្ពុជាសូមរក្សាសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធកូតានេះ ដោយផ្អែកទៅលើលទ្ធផល នៃការចរចាចូលជាសមាជិក។ កម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ខ្លួននឹងគោរពតាមវិន័យរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីអត្រាពន្ធលើទំនិញជាប់កូតា។

៥៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា នៅថ្ងៃដែលកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករាល់ការលើកលែងពន្ធទាំងអស់ នឹងត្រូវអនុវត្តដោយអនុលោមតាមប្រការចែងនានារបស់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមមានមាត្រា I នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវិធានវិនិយោគទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម TRIMs ។ ក្រុមការងារ បានកត់សំគាល់លើការសន្យានេះ។

<u>ថ្លៃឈ្នួល និងបន្ទុកលើសេវាកម្ម</u>

៦០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ក្នុងការសុំសេចក្តីប្រកាសនាំចូល/នាំចេញ មួយច្បាប់ កម្ពុជា តំរូវអោយដាក់ពាក្យ ដោយកំណត់អោយបង់ថ្លៃ ១៥.០០០រៀល (ប្រហែល ៤ដុល្លាអាមេរិក)។ ថ្លៃឈ្នួលនេះត្រូវកំណត់យក លើការនាំចូលពីគ្រប់ប្រទេស រួមទាំងប្រទេសជាដៃគូអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជា។ បន្ទុកដែលត្រូវបង់លើថ្លៃបោះពុម្ពលិខិតប្រកាសពន្ធ និងពេលវេលាដែលបានចំណាយដោយ

មន្ត្រីគយក្នុងដំណើរការនៃការរៀបចំឯកសារប្រកាសពន្ធ។ មានមន្ត្រីគយប្រមាណ១០០នាក់ រៀបចំឯក-សារប្រកាសពន្ធ ប្រមាណ ៦,០០០ច្បាប់ រៀងរាល់ខែ។

៦១. សមាជិកខ្លះបានស្នើអោយកម្ពុជាពិនិត្យលើកំរៃ និងដំណើរការរៀបចំឯកសារប្រកាសពន្ធ នៃសេចក្តីប្រកាស នាំចូល/នាំចេញ ដោយយោងទៅលើសេវាកម្មសាធារណៈរបស់មន្ត្រីគយ។ ជាការឆ្លើយតប តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានចាត់ទុកការយកកំរៃលើសេវាកម្មបែបនេះ មិនផ្ទុយជាមួយនឹងប្រការផ្សេងនានារបស់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកទេ។

៦២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា រាល់កំរៃ និងបន្ទុកចំពោះសេវាកម្ម ដែលទាក់ទងទៅនឹងការនាំចូល និងការនាំចេញ ត្រូវប្រតិបត្តិដោយអនុលោមតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ជាពិសេសមាត្រាVIII និង មាត្រាX នៃ GATT ឆ្នាំ១៩៩៤។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាក៏ថ្លែងបន្តទៀតថា ចាប់តាំងពីថ្ងៃចូលជាសមាជិក កម្ពុជានឹងអនុវត្ត, ឬណែនាំអោយប្រើប្រាស់ការយកថ្លៃឈ្នួល និងបន្ទុកសេវា-កម្មចំពោះការនាំចូលតាមភាគរយនៃតំលៃទំនិញ *(ad volrem)* ទេ។ ពត៌មានដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តន៍ និងការកំរិតថ្លៃឈ្នួល និងបន្ទុក, ចំណូលដែលប្រមូលបាន និងសារៈសំខាន់របស់វា, ត្រូវផ្តល់ដល់សមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកទាំងអស់តាមការស្នើសុំ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាអំពីការសន្យានេះ។

<u>ការប្រមូលពន្ធក្រៅពីពន្ធគយ</u>

៦៣. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាបានអនុវត្តការប្រមូលពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីពន្ធ និងអាករ (ច្បាប់ពន្ធដារ) ឆ្នាំ១៩៩៧។ អត្រាពន្ធ បានកំណត់ដូចគ្នាចំពោះទំនិញផលិតក្នុងស្រុក និងទំនិញនាំចូល។ ក្រៅពីពន្ធលើការនាំចូល ចំពោះទំនិញផលិតក្នុងស្រុក អត្រាជាប់ពន្ធគិតលើថ្លៃផលិតចេញពីរោងចក្រ ឬសហគ្រាសផលិតកម្ម (ex-factory price) ចំពោះទំនិញនាំចូល អត្រាជាប់ពន្ធគិតលើថ្លៃ CIF នៃទំនិញ។ ពន្ធអាករលើភេសជ្ជៈ ស្រាបៀរ ស្រា បារី និងផលិតផលថ្នាំជក់ផ្សេងទៀត, ប្រេងសាំង និងប្រេងម៉ាស៊ូតមានអត្រា ១០ភាគរយ។ ចំពោះរថយន្ត ឡានក្រុង រថយន្តដឹកទំនិញធំៗ ម៉ូតូ និង គ្រឿងបន្លាស់ ពន្ធដែលត្រូវយកគឺកំណត់ពី១០ ទៅ ៣០ភាគរយ ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ២។ សព្វថ្ងៃនេះកម្ពុជាមិនមានឧស្សាហកម្មផលិតរថយន្តក្នុងស្រុកទេ។

៦៤. ប្រទេសជាសមាជិកខ្លះបានកត់សំគាល់ថា កម្ពុជាបានយកពន្ធ ៣ភាគរយបន្ថែមទៀតដែលអនុវត្តតែទៅលើផលិតផលនាំចូលរួមមាន គ្រឿងស្រវឹង និងថ្នាំជក់នៅចុងឆ្នាំ១៩៩៨។ ប្រទេសជាសមាជិកបានស្នើសុំអោយកម្ពុជា ធ្វើយ៉ាងណាអោយការយកពន្ធបន្ថែមនេះ ស្របតាមមាត្រា III នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា ពន្ធបន្ថែម៣ភាគរយ ដែលកំណត់លើផលិតផលគ្រឿងស្រវឹង និងថ្នាំជក់នាំចូល ហើយបានអនុវត្តចាប់ពីខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៩ ត្រូវបានអនុវត្តផងដែរ ចំពោះផលិតផលផលិតក្នុងស្រុក ចាប់ពីថ្ងៃទី ១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០២។

៦៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា អនុលោមតាមច្បាប់ពន្ធ និងអាករលើតំលៃបន្ថែម (VAT) ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជំនួសពន្ធលើចំណូលដុល និងពន្ធលើការប្រើប្រាស់ ចាប់ពីថ្ងៃ១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៩។ អាករលើតំលៃបន្ថែមត្រូវយកតាមអត្រាទោល១០ភាគរយ លើទំនិញ និងសេវាកម្ម។ ការនាំចេញរួមទាំងការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ និងទំនិញ ជាអន្តរជាតិ ត្រូវបានកំណត់ពន្ធសូន្យភាគរយ។ ចំពោះផលិតផលនាំចូលអាករលើតំលៃបន្ថែម ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នា លើការនាំចូលទំនិញពីគ្រប់ប្រភពទាំងអស់ ដោយផ្អែកលើតំលៃ CIF រួមទាំងពន្ធគយ និងពន្ធអាករ (ប្រសិនបើមាន)។

៦៦. ប្រទេសជាសមាជិកខ្លះបានកត់សំគាល់ថា អាករលើតំលៃបន្ថែម ត្រូវបានណែនាំអោយអនុវត្តជាបណ្តើរៗនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយប្រទេសសមាជិកទាំងនោះបានសួរថា តើកម្ពុជាមានផែនការបែបណាដើម្បីធ្វើអោយប្រព័ន្ធនេះ ស្របជាមួយនឹងប្រការចែង ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ កម្ពុជាត្រូវបានគេជំរុញអោយលុបចោលការរើសអើងផ្សេងៗ ក្នុងការអនុវត្តន៍អាករលើតំលៃបន្ថែម ចំពោះផលិតផលក្នុងស្រុក និងផលិតផលនាំចូល។

៦៧. ជាការឆ្លើយតប តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានផ្តល់ការអធិប្បាយ លើការដំណើរការអនុវត្តអាករលើតំលៃបន្ថែមនៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/18 ។ ជាដំបូងប្រព័ន្ធអាករលើតំលៃបន្ថែមបានអនុវត្តតែចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធធំៗ និងមធ្យម ចំនួន១.០០០ប៉ុណ្ណោះ-ផ្អែលើចំណូលដុលប្រចាំឆ្នាំ-នៅរាជធានីភ្នំពេញ។ ប្រព័ន្ធនេះ ត្រូវបានអនុវត្តបន្ថែមជាបន្តបន្ទាប់ទៀតលើបណ្តាក្រុមហ៊ុនជំនួញ នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ក៏ដូចជាអ្នកជាប់ពន្ធផ្សេងៗ នៅតាមបណ្តាខេត្ត ចំនួន៥ផ្សេងទៀត។ ខេត្តចំនួន៥ទៀត ត្រូវបានបន្ថែមនៅឆ្នាំ២០០២ ហើយចំនួនអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវបានកើនឡើងដោយឆាប់រហ័ស. សព្វថ្ងៃមានប្រហែល ២.៩០០ក្រុមហ៊ុន។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុបានធ្វើការ ស្ទាបស្ទង់ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់នៅគ្រប់បណ្តាខេត្ត-

ក្រុង ក្នុងឆ្នាំ២០០០ និង២០០១ ហើយការពង្រីកនាពេលថ្មីៗបំផុតនេះ បណ្តាខេត្ត-ក្រុងទាំងអស់នៅកម្ពុជា ដែលជាការអនុវត្តន៍អាករលើតំលៃបន្ថែមជាទូទៅនៅកម្ពុជា។ (សូមពិនិត្យកថាខ័ណ្ឌ 13 នៃពត៌មានអំពីកំរិតនៃការអនុវត្តន៍អាករលើតំលៃបន្ថែម)។

៦៨. អ្នកជាប់ពន្ធតូចតាច មិនតំរូវអោយបង់អាករលើតំលៃបន្ថែមទេ។ ជាជំនួស ពួកគេតំរូវអោយបង់ពន្ធប្រមាណ២ភាគរយលើចំណូលដុលប្រចាំឆ្នាំ។ ការអនុវត្តន៍តាមប្រព័ន្ធពីរបែបនេះ គឺដោយសារការគ្រប់គ្រង និងការអនុវត្តន៍ដោយពេញលេញនូវរបបអាករលើតំលៃបន្ថែម ដែលនឹងធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់អ្នកជាប់ពន្ធតូចតាច។ អង្គភាពដែលមិនតំរូវអោយបង់អាករលើតំលៃបន្ថែម ត្រូវចុះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្តប្រសិនបើគេចាត់ទុកថាវាមានសារៈសំខាន់ចំពោះគេ។

៦៩. ទំនិញ និងសេវាកម្មមួយចំនួន ត្រូវលើកលែងមិនយកអាករលើតំលៃបន្ថែម ដូចជាសេវាកម្មប្រៃសណីយ៍សាធារណៈ មន្ទីរពេទ្យ មន្ទីរព្យាបាល សេវាកម្មវេជ្ជសាស្ត្រ និងទន្តសាស្ត្រ និងការលក់ថ្នាំពេទ្យព្រមទាំងឧបករណ៍សំរាប់ព្យាបាលធ្មេញ ការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ ដោយអង្គភាពដឹកជញ្ជូនសាធារណៈរបស់រដ្ឋ សេវាកម្មធានារ៉ាប់រង និងហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗ បណ្តាសកម្មភាពមិនគិតកំរៃដែលបំរើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ. ការនាំចូលទំនិញសំរាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួនដោយមានការលើកលែងពន្ធគយ ទំនិញដែលនាំចូលដោយអ្នកការទូត និង ស្ថានបេសកកម្មបរទេស អង្គការអន្តរជាតិនិងភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗសំរាប់ប្រើប្រាស់ជួរការ និងផលិតផលកសិកម្ម១០ប្រភេទទៀត និង/ឬ "វត្ថុធាតុដើមសំរាប់វិស័យកសិកម្ម" ជី គ្រាប់ពូជ. ថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលសត្វ ចំណីសត្វ ពូជសត្វ គ្រាក់ទ័រតូចៗ និងគ្រឿងបន្លាស់ គ្រឿងម៉ាស៊ីនសំរាប់កសិកម្មបន្ទាប់បន្សំទៀត (ប្រកាសលេខ ៣០៣ MEF/TD ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០១)។ ផលិតផលកសិកម្មនាំចូលដែលមានការលើកលែងមិនយកអាករលើតំលៃបន្ថែម ត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងតារាង៣។ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីបានអះអាងជាថ្មីម្តងទៀតថា ការយកអាករលើតំលៃបន្ថែម លើផលិតផលកសិកម្មនាំចូល និងផលិតផលក្នុងស្រុក គួរត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី នាថ្ងៃទី ២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២។ ចាប់តាំងពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ ការប៉ាន់ស្មានលើប្រាក់ចំណូល ដែលបាត់បង់ ដែលបណ្តាលមកពីការលើកលែងមិនយកអាករលើតំលៃបន្ថែម មានចំនួន ២ពាន់លានរៀល នៅពាក់កណ្តាលឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០០១ និង ១.៥ពាន់លានរៀលនៅ៥ខែដំបូងនៃឆ្នាំ២០០២។

៧០. ប្រទេសជាសមាជិកមួយបានកត់សំគាល់ថា ប្រព័ន្ធអាករលើតំលៃបន្ថែម ដែលកំពុងអនុវត្តនៅកម្ពុជា បានផ្តល់រួចជាស្រេចនូវការមិនយកអាករលើតំលៃបន្ថែមលើផលិតផលក្នុងស្រុកមួយចំនួនជាពិសេស ទំនិញកសិកម្ម ហើយការអនុវត្តន៍បែបនេះ ហាក់ដូចជាមិនស្របគ្នាទៅនឹងសេចក្តីសំរេច របស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ចុះខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ ស្តីអំពីការអនុវត្តន៍ការយកអាករលើតំលៃបន្ថែមដូចគ្នាចំពោះទំនិញនាំចូល និងទំនិញក្នុងស្រុក។

៧១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៣ រដ្ឋាភិបាល បានអនុវត្តការយកអាករលើតំលៃបន្ថែមលើផលិតផលកសិកម្មដែលផលិតក្នុងស្រុក និងនាំចូលដូចគ្នា ហើយស្របទៅនឹងមាត្រា III របស់កិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤។ ចំពោះផលិតផលកសិកម្ម ដែលទទួលការលើកលែងមិនយកអាករលើតំលៃបន្ថែមមួយចំនួន ត្រូវផ្តល់ចំពោះប្រជាកសិករ ចាប់តាំងពីពេលដែលការយកអាករលើតំលៃបន្ថែម ត្រូវបានអនុវត្តដោយអាស្រ័យលើភាពជាក់ស្តែងនៃប្រាក់ចំណូលទាប ដែលមិនគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការអនុវត្តន៍ការយកអាករលើតំលៃបន្ថែមបាន ហើយមានជំរើសក្នុងការបង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសរុបពីការលក់ផលិតផល។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា ចាប់ពីថ្ងៃចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកតទៅ កម្ពុជានឹងអនុវត្តពន្ធក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន រួមទាំងការអនុវត្តន៍លើផលិត-ផលដែលបានចុះក្នុងតារាង 2 & 3 និងកថាខ័ណ្ឌ៦៣-៧០អោយស្របទៅនឹងមាត្រា III នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ និងនៅក្នុងលក្ខណៈមិនមានការ រើសអើងចំពោះការនាំចូលទំនិញ ដោយគ្មានគិតដល់ប្រទេសប្រភពដើម។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

<u>ការដាក់កំហិតលើបរិមាណនាំចូល, រួមទាំងការហាមប្រាម, ការដាក់កូតា និងប្រព័ន្ធអាជ្ញាប័ណ្ណ</u>

៧២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ការនាំចូលថ្នាំញៀន និងថ្នាំពុល រួមទាំងថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតជាច្រើនប្រភេទទៀត ត្រូវហាមឃាត់។ បញ្ជីផលិតផលហាមឃាត់មិនអោយនាំចូល ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានចែងឡើងវិញក្នុងតារាងទី៤។

៧៣. ពត៌មានដំបូង ស្តីពីនីតិវិធីផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលបានផ្តល់ជូននៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/2 ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ និង ទី៨. ហើយឯកសារកែសំរួល ត្រូវផ្តល់ជូននៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/17, WT/ACC/KHM/17/Rev.1 និង WT/ACC/KHM/17/Rev.2 ។ លោកបានកត់សំគាល់ថា កម្ពុជាមិនបានអនុវត្តការដាក់កំហិតបរិមាណចំពោះការនាំចូលទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រព័ន្ធអាជ្ញាប័ណ្ណមួយត្រូវ

បង្កើតឡើងដើម្បីការពារសុខភាពមនុស្ស, ផលប្រយោជន៍អ្នកប្រើប្រាស់ សន្តិសុខជាតិ និងដើម្បី ការពារបរិស្ថាន។ ផលិតផលដែលត្រូវនាំចូលដោយមានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល ត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង៥។ លោកបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ប្រព័ន្ធនេះមិនមែនរៀបចំឡើងដើម្បីដាក់កំហិតបរិមាណ ឬតំលៃនាំចូលទេ លើកលែងតែចំពោះថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត។ លោកបានបញ្ជាក់ថា ផលិតផលដែលមិនបានបង្ហាញនៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/17 និងនៅក្នុងឯកសារកែសំរួលលើកទី១ មិនតំរូវអោយមានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលទេ។

៧៤. ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណមិនស្វ័យប្រវត្តិ ត្រូវអនុវត្តចំពោះការនាំចូលយន្តហោះ និងគ្រឿង បន្លាស់, នាវា និងទូកសំរាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យយោធា។ រដ្ឋាភិបាលគឺជាអ្នកនាំចូល គ្រឿងយុទ្ធោបករណ៍ស្របច្បាប់តែមួយគត់នៅកម្ពុជា។ ដោយមានការអនុញ្ញាតិពីរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងការពារជាតិ និងក្រសួងមហាផ្ទៃទទួលសិទ្ធិក្នុងការនាំចូលផលិតផលទាំងអស់នេះ។ ក្រសួងការពារជាតិគ្រប់គ្រងការនាំចូលរំសេវជាតិផ្ទុះ, អាវុធយុទ្ធភ័ណ្ឌ, សំភារៈយោធា, និងផលិតផលដទៃទៀតសំរាប់គោលបំណងយោធា ដោយអនុលោមតាមអនុក្រឹត្យលេខ៣៨ របស់រដ្ឋាភិបាលចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពីការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យការនាំចូល ការផលិត ការបែងចែក និងការលក់រំសេវជាតិផ្ទុះ និងអាវុធយុទ្ធភ័ណ្ឌ គ្រប់ប្រភេទ។ ការនាំ-ចូលផលិតផលដូចគ្នានេះសំរាប់គោលបំណងសន្តិសុខ ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ។ នេះគឺជាស្ថាប័នតែពីរគត់ដែលមានសិទ្ធិនាំចូលគ្រឿងយុទ្ធោបករណ៍។ ក្នុងការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែង ក្រសួងទាំងពីរនេះ នឹងមិនទទួលខុសត្រូវដល់ការដេញថ្លៃផលិតផលទាំងនេះទេ ប៉ុន្តែនឹងធ្វើកិច្ចសន្យាបន្ត ជាមួយសហគ្រាសដែលផលិតផលិតផលទាំងនេះអោយជួយសំរួលក្នុងការទិញ និងដឹកជញ្ជូនផលិតផលទាំងនេះ។

៧៥. ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ (MAFF) ចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ (លិខិតអនុញ្ញាតិ) សំរាប់ការនាំចូលផលិតផលកសិកម្ម សំខាន់បំផុតគឺថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត និងជីរដាំដំណាំ ដោយស្របទៅនឹងអនុ-ក្រឹត្យស្តីពីស្តង់ដារ និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្មចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៨។ អ្នកនាំចូលគួរត្រូវចុះបញ្ជីនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ហើយផលិតផលនាំចូលត្រូវចុះបញ្ជី និងចេញលិខិតអនុញ្ញាតិដោយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ។ បច្ចុប្បន្នមានក្រុមហ៊ុន ចំនួន១៥ បានអនុញ្ញាតិអោយនាំចូលផលិតផលកសិកម្ម។ ការចុះបញ្ជីតំរូវ អោយមានសំរាប់ផលិតផលដែលត្រូវនាំចូល។ បរិមាណនៃថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតដែលនាំចូលដោយក្រុមហ៊ុននិមួយៗ អាចត្រូវដាក់កំហិតដោយហេតុសុវត្ថិភាព ដូចជាតំរូវអោយ មានឃ្លាំងស្តុកក៏ដូចជាតំរូវការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។ នាយកដ្ឋានក្សេតសាស្ត្រ នឹងបង្កើនគុណភាពដីកសិកម្ម ហើយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទជាអ្នកប៉ាន់ស្មានចំពោះសេចក្តីត្រូវការថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតប្រចាំឆ្នាំ

ដោយផ្អែកលើកត្តាផ្សេងៗដូចជា ទំហំនៃដីកសិកម្មដែលបានដាំដុះ, ប្រភេទចញ្ញជាតិ និងអត្រា នៃការឆ្លងជំងឺ។ នាពេលអនាគត កម្ពុជានឹងពិចារណាដល់ការអនុញ្ញាតិអោយនាំចូលចំពោះទំនិញដែលបានចុះបញ្ជីរួចដែលមាននៅក្នុងឃ្លាំង និងបញ្ចេញសំរាប់លក់ ឬប្រើប្រាស់បន្ទាប់ពីការត្រួតពិនិត្យ ឬមួយក៏អនុញ្ញាតិអោយនាំចូលថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ជាមួយបណ្តាប្រទេសនាំចេញ។ កម្ពុជាគ្មានសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើវិភាគលើគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីផលិតផលទាំងនោះទេ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ, ហើយកម្ពុជាស្វាគមន៍ជំនួយឧបត្ថម្ភក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពផ្នែកនេះ។ ការនាំចូលជីរ ត្រូវមានអាជ្ញាប័ណ្ណដើម្បីកាត់បន្ថយការប៉ះពាល់បរិស្ថាននៃការខូចខាតគុណភាពដី អាស៊ីដ និងកំរិតបរិមាណអំបិល។

៧៦. ដោយត្រូវបានគេសួរបន្ថែមទៀតអំពីបែបបទនៃការនាំចូលថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ជាពិសេសការរិតត្បិតលើបរិមាណនាំចូល ដោយផ្អែកលើតំរូវការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបន្ថែមថា លក្ខណះអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ជារឿយៗបណ្តាលអោយផលិតផលជីរដែលនាំចូលខូចគុណភាពយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយធ្វើអោយប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់បរិស្ថានក្នុងការចាក់កាកសំណល់ ជីរខូចគុណភាពនេះចោល។ ផ្អែកលើតួលេខអំពីផ្ទៃដីដាំដុះ និងកំរិតនៃការរីករាលដាលជំងឺឆ្លងដោយសត្វល្អិត អាចអោយអាជ្ញាធរវាយតំលៃបានអំពីសេចក្តីត្រូវការថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតក្នុងមួយឆ្នាំៗ។ អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលត្រូវបានផ្តល់លើមូលដ្ឋានអ្នកស្នើសុំមុន បានទទួលការអនុញ្ញាតិមុន រហូតដល់កំរិតដែលអនុញ្ញាតិអោយនាំចូលក្នុងឆ្នាំនិមួយៗ។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចជាអ្នកសំរេចលើការនាំចូលបន្ថែម នូវថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ហើយអ្នកនាំចូលដែលបានចុះបញ្ជី ត្រូវបានប្រាប់អោយដឹងអំពីការអនុញ្ញាតិអោយនាំចូលបន្ថែមនោះ។ អ្នកនាំចូលដែលមិនបានបញ្ចេញលក់នូវផលិតផលនេះ ពីក្នុងឃ្លាំងរបស់ខ្លួន អាចត្រូវបានគេមិនអនុញ្ញាតិអោយធ្វើការនាំចូលជាបណ្តោះអាសន្នរហូតដល់អ្នកនាំចូលនោះ មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការរក្សាទុក នូវថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតដែលនាំចូលបន្ថែម។ កម្ពុជាគ្មានផែនការក្នុងការអនុញ្ញាតិអោយមានបណ្តឹងតវ៉ា លើការនាំចូលហួសកំរិតនោះទេ។ ប៉ុន្តែក្នុងនាមជាប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន កម្ពុជានឹងខិតខំអនុវត្តតាមអោយបានជាអតិបរមា នៃបទដ្ឋានរបស់អាស៊ាន ក៏ដូចជាបទដ្ឋានរបស់អង្គការស្បៀងអាហារពិភពលោក (FAO) ។ វិធានការនាំចូលបច្ចុប្បន្នត្រូវបានយកមកប្រើដោយយោងលើសមត្ថភាព នៅមានកំរិតរបស់កម្ពុជាក្នុងការគ្រប់គ្រងអោយមានសុវត្ថិភាព ក៏ដូចជាក្នុងការស្តុកថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត។ ហេតុនេះចំណុចនេះត្រូវបានយល់ថាអាចអនុញ្ញាតិអោយធ្វើបានដោយផ្អែកលើមាត្រា XX(b) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT - 1994 ។ បរិមាណនាំចូលជី ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត និងវត្ថុធាតុដើមសំរាប់កសិកម្មផ្សេងៗទៀត ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ 75 និង 76 ហើយនឹងធ្វើអោយស្របទៅនឹងវិធាន នៃការចុះបញ្ជីរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងពិនិត្យឡើង

វិញនូវការនាំចូលវត្ថុធាតុគីមីសំរាប់កសិកម្ម។ លក្ខខ័ណ្ឌតំរូវអោយមានឧបករណ៍សុវត្ថិភាពសំរាប់ស្តុក និងការចែកចាយបន្តលើទីផ្សារក្នុងស្រុកនូវផលិតផលនេះ នឹងអនុវត្តតែលើអ្នកចែកចាយក្នុងស្រុក ឬចំពោះតែអ្នកនាំចូលដែលស្តុកទំនិញ របស់ខ្លួនតាមឃ្លាំងស្ថិតក្នុងទីតាំងកំពង់ផែ ដែលមិនទាន់បង់ពន្ធនាំចូលមុនការចែកចាយបន្តក្នុងស្រុក។ គាត់បានបន្ថែមថា នៅពេលដែលកម្ពុជាអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកស្តីអំពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្មចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧តទៅ កម្ពុជានឹងពឹងផ្អែកតែលើប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើមុខទំនិញនោះទាំងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ។ កិច្ចសន្យានេះមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ 50 ត្រូវអនុវត្តផងដែរចំពោះការតំរូវអោយចុះបញ្ជី និងកំរៃត្រូវបង់ចំពោះអាជ្ញាប័ណ្ណពីសំណាក់អ្នកនាំចូលវត្ថុធាតុដើមកសិ-កម្មចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

៧៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបញ្ជាក់ថា មិនហួសពីថ្ងៃទី១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥ កម្ពុជានឹងលុបចោលនូវការរិតត្បិតលើការនាំចូលនូវជីរដាំដំណាំ ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត និងបរិក្ខាកសិកម្ម ផ្សេងៗទៀតដូច ដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ៧៥ និង៧៦ ព្រមទាំងបង្កើតនូវរបៀបក្នុងការចុះបញ្ជី និងការពិនិត្យលើបរិក្ខាកសិ-កម្ម ដែលត្រូវនាំចូលទាំងនោះ អោយស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ តំរូវការផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងសុវត្ថិភាពនៃការស្តុក និងការចែកចាយក្នុងស្រុក នឹងត្រូវអនុវត្តចំពោះតែ អ្នកចែកចាយ ឬអ្នកនាំចូលក្នុងស្រុកដែលស្តុកមុននឹងចែកចាយប៉ុណ្ណោះ។ គាត់បានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា ក្នុងក្របខ័ណ្ឌ នៃការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក របស់កម្ពុជាស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ កម្ពុជា នឹងពឹងផ្អែកលើប្រការដែលមានចែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ដើម្បីធ្វើអោយមានតុល្យភាពរវាងពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុក និងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើវិស័យទាំងនេះ ហើយកិច្ចសន្យានៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ៥០ នឹងត្រូវអនុវត្តចំពោះតំរូវការសំរាប់ការចុះបញ្ជី និងលើកំរៃអាជ្ញាប័ណ្ណ សំរាប់អ្នកនាំចូលវត្ថុធាតុកសិកម្មចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

៧៨. កម្ពុជាបានជួបបញ្ហាឱសថក្លែងក្លាយ និងការរត់ពន្ធឱសថ ដូច្នេះហើយការអនុញ្ញាត ចំពោះការនាំចូល នៃផលិតផល និងសំភារៈ ឱសថ, វីតាមីន និងអ័រម៉ូនត្រូវមានជាចាំបាច់ ដោយអនុលោម តាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងឱសថ និងប្រកាសលេខ៨៧២ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពី "នីតិវិធី សំរាប់ការនាំចេញ និងនាំចូលឱសថ"។ អ្នកនាំចូលត្រូវតែជាក្រុមហ៊ុនឱសថ ដែលបានចុះបញ្ជី នៅក្រសួង ពាណិជ្ជកម្ម

និងបានអនុញ្ញាតិដោយក្រសួងសុខាភិបាល។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មានក្រុមហ៊ុនចំនួន ៩០ បានចុះបញ្ជីជាអ្នកនាំចូលថ្នាំ និងឧបករណ៍ពេទ្យពេញសិទ្ធិនៅនាយកដ្ឋានឱសថ និងម្ហូបអាហារនៃក្រសួងសុខាភិបាល។ ចំពោះផលិតផលដែលត្រូវនាំចូល ក៏តំរូវអោយមានការចុះបញ្ជីផងដែរ។ នីតិវិធីនៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណសំរាប់ការនាំចូលឱសថ និងវីតាមីនជាលើកដំបូង នឹងត្រូវចំណាយពេលជាធម្មតា ៣សប្តាហ៍ ដោយសារតែការចាំបាច់នៃការវិភាគពិសោធន៍។ អាជ្ញាប័ណ្ណសំរាប់ ការនាំចូលជាបន្តបន្ទាប់ទៀត ត្រូវការពេល១សប្តាហ៍ ដោយហេតុថា ការវិភាគជាក់លាក់មិនត្រូវការធ្វើទេ។ ពត៌មានស្តីពីនីតិវិធីដែលត្រូវធ្វើបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងសារពត៌មានផ្លូវការរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល។

៧៩. ប្រទេសជាសមាជិកមួយបញ្ជាក់ថា ច្បាប់បច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា រំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើគោលការណ៍ស្មើភាពនៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះ (MFN) ហើយតាបសង្កត់លើសិទ្ធិ នៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម។ សមាជិកនេះក៏ទទួលស្គាល់ផងដែរនូវការចាំបាច់នៃការអនុវត្តន៍បញ្ញត្តិតាងបច្ចេកទេស ឬបទដ្ឋាននៃវត្ថុធាតុដើមសំរាប់កសិករ និងឱសថ ហើយអនុវត្តបច្ចុប្បន្ននៅកម្ពុជាហាក់ដូចជាផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានថា កម្ពុជាគ្មានការផលិតឱសថនៅក្នុងស្រុក។ ការសន្និដ្ឋានបែបនេះ មិនត្រឹមត្រូវទេចំពោះផលិតផលឱសថ ហើយកម្ពុជាអាចផលិតផលិតផលជីវ និងថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតនៅពេលខាងមុខ។ កម្ពុជាត្រូវបានគេស្នើសុំអោយបញ្ជាក់អោយបានច្បាស់ថា គ្មានការតំរូវអោយមានការបញ្ជាក់អំពីប្រវត្តិនៃ អ្នកនាំចូលទេ ដើម្បីអោយអ្នកនោះអាចបើកក្រុមហ៊ុនបាននៅកម្ពុជា ឬដើម្បីចរចាលើសិទ្ធិនាំចូល។

៨០. ឆ្លើយតបទៅនឹងការបារម្ភអំពីការចុះបញ្ជូអ្នកនាំចូលវត្ថុធាតុដើមកសិកម្ម និងសំភារៈ និងផលិតផលឱសថ ដែលនឹងអាចរឹតបន្តឹងការនាំចូលដោយប្រយោល ឬបង្កើតជាវិធានការ មិនមែនពន្ធគយ, តំណាងប្រតិភូប្រតិភូកម្ពុជាបានគូសបញ្ជាក់ថា បទបញ្ញត្តិរបស់កម្ពុជាអនុញ្ញាតិអោយ រូបវន្តបុគ្គលចុះបញ្ជី ហើយការចុះបញ្ជីនឹងត្រូវបានផ្តល់អោយដោយផ្អែកលើការបំពេញលក្ខខ័ណ្ឌនានា ដែលទាក់ទងដល់សុវត្ថិភាពឃ្លាំង និងសំភារៈចាំបាច់សំរាប់ការស្តុកទំនិញ ឬអ្នកធ្វើការដែលមានជំនាញសមស្រប។ ចំនួនតិចតួចនៃអ្នកចុះបញ្ជីនាំចូលវត្ថុធាតុដើមកសិកម្មនិងផលិតផលឱសថ និងសំភារៈពេទ្យបានឆ្លុះ បញ្ចាំងពីតំរូវការតិចតួចនៃទីផ្សារក្នុងស្រុក។ លោកបានកត់សំគាល់ថា ក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនទាំង៩០ ដែលបានអនុញ្ញាតិការនាំចូលផលិតផលឱសថ មានតែ៣០ក្រុមហ៊ុនប៉ុណ្ណោះ ដែលបានធ្វើការនាំចូលនៅឆ្នាំ២០០២។ ដូចដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/17/Rev.1 កម្ពុជាត្រូវការវិញ្ញាបនប័ត្រអំពីបទពិសោធន៍ នៃការផលិតទំនិញ (Goods Manufacturing Practices) ដែលតំរូវដោយការណែនាំរបស់អង្គការសុខភាព

ពិភពលោក។ ប្រទេសនិមួយៗមានសិទ្ធិចេញវិញ្ញាបនប័ត្រប្រភេទនេះអោយដល់ក្រុមហ៊ុនផលិតឱសថ និង ឧបករណ៍ទៅតាមប្រទេសរៀងៗខ្លួន។ ប៉ុន្តែការវាយតំលៃលើលក្ខណៈសម្បត្តិត្រូវផ្អែកលើបទដ្ឋានណែនាំរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកស្តីពីបទពិសោធន៍នៃការផលិតទំនិញ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ អាជ្ញាប័ណ្ណនាំ-ចូលអាចត្រូវបានគេផ្តល់អោយក្នុងរយៈពេល ៣ថ្ងៃ។

៨១. អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល ដែលចេញដោយក្រសួងសុខាភិបាល មានសុពលភាព ៦ខែ ហើយអាចពន្យារពេលបានទៅតាមការស្នើសុំ។ អាជ្ញាប័ណ្ណសំរាប់វត្ថុធាតុដើមកសិកម្ម មានសុពលភាពរយៈពេលមួយឆ្នាំ ហើយក៏អាចពន្យារពេលបានដែរ។ អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលទាំងនេះបានចេញដោយគ្មានការគិតកំរៃទេ ប៉ុន្តែផលិតផលឱសថនិមួយៗ ដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រសួងសុខាភិបាល តំរូវអោយបង់កំរៃម្តងគត់ ចំនួន ២០០ដុល្លាអាមេរិក (ប្រកាសរបស់ក្រសួងសុខាភិបាលលេខ២៥៤ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៦)។ ចំពោះវត្ថុធាតុដើមកសិកម្មដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ ត្រូវបង់កំរៃចុះបញ្ជីចំនួន ៣០ដុល្លាអាមេរិក។ អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលផ្សេងៗទៀតត្រូវបានផ្តល់អោយដោយតំរូវអោយបង់ថ្លៃ ១៥.០០០រៀល ហើយមានសុពលភាព៣ខែ។ តាមសំណើ, សុពលភាព នៃអាជ្ញាប័ណ្ណទាំងនេះអាចពន្យារពេលបន្ថែមរយៈពេល២ខែទៀត។ រយៈពេល៧ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការដាក់ពាក្យសុំដែលបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់ អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលនឹងត្រូវបានផ្តល់អោយ។ សេចក្តីសំរេចអំពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ អាចត្រូវប្តឹងតវ៉ាតាមរយៈនីតិវិធីតុលាការ និងរដ្ឋបាល ដែលបានបង្កើតនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា។

៨២. តំណាងប្រតិភូប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីពេលចូលជាសមាជិកកម្ពុជានឹងមិនដាក់អោយប្រើនូវវិធានការមិនមែនពន្ធគយដទៃទៀតដូចជា ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ, ការកំរិតកូតា, ការហាមឃាត់ និងការដាក់កំរិតដទៃទៀតដែលមានផលប៉ះពាល់ ដែលផ្ទុយទៅនឹងប្រការចែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពា-ណិជ្ជកម្មពិភពលោកទេ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលតំរូវអោយប្រើប្រាស់នូវវិធានការនានា ដើម្បីធ្វើអោយមានលំនឹង នៃជញ្ជីងទូទាត់ កម្ពុជាអាចប្រើប្រាស់នូវវិធានការទាំងឡាយដែលអនុញ្ញាតិអោយធ្វើទៅបានតាមប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក រួមទាំងមាត្រាទី XXIIIV នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT និងការបកស្រាយលើប្រការចែងស្តីពីតុល្យភាពជញ្ជីងទូទាត់ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT-1994 ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានសិទ្ធិព្យួរទុកការនាំចូល ឬអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលដែលអាចព្យួរទុក ឬហាមឃាត់ ឬដាក់កំហិតលើបរិមាណ នៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម

នឹងត្រូវអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដោយធានានឹងធ្វើអោយស្របទៅនឹងសេចក្តីតំរូវរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

ការវាយតំលៃពន្ធគយ

៨៣. ប្រទេសជាសមាជិកខ្លះបានកត់សំគាល់ថា ប្រព័ន្ធវាយតំលៃពន្ធគយបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជាដែលផ្អែកលើច្បាប់ស្តីពីពន្ធលើទំនិញនាំចូលឆ្នាំ១៩៨៩ មិនស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការអនុវត្តន៍មាត្រា៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ ទេ (កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយ) ហើយកម្ពុជាក៏មានបំណងដោះស្រាយការខ្វះខាតនៃច្បាប់ស្តីពីពន្ធគយថ្មីនិងការអនុវត្តន៍បទបញ្ញត្តិនានាដែរ។ ហេតុនេះប្រទេសជាសមាជិកទាំងនេះបានលើកកម្ពុជាអំពីប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលជាប់ទាក់ទិននឹងរបៀប នៃការវាយតំលៃពន្ធគយ. វិធីសាស្ត្រវាយតំលៃពន្ធគយដែលមិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើការសំងាត់ សិទ្ធិប្តឹងតវ៉ា តំលាភាព ភាពជឿជាក់ចំពោះការបញ្ចេញទំនិញ និងការអនុម័តលើការបកស្រាយ។ ក្នុងចំណោមបញ្ហានានាដែលបានលើកឡើងដោយប្រទេសជាសមាជិក គឺការងារត្រួតត្រារបស់ភ្នាក់ងារគយ. ភាពស្មុគ្រស្មាញនៃបែបបទរដ្ឋបាល ការពន្យារការពិនិត្យឯកសារ. និងការវាយតំលៃពន្ធច្រើនជាងតំលៃជាក់ស្តែង ឬការវាយតំលៃដែលមិនសមស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ សមាជិកខ្លះបានឯកភាពថា ចំណុចមួយចំនួននៃកិច្ចព្រមព្រៀងអាចត្រូវអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់នាពេលអនាគត ប៉ុន្តែក៏បានរំពឹងថា ទំហំនៃការអនុវត្តន៍ក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាល គួរមានទំហំសមស្រប។ ប្រទេសជាសមាជិកទាំងនេះយល់ឃើញថា ប្រការចែងសំខាន់ៗនៃកិច្ចព្រមព្រៀងផ្តោតសំខាន់លើបញ្ហាបើកទីផ្សារ និងធ្វើអោយមានរបបពាណិជ្ជកម្មមួយដែលធានាបាននូវការជឿជាក់ បន្ទាប់ពីកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ កម្ពុជាមិនគួរបន្តប្រើប្រាស់បញ្ជីតំលៃអប្បបរមានៃទំនិញអោយលើសពីអ្វីដែលមាននៅក្នុងច្បាប់បច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ហើយគួរបញ្ចប់របៀបវាយតំលៃពន្ធគយដែលផ្ទុយនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង។

៨៤. ជាការឆ្លើយតប តំណាងប្រតិភូប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ពង្រាងច្បាប់ថ្មី ស្តីពីពន្ធគយបានអនុម័តរួចហើយដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ហើយមានផែនការស្នើអោយមានការអនុម័តពីសភាជាតិនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៣។ បទបញ្ញត្តិទាំងអស់ នឹងត្រូវបានបង្កើតឡើង នៅពេលដែលពង្រាងច្បាប់ថ្មីនេះត្រូវបានធ្វើចប់សព្វគ្រប់. រួមទាំងបទបញ្ញត្តិដើម្បីអនុវត្តមាត្រា១៧-២៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង. ក៏ដូចជាកំណត់សំគាល់ដែលបកស្រាយ (Interpretative Notes) នៅឧបសម្ព័ន្ធ១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ហើយនឹងបញ្ជូនទៅសមាជិកទាំងអស់ដើម្បីពិនិត្យ។ លោកបានសង្កត់ធ្ងន់ថា កម្ពុជានឹងស្នើសុំអោយមានដំណាក់កាលអន្តរកាល

មួយ។ ផែនការអនុវត្តសំរាប់ការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីអំពីការវាយតំលៃពន្ធគយត្រូវផ្តល់ជូននៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/13/Rev.1 ។

៨៥. ការអនុវត្តន៍បច្ចេកទេសនៃការវាយតំលៃពន្ធគយបង្ហាញថា ការវាយតំលៃពន្ធគយដោយផ្អែកលើបញ្ជីតំលៃអប្បបរមានៃទំនិញនាពេលបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា ត្រូវតែលុបចោលហើយជំនួសដោយប្រការចែងស្តីពីតំលៃធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាក់ស្តែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀង។ មុខទំនិញដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីតំលៃអប្បបរមា នៃទំនិញមានចែងនៅក្នុងតារាង៦។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាយល់ថា ការផ្លាស់ប្តូររបៀបវាយតំលៃពន្ធគយពីតំលៃបញ្ជីអប្បបរមាទៅតំលៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាក់ស្តែង នៅពេលដែលកម្ពុជាក្លាយជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នឹងបណ្តាលអោយមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ចំណូលថវិកាជាតិ។ ដូច្នេះតំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានស្នើថា ការវាយតំលៃពន្ធគយដោយផ្អែកលើបញ្ជីតំលៃអប្បបរមា ត្រូវដកចេញជាបណ្តើរៗក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ ហើយនៅឆ្នាំ២០០៨ ការវាយតំលៃពន្ធគយនឹងស្របទាំងស្រុង ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីការវាយតំលៃពន្ធគយ។ បញ្ហាបច្ចុប្បន្នដែលកើតមានឡើង នៅក្នុងបែបបទរដ្ឋបាល នៃការប្រមូលពន្ធគឺការសហការពីអ្នកនាំចូលនៅមានកំរិតទាបនៅឡើយ ការខ្វះខាតនៃប្រព័ន្ធគណនេយ្យដែលគួរអោយទុកចិត្តបាន និងការខ្វះខាតការរក្សាទុកឯកសារ ហើយសមត្ថភាពនៅមានកំរិតរបស់មន្ត្រីគយក្នុងការពិនិត្យតាមដានតំលៃជាក់ស្តែងនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម។ កម្ពុជាត្រូវការពេលវេលាដើម្បីអប់រំបណ្តុះបណ្តាលអ្នកនាំចូលលើច្បាប់នៃរបៀបវាយតំលៃពន្ធគយថ្មី និងអំពីការកត់ត្រាអោយត្រឹមត្រូវ និងអំពីប្រព័ន្ធគណនេយ្យក៏ដូចជាមន្ត្រីគយផង ដែលក្នុងការរៀបចំនិតិវិធីរដ្ឋបាលផ្ទៃក្នុងដូចជាការត្រួតពិនិត្យ ក្រោយការបញ្ចេញទំនិញ និងការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រី។ នាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករ នឹងស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេសក្នុងការរៀបចំអនុវត្តផែនការសំរាប់ដំណាក់កាលអន្តរកាល។

៨៦. ប្រទេសជាសមាជិកខ្លះបានកត់សំគាល់ថា កម្ពុជាមានការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដែលផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុន SGS ជាឯកសារយោងក្នុងការវាយតំលៃពន្ធគយ។ កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយ បានហាមយ៉ាងតឹងរឹង ចំពោះការអនុវត្តន៍បែបនេះ ហើយកម្ពុជាគួរតែលុបចោលអោយបាន មុនពេលចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។

៨៧. តំណាងប្រតិភូប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា កម្ពុជាបានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទិន្នន័យនេះ ដើម្បីគ្រាន់តែជាឯកសារយោងក្នុងការគណនាតំលៃប្រតិវេទន៍គយតែប៉ុណ្ណោះ។ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យនេះ នឹងមិន ត្រូវប្រើដើម្បី

បំពាក់ការវាយតំលៃលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាក់ស្តែងទេ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែជាឯកសារយោង ដើម្បីជាហេតុផលនៃការវាយតំលៃពន្ធគយ និងសំរាប់គោលបំណង នៃការវាយតំលៃលើលក្ខណៈសម្បត្តិអ្នកនាំចូលអោយស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ក្រៅពីផលិតផល ដែលបាន ចុះក្នុងតារាងលេខ៦ ដែលកម្ពុជាបានប្រើសំរាប់វាយតំលៃពន្ធគយជាអប្បបរមា, កម្ពុជា នឹងមិនប្រើប្រាស់បញ្ជីនេះ ដើម្បីកំណត់ ការវាយតំលៃលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាក់ស្តែងទេ។

៨៨. ចំពោះបញ្ហាតំលាភាពនៃការអនុវត្តន៏ច្បាប់ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា មាត្រា៩៣ នៃច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា តំរូវអោយច្បាប់ទាំងអស់ ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងសារពតិមានផ្លូវការ (រាជកិច្ច) ហើយផ្សព្វផ្សាយជូនប្រជាពលរដ្ឋមុនពេលចាប់ផ្តើមអនុវត្ត។ អត្ថបទច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹង បញ្ហាពន្ធគយត្រូវបោះពុម្ពនៅក្នុងសារពតិមានផ្លូវការ សំរាប់សាធារណជនទូទៅ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន មិនមានការរើសអើង និងតំលាភាព។ លើសពីនេះទៀត, ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ជារឿយៗបានផ្តល់ ច្បាប់ និងបទ-បញ្ញត្តិផ្សេងៗដល់អ្នកនាំចូលធំៗចំនួនពី៣០ទៅ៥០ក្រុមហ៊ុន ដើម្បីធ្វើអោយពួកគេយល់ពី វឌ្ឍនភាពនៃច្បាប់ថ្មីៗ។ លោករំពឹងថាច្បាប់ថ្មី ស្តីពីពន្ធគយ នឹងទទួលបានការពុម្ពផ្សាយដ៏ទូលំទូលាយតាម រយៈសិក្ខាសាលា ការប្រកាសផ្សាយ និងប្រភពពតិមានដទៃទៀត ដូចជាគេហទំព័ររបស់ទីចាត់ការគយ។

៨៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានថ្លែងអំណរគុណដល់សមាជិកក្រុមងារទាំងអស់ ចំពោះការផ្តល់ ជំនួយក្នុងវិស័យនេះ, ព្រមទាំងចំពោះការទទួលស្គាល់លើតំរូវការអោយមានជំនួយបច្ចេកទេសច្រើនបន្ថែមទៀត។ ជាការបញ្ជាក់ កម្ពុជាបានស្នើសុំអោយមានដំណាក់កាលអន្តរកាល ដើម្បីដកចេញជាបណ្តើរៗ នូវការវាយតំលៃពន្ធគយអប្បបរមា និងការកែទំរង់ខាងរដ្ឋបាលគយដូចមានចែងក្នុងតារាង៦, ព្រមទាំងការអនុវត្តន៏អោយបានពេញលេញនូវរបៀបវាយតំលៃពន្ធគយ ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា21 នៃពង្រាងច្បាប់ស្តីពីពន្ធគយ។ ប្រការចែងនានា ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងការវាយតំលៃពន្ធគយ ដែលទាក់ទងនឹងតំលាភាព, ការសំងាត់, សិទ្ធិប្តឹងតវ៉ា, ភាពជឿជាក់នៃការបញ្ចេញទំនិញ, និងការអធិប្បាយខ្លីៗ ដែលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាទាំងនេះ នឹងត្រូវអនុវត្តនៅពេលដែលកម្ពុជាចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

៩០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ការអនុវត្តន៏ពេញលេញនឹងចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រានូវការសន្យាទាំងអស់នេះ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានស្នើសុំអោយក្រុមការងារផ្តល់រយៈអន្តរកាលគិតពីថ្ងៃចូលជាសមាជិកចំនួន៥ឆ្នាំ, គឺរហូតដល់ថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩, ក្នុង

ការអនុវត្តន៍ប្រការចែងមួយចំនួន នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីការវាយតំលៃពន្ធគយ. ដើម្បីអោយកម្ពុជាទទួលបាន និងប្រើប្រាស់ជំនួយឧបត្ថម្ភ ដើម្បីធានាអោយបាននូវការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងនោះអោយបានពេញលេញ។ ក្នុងកំឡុងពេលអន្តរកាលនេះ ទំនិញនាំចូលដែលមានចុះក្នុងតារាង៧. កម្ពុជានឹងមិនត្រូវតំរូវអោយអនុវត្តតាមមាត្រា VII:2(f). ដែលអនុញ្ញាតិអោយអនុវត្តការវាយតំលៃពន្ធ គយអប្បបរមាចំពោះការនាំចូល។ ប្រសិនបើរយៈពេលអន្តរកាលនេះត្រូវបានផ្តល់អោយ នោះការអនុញ្ញាតិអោយកម្ពុជា មិនអនុវត្តតាមប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវស្ថិតក្រោមការរិតត្បិតយ៉ាងតឹងរឹង ហើយអនុញ្ញាតិចំពោះតែការអនុវត្តន៍វិធានការនេះតែប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះប្រការចែងផ្សេងៗទៀតនៃកិច្ចព្រមព្រៀង នឹងត្រូវអនុវត្តដោយពេញលេញចំពោះការនាំចូលទំនិញ រួមទាំងទំនិញដែលអនុញ្ញាតិ ដោយរយៈពេលអន្តរកាលផង។

៩១. ក្នុងកំឡុងពេលនេះកម្ពុជានឹងធានាថា បទបញ្ញត្តិពេលបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួនដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងកំឡុងពេលអន្តរកាលដែលទាក់ទងការវាយតំលៃពន្ធគយ នឹងត្រូវអនុវត្តដោយឈរលើមូលដ្ឋាន មិនមានការរើសអើង ចំពោះការនាំចូលទាំងអស់។ ជាពិសេស ចំពោះការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែង នៃវិធីសាស្ត្រវាយតំលៃលើការនាំចូលរថយន្តដែលត្រូវផ្អែកលើប្រទេសជាប្រភពដើម នឹងត្រូវលុបចោលចាប់ពីពេលចូលជាសមាជិក ហើយកម្ពុជា នឹងអនុវត្តពន្ធគយតែមួយលើទំនិញដែលមានប្រភពដើមនៅក្នុងប្រទេសសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក លើមូលដ្ឋានស្មើភាព។ ការកែប្រែច្បាប់, បទបញ្ញត្តិ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាល នឹងមិនធ្វើអោយកំរិតនៃភាពស្របគ្នាទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយធ្លាក់ចុះទាបជាងកំរិតដែលមានស្រាប់នៅថ្ងៃចូលជាសមាជិក។ កម្ពុជានឹងចូលរួមក្នុង កិច្ចការរបស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយ។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា កម្ពុជានឹងស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេសតាម ដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីធានាលើសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ដល់ផុតរយៈពេលអន្តរកាលដែលបានទទួល។

៩២. ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ប្រទេសជាសមាជិក ដែលសុំអោយមានការពន្យល់អោយបានច្បាស់លាស់ នោះតំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានបង្ហាញនូវផែនការសកម្មភាពមួយ បញ្ជាក់ពីជំហានដែលនៅសេសសល់ ដើម្បីនឹងសំរេចបានគោលដៅ និងកាលវិភាគសំរាប់ជំហាន និមួយៗ (តារាង៧)។

តារាង៧ : ផែនការសកម្មភាពសំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីការវាយតំលៃពន្ធគយ

សកម្មភាពការងារ	កាលបរិច្ឆេទ
ក្រុមការងារពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីគយ	មុនពេលចូលជាសមាជិក
បង្កើតក្រុមការងារសំរាប់អនុវត្តគំរោងវាយតំលៃពន្ធគយរបស់អង្គការពាណិជ្ជ-កម្មពិភពលោក និងរៀបចំកម្មវិធីការងារថ្នាក់នាយកដ្ឋាន ដើម្បី អនុវត្តផែនការវាយតំលៃពន្ធគយក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាល	មុនខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣
ក្នុងករណីបន្តយន្តការ PSI កិច្ចព្រមព្រៀងថ្មីត្រូវតែស្របទៅតាម កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្ម ពិភពលោក	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៤
រដ្ឋសភាពិនិត្យ និងអនុម័តច្បាប់ស្តីពីវិធានវាយតំលៃពន្ធគយដែល ស្របជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក	មុនថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤
ការវាយតំលៃលើការធ្វើចរាចរទំនិញ អនុវត្តចំពោះ ១. ការនាំចូលជាដុំកំភួនធ្វើឡើងដោយក្រុមហ៊ុនពហុជាតិ និងក្រុមហ៊ុនកម្ពុជាដែលរកស៊ីត្រឹមត្រូវតាមការវាយតំលៃរបស់នាយកដ្ឋានគយ និង រដ្ឋាករ ហើយត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាអ្នកនាំចូលដែលមានអត្រាគ្រោះថ្នាក់ ទាប ។ ២. ការនាំចូលដោយក្រុមហ៊ុន ក្រៅពីក្រុមហ៊ុនធំៗ ដូចជាក្រុមហ៊ុនពហុជាតិ និងក្រុមហ៊ុនកម្ពុជា ដែលនាំចូលទំនិញដូចគ្នា ឬ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលនាំចូល ដោយក្រុមហ៊ុន ធំៗ ផ្អែកលើរបាយការណ៍វាយតំលៃរបស់គយ ។ ៣. ការនាំចូលធ្វើឡើងដោយក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ និងអ្នកនាំចូល ផ្សេងៗទៀត ដែលបានទទួលសិទ្ធិរួចពន្ធលើការនាំចូល (ដូចជា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល បេសសកម្មការទូតជាដើម) ។	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥
ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងការរៀបចំការិយាល័យបច្ចេកទេស វាយតំលៃពន្ធគយ - ណែនាំអោយប្រើកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យទំនិញ ក្រោយពេលទំនិញត្រូវបានបញ្ចេញពីដែនគយ	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៦

- ណែនាំអោយប្រើប្រាស់កម្មវិធីវាយតំលៃពន្ធគយស្វ័យប្រវត្តិ	
ការវាយតំលៃលើការធ្វើចរាចរទំនិញអនុវត្តចំពោះ ៤. ការនាំចូលដោយក្រុមអ្នកនាំចូល ដែលមានអត្រាគ្រោះថ្នាក់ទាប ដែលមានផលប៉ះពាល់តិចតួចចំពោះចំណូលថវិកាជាតិ ៥. ការនាំចូលនូវមុខទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដោយអ្នកនាំចូលដទៃទៀត	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧
ការវាយតំលៃលើការធ្វើចរាចរទំនិញអនុវត្តចំពោះ ៦. ការនាំចូលនូវទំនិញដែលមានតំលៃទាប និងមានអត្រា ពន្ធនាំចូលទាបផ្សេងៗទៀត។	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨
ការវាយតំលៃលើការធ្វើចរាចរទំនិញអនុវត្តចំពោះ ៧. ការនាំចូលទំនិញគ្រប់ប្រភេទ រួមមានទំនិញដែលជាប់អត្រា នាំចូលខ្ពស់ និងជាទំនិញរសើប	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩
អនុវត្តយ៉ាងពេញលេញ នូវកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីការអនុវត្តន៍តាម មាត្រា VII នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT-1994	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩

៩៣. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា បទបញ្ញត្តិស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយលើការនាំចូលសំរាប់គោលបំណងយកពន្ធ និងអាករផ្សេងៗទៀត ដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយ នឹងត្រូវអនុម័តនៅថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤។ កម្ពុជានឹងអនុវត្តជាបណ្តើរៗ នូវកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយតាមកម្មវិធីការងារនៅក្នុងតារាង៧. ហើយទទួលស្គាល់ថា : ក្នុងកំឡុងពេលនេះ ទំហំនៃការអនុវត្តន៍ប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀង. ដូចដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ៨៩. ៩០ និង៩១ នឹងត្រូវអនុវត្តដោយភាគីកម្ពុជា។ ការអនុវត្តន៍ពេញលេញនូវកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការវាយតំលៃពន្ធគយ នឹងចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

<u>វិធានប្រភពដើម</u>

៩៤. ដោយកត់សំគាល់លើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ដំបូងរបស់តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាដែលថា ឃើញថាកម្ពុជាមិនទាន់បានបង្កើតអោយមានច្បាប់ ស្តីពីវិធានប្រភពដើមនៅឡើយ. ប៉ុន្តែកម្ពុជាមានបំណងដាក់អោយប្រើ

វិធានប្រភពដើមអនុគ្រោះ ដែលជាការតំរូវ នៃបេក្ខភាពក្នុងអាស៊ានរបស់ខ្លួន។ ប្រទេសជាសមាជិកមួយបានស្នើសុំអោយមានការប្តេជ្ញាចិត្តមួយដែលថា នៅពេលចូលជាសមាជិក កម្ពុជានឹងអនុវត្តច្បាប់ និងបញ្ញត្តិស្តីពីវិធានប្រភពដើមរបស់ខ្លួនអោយស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីវិធានប្រភពដើម។ សមាជិកនេះក៏បានស្នើសុំអោយមានការបញ្ជាក់ផងដែរថា ច្បាប់របស់កម្ពុជានឹងដាក់បញ្ចូលកិច្ចតំរូវទាំងអស់ នៃមាត្រា 2(h) និងឧបសម្ព័ន្ធ II, កថាខ័ណ្ឌ 3(d), ដូចជាវិធានប្រភពដើមអនុគ្រោះ និងមិនអនុគ្រោះ, តាមលំដាប់លំដោយ។ អាជ្ញាធរគយ នឹងផ្តល់តាមការស្នើសុំដល់អ្នកនាំចូល ឬអ្នកផ្សេងៗទៀត នូវហេតុផលផ្សេងៗនៃការវាយតំលៃប្រភពដើមនៃការនាំចូល និងកំណត់លក្ខខ័ណ្ឌដែលត្រូវផ្តល់អោយហើយសំណើផ្សេងៗសំរាប់ការវាយតំលៃទាំងនោះ នឹងត្រូវទទួលស្គាល់មុនពេល ដែលពាណិជ្ជកម្មខាងទំនិញ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធត្រូវបានចាប់ផ្តើម។

៩៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ដែលមិនទទួលការអនុគ្រោះ, អ្នកនាំចូលត្រូវបានតំរូវអោយបង្ហាញអំពីប្រភពដើម របស់ផលិតផល នៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសនាំចូល។ សេចក្តីត្រូវការនេះ ធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងស្ថិតិតែប៉ុណ្ណោះ។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា កម្ពុជា នឹងពិចារណាលើប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីវិធានប្រភពដើម នៅពេលដែលបញ្ញត្តិច្បាប់ក្នុងវិស័យនេះត្រូវរៀបចំធ្វើ។ ប្រការចែង ស្តីពីការគ្រប់គ្រងវិធានប្រភពដើមនឹងត្រូវបញ្ចូលក្នុងច្បាប់ថ្មី ស្តីពីពន្ធគយដែលសង្ឃឹមថា កម្ពុជានឹងអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៤។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទទួលខុសត្រូវចំពោះការចេញ វិញ្ញាបនប័ត្រប្រភពដើមរបស់ទំនិញ។

៩៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបញ្ជាក់ថា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានបំណងអនុវត្តអោយស្របទៅនឹងប្រការចែង នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីវិធានប្រភពដើម ក្នុងការអនុវត្តនិវិធានប្រភពដើម ទាក់ទងទៅនឹងការទទួលបានការអនុគ្រោះ និងមិនទទួលបានការអនុគ្រោះក្នុងការធ្វើអោយពាណិជ្ជកម្មបន្ទាប់ពីច្បាប់គយថ្មី និងបញ្ញត្តិនានាសំរាប់ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ត្រូវបានអនុម័តមុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥។ ជាពិសេស សេចក្តីតំរូវនៃមាត្រា 2(h) និងឧបសម្ព័ន្ធ II កថាខ័ណ្ឌ 3(d) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដែលតំរូវអោយមានការវាយតំលៃលើប្រភពដើមទំនិញក្នុងករណីមានសំណើពីអ្នកនាំចូល ព្រមទាំងកំណត់លក្ខខ័ណ្ឌដែលត្រូវបំពេញ នោះត្រូវតែដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់គយថ្មីរបស់កម្ពុជាចាប់ពីថ្ងៃដែលច្បាប់នេះត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើ ឬក៏ដាក់អោយមាននៅក្នុងអនុក្រឹត្យ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងករណីចាំបាច់ អោយបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៤។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើកាសន្យានេះ។

<u>ទំរង់បែបបទគយផ្សេងៗទៀត</u>

៩៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា កម្ពុជាមិនត្រូវការឯកសារនាំចូលជាផ្លូវការ ដែលចេញដោយមន្ត្រីការទូត ឬស្ថាប័នដទៃទៀតនៅប្រទេសនាំចេញទេ។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករពិនិត្យលើនីតិវិធីនៃការបញ្ចេញទំនិញ ដោយបង្កើតអោយមានភាពងាយស្រួល និងទំនើបនីយកម្ម និងការអនុវត្តន៍ការវាយតំលៃលើលក្ខណៈសម្បត្តិនៃអ្នកនាំចូល។ អនុក្រឹត្យលេខ 64 ដែលបានប្រកាសអោយប្រើនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០១ បានដាក់ចេញនូវវិធានការនានាក្នុងការដាក់ភ្នាក់ងារ របស់រដ្ឋាភិបាលនៅតាមច្រកទ្វារព្រំដែន។ ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ និងនាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនីហរណេ អាហរណេ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម គឺជាភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យដំណើរការបញ្ចេញទំនិញពីដែនគយ ហើយភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ផ្សេងៗទៀតចូលរួមក្នុងគណៈកម្មាធិការចំរុះដោយមានការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់នៅគ្រប់ច្រកទ្វារព្រំដែនទាំងអស់។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបង្ហាញនូវការជឿជាក់ថា ដំណើរការបញ្ចេញទំនិញពីដែនគយដោយស្វ័យប្រវត្តិ នឹងផ្តល់នូវប្រសិទ្ធិភាពថែមទៀត ហើយច្បាប់ស្តីពីពន្ធគយថ្មី នឹងផ្តល់មូលដ្ឋានច្បាប់សំរាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ។

៩៨. ទាក់ទងទៅនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងប្រឆាំងអំពើរត់ពន្ធ - បញ្ហាមួយ ដែលលើកឡើងដោយសមាជិកមួយចំនួន ដែលបារម្ភអំពីការប្រកួតប្រជែងពីទំនិញរត់ពន្ធ ដែលធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់ការបើកទីផ្សារសំរាប់ទំនិញធម្មតា - តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានមានប្រសាសន៍ថា បទបញ្ជារបស់រដ្ឋាភិបាលលេខ០២ ចេញដោយ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ បានដាក់ចេញនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការប្រឆាំងនឹងអំពើរត់ពន្ធ។ បទបញ្ជារបស់រដ្ឋាភិបាលនេះ បានណែនាំមន្ត្រីយោធា, នគរបាល និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអោយសហការណ៍ និងជួយជ្រោមជ្រែងដល់ ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ក្នុងប្រតិបត្តិការទប់ស្កាត់អំពើរត់ពន្ធ។ គណៈកម្មាការអន្តរក្រសួងមួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមការដឹកនាំរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីរៀបចំផែនការ, សំរបសំរួល និងត្រួតពិនិត្យគំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ។ នៅក្នុងពេលដំណាលគ្នានេះ វិធានការមួយចំនួនត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ហើយបង្កើនសុក្រិត្យភាពនៃការងារ។ គំនិតផ្តួចផ្តើមនៃការប្រឆាំងនឹងអំពើរត់ពន្ធ បានផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដ៏សំបើមដល់មន្ត្រីគយ ដែលបានចូលរួមក្នុងប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើរត់ពន្ធបានជោគជ័យ។ កម្ពុជាកំពុងតែស្វែងរកជំនួយ បច្ចេកទេស ដើម្បីបំពាក់អោយក្រុមប្រតិបត្តិករនោះនូវឧបករណ៍ និង មធ្យោបាយសមស្រប។

៩៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាតំពន្ធ និងបញ្ហាបែបបទរដ្ឋបាលរបស់គយ រដ្ឋាភិបាលកំពុងបង្កើតអោយមានយន្តការដោះស្រាយជំលោះនៅក្រោមទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ដែលជាសេវាកម្មរបស់ភ្នាក់ងារគយកម្ពុជា ទទួលដោះស្រាយនូវបណ្តឹងតវ៉ានានាពីពាណិជ្ជករនិងរដ្ឋាភិបាលនានា លើការធានានូវការអនុវត្តន៍របស់ភ្នាក់ងារគយ។ យន្តការនេះមានចែងនៅក្នុងច្បាប់គយថ្មី ហើយនឹងបង្កើតអោយបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

ការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក

១០០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា រដ្ឋាភិបាលបាន ចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាមួយជាមួយ ក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក (PSI) នៅឆ្នាំ១៩៩៥។ កិច្ចសន្យាថ្មីបានចូលជាធរមាននៅខែតុលា ឆ្នាំ២០០០។ កិច្ចសន្យានេះមានសុពលភាពរយៈពេល២ឆ្នាំ និងអាចពន្យារបាន ១ឆ្នាំទៀតអាចនឹងមានសុពលភាពរហូតដល់ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣។ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យនេះបានដាក់អោយប្រើដោយអនុលោមតាមប្រកាសលេខ៥៩៩ SHV.PRK ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពី "ការអនុវត្តន៍សេវាកម្ម ត្រួតពិនិត្យមុនពេលផ្ទុក"។ ប្រការចែងនានានៃកិច្ចសន្យានេះ បានបញ្ជាក់អំពីការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និងជំនួយបច្ចេកទេសដល់ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ដើម្បីបង្កើតអោយមានអ្នកជំនាញ និងអ្នកបច្ចេកទេសអាចអោយការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ៣ឆ្នាំ។

១០១. កិច្ចសន្យាត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកបច្ចុប្បន្ននេះ អនុវត្តចំពោះតែការបញ្ជូនទំនិញ ដែលមានតំលៃ៤.០០០ដុល្លាអាមេរិក ឬលើសពីនេះ (FOB) ។ ទំនិញដែលមានតំលៃតិចជាង ៤.០០០ដុល្លាអាមេរិក ត្រូវកំណត់ដោយទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា (ចំណុចត្រួតពិនិត្យគយជាច់ស្រយាលខ្លះត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយធ្វើការកំណត់លើការនាំចូលដែលមានតំលៃត្រឹម១.២០០ដុល្លាអាមេរិក)។ ទំនិញដែលលើកលែង ពីការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុករួមមាន ត្បូងថ្មមានតំលៃ និងលោហៈមានតំលៃ វត្ថុសិល្បៈ គ្រឿងផ្ទុះ, អាវុធយុទ្ធភ័ណ្ឌ, គ្រឿងសព្វាវុធ និងគ្រឿងចំបាំង, សត្វពាហនៈមានជីវិត, សារពត៌មានឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ និងរបស់របរផ្ទាល់ខ្លួន, កញ្ចប់ប្រៃសណីយ៍ ឬវត្ថុគំរូពាណិជ្ជកម្ម, វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ពីរដ្ឋាភិបាលបរទេស ឬអង្គការអន្តរជាតិចំពោះការងារមូលនិធិ, អង្គការមនុស្សធម៌, វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ និងគ្រឿងផ្គត់ផ្គង់ចំពោះបេសកកម្មកុងស៊ុល-ស្ថានទូត និងបណ្តាភ្នាក់ងារដែលទាក់ទងទៅ នឹងអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែល

នាំចូលមកសំរាប់បំពេញតំរូវការផ្ទាល់ខ្លួន, ទំនិញដែលនាំចូល សំរាប់ការប្រើប្រាស់របស់រដ្ឋាភិបាល នៅក្រោមការបញ្ជា ទិញរបស់រដ្ឋាភិបាល, កំទេចដែក, ចារី, និងទំនិញដែលអនុញ្ញាតិអោយនាំចូលបណ្តោះអាសន្ន (វត្ថុធាតុដើមបំរើអោយផលិតកម្មនាំចេញ)។

១០២. ក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក (PSI) បានផ្ទៀងផ្ទាត់ ពត៌មានដែលត្រូវប្រើដោយមន្ត្រីគយដូចជា បរិមាណ, គុណភាព, តំលៃ, ប្រភេទពន្ធនាំចូល និងពន្ធផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវបង់។ ការវាយតំលៃលើទំនិញនាំចូល នឹងផ្អែកលើគោលការណ៍ទីផ្សារសេរី រហូតដល់ការចូលជាធរមាននៃច្បាប់គយថ្មី។ បន្ទាប់ពីនោះមក ក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក នឹងផ្តល់យោបល់លើការវាយតំលៃទំនិញនាំចូលដោយផ្អែកលើនីតិវិធី ដែលស្របគ្នាទៅនឹងតំរូវការ របស់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។ ថ្លៃដែលត្រូវបង់សំរាប់សេវាត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកគឺ ០.៨ភាគរយ នៃតំលៃ FOB របស់ទំនិញដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យ លើកលែងតែផលិតផលប្រេង (០.៣០ដុល្លាអាមេរិក ក្នុង១តោន)។ អ្នកនាំចូលដែលមិនបានដាក់ទំនិញរបស់ខ្លួនអោយមានការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក ហើយទំនិញនោះតំរូវអោយមានការត្រួតពិនិត្យជាចាំបាច់ដោយមន្ត្រីគយនៅចំណុចត្រួតពិនិត្យតាមព្រំដែននោះ នឹងត្រូវជាកពិន័យ ៧ភាគរយលើតំលៃ CIF នៃទំនិញនាំចូលទាំងអស់។ ក្រុមការងារដោះស្រាយវិវាទមួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីដោះស្រាយការប្តឹងតវ៉ាដែលកើតឡើងពីការអនុវត្តន៍ការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកនេះ។ លោកបានកត់សំគាល់ថា ចាប់តាំងពីក្រុមការងារដោះស្រាយវិវាទ មានប្រតិបត្តិការតាំងពីដើមឆ្នាំ២០០១ មក, មិនទាន់ដែលមានអ្នកនាំចូលណា នាំយកករណីជំលោះជាផ្លូវការមកអោយក្រុមការងារជួយដោះស្រាយទេ។ អ្នកនាំចូលហាក់ដូចជាចង់លើកបញ្ហារបស់គេ ជាមួយនឹងទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ ឬក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកដែលតាមរយៈនោះបញ្ហាត្រូវលើកបន្តទៅក្រុមការងារដើម្បីដោះស្រាយ។ ផែនការជាច្រើនត្រូវអនុវត្តដើម្បីលើកទឹកចិត្តអ្នកនាំចូលអាចប្តឹងតវ៉ាតាមផ្លូវច្បាប់ ពីករណីផ្សេងៗមកក្រុមការងារ។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា មាត្រា២៤ នៃពង្រាងច្បាប់ស្តីពីគយផ្តល់សិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាដល់អ្នកនាំចូលប្តឹង ទៅនឹងសេចក្តីសំរេចរបស់មន្ត្រីគយ, ជាដំបូងត្រូវប្តឹងទៅ ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ, បន្ទាប់មកប្តឹងទៅគណៈកម្មាធិការពន្ធគយ, ហើយជាចុងក្រោយប្តឹងទៅតុលាការ។ គណៈកម្មាធិការមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ជាពិសេសសំរាប់ដោះស្រាយការប្តឹងតវ៉ានានា ក្នុងករណីដែលអ្នកនាំចូលមិនយល់ព្រមតាមការវាយតំលៃ របស់ក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកចំពោះប្រភេទពន្ធដែលទំនិញត្រូវជាប់ពន្ធ ឬការវាយតំលៃចំពោះទំនិញរបស់ខ្លួន។ នៅក្រោមច្បាប់គយថ្មី គណៈកម្មាធិការពន្ធគយមានភារកិច្ចក្នុងការសំរេច លើការប្តឹងតវ៉ានានាពីសំណាក់អ្នកនាំចូលចំពោះសេចក្តីសំរេចរបស់គយ។

១០៣. ប្រទេសសមាជិកខ្លះបានចាត់ទុកថា តំលៃសេវាត្រួតពិនិត្យចំនួន០.៨ភាគរយ នៃថ្លៃទំនិញត្រូវត្រួតពិនិត្យជាការបានបំពានដល់មាត្រា VIII នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ដែលការយកថ្លៃឈ្នួលបែបនេះ មិនសម និងមិនត្រូវទាក់ទងនឹងថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មាន នៃសេវាកម្មដែលបានផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា នៅពេលដែលកិច្ចសន្យាសព្វថ្ងៃនេះផុតសុពលភាព កិច្ចសន្យាថ្មី នឹងចែងពីលក្ខខ័ណ្ឌអោយស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង GATT មាត្រា VIII ហើយតំរូវអោយការបង់ថ្លៃត្រួតពិនិត្យមុនពេលផ្ទុកត្រូវតែប្រហាក់ប្រហែល នឹងថ្លៃសេវាកម្មដែលបានផ្តល់អោយមិនមែនផ្អែកលើតំលៃ នៃទំនិញដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យនោះទេ។ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រីបានប្រកាសឡើងវិញពីសេចក្តីសំរេចនោះ ហើយបានចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី ២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២។

១០៤. ជាការបន្ថែម. សមាជិកមួយរូបបានលើកឡើងថា ការពិន័យ៧ភាគរយលើទំនិញមិន បានត្រួតពិនិត្យគឺបំពានលើកិច្ចព្រមព្រៀង GATT មាត្រា VIII កថាខ័ណ្ឌ 3 ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាមាន ទស្សនៈថា មាត្រា VIII នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ អនុវត្តចំពោះតែ "ការពិន័យលើកំហុសតូចតាចលើច្បាប់គយ ឬនិតិវិធីដែលតំរូវអោយមានតែប៉ុណ្ណោះ។ នៅពេលដែលអ្នកនាំចូលខកខានមិនអនុវត្តតាមច្បាប់ នៃការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាបទល្មើសធំដុំដែលបំពានលើប្រកាសរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុកនៃផលិតផលដែលបាននាំចូល។ លោកបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ការដាក់ពិន័យបានធ្វើអោយការគេចពន្ធថយចុះ ហើយបានការពារចំណូលរបស់រដ្ឋាភិបាលព្រមទាំងការពារការប្រកួតប្រជែងរបស់អ្នក នាំចូលត្រឹមត្រូវទៀតផង។ ទោះបីជាមានការពន្យល់ដូចនេះក៏ដោយ ក៏សមាជិកមួយនៅតែប្រកាន់ថា ការពិន័យយ៉ាងដូច្នេះមិនសមស្រប ហើយចាត់ទុកថា រប៉ាំងមិនមែនពន្ធគយចំពោះការនាំចូលគួរតែ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដើម្បីបន្ថយភាពស្មុគស្មាញ និងបំពេញតំរូវការរបស់កិច្ចព្រមព្រៀង GATT មាត្រា VIII និង មាត្រា XI ។

១០៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីថ្ងៃចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុង លើប្រតិបត្តិការ នៃក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក ដោយធានាថា បំពេញបានតាមតំរូវការ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមមានការកំណត់ថ្លៃឈ្នួលអោយ ស្របតាមមាត្រា VIII នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤. និងតំរូវការអោយមានតំលាភាពនៃកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក. ជាពិសេសក្នុងមាត្រា X នៃកិច្ចព្រម

ព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤, ព្រមទាំងកិច្ចសន្យាដែលមានចែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការអនុវត្តន៍មាត្រា VII នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ ១៩៩៤ និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក។ លោកបានបញ្ជាក់បន្តទៀតថា ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុករបស់កម្ពុជានឹងអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្នប៉ុណ្ណោះ រហូតដល់ពេលដែលទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករមានលទ្ធភាពអនុវត្តមុខងារទាំងអស់នេះបាន ដែលសព្វថ្ងៃការងារនេះត្រូវប្រតិបត្តិដោយក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

ការទប់ស្កាត់ការលក់បង្ខូចថ្លៃ, វិធានការតបត វិធានការការពារសុវត្ថិភាព

១០៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាមិនទាន់បានបង្កើតច្បាប់ ស្តីពីការការពារការធ្វើពាណិជ្ជកម្មណាមួយ និងច្បាប់ស្ថិតិនៅឡើយទេ។ តាមរយៈកម្មវិធីកសាងច្បាប់របស់កម្ពុជា ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់ការលក់បង្ខូចថ្លៃ និងវិធានការតបត និងវិធានការការពារសុវត្ថិភាព នឹងមិនសង្ឃឹមថាអាចត្រូវបានអនុម័តទេរហូតដល់ពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៤។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា កម្ពុជា នឹងអនុវត្តវិធានការការពារសុវត្ថិភាព, វិធានការទប់ស្កាត់ការលក់បង្ខូចថ្លៃ និងវិធានការតបតអោយស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមទាំងការអនុវត្តន៍នីតិវិធីនានា ក្នុងនាមជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

១០៧. ដោយកោតសរសើរចំពោះសេចក្តីអះអាងនេះ សមាជិកខ្លះបានស្នើអោយកម្ពុជា ធ្វើការសន្យាមិនអនុវត្តនូវវិធានការទប់ស្កាត់ការលក់បង្ខូចថ្លៃ, វិធានការតបត និងវិធានការការពារសុវត្ថិភាព ដោយមិនបានអនុវត្តច្បាប់ត្រឹមត្រូវជាមុន ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខអក្សរទៅអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ពីបទបញ្ញត្តិដែលគ្របដណ្តប់លើវិធានការទាំងអស់នេះ ដោយស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការអនុវត្តន៍មាត្រា VI របស់កិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤, លើវិធានការឧបត្ថម្ភធន និងវិធានការតបត ព្រមទាំងការការពារសុវត្ថិភាព។ សមាជិកទាំងអស់នេះបានស្នើសុំអោយកម្ពុជាបញ្ជូនពង្រាងច្បាប់ និងបញ្ញត្តិនានា (ប្រសិនបើមាន) ទៅក្រុមការងារដើម្បីពិនិត្យមើលឡើង។

១០៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា កម្ពុជា នឹងមិនអនុវត្ត វិធានការទប់ស្កាត់ការលក់បង្ខូចថ្លៃ, វិធានការតបត ឬវិធានការការពារសុវត្ថិភាពណាមួយទេ រហូតដល់វិធានការត្រូវបានជូនដំណឹង និងអនុវត្តតាមច្បាប់ដែលស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីការអនុវត្តន៍មាត្រា VI ស្តី

អំពីការខុបត្ថម្ភកធន, វិធានការតបត និងការការពារសុវត្ថិភាព។ កម្ពុជាធានាថា ការបំភ្លឺតច្បាប់ ឬបញ្ញត្តិនានាទាក់ទងនឹងវិធានការទប់ស្កាត់ ការលក់បង្ខូចថ្លៃ, វិធានការតបត និងវិធានការការពារសុវត្ថិភាព នឹងស្របទៅតាមប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដោយរួមទាំងមាត្រា VI, XIX និងកិច្ចព្រមព្រៀង GATT-1994។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

២. បទបញ្ញត្តិនៃការនាំចេញ

ពន្ធគយ, តំលៃឈ្នួលនិងតំលៃសេវាកម្មដែលបានផ្តល់, ការអនុវត្តន៍ពន្ធផ្ទៃក្នុងលើការនាំចេញ

១០៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាបានយកពន្ធនាំចេញលើវត្ថុធាតុដើម និងផលិតផលមិនទាន់កែច្នៃមួយចំនួនដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ផលិតកម្មក្នុងស្រុក, លើកទឹកចិត្តដល់ការនាំចេញ ផលិតផលសំរេច និងដើម្បីការពារសុខភាពប្រជាជន។ ផលិតផលដែលជាប់ពន្ធនាំចេញ ត្រូវបានពណ៌នាក្នុងតារាង ៨។ ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់សមាជិកមួយចំនួន ដែលស្នើសុំអោយកម្ពុជាលុបចោលពន្ធនាំចេញទាំងអស់នៅពេលដែលខ្លួនចូលជាសមាជិក, តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ពន្ធនាំចេញ ត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយយកនៅក្រោមច្បាប់របស់ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក, ដែលស្របទៅនឹងនៃមាត្រា I និងកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ។ ពន្ធនាំចេញរបស់កម្ពុជាត្រូវដាក់អោយអនុវត្តលើមូលដ្ឋាន គោលការណ៍ស្មើភាពនៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះ (MFN) ដូច្នេះការយកពន្ធលើការនាំចេញ ក៏ត្រូវបានអនុវត្តដូចគ្នាដែរចំពោះការនាំចេញទៅប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ ពន្ធនាំចេញមានចំនួនប្រហែល ២ភាគរយ នៃចំណូលពន្ធគយទាំងអស់ ដែលបានប្រមូលដោយទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករក្នុងឆ្នាំ២០០០។

១១០. ប្រទេសជាសមាជិកមួយបានកត់សំគាល់ថា មាត្រា XXIV នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT-1994 បានចែងថា ការយកពន្ធរវាងបណ្តាប្រទេសក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី ត្រូវតែលុបចោលទាំងពន្ធលើទំនិញនាំចូល និងពន្ធលើទំនិញនាំចេញ។ នៅក្រោមកាលៈទេសៈបែបនេះ កម្ពុជាត្រូវបញ្ជាក់ពីហេតុផល នៃការលើកលែងពន្ធបែបនេះ ហើយកម្ពុជានឹងធ្វើយ៉ាងដូច្នេះ ដើម្បីអោយវិធានការនេះស្របជាមួយប្រការចែងនានារបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានកត់សំគាល់ឃើញថា តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន (AFTA) ត្រូវបានជូនដំណឹងទៅអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៅក្រោមប្រការចែងស្តីពីការលើកលែង។

១១១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ការចុះបញ្ជីសំរាប់ការនាំចេញ ក៏ដូចគ្នានឹងការចុះបញ្ជី សំរាប់ការនាំចូលដែរ. ហើយតំលៃឈ្នួល ១៥.០០០រៀល ត្រូវបានអនុវត្តលើប្រតិវេទនាំចេញ/នាំចូលនិមួយ១ ដែលជាថ្លៃបោះពុម្ពប្រតិវេទគយ និងការចំណាយពេលវេលារបស់មន្ត្រីគយ ក្នុងដំណើរការ នៃការពិនិត្យលើប្រតិវេទនេះ។ ការត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក ផលិតផលដែលត្រូវនាំចេញមុនពេលផ្ទុក ត្រូវធ្វើឡើងដោយនាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនីហរណ អាហរណ និងបង្រ្កាបការក្លែងបន្លំ ដែលជាអង្គភាពមួយត្រូវស្ថិតនៅក្រោមឱវាទរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ នាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនីហរណ អាហរណ និងបង្រ្កាបការក្លែងបន្លំ ពិនិត្យរាល់ទំនិញនាំចេញដោយគ្មានការលើកលែង។

ការរឹតត្បិតចំពោះការនាំចេញ

១១២. សមាជិកខ្លះបានកត់សំគាល់ថា កម្ពុជារឹតត្បិតចំពោះការនាំចេញផលិតផលមួយចំនួន។ កម្ពុជាត្រូវបានរំលឹកថែមទៀតថា ជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកមួយ អាចអនុវត្តការដាក់កំរិតលើការនាំចេញបាន តែនៅក្រោមលក្ខខ័ណ្ឌកំណត់យ៉ាងតឹងរឹងប៉ុណ្ណោះ ហើយការអនុវត្តន៍របស់កម្ពុជាពុំបានបំពេញ នូវលក្ខខ័ណ្ឌទាំងនោះទេ។ ជាក់ស្តែង លក្ខខ័ណ្ឌនៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ ចំពោះផលិតផលអង្ករ និង ឈើមូលបង្ហាញច្បាស់ពីការរំលោភលើមាត្រា XI នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤. ដែលលក្ខខ័ណ្ឌទាំងនេះត្រូវបានអនុវត្តចំពោះហេតុផលសេដ្ឋកិច្ច ជាជាងហេតុផលអភិរក្ស។ កម្ពុជាត្រូវបានស្នើសុំអោយពន្យល់ពីលក្ខខ័ណ្ឌដូចគ្នា ដែលបានអនុវត្តចំពោះផលិតកម្មក្នុងស្រុក. និងបង្ហាញថា តើកម្ពុជាធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចដើម្បីដាក់ជំនួសរិធានការបច្ចុប្បន្ន អោយស្របនឹងកិច្ចតំរូវរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក?

១១៣. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា ជាទូទៅកម្ពុជាមិនបានរឹតត្បិតលើការនាំចេញទេ លើកលែងតែផលិតផលអង្ករ. ឈើមូល. ឈើមិនទាន់កែច្នៃ និងផលិតផលព្រៃឈើផ្សេង១. វត្ថុបុរាណដែលមានអាយុលើសពី១០០ឆ្នាំ. ថ្នាំញៀន និងថ្នាំពុល. អាវុធយុទ្ធភ័ណ្ឌ. គ្រឿងរំសេវផ្ទុះ. ព្រមទាំងរថយន្តនិងគ្រឿងបរិក្ខាយោធា (សូមពិនិត្យមើលតារាង៩)។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា ការដាក់កំរិតលើការនាំចេញអង្ករត្រូវបានដកចេញកាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ តាមប្រកាសលេខ 2290/MoC/M2001 របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើចាំបាច់ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសូមរក្សាសិទ្ធិដើម្បីដាក់អោយប្រើប្រាស់ឡើងវិញអំពីវិធានការដាក់កំហិតនានាលើការនាំចេញ នាពេលអនាគត ដើម្បីការពារ ឬសម្រាលការខ្វះខាតស្បៀង ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា XI:2(a) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤។

១១៤. ផ្អែកលើអំណាចដែលផ្តល់អោយតាមរយៈអនុក្រឹត្យ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានព្យួរមិនអោយក្រុមហ៊ុនព្រៃសម្បទាន បន្តកាប់ឈើមូល។ រដ្ឋាភិបាលនឹងមិនអនុញ្ញាតិអោយក្រុមហ៊ុនទាំងនេះបន្តកាប់ឈើមូលទៀតទេ រហូតដល់ក្រុមហ៊ុនទាំងនេះដាក់ជូនរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ នូវផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការវាយតំលៃអំពីផលប៉ះពាល់ចំពោះសង្គម និងបរិស្ថាន។ ផែនការ និងការវាយតំលៃទាំងនេះ នឹងត្រូវពិនិត្យដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ. និងសាធារណៈជន ជាពិសេសសហគមក្នុងតំបន់ដែលមានផលប៉ះពាល់ពីការកាប់ព្រៃឈើ ព្រមទាំងជំនាញការអន្តរជាតិ។ ការវាយតំលៃលើផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការវាយតំលៃផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថាន បច្ចុប្បន្ននេះត្រូវបានអនុវត្ត។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមិនបានផ្តល់ការអនុញ្ញាតិអោយក្រុមហ៊ុនណាមួយធ្វើអាជីវកម្មលើផលិតផលព្រៃឈើទេចាប់តាំងពីខែមករា ឆ្នាំ២០០២មក។ ការនាំចេញឈើមូល និងឈើអារត្រូវបានហាមឃាត់ ហើយសេចក្តីសំរេចរបស់រដ្ឋាភិបាលលេខ១៧ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៧ បានដាក់ចេញនូវបញ្ជីផលិតផលឈើដែលមានសិទ្ធិនាំចេញ ព្រមទាំងលក្ខខ័ណ្ឌលំអិត រួមទាំងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកនាំចេញ ដើម្បីទទួលបាននូវសម្បទានពិសេសក្នុងការធ្វើអាជីវកម្ម លើធនធានព្រៃឈើពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ ដែលអាចទទួលកូតានាំចេញ ដែលកំណត់ដោយរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ សេចក្តីសំរេចក៏បានកំណត់អំពីចំណុចច្រកទ្វារព្រំដែន ដែលអនុញ្ញាតិអោយការនាំចេញផលិតផលព្រៃឈើមានលក្ខណៈស្របច្បាប់។ តាមទស្សនៈរបស់គាត់ អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញផលិតផលឈើ ត្រូវបានអនុវត្តស្របទៅនឹងការរឹតត្បិតទៀត នៃផលិតកម្មក្នុងស្រុក សំដៅការពារព្រៃឈើ ឬប្រភពធនធានធម្មជាតិដូចបានចែងក្នុងប្រការ XX (g) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT-1994 ។

១១៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា ចាប់តាំងពីពេលចូលជាសមាជិក កម្ពុជានឹងធានាថាខ្លួនត្រូវអនុវត្តច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិរបស់ខ្លួនដែលគ្រប់គ្រងលើវិធានការនាំចេញ ធ្វើអោយស្របតាមប្រការចែងរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក. ដែលរួមមានមាត្រា I និង XI នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ និងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីវិធានការឧបត្ថម្ភធន និងវិធានការតបត។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

ឧបត្ថម្ភធនសំរាប់ការនាំចេញ

១១៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាមិនទាន់បានកំណត់ពីគោលនយោបាយ ឬវិធានការទាក់ទងនឹងការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់នាំចេញ ឬការជួយជ្រោមជ្រែងលើការនាំចេញនៅឡើយទេ។ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៧ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបានចេញសេចក្តីប្រកាសលេខ 343 ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តិទៅរបស់នាយកដ្ឋានជំរុញការនាំចេញ, ដោយយោងតាមអនុក្រឹត្យរបស់រដ្ឋាភិបាលលេខ 54 ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តិទៅរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៧។ នាយកដ្ឋាននោះមានតួនាទីដឹកនាំរាល់សកម្មភាពជំរុញការនាំចេញ ដូចជាការជួយជ្រោមជ្រែង វិស័យឯកជន ក្នុងការប្រមូលពត៌មានស្តីពីទីផ្សារបរទេស, កំណត់ពីសក្តានុពល នៃឱកាសនាំចេញ, និងចូលរួមក្នុងការដឹកនាំពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្ម។ ចំពោះការលើកទឹកចិត្តសំរាប់ការនាំចេញ, លោកបានកត់សំគាល់ថា មាត្រា 14 នៃច្បាប់វិនិយោគទុនចុះថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤ បានចែងពីការលើកលែងពន្ធនាំចូល ១០០ភាគរយ លើសំភារៈសំណង់, មធ្យោបាយផលិតកម្ម, សំភារៈបរិក្ខារ, ទំនិញពាក់កណ្តាលសំរេច, វត្ថុធាតុដើម និងគ្រឿងបន្លាស់ ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងគំរោងវិនិយោគផលិត ដើម្បីនាំចេញដែលយ៉ាងតិច ៨០ភាគរយ នៃផលិតនោះសំរាប់នាំចេញ។ ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន គំរោងទាំងអស់ ដែលទទួលបានការឯកភាពសិទ្ធិពីការលើកលែងពន្ធនេះ។

១១៧. សមាជិកមួយចំនួនបានកត់សំគាល់ថា ការលើកទឹកចិត្ត ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគទុនគឺអាស្រ័យលើលទ្ធភាពនៃការនាំចេញ។ មាត្រា៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីវិធានការឧបត្ថម្ភធន និងវិធានការតបត បានហាមឃាត់ការឧបត្ថម្ភធនបែបនេះ, ហើយសមាជិកទាំងនេះបានសាកសួរជាបន្តបន្ទាប់អោយកម្ពុជាបង្ហាញថា តើកម្ពុជាធ្វើបែបណា ដើម្បីលុបបំបាត់ការឧបត្ថម្ភធនលើការនាំចេញ ដែលហាមឃាត់បែបនោះពីពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួន? នៅក្នុងទស្សនៈរបស់សមាជិកទាំងនោះ សំណើណាមួយក៏ដោយ ដែលស្នើសុំអោយមានអន្តរកាលសំរាប់កម្ពុជា គួរភ្ជាប់ជាមួយនឹងការសន្យាក្បោះក្បាយក្នុងការលុបបំបាត់ការអនុវត្តន៍ ដែលមិនស្របទៅនឹងគោលការណ៍ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ប្រទេសជាសមាជិកទាំងនោះបានរំលឹកកម្ពុជាថា ទោះបីជាប្រទេសក្រីក្រមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ការឧបត្ថម្ភធនបែបនេះក៏ដោយ ក៏វិធានការទាំងនោះនៅតែអាចត្រូវបានគេប្តឹងតវ៉ា តាមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពី

វិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត. ដែលបណ្តាលអោយប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាព នៃការព្យាករណ៍ និងតំលាភាពដែលអ្នកវិនិយោគ និងអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវការ។

១១៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានចាត់ទុកការលើកលែងពន្ធនាំចូល ចំពោះសំភារៈផលិតកម្ម នៃតំរោងដែល មានទិសដៅនាំចេញ គឺដូចគ្នាទៅនឹងការលើកលែងដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា 1 (កំណត់សំគាល់ទី១) និងកថា ខ័ណ្ឌ (h) នៃឧបសម្ព័ន្ធ I នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត។ លោកបាន ទទួលស្គាល់ថា គោលការណ៍កាត់ពន្ធទុក នឹងជាវិធីសាស្ត្រដ៏ប្រសើរមួយសំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហានេះ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នកម្ពុជានៅខ្វះខាតធនធានរដ្ឋបាល ដើម្បីអនុវត្តគោលការណ៍នេះអោយបានត្រឹមត្រូវ។ លោកបានចាត់ទុកថា បណ្តាប្រទេសក្រីក្រទាំងនោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយអនុវត្តមាត្រា 3.1(a) ដោយអាស្រ័យលើមាត្រា 27.2 នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីវិធានការ ឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត។

១១៩. សមាជិកខ្លះបានចាត់ទុកប្រព័ន្ធដែលមិនយកកំរៃលើការនាំចូល ឬការមិនយកពន្ធលើការនាំចូលចំពោះផលិតផលមួយចំនួន ដែលនាំចូលដោយអ្នកវិនិយោគខ្លះបានធ្វើអោយសាំញ៉ាំកាន់តែខ្លាំង បាត់បង់តំលាភាព និងធ្វើអោយច្បាប់ងាយនឹងត្រូវបានបំពាន ហើយបានជំរុញកម្ពុជា អោយអនុវត្តគោលការណ៍កាត់ពន្ធទុកមុនអោយស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត។ ការអាក់ខានមិនបានអនុវត្តគោលការណ៍កាត់ពន្ធទុកមុន ធ្វើការសងប្រាក់ពន្ធលើទំនិញនាំចេញមានកំរិត។ កម្មវិធីអនុវត្តបច្ចុប្បន្នគួរត្រូវធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងក្នុងលក្ខណៈជាការឧបត្ថម្ភកធន ព្រោះកម្មវិធីនេះ មិនមែនជាគោលការណ៍កាត់ពន្ធទុកដែលច្បាប់អនុញ្ញាតិទេ។

១២០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបញ្ជាក់ថា កម្មវិធីឧបត្ថម្ភកធននានា ដែលបានផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញបន្ទាប់ពីបានចូលជាសមាជិករួចមក អោយស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីវិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត. រួមទាំងមាត្រា ២៧. ហើយរាល់ពត៌មានសំខាន់ៗ ស្តីពីនយោបាយឧបត្ថម្ភកធនសំរាប់នាំចេញ និងកម្មវិធីដទៃទៀតដែលអាចជំរាបជូនបាន នឹងត្រូវបានជំរាបអោយគណៈកម្មាធិការលើវិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបតបានដឹង ដោយយោងតាមមាត្រា២៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះនៅពេលដែលពិធីសារនៃការចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក របស់កម្ពុជាចូលជាធរមាន។ លោកបានបញ្ជាក់ផងដែរថា ប្រសិនបើចាំបាច់ កម្ពុជានឹងលុបចោលប្រព័ន្ធមិនយកកំរៃនាំចូល

និងការលើកលែងពន្ធលើទំនិញនាំចូលមួយចំនួនដែលនាំចូលដោយអ្នកវិនិយោគខ្លះ ឬបង្កើតប្រព័ន្ធកាត់ពន្ធទុកមុនអោយស្របតាមប្រការដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក. តាមរយៈវិសោធនកម្មច្បាប់វិនិយោគទុន នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០១៣។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

៣. គោលនយោបាយផ្ទៃក្នុង ដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ផ្នែកទំនិញ

គោលនយោបាយឧស្សាហកម្ម, រួមទាំងឧបត្ថម្ភធន

១២១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា គោលបំណងនៃគោលនយោបាយឧស្សាហកម្មរបស់កម្ពុជា គឺសំដៅជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដោយបង្កើនការបើកទីផ្សារអន្តរជាតិ និងពង្រឹងមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្ម។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងបានផ្តោតជាសំខាន់លើការស្តាបនាឧស្សាហកម្មធុនស្រាល និងការអភិ-វឌ្ឍន៍ផលិតកម្មផ្នែកកសិកម្មនិងសហគ្រាសផលិតម្ហូបអាហារ ដើម្បីធ្វើអោយមាននិរន្តរភាព នៃវិស័យកសិ-កម្ម។ វិធានការជាច្រើនត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំរាប់ ការដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍. និងលើកទឹកចិត្តវិនិយោគទុន ផ្ទាល់ពីបរទេស និងឯកជនតាមរយៈ ការអនុម័តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ត្រឹមត្រូវ និងការធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្ម នៃសហគ្រាសរដ្ឋ. និងជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ឧស្សាហកម្ម។ ការចាប់អារម្មណ៍ជាពិសេស គឺការបណ្តុះបណ្តាលកម្មកររោងចក្រទាំងអស់។ ការបង្កើតវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលប្រេងឥន្ធនៈ និងវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលរ៉ែ និងភូគព្ភសាស្ត្រត្រូវបានយកមកពិចា-រណា។ ក្រសួងដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយឧស្សាហកម្មរបស់កម្ពុជាគឺ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល។ លោកបានបញ្ជាក់ថា កម្ពុជាមិនបានផ្តល់ ការឧបត្ថម្ភក-ធនណាមួយ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយ ឧស្សាហកម្មរបស់ខ្លួនទេ។

១២២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានថ្លែងថា រាល់កម្មវិធីឧបត្ថម្ភកធននានា ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីវិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត ហើយកម្មវិធីនេះនឹងត្រូវជូនដំណឹងទៅគណៈកម្មាធិការវិធានការឧបត្ថម្ភកធន និងវិធានការតបត នៅពេលកម្ពុជាចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជ-កម្មពិភពលោក ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

របាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម, វិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ

ក). ស្តង់ដារ និងវិញ្ញាបនប័ត្រ

១២៣. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ប្រព័ន្ធស្តង់ដាររបស់កម្ពុជាស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃការអភិវឌ្ឍន៍។ គាត់បានជំរាបក្រុមការងារថា កម្ពុជាត្រូវការជំនួយបច្ចេកទេស ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធស្តង់ដាររបស់ខ្លួន។ បញ្ជីតំរូវការ និងការអនុវត្តន៍របាំងបច្ចេកទេស (TBT) របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានផ្តល់នៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/ KHM/8 ។ ប្រព័ន្ធស្តង់ដារបច្ចុប្បន្នជាប្រព័ន្ធស្ម័គ្រចិត្ត ប៉ុន្តែស្តង់ដារជាកាតព្វកិច្ចបានអនុវត្តចំពោះផលិតផលខ្លះដែលចាំបាច់ចំពោះការការពារសន្តិសុខជាតិ. ទប់ស្កាត់ការក្លែងបន្លំ ឬការពារជីវិត ឬសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងរុក្ខជាតិ។

១២៤. សមាជិកខ្លះបានរំលឹកកម្ពុជាថា កិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេស ចំពោះពាណិជ្ជកម្មមិនបានតំរូវអោយកម្ពុជាបង្កើតស្តង់ដារ. បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស ឬនីតិវិធីវាយតំលៃផលិតផលទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រការចែងនានា នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បានអនុវត្តនៅពេល ដែលវិធានការនេះត្រូវបង្កើតឡើង និងចូលជាធរមាន។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បានបង្កើតឡើងនូវវិធានជាមូលដ្ឋាន និងនិតិវិធីនៃការបង្កើត. ការអនុម័ត និងការអនុវត្តន៍ស្តង់ដារតាមគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត. បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស. និងនីតិវិធីដែលបានប្រើ ដើម្បីកំណត់ថា តើផលិតផលមួយមានគុណភាពតាមស្តង់ដារកំណត់ដែរឬទេ? ករណីនេះជាកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការបង្កើតវិធីសាស្ត្រសំរបសំរួល ដើម្បីបង្កើត. អនុម័ត និងអនុវត្តស្តង់ដារ. បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស និងនីតិវិធីវាយតំលៃដើម្បីធានាថា រាល់ក្រសួង. ភ្នាក់ងារ និងក្រុមហ៊ុនឯកជនទាំងអស់ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពទាំងនេះ ហើយត្រូវបានជំរាបអោយដឹងពីកាតព្វកិច្ច និងគោរពតាមដំណើរការដែលកំពុងប្រព្រឹត្តិទៅ។ ផលប្រយោជន៍ណាមួយចំពោះសមាជិកទាំងអស់ ដោយរួមទាំងការប្រើស្តង់-ដារអន្តរជាតិ. អនុសាសន៍ ឬការណែនាំក្នុងការបកស្រាយអំពីស្តង់ដារ. បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស ឬវិញ្ញា-បនប័ត្រនៅកម្ពុជា. ការធ្វើអោយស៊ីគ្នារវាងស្តង់ដារជាតិ និងស្តង់ដារអន្តរជាតិ. យន្តការបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយពង្រាងច្បាប់ និងស្តង់ដារសំរាប់សាធារណៈជន ផ្តល់មតិមុនការចូលជាធរមាន នៃច្បាប់នោះ. ការបង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានអំពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម. ដំណើរការត្រួត ពិនិត្យទំនិញនាំចូលទល់នឹងទំនិញផលិតក្នុងស្រុក. ការទទួលស្គាល់ភាពស្មើគ្នានៃបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស និងនីតិវិធីវាយតំលៃគុណភាពទំនិញរបស់ប្រទេសដទៃទៀត. និងការទទួលស្គាល់ភាពស្របតាម នៃនីតិវិធីវាយតំលៃគុណភាពទំនិញ ដែលបានអនុវត្តដោយមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានការទទួលស្គាល់នៅតាមបណ្តាប្រទេសផលិត

និងដោយមាន ការចូលរួមរបស់កម្ពុជាក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគី ដែលទាក់ទងនឹងស្តង់ដារ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការទទួលស្គាល់ទៅវិញទៅមក។

១២៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា ការិយាល័យស្តង់ដារ នៃនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចការបច្ចុប្បន្ន ដែលទាក់ទងទៅនឹងស្តង់ដារ និងការផ្តល់វិញ្ញាបនប័ត្រ។ អនុក្រឹត្យស្តីពីស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម លេខ 42/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០១ បានបង្កើតច្បាប់ និងនីតិវិធីជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ការអនុម័តស្តង់ដារថ្មីៗ, បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស និងនីតិវិធីវាយតំលៃស្តង់ដាររបស់ផលិតផល។ លោកបានជឿថា អនុក្រឹត្យស្តីពីមាត្រាសាស្ត្រ នឹងត្រូវអនុម័តក្នុងឆ្នាំ២០០៣នេះ។ ច្បាប់ថ្មីមួយស្តីពីស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា គឺស្ថិតនៅក្នុងការរៀបចំ និងត្រៀមប្រកាសអោយប្រើនៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៤។ អនុក្រឹត្យ និងបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗទៀត នឹងត្រូវដាក់អោយប្រើដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ថ្មីនេះ។ ច្បាប់នេះត្រូវបានដាក់ជូនក្រុមការងារដើម្បីពិនិត្យរួចហើយ។

១២៦. ច្បាប់ថ្មីនេះបានកំណត់អោយបង្កើតនាយកដ្ឋានស្តង់ដារ ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា (ISC) ចំណុះអោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល។ គាត់បានបន្ថែមថា នាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា បានបង្កើតឡើងកាលពីឆ្នាំ២០០២ តាមអនុក្រឹត្យលេខ XII របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។ នាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជាមានតួនាទីជាការិយាល័យផ្តល់ពត៌មាន អំពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹង ទៅលេខាធិការដ្ឋានអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសពាណិជ្ជកម្ម។ នាយដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា នឹងបោះពុម្ពព្រឹត្តិប័ត្រសារពិមានជាប្រចាំអំពីបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស ដែលបានស្នើឡើង និងនិតិវិធីវាយតំលៃគុណភាពផលិតផល។ រយៈពេលសំរាប់ការផ្តល់យោបល់ជាសាធារណៈ លើពង្រាងស្តង់ដារ នឹងត្រូវបានពន្យារពេលរហូតដល់៦០ថ្ងៃ, ៣០ថ្ងៃ ចំពោះស្តង់ដារដែលបានធ្វើវិសោធនកម្ម និង ៤៥ថ្ងៃចំពោះស្តង់ដារថ្មី ដែលបានបញ្ជាក់ច្បាស់នៅក្នុងច្បាប់បច្ចុប្បន្ន។ ពង្រាងច្បាប់ស្តង់ដារថ្មីកំពុងត្រូវបានរៀបចំ។

១២៧. កម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកនៃអង្គការស្តង់ដារអន្តរជាតិ(ISO) តាំងពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៥ និងបានផ្តល់សច្ចាប័នក្របខ័ណ្ឌកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន ស្តីពីកិច្ចការទទួលស្គាល់ទៅវិញទៅមក។ ទំនិញនាំចូល ក៏មានការត្រួតពិនិត្យដូចគ្នានឹងទំនិញដែលផលិតក្នុងស្រុកដែរ, ហើយកម្ពុជា នឹងផ្តល់ការអនុវត្តន៍ដូចគ្នានេះដល់ប្រទេសជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកទាំងអស់ ដូចគ្នាទៅនឹងបណ្តាប្រទេសជាសមា

-ជិកអាស៊ានដែរ។ កម្ពុជាបានទទួលស្គាល់វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់គុណភាពពីអង្គការ នៃប្រទេសទីបីក្នុងករណី អង្គការទាំងនេះបានទទួលសិទ្ធិជាផ្លូវការពីអង្គការទទួលស្គាល់គុណភាពក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ. ឬមានការចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ទៅវិញទៅមក។ ក្នុងករណីផលិតផលឱសថ. ការពិសោធន៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវធ្វើជាចាំបាច់មុនការចុះបញ្ជីដើម្បីពិនិត្យមើលគុណភាពនៃទំនិញគំរូ។

១២៨. ការងារដែលត្រូវបំពេញផែនការសកម្មភាព និងជំនួយបច្ចេកទេសដែលត្រូវការពីឆ្នាំ ១៩៩៩ ដល់ឆ្នាំ២០០៦ មានចែងយ៉ាងល្អិតល្អន់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពរបស់កម្ពុជា សំរាប់ការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្មមានក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/14 ហើយផែនការសកម្មភាពនេះ ក៏ត្រូវបានកែប្រែបន្តបន្ទាប់នៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/Rev.1 ។ ផែនការសកម្ម-ភាពនេះត្រូវបានសង្ខេបនៅក្នុងតារាង១០។ ដោយពិនិត្យផែនការសកម្មភាពរបស់កម្ពុជា សមាជិកខ្លះបានចោទសួរថា កម្ពុជាត្រូវការ រយៈពេល ២ឆ្នាំទៀតដើម្បីកែសំរួលបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស. ស្តង់ដាររបស់ខ្លួនដើម្បីអនុវត្តន៍អោយបានត្រឹមត្រូវ ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា 2.3 នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម ដែលតំរូវអោយមានភាពសមរម្យ និងប្រសិទ្ធភាព នៃស្តង់ដារចំពោះផលិតផលមួយចំនួន និងបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេសមួយចំនួន ដែលត្រូវតែពិនិត្យឡើងវិញជារឿយៗ។ កម្ពុជាគួរចាប់ផ្តើមជាបន្ទាន់ ដើម្បីបំពេញនូវតំរូវការតំលាភាព នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។ កម្ពុជា ត្រូវបានជំរុញអោយជូនដំណឹងអំពីបទបញ្ញត្តិ ដែលបានស្នើឡើងដល់សមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក មុនពេលអនុម័ត. និងពិចារណាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ លើការសុំយោបល់ផ្នែកបច្ចេកទេសពីសមាជិកនានា ចំពោះបទបញ្ញត្តិខាងលើមុននឹងធ្វើការអនុម័ត។ ដោយកត់សំគាល់លើសំណើ របស់កម្ពុជា ចំពោះជំនួយបច្ចេកទេស. សមាជិកខ្លះបានសង្កត់ធ្ងន់ថា កម្ពុជាមិនគួរស្នើសុំអោយមានការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្មដោយភ្ជាប់លក្ខខ័ណ្ឌ នៃការផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសនៅពេលអនាគតទេ។

១២៩. រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានស្នើសុំអោយក្រុមការងារ ផ្តល់រយៈពេលអន្តរកាល ចាប់ពីថ្ងៃបានចូលជាសមាជិករហូតដល់ថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ សំរាប់ការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀង របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីអំពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម ដែលការធ្វើបែបនេះអនុញ្ញាតិអោយកម្ពុជាប្រើប្រាស់ជំនួយបច្ចេកទេស ដើម្បីអនុវត្តអោយបានពេញលេញនូវកាតព្វកិច្ចរបស់កិច្ចព្រមព្រៀង។ ក្នុងរយៈពេលអន្តរកាលនេះ វិធានការនានា ដែលកំពុងប្រើប្រាស់ត្រូវអនុវត្តលើគោលការណ៍ស្មើភាព ចំពោះការនាំចូលពីគ្រប់ប្រទេសជាសមាជិកទាំងអស់។ វិធានការនានាដែលកំពុងអនុវត្ត ដែលមិនជុះទៅនឹងកិច្ច

ព្រមព្រៀងស្តីអំពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម នឹងមិនទទួលបានរយៈពេលអន្តរកាលទេ ហើយកម្ពុជាធានាថា ការធ្វើវិសោធនកម្មលើច្បាប់ ឬបទបញ្ញត្តិ ឬការអនុវត្តន៍ណាមួយក្នុងរយៈពេលអន្តរកាលនេះ នឹងមិនបន្ថយកំរិតនៃភាពស្របគ្នាទៅនឹងប្រការចែងនានា របស់កិច្ចព្រមព្រៀងជាងពេលដែលកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកនោះទេ។ ស្តង់ដារ, បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស និងនីតិវិធីវាយតំលៃគុណភាពទំនិញ ដែលអនុម័តក្នុងរយៈពេលអន្តរកាល ត្រូវតែបង្កើតឡើងអោយស្របតាមប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀង។ កម្ពុជានឹងចូលរួមយ៉ាងពេញលេញក្នុងគណៈកម្មាធិការរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម។ គាត់បានបន្ថែមថា កម្ពុជានឹងស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេសគ្រប់បែបយ៉ាងដែលមាន ដើម្បីធានាអោយសមត្ថភាពរបស់កម្ពុជាអាចអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងបានបន្ទាប់ពីរយៈពេលអន្តរកាលចប់សព្វគ្រប់។

១៣០. ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់បណ្តាប្រទេសសមាជិកនានាអំពីភាពច្បាស់លាស់ថែមទៀត តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបង្ហាញផែនការសកម្មភាពដែលបានចែងយ៉ាងក្បោះក្បាយអំពីសកម្មភាពនានា ដែលត្រូវអនុវត្តដើម្បីសំរេចបាននូវគោលដៅនេះ ព្រមទាំងការវិភាគសំរាប់ការអនុវត្តន៍ផងដែរ (សូមពិនិត្យមើលតារាង១០)។

១៣១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបញ្ជាក់ថា កម្ពុជានឹងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរបាំងបច្ចេកទេស ចំពោះពាណិជ្ជ-កម្មជាបណ្តើរៗទៅតាមផែនការសកម្មភាពនៅក្នុងតារាង១០ ហើយយល់ឃើញថា ក្នុងរយៈពេលនេះទំហំនៃការអនុវត្តន៍ទិដ្ឋភាពផ្សេងៗទៀត នៃកិច្ចព្រមព្រៀងដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ១២៩ នឹងត្រូវបានអនុវត្តដោយកម្ពុជាផងដែរ។ ការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងនេះដោយពេញលេញ នឹងចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ដោយមិនស្នើសុំអោយមានរយៈពេលអន្តរកាលបន្ថែមទៀតទេ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

តារាង១០ : ផែនការសកម្មភាពសំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម

សកម្មភាព	កាលបរិច្ឆេទ
- ការអនុម័តអនុក្រឹត្យស្តីពីស្តង់ដារឧស្សាហកម្មលេខ 42/ANK/BK - ការអនុម័តអនុក្រឹត្យស្តីអំពីមាត្រាសាស្ត្រ - ការអនុវត្តន៍ការកែតំរូវសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីការចុះបញ្ជី នៃផលិតផលឧស្សាហកម្ម	១៩៩៩-២០០២

- ចាត់តាំងនាយដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ជាអាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវក្នុង ការជូនដំណឹង និងផ្សព្វផ្សាយពតិមានដែលតំរូវអោយកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីរបាំង បច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម។ - បង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពតិមាន នៅក្នុងនាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា នាយដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល លេខ៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ កម្ពុជា ទូរសារ : ៨៥៥-២៣ ២១៦ ០៨៦ អ៊ីម៉ែល: discinfor@camnet.com.kh - បង្កើតបណ្ណាល័យ សំរាប់របាំងបច្ចេកទេស ចំពោះពាណិជ្ជកម្មនៅនាយដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា - បំពាក់ឧបករណ៍មន្ទីរពិសោធន៍ នៅនាយកដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា - បណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវ ស្តង់ដារសំខាន់ៗ ក្នុងវិស័យស្តង់ដារ ការគ្រប់គ្រង វិធីសាស្ត្រ និងនិតិវិធីសំរាប់ការជ្រើសរើសគំរូផលិតផល និងត្រួតពិនិត្យ និងសំរាប់មន្ត្រីអធិការកិច្ច និងមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវការធ្វើតេស្ត និងផ្តល់វិញ្ញាបនប័ត្រ និងអាជ្ញាប័ណ្ណ។	២០០៣
- ក្រុមការងារពិនិត្យច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានា	មុនការចូលសមាជិក
- ដាក់ជូនអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ពិនិត្យនូវសេចក្តីប្រកាសពីការអនុវត្តន៍ កិច្ចព្រមព្រៀង	នៅពេលចូលជាសមាជិក
- ដាក់អោយប្រើច្បាប់ស្តីពីស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម និងការអនុម័តអនុក្រឹត្យ និងបទបញ្ញត្តិនានាសំរាប់អនុវត្ត - ធ្វើអោយស្របតាមទំលាប់នៃការអនុវត្តន៍ដ៏ប្រសើរ - បង្កើតបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស និងនិតិវិធីវាយតំលៃគុណភាពទំនិញសំរាប់ការ អនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម (មានចែងក្នុង ឯកសារ WT/ACC/KHM/14/Rev.1)	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៤

- បោះពុម្ពព្រឹត្តិប័ត្រស្តង់ដារដោយទៀងទាត់ ដោយនាយដ្ឋានស្តង់ដារឧស្សាហកម្មកម្ពុជា អំពីសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹង បទដ្ឋានបច្ចេក-ទេសស្តង់ដារ និងនិតិវិធី វាយតំលៃគុណភាពទំនិញ	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥
- បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីស្តង់ដារអំពីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និងការអនុវត្តន៍ របាំង បច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម - ពិនិត្យ និងកែតំរូវបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងនិតិវិធីអោយស្របតាមការរកឃើញ ថ្មីៗនៃវិទ្យាសាស្ត្រ	២០០៥-២០០៦
- អនុវត្តពេញលេញកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម	មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧

២). វិធានការអនាម័យ និងវិធានការភូតគាមអនាម័យ

១៣២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា វិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ ដែលកំពុងអនុវត្តនៅកម្ពុជា ផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគុណភាព និងសុវត្ថិភាពនៃផលិតផល និងសេវកម្ម ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២000. អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងផលិតផលសត្វ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨៨. អនុក្រឹត្យស្តីពីភូតគាមអនាម័យ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨៣ និងអនុក្រឹត្យស្តីពីស្តង់ដារ និងការគ្រប់គ្រងបរិក្ខាកសិកម្ម ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៨។ ចំពោះការងារបន្តដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តន៍ដើម្បីអោយបានស្របតាមកិច្ច ព្រមព្រៀង ស្តីពីការអនុវត្តន៍វិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ (SPS Agreement) ដែលទាក់ទង ដល់ការរៀបចំឡើងវិញនូវអនុក្រឹត្យឆ្នាំ១៩៨៣ និង១៩៩៨ ក៏ដូចជាការរៀបចំអនុក្រឹត្យ និងបទបញ្ញាថ្មីៗ ដែលទាក់ទងដល់អនាម័យចំណីអាហារ. ការបិតផ្លាកសញ្ញាំ និងលក្ខខ័ណ្ឌសុវត្ថិភាព ដូចមានចែងក្នុង តារាងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យនៃឯកសារ WT/ACC/KHM/9 និងផែនការសកម្មភាពសំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យដែលមានចែងក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/15 . ហើយឯកសារនោះបានកែសំរួលជាបន្តនៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/15/Rev.1 ។

១៣៣. គាត់បានបញ្ជាក់ថា ក្នុងចំណោមសកម្មភាពនានា ដែលបានអនុវត្តពីឆ្នាំ២០០១ និង២០០២ កម្ពុជាបានបង្កើតឡើងនូវគណៈកម្មាធិការកូដិច (Codex) ជាតិ និងក្រុមការងារបច្ចេកទេស ដែលជួប

ប្រជុំជាទៀងទាត់ ហើយការិយាល័យ Codex ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅគ្រប់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីផ្តល់នូវយោបល់ព្រមទាំងចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការធ្វើអោយគណៈកម្មាធិការមានដំណើរការល្អ។ មន្ទីរពិសោធន៍សំរាប់វិភាគសារជាតិគីមី និងអាហារជីវសាស្ត្រ នៅនាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនិហរណអាហរណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ ត្រូវបានពង្រឹង, ស្ថានីយ៍ចត្តាឡីស័ក្តសំរាប់រុក្ខជាតិ និងសត្វត្រូវបានបង្កើតឡើង ហើយកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យជំងឺសត្វ និងរុក្ខជាតិ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង។ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកការងារនេះត្រូវបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល អំពីការវិភាគពីភាពគ្រោះថ្នាក់ ហើយកម្ពុជាបានអនុវត្តកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលក្នុងវិស័យចត្តាឡីស័ក្តរុក្ខជាតិ និងសត្វ. ការវិភាគរោគវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើតេស្តផលិតផល និងការការពារជំងឺរុក្ខជាតិ និងសត្វ។ សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីអនាម័យអាហារ រួមទាំងតំរូវការនៃការរក្សាទុក ព្រមទាំងតំរូវការនៃអាហារជីវសាស្ត្រ ត្រូវបានធ្វើចប់សព្វគ្រប់។

១៣៤. លោកបានបន្ថែមទៀតថា គណៈកម្មាធិការ Codex ជាតិ នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នឹងដើរតួជាការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានស្តីពីអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យរបស់កម្ពុជា។ ឧទាហរណ៍ថា ជំនួយបច្ចេកទេសនឹងត្រូវបានផ្តល់អោយ លោកជឿថា ការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានអាចដំណើរការនៅឆ្នាំ២០០៣។ តំលាភាពជាមូលដ្ឋាននៃប្រការចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យត្រូវបានបញ្ចូល ក្នុងអនុ-ក្រឹត្យស្តីពីចត្តាឡីស័ក្តរុក្ខជាតិ និងសត្វ តំរូវអោយមានការផ្សព្វផ្សាយនូវវិធានការ ដែលបានស្នើឡើងនៅដំណាក់កាលដំបូង និងនីតិវិធីផ្តល់ពត៌មានដល់សមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយអនុញ្ញាតិអោយមានរយៈពេលសមស្របសំរាប់ការផ្តល់យោបល់ របស់សមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងយោបល់របស់សាធារណជន, និងបង្កើតបាននូវដំណើរការមិនធ្វើអោយមានការទទួលយក នូវការផ្តល់យោ-បល់ទាំងដោយគ្មានការរើសអើង។ អនុក្រឹត្យស្តីពីចត្តាឡីស័ក្តរុក្ខជាតិ និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការត្រួតពិនិត្យអនាម័យលើសត្វ និងផលិតផលសត្វ បានអនុម័តដោយ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី នាថ្ងៃទី ១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣។ ក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុម័តស្តង់ដារ, គោលការណ៍ណែនាំ និងអនុសាសន៍ដែលបានបង្កើតឡើងដោយអង្គការអន្តរជាតិ ដូចជា: គណៈកម្មាធិការកូដិចអាលីម៉ង់តារីស. ការិយាល័យអេពីហ្សូទិចអន្តរជាតិ និងបណ្តាអង្គការ ដែលកំពុងដំណើរការនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ នៃសន្និសញ្ញាការពារភូតគាមអន្តរជាតិក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ) នឹងត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពីស្តង់ដារ ឧស្សាហកម្មនៃកម្ពុជា ដែលបានគ្រោងនឹងប្រកាសអោយប្រើប្រាស់នៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៣។ បទបញ្ញត្តិផ្សេងៗទៀត ដែលរៀបចំក្នុងឆ្នាំ២០០៣ រួមមានសេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យស្តីពីស្តង់ដារសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារ និងគ្រឿងបន្ថែម (ដូចជា ជាតិផ្អែម. ពណ៌. រសជាតិ. ការរក្សាទុក និងគ្រឿងប្រឆាំងនឹងជាតិអុកស៊ីតកម្ម). បែបបទនៃការត្រួតពិនិត្យម្ហូបអាហារ. ស្តង់ដារ

សុវត្ថិភាពអាហារអំពីបរិស្ថាន និងការចំលងមេរោគ, ស្តង់ដារសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារនៃតំបន់កសិកម្ម (ជំងឺ) សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីតំរូវការសុវត្ថិភាពផ្លែឈើស្រស់ និងផ្លែឈើកែច្នៃ, សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ស្តីពីតំរូវការសុវត្ថិភាពសំរាប់គ្រាប់ធញ្ញជាតិ, សេចក្តីព្រាងការណែនាំអំពីការធានាគុណភាពអាហារសមុទ្រ និងពង្រាងនិតិវិធីចុះបញ្ជី និងអនុវត្តការចុះបញ្ជីផលិតផលគ្រឿងសំអាង។

១៣៥. ដោយកត់សំគាល់លើការហាមប្រាមការនាំចូលសាច់, ផលិតផលសាច់ និងផលិតផល ដែលមានជាតិទឹកដោះគោជាបណ្តោះអាសន្នពីប្រទេសមួយចំនួនរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប សមាជិកមួយបានចាប់អារម្មណ៍ថា មន្ត្រីគយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបកស្រាយអំពីការហាមឃាត់នោះ ដោយបញ្ចូលប្រទេសដទៃទៀត, ហើយបានសាកសួរថា តើកម្ពុជានឹងធានាបានការមិនរើសអើងចំពោះការអនុវត្តន៍របបអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យរបស់ខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច?

១៣៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា ការហាមឃាត់បណ្តោះអាសន្នត្រូវបានអនុវត្តសំដៅរារាំងជំងឺដែលបណ្តាលអោយមានគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងដល់សុខភាពមនុស្ស និងសត្វ។ ការហាមឃាត់ ត្រូវបានដាក់អោយប្រើដោយសារពត៌មានដែលទទួលបានពីអង្គការ Codex Allimentarius អំពីគ្រោះថ្នាក់ជាដុំកំភួននៃជំងឺ BSE នៅក្នុងសាច់, ផលិតផលសាច់ និងផលិតផលពីទឹកដោះសត្វ ដែលមានប្រភពពីប្រទេសនៅក្នុងសហគមន៍អឺរ៉ុបមួយចំនួន។ ការហាមឃាត់ការនាំចូលជាបណ្តោះអាសន្ននេះ បានចាប់ផ្តើមធ្វើកាលពីខែមិនា ឆ្នាំ២០០១ តាមប្រកាសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលេខ 089 ហើយការហាមឃាត់នេះ ត្រូវបានដកចេញកាលពីខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០១។

១៣៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ការសំរេចអោយបាននូវការអនុវត្តន៍អោយស្របទាំងស្រុងទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យគឺជាដំណើរការដ៏ស្មុគ្រស្មាញមួយ, ដោយហេតុនោះហើយ ទើបកម្ពុជាស្នើសុំអោយមានរយៈពេលអន្តរកាលក្នុងកំឡុងពេលដែលតំរូវការទាំងអស់ អនុវត្តដោយបន្តបន្ទាប់តាមផែនការសកម្មភាពដូចដែលបានសង្ខេបនៅក្នុងតារាង១១។ លោកបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ល្បឿនក្នុងការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យរបស់កម្ពុជា ត្រូវពឹងផ្អែកលើលទ្ធភាពជំនួយបច្ចេកទេសពីបណ្តាប្រទេស ជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ដែលអាចផ្តល់លទ្ធភាពអោយកម្ពុជា បង្កើតបាននូវបទបញ្ញត្តិថ្មីៗ អោយស្របតាមប្រការចែងរបស់អង្គការ

ពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយធានាដល់ការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជាពិសេសតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល។

១៣៨. សមាជិកខ្លះបានថ្លែងថា គេបានចាត់ទុកការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យជាកត្តាដ៏សំខាន់មួយក្នុងការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា។ តាមរយៈការពិនិត្យមើលផែនការសកម្មភាពរបស់កម្ពុជា សមាជិកទាំងនេះនៅស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការផ្តល់រយៈពេលបណ្តោះអាសន្ន ចំនួន៥ឆ្នាំ ដោយគ្មានសេចក្តីណែនាំច្បាស់លាស់ ក្នុងការអនុវត្តន៍ ឬសេចក្តីពន្យល់ដើម្បីអាចទទួលបាននូវរយៈពេលអន្តរកាលទេ។ កម្ពុជាគួរតំណត់អាទិភាពក្នុងការបង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានអំពីវិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ។ រាល់វិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ ដែលអនុវត្តដោយកម្ពុជាត្រូវជូនដំណឹងទៅ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយកម្ពុជាត្រូវរៀបចំខ្លួន ដើម្បីពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកក្នុងករណីមានការស្នើសុំ ប្រសិនបើវិធានការទាំងនេះជះឥទ្ធិពល មិនល្អដល់ការនាំចេញរបស់ពួកគេ។ រយៈពេល២ឆ្នាំដែលត្រូវការសំរាប់"ការកែតំរូវបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស. ស្តង់ដារ។ល។" ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងការពិចារណា។ កម្ពុជាត្រូវជំរុញអោយពិចារណាលើការទទួលយកស្តង់ដារអន្តរជាតិ ក្នុងករណីដែលស្តង់ដារនេះបំពេញតំរូវការរបស់កម្ពុជា ហើយកម្ពុជាក៏គួរពិចារណា លើការប្រើប្រាស់ស្តង់ដារអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋាភិបាលដទៃទៀតដែរ។

១៣៩. ជាការឆ្លើយតប តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានយោងទៅលើផែនការសកម្មភាពសំរាប់ការអនុវត្តន៍នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ ដែលមានជូនភ្ជាប់ក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/15/Rev.1, ដែលក្នុងទស្សនះរបស់គាត់ រួមមានគំរោង និងសេចក្តីពិស្តារដ៏ជាក់លាក់ ដែលទាក់ទង នឹងការអនុវត្តន៍។ តាមទស្សនៈនេះ ការអនុវត្តន៍តាមទាំងស្រុងចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យអាចសំរេចបាននៅឆ្នាំ២០០៧/២០០៨។ កម្ពុជានឹងប្រើប្រាស់ស្តង់ដារអន្តរជាតិ និងស្តង់ដារដែលរៀបចំដោយរដ្ឋាភិបាលដទៃទៀតក្នុងករណីសមស្រប។ លោកបានកត់សំគាល់ថា រដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើពិធីសារទី៨ ស្តីពីវិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន លើការសំរបសំរួល នៃ ទំនិញឆ្លងកាត់។

១៤០. ផ្អែកលើពត៌មានដែលបានទទួល ស្តីពីការរីកចំរើនរបស់កម្ពុជា និងផែនការត្រូវបន្តធ្វើដូចដែលមានចែងក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/15/Rev.1 សមាជិកទាំងអស់ បានស្នើថា កម្ពុជាគួរតែអាច

រៀបចំបង្កើតអោយមាននូវច្បាប់. នីតិវិធី. និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋាន សំរាប់ការអនុវត្តនីវិធានការអនាម័យ និងភូត្គគាមអនាម័យ ចំពោះការនាំចូលអោយបានស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកអោយបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ព្រមទាំងត្រៀមខ្លួនដើម្បីអនុវត្តអោយបានពេញលេញនូវប្រការចែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀង នៅថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៦ និងស្នើសុំអោយមានការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជាក្នុងការទទួលយកពេលវេលានៃការអនុវត្តន៍ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ។

១៨១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានស្នើសុំអោយក្រុមការងារ ផ្តល់រយៈពេលអន្តរកាល ចាប់ពីថ្ងៃកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិករហូតដល់ថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ក្នុងការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីអនាម័យ និងភូត្គគាមអនាម័យ ដើម្បីអនុញ្ញាតិអោយកម្ពុជាអាចទទួលបាន និងប្រើប្រាស់ជំនួយបច្ចេកទេសសំដៅអនុវត្តអោយបានពេញលេញនូវកាតព្វកិច្ចរបស់កិច្ចព្រមព្រៀង។ ក្នុងរយៈពេលនេះ វិធានការនានាដែលកំពុងអនុវត្ត ត្រូវអនុវត្តដោយស្មើភាពទាំងប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ និងគោលការណ៍ស្មើភាពនៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះចំពោះការនាំចូលពីគ្រប់ប្រភព។ ចំពោះវិធានការដែលមានបច្ចុប្បន្ន ហើយស្របរួចទៅហើយទៅនឹងប្រការចែងនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីអនាម័យ និងភូត្គគាមអនាម័យ នឹងមិនត្រូវមានរយៈពេលអន្តរកាលទេ. ហើយកម្ពុជាធានាថា ការធ្វើវិសោធនកម្មលើបទបញ្ញត្តិ ឬការអនុវត្តន៍ណាមួយក្នុងរយៈពេលអន្តរកាល នឹងមិនបណ្តាលអោយថយចុះនូវកំរិត នៃភាពស្របគ្នាទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងជាងនៅពេលចូលជាសមាជិកទេ។ បទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេស និងវិធានការដទៃទៀត ដែលប្រកាសអោយប្រើនៅក្នុងរយៈពេលនេះ នឹងត្រូវរៀបចំឡើងអោយស្របទៅនឹងប្រការចែងនានា នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។ ការបង្កើតនូវការិយាល័យផ្តល់ពត៌មាន ការផ្តល់ពត៌មានអំពីវិធានការអនាម័យ និងភូត្គគាមអនាម័យរបស់កម្ពុជា ទៅគណៈកម្មាធិការគឺជាអាទិភាពមួយ។ គាត់បន្ថែមថា កម្ពុជានឹងស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេសដែលអាចរកបាន ដើម្បីធានាថា កម្ពុជានឹងមានសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូត្គគាមអនាម័យបានពេញលេញ នៅពេលដែលរយៈពេលអន្តរកាលត្រូវផុតរលត់។ កម្ពុជានឹងចូលរួមដោយពេញលេញក្នុងគណៈកម្មាធិការស្តីអំពីវិធានការអនាម័យ និងភូត្គគាមអនាម័យ។ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពររបស់ប្រតិភូ នៃបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអំពីភាពជាក់ស្តែងថែមទៀត តំណាងប្រតិភូកម្ពុជា បានបង្ហាញផែនការសកម្មភាព ដែលចែងយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីជំហានទីមួយ ដែលត្រូវធ្វើដើម្បីសំរេចបាននូវគោលដៅនៃដំណាក់កាលនិមួយៗ (តារាង១១)។

តារាង១១ : ផែនការសកម្មភាពសំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការអនុវត្តវិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ

សកម្មភាព	កាលបរិច្ឆេទ
ការដាក់អោយប្រើបទបញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន និងក្របខ័ណ្ឌសំរាប់ដំណើរការដើម្បី អនុវត្តមាត្រា 2-8 នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ - អនុក្រឹត្យស្តីអំពីការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងផលិតផលពីសត្វ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨៨ (លេខ 14 AR. NOR. KRAR) ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ - អនុក្រឹត្យស្តីអំពីចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨៣ (លេខ 98. AR. NORKRO) ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ - អនុក្រឹត្យស្តីអំពីស្តង់ដារ និងការគ្រប់គ្រងបរិក្ខាកសិកម្ម ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៨ (លេខ 69 ARNOR KRA/BAR. KAR) - ច្បាប់ស្តីអំពីការគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាព និងគុណភាពរបស់ផលិតផល និងសេវាចុះថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២។ - អនុក្រឹត្យលេខ៥ ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៨ ស្តីពីការបង្កើត គណៈកម្មាធិការអន្តរៈក្រសួងសំរាប់សំរបសំរួល និងត្រួតពិនិត្យ សុវត្ថិភាព និងគុណភាពទំនិញ និងសេវា។ - ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាព និងគុណភាពផលិតផល និងសេវា ដែលបានប្រកាសអោយប្រើតាមរយៈរាជក្រមលេខ... NS/RKM/0600/001 ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០។ - អនុក្រឹត្យលេខ ២៨ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០១ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការ Codex ជាតិ និងលេខាធិការដ្ឋាន Codex ។ - ប្រកាសលេខ 357/MOC ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារបច្ចេកទេសសំរាប់គណៈកម្មាធិការ Codex ជាតិ។	បានធ្វើរួចសព្វគ្រប់
- ការដាក់អោយប្រើបទបញ្ញត្តិបន្ថែមទៀត សំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង	២០០៣

អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ : កម្មវិធីដូចជា សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យស្តីពីអនាម័យចំណីអាហារ រួមទាំងការរក្សាទុក និងលក្ខណៈគំរូ នៃមីក្រូជីវសាស្ត្រតាមឯកសារ WT/ACC/KHM/15/Rev.1 - បង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានអំពីអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ, ការបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកជំនាញ និងការទិញសំភារៈចាំបាច់ (សេចក្តីសំរេច របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី កំណត់បង្ហាញលេខ 1093 ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២) : គណៈកម្មាធិការ Codex ជាតិ នាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនិហរណ អាហារណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ជាលេខាធិការដ្ឋាន) Fax: 855 23 426 166 Email: camcontrol@camnet.com.kh - បង្កើតបណ្ណាល័យ Codex - អនុវត្តកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសជាក់ស្តែងមួយចំនួន អំពីអនាម័យ និង ភូតគាមអនាម័យតាមឯកសារ WT/ACC/SPEC/KHM/15 /Rev.1 - ធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងអនុក្រឹត្យបន្ថែមទៀត ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ និងសំរាប់ការអនុវត្តនីតិវិធានការអនាម័យ និង ភូតគាមអនាម័យចាំបាច់មួយចំនួនតាមឯកសារ WT/ ACC/SPEC/KHM/15/Rev.1 - សមត្ថភាពពេញលេញ នៃការធ្វើតេស្តចំណីអាហារ : មីក្រូជីវសាស្ត្រ និងវិភាគ គីមីម្ហូបអាហារឈាម ទៅរកការទទួលស្គាល់ទៅវិញទៅមក នៅក្នុងតំបន់ - បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សរបស់នាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនីហរណ អាហារណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ, ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងសុខាភិបាល អំពីការអនុវត្តន៍បទបញ្ញត្តិខាងលើ។	
ក្រុមការងារពិនិត្យច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិ	មុនពេលចូលជាសមាជិក

ធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់បន្ថែមទៀតស្តីអំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងការណែនាំអំពីការផ្តល់វិញ្ញាបនប័ត្រចំពោះម្ហូបអាហារ (សំរាប់ការនាំចេញ) តាមឯកសារ WT/ACC/SPEC/KHM/15/Rev.1 បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សរបស់នាយដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនីហរណ អាហរណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ, គណៈកម្មាធិការ Codex ជាតិ និងក្រុមការងារបច្ចេកទេសអំពីការអនុវត្តន៍បទបញ្ញត្តិខាងលើ។ បន្ថែមឯកសារថ្មីៗទៅក្នុងបណ្ណាល័យ Codex	២០០៤-២០០៥
កែតំរូវបទបញ្ញត្តិបច្ចេកទេសស្តង់ដារ និងនីតិវិធីអោយស្របតាមការរកឃើញថ្មីៗនៃវិទ្យាសាស្ត្រ ខិតខំធ្វើយ៉ាងណាសំរេចអោយបាននូវការទទួលស្គាល់ចំពោះការត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងមន្ទីរពិសោធន៍។ បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សរបស់នាយកដ្ឋានកម្ពុជាត្រួតពិនិត្យទំនិញនីហរណ អាហរណ និងបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំ, គណៈកម្មាធិការ Codex ជាតិ និងក្រុមការងារបច្ចេកទេសអំពីការអនុវត្តន៍បទបញ្ញត្តិខាងលើ។ បន្ថែមឯកសារថ្មីៗ ទៅក្នុងបណ្ណាល័យ Codex	២០០៦-២០០៧
អនុវត្តពេញលេញនូវកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីអំពីការអនុវត្តន៍វិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ	ឱ្យបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨

១៤២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានអះអាងថា កម្ពុជានឹងអនុវត្តជាបណ្តើរៗនូវប្រការចែង នៃកិច្ចព្រម-ព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីវិធានការអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យទៅតាមកាលវិភាគដែលបានផ្តល់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពសំរាប់ការអនុវត្តន៍នៅក្នុងតារាង១១, ហើយធានាអនុវត្តអោយបានពេញលេញ តាមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នៅមុនថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ហើយយល់ថា ក្នុងរយៈពេលនេះ ទំហំនៃការអនុវត្តន៍ ផ្នែកផ្សេងៗទៀតនៃកិច្ចព្រមព្រៀងដូចដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ១៤១ នឹងត្រូវបានអនុវត្តដោយកម្ពុជា។ គាត់បានបន្ថែមទៀតថា កម្ពុជានឹងពិគ្រោះជាមួយប្រទេសសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ប្រសិនបើការស្នើសុំក្នុងករណីដែលវិធានការណាមួយ ដែលអនុវត្តក្នុងរយៈពេលអន្តរកាលត្រូវបានចាត់ទុកថាប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍ខាងពាណិជ្ជកម្មរបស់ប្រទេសជាសមាជិក។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

១៤៣. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ជំពូក V នៃច្បាប់វិនិយោគទុនចុះថ្ងៃទី ៤ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤ និងជំពូក VII នៃអនុក្រឹត្យរបស់រដ្ឋាភិបាលលេខ ៨៨ ANKR.BK ស្ដីពីការអនុវត្តន៍ច្បាប់វិនិយោគទុន ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ ដែលរួមមានប្រការចែងនានាទាក់ទងនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ដែលរួមមានការលើកទឹកចិត្ត ចំពោះការធ្វើវិនិយោគសំរាប់នាំចេញ រួមទាំងការលើកលែងពន្ធគយ និងពន្ធដារទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក, ការលើកលែងពន្ធលើផលចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុន, អាស្រ័យលើលក្ខណៈសន្ទតរបស់គំរោងវិនិយោគ និងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចំពោះគំរោងនោះ, និងការលើកលែងពន្ធលើការបែងចែកប្រាក់ចំណេញ ថ្វីបើត្រូវផ្ទេរទៅបរទេស ឬត្រូវបែងចែកនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដោយ (មាត្រា ១២, ១៣, និង ១៤:១-៣ នៃច្បាប់វិនិយោគទុន)។ ការធ្វើវិនិយោគទុនបែបនេះអាចត្រូវ លើកលែងពន្ធនាំចេញ និង ទទួលបានច្បាប់ពិសេសសំរាប់ការចូលមកធ្វើការនៃជនបរទេស។ ជាពិសេសមាត្រា 14:4(a) និង (b) បានលើកលែងមិនយកពន្ធគយ ១០០ភាគរយលើការនាំចូលសំភារៈសំណង់, មធ្យោបាយផលិតកម្ម, ផលិតផលពាក់កណ្ដាលសំរេច, វត្ថុធាតុដើម, និងគ្រឿងបន្លាស់ ដែលប្រើនៅក្នុង គំរោងវិនិយោគទុនមានទិសដៅនាំចេញផលិតផលរបស់ខ្លួនយ៉ាងតិច៨០ភាគរយ ឬជាក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ ដែលមានទីតាំងនៅក្នុងតំបន់កែច្នៃនាំចេញ (SPZ) ដែលស្ថិតនៅក្នុងបញ្ជីអភិវឌ្ឍន៍ជាអាទិភាពរបស់ក្រុម ប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា។ មាត្រា 14:4(c), (d), and (e) បានផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្តដូចគ្នានេះ ចំពោះការធ្វើវិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍, ឧស្សាហកម្មប្រើកំលាំងពលកម្មច្រើន, ឧស្សាហកម្មកែច្នៃ, កសិ-ឧស្សាហកម្ម ឬហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងឧស្សាហកម្មថាមពល សំរាប់ រយៈពេលនៃការកសាងសហគ្រាស រោងចក្រ, អគារ និងឆ្នាំដំបូងនៃដំណើរការអាជីវកម្មផលិតកម្ម។ តាមទស្សនៈរបស់លោក វិធានការផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្តបែបនេះស្របនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្ដីពីវិធានការ វិនិយោគដែលទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម ហើយនឹងត្រូវបានរក្សាក្នុងករណីគ្មានការជំទាស់ នឹងប្រការចែង នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្ម ពិភពលោក និង ពិធីសារ នៃការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា ហើយជាសេចក្ដីត្រូវការចាំបាច់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា។

១៤៤. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជានឹងមិនរក្សាទុកវិធានការណាមួយ ដែលមិនស្របជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀង ស្ដីអំពីវិធានការវិនិយោគដែលទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម TRIMs ហើយកម្ពុជានឹងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ចាប់តាំងពីថ្ងៃចូលជាសមាជិក ដោយស្នើសុំអោយមានរយៈពេលអន្តរកាលឡើយ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

សហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មរដ្ឋ

១៨៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋចំនួន៧ ធ្វើសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មលើការនាំចូល និងការនាំចេញផលិតផលមួយចំនួន ដូចជា អង្ករ ជ័រកៅស៊ូ ឈើ ផលិតផលនេសាទ ផលិតផលឱសថ និងបរិក្ខាកសិកម្ម។ សហគ្រាសទាំងនេះបានដំណើរការដូចគ្នា និងដោយស្មើភាពជាមួយក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជន, ហើយមិនមានសិទ្ធិពិសេសណាមួយត្រូវផ្តល់អោយសហគ្រាសរដ្ឋទាំងនោះទេ។ អាស្រ័យហេតុនេះ លោកជឿថា គ្មានសហគ្រាសរដ្ឋរបស់កម្ពុជាណាមួយស្ថិតក្រោមការហាមឃាត់នៃមាត្រា XVII នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤ ទេ. ការយល់ឃើញអំពីការបកស្រាយមាត្រា XVII នៃ GATT ឆ្នាំ ១៩៩៤, ឬបញ្ជីក្រៅផ្លូវការនៃសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មរដ្ឋមានក្នុងឯកសារ G/STR/4 ។

១៨៦. ដោយមានការសាកសួរពតិមានអោយកាន់តែច្បាស់ អំពីសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម និងការទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋាភិបាលរបស់សហគ្រាសទាំងអស់, តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដ (GTC), ដែលបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ ៧២ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៨, ទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើស្តុកអង្ករបំរុងតាមរយៈការទិញ និងលក់តាមតំលៃទីផ្សារ។ ទោះបីជាក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដ ត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើគ្រឿងបរិភោគ និងទំនិញផ្សេងទៀតតាមជំរើសរបស់ខ្លួនដោយសេរីក៏ដោយ ប៉ុន្តែការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែង ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដបានធ្វើពាណិជ្ជកម្មតែទៅលើអង្ករមួយមុខប៉ុណ្ណោះ។ ក្រៅពីការផ្តល់ទុនដំបូងចំនួន៣០ពាន់លានរៀល ដែលបានយល់ព្រមដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨, ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដ មិនបានទទួលការផ្តល់ទុនពីមូលនិធិសាធារណៈទេ។ រៀងរាល់ឆ្នាំ ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដបានបង់ប្រាក់១ភាគរយនៃចំណូលដុលរបស់ខ្លួន ឬ២០ភាគរយ នៃចំណេញសុទ្ធរបស់ខ្លួន (មួយណាដែលខ្ពស់ជាង) ទៅអោយរដ្ឋាភិបាល ជាប្រាក់បង់លើចំណូលពីការបណ្តាក់ទុន។ ក្រុមហ៊ុនត្រូវការសាច់ប្រាក់សំរាប់ទុនបង្វិលសំរាប់ប្រតិបត្តិការដែលត្រូវបានផ្តល់តាមរយៈប្រព័ន្ធធនាគារ តាមអត្រាការប្រាក់ធម្មតា។ ប្រសិនបើមានសំណូមពរ និងមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ, រដ្ឋាភិបាលនឹងចេញលិខិតធានាចំពោះកំចីនេះ។ ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដត្រូវបានត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសអាជីវកម្មពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យខាងហិរញ្ញវត្ថុ ពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ មុនថ្ងៃ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ ជាពេលដែលអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញអង្ករត្រូវបានលុបចោល ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដត្រូវផ្តល់តាមសំណូមពរនូវពតិមានទីផ្សារដល់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម សំរាប់ការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញអង្ករ។ ចាប់ពីពេលនោះមក ក្រុមហ៊ុន

ហ្វ្រីនគ្រប់គ្រងគ្មានតួនាទីជាអ្នកនាំអង្ករចេញរបស់កម្ពុជាទេ ដោយក្រុមហ៊ុនធ្វើពាណិជ្ជកម្មតែក្នុងការចែកចាយផលិតផលអង្ករក្នុងស្រុកតែប៉ុណ្ណោះ។

១៤៧. តាមរយៈអនុក្រឹត្យលេខ១២ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៩ ក្រុមហ៊ុនសំភារៈកសិកម្មគ្រប់គ្រងដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលចំនួន៥រូបមកពីក្រសួងកសិកម្ម. រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ. ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ. និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ ក្រុមហ៊ុនធ្វើអាជីវកម្មលើការនាំចូល. ទិញ និងលក់ផលិតផលកសិកម្ម (ដូចជា: ជី. ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត. គ្រាប់ពូជ និងបរិក្ខាកសិកម្ម). ផ្តល់សេវាកម្ម និងស្តុក និងចែកចាយជីរគីមី និងវត្ថុធាតុដើមកសិកម្មក្រោមជំនួយពីបរទេស. គ្រប់គ្រងទិន្នន័យស្ថិតិ និងចូលរួមក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវ។ លោកបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ក្រុមហ៊ុនផលិតផលកសិកម្មបានដំណើរការលើមូលដ្ឋានពាណិជ្ជកម្មដ៏តឹងរឹងមួយ ក្នុងការប្រកួតប្រជែងជាមួយផ្នែកឯកជន។ ការនាំចូលវត្ថុធាតុដើមកសិកម្ម ដោយក្រុមហ៊ុនសំភារៈកសិកម្ម ត្រូវរងការប្រកួតប្រជែងពីសហគ្រាសឯកជន។ ក្នុងឆ្នាំ២០០២ ក្រុមហ៊ុនបានដាក់អោយដេញថ្លៃពីអ្នកនាំចូលផ្នែកឯកជន ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ ជីរចំនួន ១៥.០០០តោន សំរាប់ឆ្នាំ២០០៣ ប៉ុន្តែគ្មានការផ្គត់ផ្គង់ទេ។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានបំណងក្នុងការបំរុងនឹងបង្កើតគណៈកម្មាធិការ ដែលនឹងសេចក្តីព្រាងផែន ការមួយដើម្បីធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្មនៅក្រុម គឺសំភារៈកសិកម្មរបស់រដ្ឋនៅឆ្នាំ២០០៦។ (សារាចរណែនាំរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីលេខ2018 ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២)។

១៤៨. ទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធរបស់រដ្ឋ លើផ្នែកអាជីវកម្មផលិតផលកៅស៊ូ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ចំការកៅស៊ូចំនួន៧កន្លែង (ជប់. ក្រែក. មេមត់. ស្នួល. ចំការអណ្តូង. បឹងកេត និងពាមជាំង) កំពុងត្រូវបានកែទំរង់ អោយទៅជាសហគ្រាសសាធារណៈចំណុះក្រសួងកសិកម្ម. រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ ដោយយោងតាមច្បាប់ ស្តីពីសហគ្រាសសាធារណៈ និងតាមរយៈអនុក្រឹត្យដែលបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៥ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៩៩។ ទោះបីជាក្រុមហ៊ុននៅតែជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ ប៉ុន្តែអនុក្រឹត្យ បានប្រគល់សិទ្ធិស្វ័យភាពទាំងស្រុងអោយទៅក្រុមប្រឹក្សានាយក នៃក្រុមហ៊ុនដែលផ្តល់សិទ្ធិ ក្នុងការប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃទៅអោយអគ្គនាយកមួយរូប។ ការដឹកនាំប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសមិនបានទទួលអភ័យឯកសិទ្ធិពីរាជរដ្ឋាភិបាលទេ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដំណើរការសាជីវកម្មកំពុងប្រព្រឹត្តិទៅ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យក្រុមហ៊ុននិមួយៗដើម្បីកំណត់ថា តើក្រុមហ៊ុនណាមួយត្រូវបញ្ឈប់. លក់ទៅអោយផ្នែកឯកជន. ឬបង្វែរអោយទៅជាការរកស៊ីរួមទុនជាមួយក្រុមហ៊ុនឯកជន។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានបំណងចង់ដកចេញនូវកម្មសិទ្ធិ ឬភាគហ៊ុនពីក្រុមហ៊ុនទាំងអស់នេះនៅឆ្នាំ២០០៦ (តាមសារាចរណែនាំរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

លេខ២០១៨ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២។ ក្រុមហ៊ុនដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ គិតត្រឹមខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣ មានចុះក្នុងតារាង I(ខ))។

១៤៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ប្រសិនបើកម្ពុជាត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយ ដំណើរការសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មរដ្ឋណាមួយ កម្ពុជានឹងធានាថានឹងគោរពតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិទាំងអស់ដោយអនុលោមតាមតំរូវការ មាត្រា XVII របស់កិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤. ដោយយល់អំពីការបកស្រាយនៃមាត្រា XVII របស់កិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤. និងមាត្រា VIII របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីអំពីសេវាកម្ម (GATS), រួមនឹងប្រការដែលតំរូវអោយអនុវត្តនៃ "ការពិនិត្យពិច័យក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម" ក្នុងការលក់ និងទិញរបស់របរពីរដ្ឋ និងកិច្ចតំរូវនៃការជូនដំណឹង។ លោកបានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតថា ដំណើរការរបស់សហគ្រាស ដែលត្រូវរក្សាទុកជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ រួមទាំងក្រុមហ៊ុនឬរោងចក្រផង ត្រូវបានអនុលោមតាមប្រការដែលមានចែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT មាត្រា XVII, និងមិនមានការផ្តល់សិទ្ធិពិសេសថ្មីៗទៀតទេ។ កម្ពុជានឹងអនុវត្តច្បាប់ និងបញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន ក្នុងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម របស់សហគ្រាសរដ្ឋទាំងនេះ អោយបានស្របតាមប្រការចែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យាទាំងនេះ។

<u>តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី, តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស</u>

១៥០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា សព្វថ្ងៃមិនមានតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីនៅកម្ពុជាទេ។ រដ្ឋាភិបាល កម្ពុជាបានពិចារណាលើការបង្កើតតំបន់ឧស្សាហកម្ម រួមទាំងតំបន់កែច្នៃនាំចេញ។ អនុក្រឹត្យលេខ៧៣ របស់រដ្ឋាភិបាលចុះថ្ងៃទី០៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៥ និងអនុក្រឹត្យ លេខ០២ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ កំណត់បង្កើតតំបន់ឧស្សាហកម្មនៅស្ទឹងហាវ ក្រុងព្រះសីហនុ. ប៉ុន្តែគំរោងនេះនៅតែរង់ចាំការអនុវត្តន៍នៅឡើយ។ តំបន់ប៉ោយប៉ែត កោះកុង ប៉ៃលិន (នៅតាមព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ) និងតំបន់ ខ្លះទៀតនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា-វៀតណាមកំពុងត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាទីកន្លែងដែលមានសក្តានុពលសំរាប់បង្កើតតំបន់កែច្នៃនាំចេញ។ ដោយផ្អែកលើការវាយតំលៃនេះ សេចក្តីសំរេចក្នុងការបង្កើតតំបន់ឧស្សាហកម្មនៅក្នុងខេត្តកោះកុង ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងអនុក្រឹត្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលេខ10 ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២។ ក្រៅពីនេះ ច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគទុន និងអនុក្រឹត្យលេខ88.ANKR.BK បានកំណត់អោយបង្កើតតំបន់ទាក់ទាញវិនិយោគពិសេស ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ១៤៧ ខាងលើ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីតំបន់

ឧស្សាហកម្មត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី កាលពីខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣ ហើយបច្ចុប្បន្នកំពុងត្រូវបានពិនិត្យដោយសភាជាតិ។ ក្នុងរយៈពេលនៃការរង់ចាំការអនុម័តច្បាប់នេះ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗអាចត្រូវបានបង្កើតតាមរយៈអនុក្រឹត្យ។ លោកបានអះអាងថា សេចក្តីព្រាងច្បាប់គ្មានចែងអំពីសេចក្តីតំរូវក្នុងការនាំចេញ ឬការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយក្នុងស្រុកទេ។

១៥១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមទាំងតំបន់ទាក់ទាញវិនិយោគពិសេស ដែលបង្កើតឡើងក្រោមច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគ នឹងត្រូវអនុលោមតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងកិច្ចសន្យាធ្វើរបស់ខ្លួន ដែលមានចែងនៅក្នុងពិធីសារ នៃការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយកម្ពុជាធានាក្នុងការអនុវត្តន៍កាតព្វកិច្ច ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនៅក្នុងតំបន់ទាំងនោះ។ ជាបន្ថែម ដោយផ្អែកលើច្បាប់ស្តីពីតំបន់ឧស្សាហកម្ម ទំនិញដែលផលិតនៅក្នុងតំបន់ទាំងនោះ ដោយមិនយកពន្ធលើការនាំចូលវត្ថុធាតុដើម នឹងត្រូវស្ថិតនៅក្រោមបែបបទគយធម្មតា នៅពេលដែលទំនិញទាំងនោះនាំចូលមកក្នុងតំបន់ផ្សេងៗទៀត ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយរួមទាំងការយកពន្ធនាំចូល និងអាករផ្សេងៗទៀត។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

លទ្ធកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាល

១៥២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មសាធារណៈថ្មីមួយ បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តតាំងពីថ្ងៃទី៣០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៩ (អនុក្រឹត្យលេខ៦០)។ លទ្ធកម្មត្រូវបានអនុវត្តតាមរយៈ(១) ការដេញថ្លៃជាអន្តរជាតិ (ICB); (២) ការដេញថ្លៃក្នុងស្រុក (DCB); (៣) ការទិញទំនិញជាអន្តរជាតិ (IS); (៤) ការស្ទាបស្ទង់ថ្លៃក្នុងស្រុក (DC); ឬ (៥) ការទិញផ្ទាល់ ឬទិញតាមកិច្ចសន្យាផ្ទាល់ (Dcon) ។ កិច្ចសន្យាការដេញថ្លៃជាអន្តរជាតិ និងការដេញថ្លៃក្នុងស្រុកត្រូវផ្សព្វផ្សាយដោយចំហជាសាធារណៈ ដល់ក្រុមហ៊ុនដេញថ្លៃទាំងអស់ដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍។ នីតិវិធីនៃការដេញថ្លៃក្នុងស្រុកត្រូវអនុវត្តលើគំរោងដែលមានតំលៃតិចជាង ២០០លានរៀល ចំពោះកិច្ចការស៊ីវិល និង១០០លានរៀលចំពោះទំនិញ។ នីតិវិធីដែលប្រើសំរាប់ធ្វើលទ្ធកម្មគំរោង ដែលមានតំលៃច្រើនជាងនេះ ត្រូវអនុវត្តការដេញថ្លៃជាអន្តរជាតិ ដែលបទបញ្ញត្តិទាំងអស់បានអនុលោមតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ។ នីតិវិធីពាចុងក្រោយ មិនតំរូវអោយដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ទេ ប៉ុន្តែការចូលរួមរបស់បរទេសក៏មិនបានហាមឃាត់ដែរ។

១៥៣. ជាទូទៅ ការដេញថ្លៃដែលមានតំលៃទាបបំផុតត្រូវជ្រើសរើសនៅក្នុងនីតិវិធីដេញថ្លៃជាអន្តរជាតិ និងការដេញថ្លៃក្នុងស្រុក. ប៉ុន្តែកត្តាដទៃទៀតដូចជាការដេញថ្លៃចប់សព្វគ្រប់ក្នុងកំឡុងពេល នៃការគោរព បាននូវបទដ្ឋានបច្ចេកទេសបទពិសោធន៍ និងធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកដេញថ្លៃ. និងឯកសារចាំបាច់ក៏ត្រូវ បានចយកមកពិចារណាផងដែរ។ ការទិញទំនិញជាអន្តរជាតិ (IS) តំរូវអោយមានការស្រង់ថ្លៃពីក្រុមហ៊ុន ចំនួន៣ ពីប្រទេសយ៉ាងតិច២ផ្សេងគ្នា។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា ការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែង អាចមានការខុស គ្នាខ្លះពីនីតិវិធីលទ្ធកម្មដែលបានបង្កើតឡើង. ហើយការលំអៀងទៅអ្នកដេញថ្លៃក្នុងស្រុក ក៏អាចកើតមាន ក្នុងករណីនៃការទិញបន្ទាន់. កម្មសិទ្ធិនៃការធ្វើលទ្ធកម្ម. ផលិតផលដែលមានតំលៃតិចតួច. និងការផ្គត់ផ្គង់ បរិក្ខាយោធា។

១៥៤. សមាជិកខ្លះបានកត់សំគាល់ថា គោលនយោបាយលទ្ធកម្មរបស់កម្ពុជា បានបើកចំហជាធម្មតា ហើយការធ្វើបែបនេះ កម្ពុជានឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីសមាជិកភាពក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការធ្វើ លទ្ធកម្មឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាល ។ សមាជិកមួយបានស្នើសុំអោយកម្ពុជាធានាលើតំលាភាព នៅក្នុងការអនុ -វត្តន៍ជាក់ស្តែង លើគោលនយោបាយលទ្ធកម្មរដ្ឋាភិបាលរបស់ខ្លួន និងអោយពិចារណាចំពោះការងារដែល ត្រូវធ្វើនៅក្នុងក្រុមការងារអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្តីពីតំលាភាពក្នុងលទ្ធកម្មរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

១៥៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា កម្ពុជាគ្មានបំណងចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីលទ្ធកម្ម របស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងពេលនេះទេ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ លោកបានកត់សំគាល់លើយោបល់របស់ សមាជិក ទាំងអស់។

<u>ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងវិស័យនាកាសយានស៊ីវិល</u>

១៥៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា អត្រាពន្ធបច្ចុប្បន្នលើយន្តហោះស៊ីវិល និងគ្រឿង បន្លាស់បានកំណត់យកពី០ភាគរយ ទៅ១៥ភាគរយ។ កម្ពុជាមិនបានយល់ព្រមលើការលើកលែងពន្ធ ចំពោះ បរិក្ខា. គ្រឿងបន្លាស់ ឬការផ្គត់ផ្គង់បច្ចេកទេស ដែលត្រូវការសំរាប់អាកាសយានដ្ឋាន ដែលទាក់ទងជាមួយ សេវាកម្មផ្លូវអាកាសទេ។

<u>ទំនិញឆ្លងកាត់</u>

១៥៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាមិនមានបទបញ្ញត្តិជាក់លាក់ ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មទំនិញឆ្លងកាត់ទេ។ កម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មឆ្លងកាត់ ជាមួយសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម នៅថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៤ និងជាមួយសាធា-រណៈរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវនៅថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៤។ យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយប្រទេសវៀតណាមភាគីទាំងអស់ ត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយដឹកទំនិញឆ្លងកាត់ទឹកដីនៃប្រទេសនិមួយៗ លើកលែងតែទំនិញដែលហាមឃាត់ដូចជា គ្រឿងញៀនស្រវឹង, ទំនិញមានជាតិពុល, ទំនិញមានជាតិវិទ្យុសកម្ម, ភាពយន្ត និងរូបភាពអាសអាភាស និងសំភារៈ ផ្សេងៗទៀតដែលផ្ទុយនឹងសីលធមិសាធារណៈ ក៏ដូចជា សត្វព្រៃ និងរុក្ខជាតិដែលកំរ។

១៥៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា កម្ពុជានឹងអនុវត្តច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានារបស់ខ្លួន ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មទំនិញឆ្លងកាត់ អោយស្របតាមប្រការនានា នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកជាពិសេសមាត្រា V នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

<u>គោលនយោបាយកសិកម្ម</u>

<u>ក. ការនាំចូលៈ</u> វិធានការនានានៅតាមព្រំដែន

១៥៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាមិនតំរូវអោយមានអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬការដាក់កំរិតលើបរិមាណ ឬការហាមឃាត់លើការនាំចូលផលិតផលកសិកម្មទេ។ ពន្ធនាំចូលជាមធ្យមពីលើផលិតផលកសិកម្មគឺ១៧ភាគរយ។ វិញ្ញាបនប័ត្រភូតគាម អនាម័យ ត្រូវតំរូវអោយមានចំពោះការនាំចូលផលិតផលកសិកម្ម។

<u>ខ. ការនាំចេញ</u>

១៦០. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា កម្ពុជាមិនហាមឃាត់ ឬដាក់កំរិតលើការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មទេលើកលែងតែថ្នាំញៀន។ ការនាំចេញសត្វពាហនៈឬជ្រូកពូជសុទ្ធត្រូវជាប់ពន្ធ១០ភាគ-រយ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងតារាង៨។ ការដាក់កំហិតលើការនាំចេញចំពោះអង្ករបានត្រូវលុបចេញកាល

ពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ ប៉ុន្តែកម្ពុជាសូមរក្សាសិទ្ធិ របស់ខ្លួនចំពោះការដាក់កំហិត លើការនាំចេញអង្ករជាបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីការពារឬជួយបន្ធូរដល់ភាពខ្វះខាតស្បៀងអាហារ ដូចដែលមានចែងនៅក្រោមមាត្រា XI:2(a) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT ឆ្នាំ១៩៩៤។ លោកបានបញ្ជាក់ថា កម្ពុជាពុំបានផ្តល់ឥណទានចំពោះការនាំចេញ, ការធានាឥណទាន ឬកម្មវិធីធានារ៉ាប់រងផ្សេងទៀតចំពោះការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មទេ។

គ. គោលនយោបាយផ្ទៃក្នុង: ការចំណាយថវិកា និងការបាត់បង់ចំណូលថវិកា ដែលបណ្តាលមកពីវិធានការគាំទ្រក្នុងស្រុកដែលកំពុងអនុវត្ត

១៦១. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ប្រជាជនកម្ពុជាភាគច្រើន រស់នៅតំបន់ជនបទ នឹងពឹងផ្អែកទៅលើកសិកម្ម ជាពិសេសការដាំដំណាំស្រូវ។ គោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាល បានតំរង់ទៅលើការបង្កើនទិន្នផលស្បៀង និងសន្តិសុខស្បៀង។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ បានគ្រប់គ្រងការទុកដាក់ស្រូវពូជសំរាប់ផ្តល់ដល់ប្រជាកសិករ នៅពេលដែលមានការគំរាមកំហែងដោយគ្រោះធម្មជាតិ។ មន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយមខេត្ត-ក្រុង នៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧត្តុនិយម ក៏បានបែងចែកប្រេងឥន្ទនៈដោយគ្មានគិតកំរៃ ដល់កសិករ ដើម្បីបូមទឹកបញ្ចូលស្រែនៅពេលជួបគ្រោះរាំងស្ងួត។

១៦២. លោកបានផ្តល់ពត៌មាន ស្តីពីឧបត្ថម្ភកធនក្នុងស្រុក និងឧបត្ថម្ភកធននាំចេញក្នុងវិស័យកសិកម្មពីឆ្នាំ ១៩៩៨-២០០០ នៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/SPEC/KHM/3 ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ និងការកែតំរូវលើកទី១ ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២ ព្រមទាំងសេចក្តីបន្ថែមនៅក្នុងឯកសារនោះ ផង (កំណត់សំគាល់បន្ថែម)។ ជាការបន្ថែមលើវិធានការ "ប្រអប់បៃតង" (Green box measures) ដែលរួមបញ្ចូលកម្មវិធីទាំងអស់ដូចបានពោលខាងលើ ក៏ដូចជាការលើកលែងពន្ធលើដីកសិកម្ម និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករ (ដែលចាត់ទុកថាជាការឧបត្ថម្ភក្រៅពីប្រាក់ចំណូល) តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានកត់ត្រានៅក្នុងតារាង DS:9 ចែងថា ជាទូទៅមានការលើកលែងអាករលើតំលៃបន្ថែម (VAT) លើផលិតផលវត្ថុធាតុដើមកសិកម្មអនុវត្ត ជាធម្មតាចំពោះកសិករទាំងអស់ ទោះបីជាការចំណាយថវិការបស់រដ្ឋាភិ-បាល មិនអាចកត់ត្រាបានដោយសារតែពុំមានទិន្នន័យស្ថិតិគ្រប់គ្រាន់ក៏ដោយ។ ការលើកលែងពន្ធលើដីធ្វើស្រែចំការ និងចំណូលរបស់កសិករ, និងពន្ធលើចំណូលដុល ឬអាករលើតំលៃបន្ថែមលើផលិតផលដាំដុះផ្ទាល់ខ្លួននៅពេលចាប់ផ្តើមលក់ជាលើកដំបូង គឺជាកត្តា ដ៏សំខាន់មួយ នៃយុទ្ធសាស្ត្រនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទរបស់កម្ពុជា។ ចំពោះក្រុមហ៊ុនចំការដំណាំធំៗ ត្រូវជាប់អាករលើតំលៃបន្ថែម។

១៦៣. ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរលើគោលនយោបាយស្តុកអង្ករបំរុងរបស់កម្ពុជា តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបន្ថែមទៀតថា គោលបំណង នៃការត្រៀមបំរុងអង្ករ គឺដើម្បីផ្តល់ការឧបត្ថម្ភស្បៀងដល់ជនរងគ្រោះ ដែលទទួលរងការបំផ្លិចបំផ្លាញដោយគ្រោះធម្មជាតិ។ ក្នុងកំឡុងឆ្នាំ១៩៩៨-២០០០ រដ្ឋាភិបាលបានត្រៀមទុកមូលនិធិចំនួន១,០០០លានរៀល ក្នុងមួយឆ្នាំ ទុកសំរាប់ការទិញអង្ករបំរុង ហើយការត្រៀមនេះបានកើនរហូតដល់ ១,៦៤០លានរៀលនៅឆ្នាំ២០០១ និង៣,២៨០លានរៀលនៅឆ្នាំ២០០២។ ការទិញអង្ករបំរុង (និងការលក់ទៅវិញ) ត្រូវបានអនុវត្តដោយក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដ ហើយបានជួយទប់ស្កាត់ការឡើងថ្លៃអង្ករទីផ្សារក្នុងស្រុក។ នៅពេលមានហេតុការបន្ទាន់ ដែលតំរូវអោយមានការបញ្ចេញអង្ករត្រៀមបំរុង គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយនឹងបញ្ជា និងបន្ថែមតំលៃបន្តិចបន្តួចទិញអង្ករលើថ្លៃដើមពី ក្រុមហ៊ុនគ្រីនត្រេដ។ ផ្ទុយមកវិញ គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយផ្តល់អង្ករដល់ជនរងគ្រោះ ដោយសារមហន្តរាយធម្មជាតិដោយឥតគិតថ្លៃ។

១៦៤. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាយល់ព្រមថា នៅថ្ងៃដែលកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិក កម្ពុជានឹងកំណត់កំរិតនៃការធ្វើឧបត្ថម្ភធន លើការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម នៅកំរិតសូន្យ នៅក្នុងកម្មវិធីសម្បទាន និងការសន្យា របស់ខ្លួនលើពាណិជ្ជកម្មទំនិញ និងមិនរក្សាទុក ឬអនុវត្តនយោបាយឧបត្ថម្ភធនលើការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

<u>វាយនភ័ណ្ឌ</u>

១៦៥. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ទំនិញវាយនភ័ណ្ឌ និងសំលៀកបំពាក់មិនត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយគោលនយោបាយពិសេសណាមួយទេនៅកម្ពុជា។ ទោះបីជាអត្រាពន្ធនាំចូលផលិតផលនេះមានកំរិតខ្ពស់ក៏ដោយ-ដែលជាមធ្យមគឺ៣៤ភាគរយ លើសំលៀកបំពាក់ និង១៤ភាគរយលើសរសៃអំបោះ និងក្រណាត់សំពត់-ក្រុមហ៊ុនកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ភាគច្រើន នៅកម្ពុជាតំរូវអោយចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនវិនិយោគទុន ដែលផលិតសំរាប់នាំចេញ ដូច្នេះហើយនឹងទទួលបានការលើកលែងពីការបង់ពន្ធនាំចូល វត្ថុធាតុដើម និងទំនិញពាក់កណ្តាលសំរេច។ កម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីអំពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មកប្បាស, រោមសត្វ, អំបោះត្បាញដោយដៃ, សរសៃរចិន្ត្រ និងវាយនភ័ណ្ឌសរសៃសូត្រ, និងផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌនានា ជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា កម្ពុជានឹងផ្តល់ជូនដល់សមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកទាំងអស់ នូវអត្រាពន្ធគយអនុគ្រោះលើផលិតផលនេះ ដូចដែលបានព្រមព្រៀងជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក ដោយគោរពតាមគោលការណ៍ស្មើភាព នៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះ

នៅពេលដែលកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ នៅក្រោមលក្ខខ័ណ្ឌ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី សហរដ្ឋអាមេរិកបានដាក់កំរិតលើបរិមាណនាំចេញលើផលិតផលសំលៀកបំពាក់១៣ប្រភេទពីប្រទេសកម្ពុជា។ ការនាំចេញនៃផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌមួយចំនួនទៅកាន់ ប្រទេសកាណាដា ក៏មានឧបសគ្គដោយកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីដែរ។ កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវាយនភ័ណ្ឌរវាងសហគមន៍អឺរ៉ុប និងកម្ពុជាអនុញ្ញាតិអោយការនាំចេញផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌមួយចំនួន ពីកម្ពុជាទៅសហគមន៍អឺរ៉ុប ដោយមិនកំណត់បរិមាណនាំចេញ តែបានបង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យពីរជង។

១៦៦. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ការដាក់កំរិតលើបរិមាណនាំចូលលើទំនិញវាយនភ័ណ្ឌ និងសំលៀកបំពាក់ដែលអនុវត្តដោយសមាជិករបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក លើទំនិញដែលមានប្រភពដើមមកពីប្រទេសកម្ពុជា ហើយចូលជាធរមាននៅមុនថ្ងៃដែលកម្ពុជាចូលជាសមាជិករបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវជូនដំណឹងទៅអង្គការត្រួតពិនិត្យវាយនភ័ណ្ឌ (TMB) ដោយអះអាងចំពោះការដាក់កំហិតទាំងនេះ លើការអនុវត្តន៍មាត្រា២ របស់កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវាយនភ័ណ្ឌ និងសំលៀកបំពាក់។ ដូច្នេះចំពោះបំណងនៃការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់កម្ពុជា. ឃ្លាថា "ការអនុវត្តន៍មុនថ្ងៃចូលជាធរមាន នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក" ដែលមាននៅក្នុងមាត្រា ២.១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវាយនភ័ណ្ឌនិងសំលៀកបំពាក់ត្រូវមានន័យថា មុនពេលចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់កម្ពុជា។ ដោយហេតុនេះ ការកើនឡើងអត្រាកំណើនដែលបានផ្តល់នៅក្នុងមាត្រា ២.១៣ និង២.១៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវាយនភ័ណ្ឌ និងសំលៀកបំពាក់ ត្រូវបានអនុវត្តដោយសមស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវាយនភ័ណ្ឌ និងសំលៀកបំពាក់ចាប់តាំងពីថ្ងៃចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជា។ កំរិត និងអត្រាកំនើន នឹងត្រូវបានបញ្ចប់នៅពេលដែលកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវាយនភ័ណ្ឌ និងសំលៀកបំពាក់ផុតរលត់។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

និដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មដែលទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

១-ទិដ្ឋភាពទូទៅ

(ក) ការការពារកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម

១៦៧. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា រដ្ឋាភិបាលរបស់លោក បានចាត់ទុកការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា មានសារៈសំខាន់ក្នុងការបង្កើត ឱ្យមានការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច, ជំរុញការវិនិយោគរបស់បរទេស និង

ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា ព្រមទាំងជួយសំរបសំរួលដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មរបស់ប្រទេសកម្ពុជាទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ។ ជាបឋម, ការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ប្រទេសកម្ពុជា បានផ្អែកលើមាត្រាទី៤៧ និង ៤៨ នៃបញ្ញត្តិ ដែលទាក់ទងទៅនឹងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងតុលាការ ព្រមទាំងនីតិវិធីដែលអាចអនុវត្តបាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នាដំណាក់កាលអន្តរកាល ដែលចេញឱ្យប្រើប្រាស់កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២ និង ប្រកាសលេខ ៣៦៨ របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ស្តីពីនីតិវិធីរបស់នាយកដ្ឋាន កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ ។

១៦៨. លោកបានបន្ថែមទៀតថា រដ្ឋាភិបាលរបស់លោកកំពុងតែព្រាងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ថ្មី ក្រោមជំនួយឧបត្ថម្ភពីជំនាញការបរទេស និង អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក ដើម្បីធ្វើឱ្យច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជាសមស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) រួមមានទាំងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និង អំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ដែលបានប្រកាសឱ្យប្រើកាលពីថ្ងៃទី ០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២, ច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានប្រយោជន៍ និង គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៣ និងច្បាប់ស្តីពី សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី០៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣។ ជាងនេះទៅទៀត ច្បាប់ស្តីពី ការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ គំនូសបំព្រួញនៃសៀគ្វីប្រមូលផ្តុំ, ការការពារពត៌មានសំងាត់ និង ការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម, និងច្បាប់ស្តីពីការការពារប្រភេទផ្សេងៗនៃរុក្ខជាតិ កំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំ ហើយរំពឹងថានឹងបានប្រកាសឱ្យប្រើនៅឆ្នាំ២០០៤ ។ កម្ពុជាកំពុងតែព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មីមួយ ដោយកំណត់កាលបរិច្ឆេទដើម្បីអនុម័តនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ដែលអាចជាបង្អែកមួយ សំរាប់ការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាផងដែរ។ លោកបានអះអាងថា ក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មីនេះ នឹងមិនត្រួត ត្អាទៅលើបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាណាមួយនោះឡើយ ។

១៦៩. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា បានផ្តល់ពត៌មានលំអិត ស្តីពីការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្ម ទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ដែលមាននៅក្នុងឯកសារលេខ WT/ACC/KHM/7 និង សំណៅកែសំរួលឡើងវិញរបស់ឯកសារនេះ ត្រង់ចំណុច១ និង២។ លោកក៏បាន ដាក់ជូនពិនិត្យផង ដែលនូវ ផែនការការងារ ដែលមាននៅក្នុងឯកសារលេខ WT/ACC/KHM/16 និង ផែនការការងារដែលបានពិនិត្យ

កែសំរួលឡើងវិញ នៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/16/Rev.1 ហើយបានអធិប្បាយអំពីការ ប្រឹងប្រែង នៃរដ្ឋាភិបាលរបស់លោក ដើម្បីធានាឱ្យទទួលបាននូវជំនួយបច្ចេកទេស ដែលទាក់ទងដល់ផែន ការការងារនេះ។

(ខ) អង្គភាពដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង្កើត និង អនុវត្តគោលនយោបាយកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

១៧០. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង្កើត និង អនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពី ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និង អំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ជាអ្នកទទួលបន្ទុក ផ្នែកប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និង គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម, ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ជាអ្នកទទួលបន្ទុកផ្នែក សិទ្ធិនិពន្ធ និង សិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ, ក្រសួងពត៌មាន ជាអ្នកទទួលស្គាល់អង្គភាពគ្រប់គ្រងរួម នៃសិទ្ធិទូរផ្សាយ។

១៧១. នៅពេលត្រូវបានសួរថាតើ កម្ពុជាមានបំណងធ្វើឱ្យការរៀបចំផ្នែករដ្ឋបាលរបស់ខ្លួន កាន់តែសុក្រិត្យដោយបង្កើតអង្គភាពរួមមួយទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងសិទ្ធិ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់ និងការចុះបញ្ជី ដូចជា ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ពាណិជ្ជសញ្ញា និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានឆ្លើយតបថា កម្ពុជាបានបង្កើតគណៈកម្មការធិការមួយ ដើម្បីគ្រប់គ្រងផ្នែកទាំងបីនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (ដូចជា ពាណិជ្ជសញ្ញា, ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម និង សិទ្ធិនិពន្ធ ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានធ្វើជាប្រធាននៃគណៈកម្មការធិការនេះដែលមានភារៈកិច្ច ត្រូវសហការផ្នែកបច្ចេកទេសនិងនិតិវិធីរដ្ឋបាលជាមួយអង្គភាពដទៃទៀត ដែលមានការទទួលខុសត្រូវខាងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ គណៈកម្មការធិការក៏សហការផងដែរក្នុងការទទួលជំនួយបច្ចេកទេសក្នុងផ្នែកទាំងនេះ។ តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានយល់ឃើញថា គណៈ-កម្មការធិការនេះគឺ ជាលទ្ធភាពនៃជំហានទី១ នៃការបង្កើតឡើងនូវអង្គភាពតែមួយ ដែលទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងសិទ្ធិទាំងឡាយ ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់ និង ចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

(គ) ការចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងកម្មសិទ្ធិបញ្ញាអន្តរជាតិ

១៧២. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា កម្ពុជាបានក្លាយជាសមាជិក នៃអង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៥ និង អនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស សំរាប់ការការពារកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម ចាប់

តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៨ មកម្ល៉េះ ។ កម្ពុជាមានផែនការ ចូលរួមក្នុងសន្ធិសញ្ញាស្តីពី សិទ្ធិនិពន្ធរបស់អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក (WTC) និងសន្ធិសញ្ញាស្តីពី ហ្វូណូក្រាម និងការសំដែងរបស់អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក (WPPT) ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ព្រមទាំងចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញាទីក្រុងប៊ែន បន្ទាប់ពីការអនុម័តច្បាប់សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ និងសន្ធិសញ្ញា ស្តីពីសហប្រតិបត្តិការប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្មនៅពេល ដែលច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្មបានត្រូវ បង្កើតឡើងរួច ។ រដ្ឋាភិបាលរបស់លោក កំពុងតែពិចារណាផងដែរ នូវសមាជិកភាពក្នុងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ សំរាប់ការការពារប្រភេទផ្សេងៗនៃរុក្ខជាតិថ្មី (UPOV) ហើយនឹងច្បាប់ថ្មីមួយទៀត កំពុងត្រូវបានព្រាងបញ្ចប់ ដោយមានជំនួយពីអង្គការ UPOV ។ ការផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីហ្វូណូក្រាម និងអនុសញ្ញាក្រុងប្រ៊ុយសែលស្តីពី ផ្កាយរណប ក៏ត្រូវពឹងផ្អែកផងដែរ លើការបង្កើតច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងបទបញ្ញត្តិ ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដែលកំពុងតែត្រូវបាន រៀបចំនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។

១៧៣. កម្ពុជាបានចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការកម្មសិទ្ធិបញ្ញា តាំងពីថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩។ កម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខា លើកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីស្តីពី ការការពារ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ កម្មសិទ្ធិបញ្ញាជាមួយ សហរដ្ឋអាមេរិក និងព្រះរាជាណាចក្រថៃផងដែរ ។

(ឃ) ការអនុវត្តប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ និង ប្រព្រឹត្តកម្មប្រជាជាតិដែលបានទទួលការអនុគ្រោះបំផុត ចំពោះជនបរទេស

១៧៤. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ និងប្រព្រឹត្តកម្មប្រជាជាតិ ដែលបានទទួលការអនុគ្រោះបំផុត ត្រូវបានផ្តល់ជូនទៅជនបរទេសទាំងអស់ ក្រោមច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដែលមានស្រាប់ ហើយសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទាំងមូល ក៏នៅបានបន្តថ្វើសមាហរណកម្មបញ្ចូលគោលការណ៍ដូចគ្នានេះផងដែរ។

(ង) កំរៃនិងពន្ធផ្សេងៗ

១៧៥. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា កំរៃសំរាប់ដំណើរការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជសញ្ញា មានតំលៃស្មើនឹង៥០ដុល្លាសហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះការចុះបញ្ជីវិញ្ញាប័នប័ត្រមួយ, ៥០ដុល្លាអាមេរិក សំរាប់ការបោះ

ផ្សាយក្នុងមួយចំណាត់ថ្នាក់ និង០៥ដុល្លារអាមេរិកទៀត សំរាប់ថ្លៃសេវាកម្ម ក្នុងមួយចំណាត់ថ្នាក់។ កំរៃទាំងនេះ ស្ថិតជាកម្មវត្ថុ នៃការពិនិត្យសើរើឡើងវិញដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដែលត្រូវពិគ្រោះជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (តាមរយៈប្រកាសរួមមួយ របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ)។ កំរៃទាក់ទង នឹងប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម និងសិទ្ធិនិពន្ធ កំពុងស្ថិតនៅក្នុងការពិនិត្យសំរេច។

២. បទដ្ឋានជាខ្លឹមសារនៃការការពារ រួមទាំងនីតិវិធី សំរាប់ការទទួលយក និង ការរក្សាការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

(ក). ការការពារសិទ្ធិនិពន្ធ

១៧៦. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ច្បាប់ថ្មីមួយស្តីពី សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្នុងខែមិនា ឆ្នាំ២០០២ ហើយបានត្រូវផ្តល់សច្ចាប័ន ដោយសភាជាតិ និង ព្រឹទ្ធសភា នៅថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៣។ ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និង សិទ្ធិពាក់ព័ន្ធនេះ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើ នៅថ្ងៃទី០៥ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣ ។ ជាបណ្តោះអាសន្ន ការការពារសិទ្ធិនិពន្ធ ត្រូវបានអនុវត្ត ដោយមាត្រាទី៤៨ នៃបទបញ្ញត្តិ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២ ដែលទាក់ទងដល់ ច្បាប់ព្រហ្មទ័ណ្ឌ និងតុលាការ, និង នីតិវិធីទាំងឡាយ ដែលអាចអនុវត្តទៅបានក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេលអន្តរកាល ។

១៧៧. ច្បាប់បានផ្តល់ការការពារសិទ្ធិនិពន្ធ ចំពោះស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ ឯកសារសិល្បៈ និងឯកសារវិទ្យាសាស្ត្រ បញ្ញត្តិច្បាប់ជាផ្លូវការ អត្ថបទតុលាការ និងអត្ថបទរដ្ឋបាល (ស្នាដៃដែលបានថ្លែងក្នុងសន្និសីទ សង្កថា ធម្មទេសនា ។ល។) ស្នាដៃនាដកម្ម និងស្នាដៃនាដកម្មតូរ្យតន្ត្រី ស្នាដៃរបាំសម័យ និង ការសំដែងកាយវិការ ការតែងបទភ្លេង ដោយមាន ឬគ្មានទំនុកច្រៀង ស្នាដៃ សោតទស្សន៍ដោយមានឬគ្មានសំលេង និងរូបថតទាំងឡាយ ដែលដកស្រង់ពីស្នាដៃទាំងនេះ ស្នាដៃគំនូរ ស្នាដៃជាផ្ទាំងគំនូរជាតំពណ៌ ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្ម ផ្ទាំងចម្លាក់ ស្នាដៃចម្លាក់ និង ស្នាដៃសិលាលេខ ស្នាដៃក្រាភិច និងស្នាដៃឋានលេខា ស្នាដៃរូបថត និងស្នាដៃទាំងឡាយដែល ផលិតដោយបច្ចេកទេសដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការថតរូប ស្នាដៃសិល្បៈអនុវត្ត រូបភាពពន្យល់ ផែនទីប្លង់ គំនូសវាស និងស្នាដៃស្តែងចេញជារូប ដែលទាក់ទងនឹងភូមិសាស្ត្រ ឋានលេខា ស្ថាបត្យកម្ម និងវិទ្យាសាស្ត្រនានា កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ និងស្នាដៃដែលបែកចេញពីស្នាដៃដើម ដូចជា ការបកប្រែ ការយកលំនាំតាម ការបំប្លែងរូបពីស្នាដៃដើម ដែលមានស្រាប់មួយ ឬ ច្រើន។

១៧៨. ការការពារ ត្រូវបានផ្តល់ជូនក្នុងរយៈពេលមួយជីវិតអ្នកនិពន្ធ បូកនឹង៥០ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីមរណៈភាពរបស់គាត់។ សិទ្ធិនៅតែមានសុពលភាព សំរាប់រយៈពេល ៥០ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា នៃឆ្នាំប្រក្រតិទិន ដែលមានបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការតាក់តែងជាស្នាដៃ, ការសំដែង ដោយបើកចំហជាលើកដំបូង ឬការចាក់ផ្សាយជាលើកដំបូង។ ចំពោះស្នាដៃដែលមានស្រាប់ពីមុនមក ហើយមិនទាន់បានក្លាយជាសម្បត្តិសាធារណៈ, ស្មារតីនៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ បានគោរពតាមសមស្របទៅនឹង ប្រការទាំងឡាយពីមាត្រាទី១ រហូតដល់មាត្រាទី២១ នៃអនុសញ្ញាទីក្រុងប៊ែន រួមទាំងមាត្រាទី ១៨ ផង។ ជំពូកទី៥ (មាត្រាទី៣០ និង៣១ និង ជំពូកទី៦ (មាត្រាទី៦៧) នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និង អំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ក៏បានគ្របដណ្តប់រយៈពេលការពារ និង ផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងឡាយផងដែល។ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំនួរដាច់ដោយឡែកមួយតំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានបន្ថែមថា ច្បាប់បានរួមបញ្ចូលបញ្ញត្តិទាំងឡាយ ស្តីពីការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានការបំផ្លាញទំនិញទាំងអស់ ដែលរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (មាត្រាទី ៥៨ -៦៦)។

១៧៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាក៏បានបន្ថែមថា ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធបានផ្តល់ការការពារការចងក្រងទិន្នន័យ (មាត្រាទី៧ និងមាត្រា២១), ការពារកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ ដូចជាស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រការពារសិទ្ធិជួលចំពោះកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ និងសិទ្ធិផ្តាច់មុខនៃអ្នកផ្សព្វផ្សាយ ក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យការផ្សព្វផ្សាយឡើងវិញតាមរលកធាតុអាកាស (មាត្រាទី៤៧ និង៤៨)។

(ខ) ពាណិជ្ជសញ្ញា រួមទាំងសេវាសញ្ញា

១៨០. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ច្បាប់ថ្មីស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ បានត្រូវប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ ។ អនុក្រឹត្យមួយ និងបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយសំរាប់ការអនុវត្តច្បាប់ម៉ាក ត្រូវរំពឹងថា នឹង ត្រូវទទួលបានការអនុម័តក្នុង ឆ្នាំ២០០៣ ។ តាមច្បាប់នេះ ការដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីម៉ាកមួយ ត្រូវដាក់ជូនពិនិត្យមកនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។ ការប្រើប្រាស់ជាក់ស្តែង នៃម៉ាកមួយមិនមែនជាល័ក្ខខ័ណ្ឌសំរាប់ការដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីនោះទេ ។ សិទ្ធិអាទិភាពត្រូវ បានផ្តល់ជូនទៅឱ្យបុគ្គលណា ដែលបានដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីម៉ាក ប្រកបដោយសុពលភាព ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់មុនគេ ឬដែលបានទាមទារសិទ្ធិអាទិភាពមុនគេបំផុត ចំពោះម៉ាកមួយ ។

សិទ្ធិអាទិភាពចំពោះម៉ាកមួយ ដែលបានដាក់ពាក្យសុំរួចជាស្រេច ក្នុងប្រទេសជាសមាជិកផ្សេងណាមួយទៀតនៃអនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស ឬ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក អាចត្រូវបានផ្តល់ជូន ដោយឈរលើមូលដ្ឋាន នៃកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យសុំមុនគេ ចំពោះអ្នកដាក់ពាក្យសុំដូចគ្នា ឬចំពោះអ្នកស្នងមរតករបស់គាត់ អោយតែការដាក់ពាក្យក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល៦ខែ បន្ទាប់ពីការដាក់ពាក្យសុំដំបូង ។ ពាណិជ្ជសញ្ញា មួយត្រូវបានការពារក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ ហើយអាចត្រូវបានចុះបញ្ជីសាឡើងវិញ ដោយគ្មាន កំណត់សំរាប់រយៈពេល ១០ឆ្នាំ ជាបន្តបន្ទាប់។ ការខកខានមិនបានប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួចលើសពី ៥ឆ្នាំ ដោយមិនមានហេតុផលត្រឹមត្រូវ ដែលអាចនាំទៅរកមោឃភាព នៃការការពារ។ សិទ្ធិ ពាណិជ្ជសញ្ញាអាចប្តូរ ឬ ផ្តល់អាជ្ញប័ណ្ណបាន ហើយម្ចាស់សិទ្ធិមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខ ក្នុងការស្នើសុំអោយអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចដោះស្រាយ ករណីរំលោភបំពាននានា។ ការប្រើប្រាស់ពាណិជ្ជសញ្ញាមួយដោយអ្នកកាន់កាប់អាជ្ញាប័ណ្ណ (ប៉ុន្តែមិនមែនការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណទាំងស្រុងចំពោះសិទ្ធិទេ) ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាសកម្មភាពមួយ នៃការប្រើប្រាស់។

១៨១. ការការពារត្រូវបានផ្តល់ឱ្យបានចំពោះម៉ាកមួយ ដែលគ្មានលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងឡាយដាច់ដោយឡែកឱ្យតែម៉ាកនោះ ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយ ហើយទទួលបាននូវកិត្តិយសដ៏ល្បីល្បាញក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ លោកបានអះអាងថា ម៉ាកល្បីត្រូវបានការពារ ដោយយោងតាមមាត្រាទី៦ស្ទួន នៃអនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស និង មាត្រាទី ១៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) តាមមាត្រាទី៤ (ង) និង (ច)និង មាត្រាទី១៤ (ច) នៃច្បាប់ស្តីពី ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។ កម្ពុជាបានធ្វើប្រតិបត្តិការជាច្រើនរួចមកហើយ ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ទាក់ទងនឹងម៉ាកល្បី ហើយលោកបានអះអាងផងដែរអំពី ការប្តេជ្ញារបស់កម្ពុជាក្នុងការផ្សារភ្ជាប់ និង ពង្រឹងអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពនូវកាតព្វកិច្ច អន្តរជាតិរបស់កម្ពុជា និង ច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ខ្លួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងម៉ាកល្បី ប្រកបដោយលក្ខណៈស្មោះត្រង់ និង មានតម្លាភាពក្នុងពេលអនាគត។ ច្បាប់នេះ ក៏បានរួមបញ្ចូលនូវបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលទាក់ទងដល់ការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ រួមទាំងការបង្ហាញ ឬ ការសង្ស័យទាំងឡាយ ដែលហាក់បីដូចជានាំឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំចំពោះសាធារណៈជន។ គ្មានច្បាប់ដាច់ដោយឡែកណាមួយ ស្តីពីការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ត្រូវបានប្រមើលមើលទេសំរាប់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។

(ឥ) **ការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ រួមទាំងលក្ខណៈប្រភពដើម**

១៨២. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា កម្ពុជាមិនបានការពារការចង្អុលបង្ហាញ លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រទេ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។ លោករំពឹងថា ច្បាប់ថ្មីមួយ ដែលគ្របដណ្តប់លើប្រធាននេះ និង រួមបញ្ចូលការការពារបន្ថែមចំពោះការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ សំរាប់ស្រា និង គេសជ្ជៈស្រវឹង ដែលនឹងត្រូវប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ។

(ឈ) **គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម**

១៨៣. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្មត្រូវបានការពារដោយផ្អែកតាមច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ដែលប្រកាសអោយប្រើនៅថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៣ ។ មានតែគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្មថ្មីដូចជាគំនូសព្រាង ដែលមិនទាន់ត្រូវបានបើកចំហដល់សាធារណជន តាមរយៈការបោះផ្សាយ ឬការប្រើប្រាស់មុន កាលបរិច្ឆេទអាទិភាពទេ ទើបអាចចុះបញ្ជីបាន តាមច្បាប់ថ្មីនេះ ។ ការការពារមិនត្រូវផ្តល់ជូនចំពោះ ផ្នែកនានានៃគំនូសព្រាងមួយ ដែលតំរូវយ៉ាងសំខាន់តាម រយៈការពិចារណាផ្នែកបច្ចេកទេសទេ ។ គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្មដែលផ្ទុយនឹងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬសីលធម៌ មិនអាចចុះបញ្ជីបានទេ ។ ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីត្រូវដាក់មកក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ហើយកាលបរិច្ឆេទអាទិភាព ជាកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ ឬការទាមទារសិទ្ធលើកដំបូង ។ ពាក្យស្នើសុំត្រូវបោះផ្សាយ ដើម្បីផ្តល់ឱកាសអោយមានការប្តឹងជំទាស់នឹងការចុះបញ្ជី ។ ការការពារបាន ផ្តល់ឱ្យរយៈពេល៥ឆ្នាំ ហើយអាចបន្ត សាឡើងវិញបានពីរដង គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម អាចត្រូវបានផ្ទេរ ឬផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណបាន ។ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមានសិទ្ធិ ផ្តាច់មុខ ដើម្បីស្នើសុំអោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ចាត់វិធានការប្រឆាំងទល់នឹងការរំលោភបំពាន និងអាចទាមទារសំណងបាន ។

១៨៤. សមាជិកម្នាក់បានអញ្ជើញកម្ពុជាអោយបញ្ជាក់ថា តើច្បាប់កម្ពុជាគោរពតាមបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃមាត្រាទី២៦.១ របស់កិច្ចព្រមព្រៀង TRIPS ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹង សិទ្ធិនៃម្ចាស់គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ដើម្បីរារាំងការនាំចូលនូវផលិតផល ដែលប្រើឬមានរូបរាងដូចគំនូសព្រាងដែលបានការពារ ។ តំណាងប្រតិភូប្រទេសកម្ពុជាបានឆ្លើយថា បញ្ញត្តិច្បាប់កម្ពុជាបានធានាដល់សិទ្ធិសំរាប់ម្ចាស់សិទ្ធិដើម្បីហាមឃាត់ភាគីទីបីពី "ការធ្វើអាជីវកម្ម" នូវគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយ ដូចជាតាមរយៈ

ការផលិត ការលក់ ឬការនាំចូល ផលិតផល ទាំងឡាយដែលមានប្រើគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម (មាត្រា ៤២.១ នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់) ។

(ង)ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម

១៨៥. តំណាងប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្មម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និង គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ នៅថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៣។ ការព្រាងបទបញ្ញត្តិសំរាប់ការអនុវត្តច្បាប់នេះ ត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើក្នុងត្រីមាសទី១ នៃឆ្នាំ២០០៣។ ច្បាប់នេះអាច ការពារប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ចំពោះតក្កកម្ម ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជំហានច្នៃប្រឌិតហើយអាចអនុវត្តបាន ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ។ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម មិនអាចចេញជូនចំពោះ ការរុករក ទ្រឹស្តីវិទ្យាសាស្ត្រ និង វិធី សាស្ត្រគណិតវិទ្យា ប្រព័ន្ធវិធាន និងវិធីសាស្ត្រទាំងឡាយ សំរាប់ធ្វើជំនួញ ការសំដែងនូវសកម្មភាពកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ឬការលេងល្បែងផ្សេងៗ និងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ វិធីសាស្ត្រវិនិច្ឆ័យរោគ វិធីសាស្ត្រព្យាបាលរោគ និង វះកាត់ សំរាប់ការព្យាបាលមនុស្ស និងសត្វ តក្កកម្មដែលផ្ទុយនិងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬសីលធម៌ និង វិធីសាស្ត្រជីវសាស្ត្រ សំរាប់ការបង្កាត់ពូជដំណាំ និងសត្វ ក្រៅពីវិធីសាស្ត្រមីក្រូជីវសាស្ត្រ ក៏ដូចជាផលិតផលដែលបានមកពីវិធីសាស្ត្រទាំងនេះ ។ ឆ្លើយតបនឹង សំនួរដ៏ជាក់លាក់ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការមិនរាប់បញ្ចូលនូវការការពារ ទាំងនេះ លោកបានបន្ថែមថា វិធានទាំងឡាយដែល ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រមិនមែនជាកម្មវិធីនោះទេ ដែលមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់ការការពារជា ប្រកាស នីយប័ត្រតក្កកម្ម ហើយ ដែលប្រព័ន្ធ ឬវិធីសាស្ត្រ សំរាប់ធ្វើជំនួញទាំងនោះអាចនឹងមិន មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់ការការពារជាប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ដោយសារតែប្រព័ន្ធឬវិធីសាស្ត្រទាំងនោះ ខ្វះការអនុវត្តខាងឧស្សាហកម្ម ។ ភាពខុសប្លែកគ្នាទាំងនេះ នឹងត្រូវបានបញ្ជាក់ច្បាស់ក្នុងបទបញ្ញត្តិសំរាប់ការអនុវត្ត ច្បាប់នេះ។

១៨៦. ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី ត្រូវដាក់មកក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល ហើយអាទិភាពត្រូវបានផ្តល់ជូន ជនណាដែលមានការដាក់ពាក្យមុនដំបូងគេ ឬទាមទារសិទ្ធិអាទិភាព សំរាប់ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម។ ពាក្យស្នើសុំប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ត្រូវស្ថិតជាកម្មវត្ថុ នៃការពិនិត្យទាំងបែបបទ និងខ្លឹមសារ។ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម បានផ្តល់ជូននៅពេលផុតកំណត់ នៃរយៈពេល១៨ខែគិតចាប់តាំងពី កាលបរិច្ឆេទអាទិភាព ហើយការការពារបានផ្តល់ឱ្យសំរាប់រយៈពេល២០ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃដាក់ពាក្យសុំ។ ម្ចាស់ប្រកាស

នីយប័ត្រតក្កកម្ម មានសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការផ្ទេរ ឬផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ហើយអាចស្នើសុំឱ្យភាគីទី៣ អោយបញ្ឈប់ការរំលោភបំពាន ហើយអាចទាមទារសំណងបាន ។ បញ្ញត្តិទាំងឡាយស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដោយបង្ខំ មានចែងនៅក្នុងមាត្រា៤៧ ដល់ ៦២ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែល មានប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ហើយអាចបានអនុវត្តក្រោយរយៈពេល៣ឆ្នាំជាបន្តបន្ទាប់ នៃការមិនប្រើប្រាស់ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្មមួយ ឬប្រសិនបើផលិតផលនៃ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ដែលបានការពាររួចហើយមិន ត្រូវបានផ្តល់អោយដាក់លក់ ក្នុងបរិមាណគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារកម្ពុជា ដោយគ្មានហេតុផលសមស្រប ប៉ុន្តែសំរាប់តែការប្រើប្រាស់ភាគច្រើន ចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារក្នុងស្រុកប៉ុណ្ណោះ ។

១៨៧. ចំពោះការលើកឡើងទាក់ទងដល់សកម្មភាពប្រឆាំងទល់នឹងផលិតផលឱសថក្លែងក្លាយ លោកបានធ្វើការកត់សំគាល់ថា អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិអាចប្រើប្រាស់បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងផលិតផលឱសថដើម្បីការពារសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់គេ ។ ដោយយល់ដឹងអំពីភាពខុសប្លែកគ្នា អំពីផលិតផលក្លែងក្លាយនិងផលិតផល ត្រឹមត្រូវដែលប្រើឈ្មោះផ្សេង លោកបានកត់សំគាល់ថា ក្នុងករណីនាំចូលឱសថក្លែងក្លាយ អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិអាចស្វែងរកការការពារសិទ្ធិរបស់ខ្លួនតាមច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ឬបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងផលិតផលឱសថ។ មាត្រាទី១២របស់ ច្បាប់នេះអនុញ្ញាតឱ្យផ្តន្ទាទោសឧក្រិដ្ឋនិងការផាកពិន័យពី២០លានរៀលរហូតដល់ ៥០លានរៀល និងដាក់គុកពី០៥ឆ្នាំ ដល់១០ឆ្នាំ ចំពោះការដឹងអំពីការផលិត ការនាំចូល ការនាំចេញការចែកចាយ ឬការលក់ថ្នាំពេទ្យណាមួយ ឬ ផលិតផលឱសថដែលក្លែងក្លាយ ផលិតផលដែលក្រោមគុណភាពជាបទដ្ឋាន ឬ ផលិតផលហួសកាលកំណត់ប្រើប្រាស់ ហើយមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់សុខភាពមនុស្ស ។

(ច) ការការពារប្រភេទផ្សេងៗ នៃរុក្ខជាតិ

១៨៨. តំណាងប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ប្រភេទផ្សេងនៃរុក្ខជាតិ មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម។ ដូច្នេះកម្ពុជា មិនបានផ្តល់ការការពារប្រភេទផ្សេងៗនៃរុក្ខជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះទេ ប៉ុន្តែពង្រាងច្បាប់មួយស្តីពីការការពារប្រភេទផ្សេងៗនៃរុក្ខជាតិកំពុងតែត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយមានជំនួយពីអង្គការ UPOV។ បច្ចុប្បន្នច្បាប់នេះត្រូវរំពឹងថានឹងប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។

(ឌ) គំនូសប្លង់នៃសៀគ្វីប្រមូលផ្តុំ

១៨៩. សមាជិកម្នាក់បានកត់សំគាល់ថា ច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និង គំនូសព្រាងឧស្សាហកម្មរបស់ប្រទេសកម្ពុជា មិនបានបង្ហាញឱ្យមានបញ្ញត្តិណាមួយសំរាប់ការការពារគំនូសព្រាង ដូចដែលតំរូវដោយមាត្រា៣៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនិង កម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) និងបានស្វែងរកការអះអាងថាបញ្ញត្តិទាំងនេះមាន ឬត្រូវបានចែងនៅក្នុងច្បាប់មួយដោយឡែក ។

១៩០. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ប្រធានបទដែលបានលើកឡើងនេះត្រូវការពារតាមរយៈច្បាប់ថ្មីមួយ ស្តីពីគំនូសព្រាងនៃសៀគ្វីប្រមូលផ្តុំ។ បច្ចុប្បន្ននេះកម្ពុជាកំពុងស្វែងរកជំនួយ បច្ចេកទេសអំពីបញ្ហានេះ ។

(ជ) តំរូវការជាល័ក្ខខ័ណ្ឌស្តីពី ពត៌មានសំងាត់ ដែលរួមមានការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្មនិងទិន្នន័យសាកល្បង

១៩១. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា មាត្រា១២៨ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែល មានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្មបានផ្តល់ការការពារចំពោះទិន្នន័យសំងាត់។ ជាបន្ថែមពីលើនេះ ប្រទេសកម្ពុជានឹងរៀបចំ ហើយអនុម័តច្បាប់ដោយឡែកមួយស្តីពីការការពារ ពត៌មានសំងាត់ និងការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម ។ ច្បាប់នេះមានផែនការត្រូវអនុម័តដោយសភាជាតិក្នុង ឆ្នាំ២០០៤ ហើយប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។

៣-វិធានការត្រួតពិនិត្យការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

១៩២. តំណាងប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា វិធានការបច្ចុប្បន្នដែលត្រួតពិនិត្យការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញាមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើបទបញ្ញត្តិ ដែលទាក់ទងទៅនឹងច្បាប់តុលាការ និងច្បាប់ព្រហ្មទ័ណ្ឌ ព្រមទាំងនីតិវិធី ដែលអាចអនុវត្តបានក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងអំឡុងពេលអន្តរកាល ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២ និងប្រកាស លេខ៣៦៨ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពី វិធានការដែលត្រួតពិនិត្យការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ លើសពីនេះទៀត ច្បាប់ថ្មីទាំងឡាយដូចជា ច្បាប់ស្តីពី ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម

និងអំពើ នៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ច្បាប់ស្តីពី សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ, និងច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម រួមមាន បទបញ្ញត្តិ ស្តីពីការមិនអនុវត្តតាម កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយ ដូចជា ការខកខានមិនបានបង់ កំរៃសំរាប់ថែរក្សា ឬ ខកខានមិនបាន ប្រើប្រាស់ពាណិជ្ជសញ្ញា ឬប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ដែលបានចុះបញ្ជីរួច ក្នុងរយៈពេលកំណត់ដោយច្បាប់ដែលប្រការនេះ អាចនាំឱ្យឈានទៅដល់ការធ្វើមោឃៈភាពនូវការការពារ ឬ ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ភាគីទី៣ ឬអង្គភាពរដ្ឋបាលណាមួយ ក្នុងគោលបំណង ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារក្នុងស្រុក ។

៤-ការពង្រឹងការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

(ក) កាតព្វកិច្ចទូទៅ

១៩៣. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទាំងឡាយរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ស្តីពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា នឹងគោរពតាមទាំងស្រុងទៅនឹងបទបញ្ញត្តិទាំងអស់ នៃមាត្រា៤១ របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋ-ភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធបញ្ញា (TRIPS) ស្តីពីភាពដែលអាចមាននៃនីតិវិធីពង្រឹងការ អនុវត្តន៍តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ក្នុងស្រុក វត្តមាននៃនីតិវិធីស្មោះត្រង់និងស្មើភាពព្រមទាំងឱកាសសំរាប់ភាគីទាំងអស់ទទួលបានចំណាត់ការនៃការពិនិត្យឡើងវិញ នៃសេចក្តីសំរេចផ្នែករដ្ឋបាលជាចុងក្រោយ និង សេចក្តីសំរេចជាបឋមរបស់តុលាការ ដែលធ្វើឡើង ដោយអាជ្ញាធរយុត្តាធិការ ។

(ខ) ដំណោះស្រាយ និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៩៤. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថាបទបញ្ញតិស្តីពី ដំណោះស្រាយ និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុង សេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក្រមស្តីពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅ នៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីនិងច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងតែត្រូវបានរៀបចំ ។ បទបញ្ញត្តិសំរាប់ការអនុវត្តច្បាប់ និងក្រមទាំងនេះកំពុងស្ថិតនៅក្រោមការពិចារណា។ ក្រមស្តីពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបញ្ចូលនីតិវិធីដែលទាក់ទងដល់សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណី ការប្រតិបត្តិ និងវិធានបណ្តោះអាសន្នទាំងឡាយហើយច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាត្រូវគ្របដណ្តប់បញ្ញត្តិទាំងឡាយ សំរាប់ការដោះស្រាយ និងវិធានការបណ្តោះអាសន្នដទៃទៀត។ អាជ្ញាធរដែលពង្រឹងការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិបញ្ញាត្រូវរួមមាន តុលាការ អាជ្ញាធរគយ ក៏ដូច

ជាអង្គភាពគាំកុងត្រួល ដែលជាអង្គភាពមួយស្ថិតក្រោមអំណាចរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ព្រមទាំងនគរបាលសេដ្ឋកិច្ចដែលអង្គភាពទាំងពីរនេះ ទទួលបន្ទុកបង្ក្រាប ទាំងការក្លែងបន្លំ និងការត្រួតពិនិត្យទំនិញនាំចូល និងនាំចេញ ។ តាមបទបញ្ញត្តិថ្មីៗ តុលាការរួមមាន តុលាការក្រុង និងតុលាការថ្នាក់ខេត្ត ដែលត្រូវមានអំណាច ដោះស្រាយរឿងក្តីរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងវិវាទអំពីលាភការ និងប្រាក់ទំនុកចិត្ត ការរំលោភ និងការអនុវត្តសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងវិវាទ ទាក់ទង ដល់ការផ្ទេរសិទ្ធិ និងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះសិទ្ធិ។ ភាគីដែលរងគ្រោះ អាចស្វែងរកអធិបញ្ញាពីតុលាការ ដើម្បីបញ្ឈប់ការរំលោភបំពាន និងអាចទាមទារសំណងចំពោះការខូចខាតរបស់ខ្លួន។ ចំនួននៃការខូចខាត ត្រូវគណនាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃករណីនីមួយៗ។ សមាជិកមួយរូបបានថ្លែងនូវការចង់ដឹងអំពីកត្តាទាំងឡាយ ដែលបានប្រើប្រាស់ដោយតុលាការ ដើម្បីកំណត់ការខូចខាតក្នុងករណីអវត្តមានច្បាប់ជាក់លាក់ចំពោះបញ្ហានេះ។ តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថាការគណនាត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃតំលៃរបស់អត្ថប្រយោជន៍ដែលត្រូវបាត់បង់ ដោយសារការរំលោភបំពាន និងផ្អែកតាមរយៈពេល ដែលសកម្មភាពរំលោភបំពាននេះបានប្រព្រឹត្តឡើង។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា បញ្ហានេះ បច្ចុប្បន្នកំពុងតែត្រូវបានពិភាក្សា ក្នុងចំណោមចៅក្រមទាំងឡាយ និងអាជ្ញាធរដែលពាក់ព័ន្ធ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការកំណត់អំពីរបៀបណែនាំការវាយតំលៃការខូចខាត និងការដាក់ចេញនូវវិធានការជាដំណោះស្រាយបច្ចុប្បន្ននេះពុំទាន់ត្រូវបានលើកយកមកពិចារណានៅឡើយ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនិងក្រមស្តីពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីត្រូវផ្តល់នូវអំណាចស្របច្បាប់ ទោះជាគ្មានបញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលចែងលំអិត អំពីសេចក្តីសំរេចស្តីពីការផ្តល់សំណងចំពោះការខូចខាត និងវិធានការជាដំណោះស្រាយដទៃទៀតក្តី ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ លោកមានជំនឿ ច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ ប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ននេះ និងច្បាប់ក្នុងពេលអនាគត នឹងរក្សាការគោរពតាមទាំងស្រុងស្របតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌជាតម្រូវការនៃមាត្រាទី៤៨ របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មដែលទាក់ទងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ពាក់ព័ន្ធ នឹងការធ្វើសំណងរបស់ចុងចម្លើយ ។

១៩៥. តុលាការមានអំណាច ក្នុងការបង្គាប់ឱ្យផ្តល់ឯកសារ (មាត្រា ១៩២ នៃសេចក្តីព្រាងក្រម ស្តីពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី) ហើយការខកខានមិនបានធ្វើតាមបញ្ជានេះ នឹងនាំឱ្យតុលាការធ្វើការពិចារណាលើការពោលសង្ស័យ របស់ភាគីម្ខាងទៀតថាមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវ (មាត្រា១៩៣) និងចាប់បង្ខំឱ្យភាគីជំទាស់បង់ប្រាក់ពិន័យ (មាត្រា១៩៤) ។ ពត៌មានសំងាត់ត្រូវបានការពារតាមមាត្រា៤២ នៃច្បាប់ពាណិជ្ជសញ្ញា និងមាត្រា១២៨ នៃច្បាប់ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ។ បញ្ញត្តិទូទៅដែលយោងទៅដល់ច្បាប់

ដាច់ដោយឡែក ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងមាត្រា១១៥.១ នៃសេចក្ដីព្រាងក្រម ស្ដីពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅ នៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។

១៩៦. សមាជិកមួយបានលើកឡើងការព្រួយបារម្ភ ចំពោះកិច្ចខំប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជា ក្នុងការធានាគោរពតាមឱ្យបានសមស្របនឹងមាត្រាទី៤៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើសំណងរបស់ចុងចោទដែលរួមមានទាំងកំរៃសមស្របរបស់មេធាវីផង។ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំនួរនេះ តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា សេចក្ដីព្រាងច្បាប់មិនបានផ្ដល់អោយមន្ត្រីរដ្ឋបាល និងមន្ត្រីតុលាការ នូវអំណាចបញ្ជាឱ្យជនរំលោភបំពានផ្ដល់អោយអ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិនូវពត៌មានស្ដីពីភាគីទី៣ ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងផលិតកម្ម និងការចែកចាយទំនិញរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) លើកលែងតែចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (រួមទាំងអាជ្ញាធរគយ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដទៃទៀត) ទើបអាចស្នើសុំអោយជនរំលោភបំពានដាក់ជូនពត៌មានទាំងនេះទៅអោយតុលាការ ក្នុងករណីអនុវត្តនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ហើយបញ្ហានេះត្រូវបានលើកឡើងក្នុងមាត្រាទី៤២ (កថាខ័ណ្ឌទី២) នៃច្បាប់ស្ដីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។ លោកបានអះអាងទៀតថា សេចក្ដីសំរេចលើករណីអង្គសេចក្ដីក្នុងដំណាក់កាលជំរះក្ដីរបស់តុលាការត្រូវបានផ្ដល់ជូនជាលាយល័ក្ខអក្សរ និងត្រូវផ្សាយចំពោះសាធារណជន តាមរយៈការចុះក្នុងសារពត៌មាន ហើយលោកបានបន្ថែមថា រដ្ឋាភិបាលរបស់លោក កំពុងតែពិចារណាផងដែរ នូវការបោះផ្សាយ ពីសេចក្ដីសំរេចរបស់តុលាការ ក្នុងព្រឹត្តិប័ត្រផ្លូវការរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។

(ឥ) វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន

១៩៧. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា តុលាការនិងអាជ្ញាធរ ដែលទទួលខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋបាលក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា មានអំណាចក្នុងការបញ្ជាជាបន្ទាន់ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពអោយចេញវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ដោយផ្អែកលើភ័ស្ដុតាងដំបូងចំពោះមុខ ដើម្បីរារាំងការរំលោភបំពាន និងដើម្បីរក្សាទុកភ័ស្ដុតាងដែលពាក់ព័ន្ធ ។ យោង តាមមាត្រាទី ៣០. (ក) នៃច្បាប់ស្ដីពី ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ការមានភ័ស្ដុតាងដំបូងចំពោះមុខ គឺនៅពេលដែលមានហេតុផលសមស្របដើម្បីជឿបានថា ការរំលោភបំពានកំពុងតែកើតឡើង ។ វិធានការបណ្ដោះអាសន្នទាំងឡាយដែលអាចអនុវត្តទៅបានរួមមានការឃុំទុកនូវភ័ស្ដុតាង ជាសំភារៈ និងឧបករណ៍ទាំងឡាយ ការស្រាវ

ជ្រាវរក សំភារៈ និង ឧបករណ៍ដែលលាក់ទុក, ដីការបង្គាប់ឱ្យបញ្ឈប់ការរំលោភបំពាន, ការរឹបអូសទំនិញរំលោភបំពាន និងការរឹបយកជាបណ្ដោះអាសន្ន នូវទំនិញ ក្នុងបំណងធានាសំណង ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

(ឃ) ដំណោះស្រាយ និងនីតិវិធីរដ្ឋបាល

១៩៨. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ថ្មី អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចអនុវត្តវិធានការ និងដំណោះស្រាយតាមផ្លូវរដ្ឋបាល ដែលជាវិធានការរបស់ផ្នែកត្រួតពិនិត្យទីផ្សារ របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល, ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ, ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករព្រមទាំងនគរបាលសេដ្ឋកិច្ច ។ វិធានការ និង ដំណោះស្រាយរដ្ឋបាល រួមមានការព្រមាន ការពិន័យជាប្រាក់រហូតទៅដល់២០លានរៀល (ប្រហែលជា 6,000 ដុល្លាអាមេរិក) ការរឹបអូសសម្ភារៈជាភ័ស្តុតាង និងឧបករណ៍ផ្សេងៗ, ការបំផ្លាញទំនិញដែលរំលោភបំពាន និងការធ្វើសំណងចំពោះការខូចខាត ។ យោងតាមច្បាប់ស្ដីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិន ស្មោះត្រង់ និងច្បាប់ស្ដីពី សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច មានអំណាច ចេញអធិបញ្ជា បង្គាប់ឱ្យភាគីមួយ បញ្ឈប់ការរំលោភបំពាន និងព្យួរទុកការធ្វើបែបបទគយ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៤.១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ប៉ុន្តែមិនមានអំណាចដើម្បីបញ្ជាឱ្យជនរំលោភបំពាន ផ្ដល់ឱ្យអ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិនូវពត៌ មានស្ដីពីភាគីទី៣ ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងផលិតកម្ម និងការចែកចាយទំនិញរំលោភបំពាននោះ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិអាចទទួលពត៌មាននេះ ដោយខ្លួនគេផ្ទាល់ ។ ច្បាប់ស្ដីពី ម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ (មាត្រា ៤៦) និងច្បាប់ស្ដីពី សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ (មាត្រាទី៥៩) បានហាមឃាត់ការនាំចេញឡើងវិញ នូវទំនិញក្លែងក្លាយ ឬ ទំនិញរំលោភសិទ្ធិនិពន្ធ ហើយបានប្រគល់អោយអាជ្ញាធរគយ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដទៃទៀត នូវអំណាចបំផ្លាញចោលទំនិញរំលោភបំពានតាមសេចក្ដីសំរេចរបស់តុលាការ។ ទំនិញរំលោភបំពានមិនអាច ត្រូវបានកំទេចចោលទេកាលណាគ្មានបញ្ជាពីតុលាការ។

(ង) វិធានពិសេសតាមព្រំដែន

១៩៩. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា សេចក្ដីព្រាងច្បាប់គយ មិនបានបញ្ចូលបញ្ញត្តិទាំងឡាយស្ដីពី វិធានការព្រំដែនដូចបានតំរូវដោយមាត្រាទី៥១ ដល់៦០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) នោះទេ ។ វិធានការចាំបាច់តាមព្រំដែន មានបញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់ស្ដីពី ម៉ាក

ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែង មិនស្មោះត្រង់ (មាត្រា ៣៥ ដល់ ៤៧) ។ លើសពីនេះទៅទៀត ច្បាប់ស្តីពី សិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ (មាត្រា៦៣) ត្រូវបានបញ្ចូល ដោយយោងដល់ វិធានការព្រំដែនទាំងអស់ ដែលមាននៅក្នុងច្បាប់ស្តីពី ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែង មិនស្មោះត្រង់ (មាត្រា ៣៥ ដល់៤៧) រួចស្រេចហើយ ។ លោកបានពិនិត្យឃើញថា មិនចាំបាច់ដាក់បញ្ចូលវិធានការទាំងនេះទៅក្នុងច្បាប់គយថ្មីទេ ដោយពង្រាងច្បាប់ (មាត្រាទី៨) បានតំរូវជាពិសេសអោយអាជ្ញាធរគយ អនុវត្តច្បាប់ទាំងអស់របស់កម្ពុជា ហើយបញ្ញត្តិនេះ នឹងត្រូវកត់បញ្ចូលដោយអនុក្រឹត្យមួយដែលត្រូវរៀបចំដោយទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករក្រោមកិច្ចសហការជាមួយក្រសួងទាំងឡាយ ដែលទទួលបន្ទុកការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ។

២០០. ច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជា បានផ្តល់ឱ្យមានការរឹបអូសនិងការបំផ្លាញចោលនូវទំនិញដែលរំលោភបំពាន, ភ័ស្តុតាង ច្បាប់ចំលង និងឧបករណ៍ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញរំលោភបំពាន ព្រមទាំងហាមឃាត់មិនអោយមាន ការនាំចេញឡើងវិញ នូវទំនិញដែលមានពាណិជ្ជសញ្ញាក្លែងក្លាយ ឬការប្រើប្រាស់នីតិវិធីផ្សេងទៀត របស់គយ ។ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ថ្មី អាជ្ញាធរគយត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជូនដំណឹងដល់អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិ អំពីការនាំចូល ឬការនាំចេញទំនិញរំលោភបំពាន ដែលអាចកើតមានឡើង ។ អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិ អាចស្នើសុំឱ្យអាជ្ញាធរគយ ព្យួរទុកបែបបទគយនូវទំនិញដែលគេសង្ស័យ ។ ពាក្យស្នើសុំ រួមមានការពិពណ៌នាលំអិត ពីទំនិញនោះ ។ អាជ្ញាធរគយ បានតំរូវឱ្យធ្វើការជូនដំណឹងទៅអ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិ អំពីវិធានការដែលបានអនុវត្តរួចហើយ និងត្រូវលុបចោលវិធានការទាំងនោះ វិញប្រសិនបើគ្មានចំណាត់ការប្តឹងផ្តល់ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល១០ថ្ងៃ ។ អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ ចំពោះការខូចខាតណាមួយដែលកើតចេញពីការស្នើសុំដែលមិនបានបង្ហាញភ័ស្តុតាង ច្បាស់លាស់ ។ ក្នុងករណីដែលមានភ័ស្តុតាងដំបូងចំពោះមុខ, អាជ្ញាធរគយ អាចព្យួរទុកនូវការធ្វើបែបបទគយ នៃទំនិញជាប់សង្ស័យ តាមការផ្តួចផ្តើមផ្ទាល់របស់គយ ហើយត្រូវបញ្ជូនពត៌មានជាបន្ទាន់ទៅឱ្យអ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិ ពីទីកន្លែង និងកាលបរិច្ឆេទ នៃការព្យួរទុកនេះ ។

(ច) <u>នីតិវិធីព្រហ្មទ័ណ្ឌ</u>

២០១. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ការរំលោភបំពាន កម្មសិទ្ធិបញ្ញា អាចនាំឱ្យមានបណ្តឹងព្រហ្មទ័ណ្ឌ ដោយយោងទៅតាមច្បាប់ស្តីពី ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែង មិនស្មោះត្រង់

(មាត្រា៦៣ ដល់៦៨), ច្បាប់ស្តីពី ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម (មាត្រា១៣២ និង ១៣៣) និងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ (មាត្រា៦៤ និង ៦៥)។ ករណីរំលោភព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់រហូតទៅដល់ ២៥លានរៀល (ប្រហែល 6,000 ដុល្លាអាមេរិក) និង/ឬ ផ្តន្ទាទោស ដោយដាក់ពន្ធនាគារ ក្នុងចន្លោះពី ០១ខែ រហូតដល់ ០៦ខែ ។ ការផ្តន្ទាទោសជាអតិបរិមា គឺត្រូវទ្វេដង ចំពោះបទល្មើសលើកទីពីរ ដែលប្រព្រឹត្តក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសំរេចអោយជាប់ទោសលើកទី១។ បញ្ញត្តិទាំងឡាយសំរាប់ការអនុវត្តច្បាប់ ត្រូវបញ្ជាក់នូវកាលៈទេសៈ ដែលក្រោមបញ្ញត្តិទាំងនេះ ការផ្តន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានគេធ្វើឡើង។ ក្នុងករណីនៃការលក់ ការចែកចាយ និងការនាំចូល ឱសថក្លែងក្លាយ បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងឱសថក៏ត្រូវបានយកមកអនុវត្តផងដែរ ដើម្បីផ្តន្ទាទោសក៏រិតព្រហ្មទណ្ឌ និងដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិ ។

២០២. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានអះអាងថា ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) កម្ពុជាត្រូវបន្តធ្វើដោយអនុលោមតាម ផែនការសកម្មភាព ដែលបានពិនិត្យកែសំរួលសារឡើងវិញ ហើយមាននៅក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/16/Rev.1 និងបានសង្ខេបក្នុងតារាងលេខ១២ ។ ត្រូវជំរុញដោយសមាជិកមួយឱ្យបង្កើនល្បឿនការងារទៅលើចំពោះ សេចក្តីព្រាងក្រមដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីថ្មី ដែលត្រូវកត់សំគាល់ដោយការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ដទៃទៀត, តំណាងប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា សេចក្តីព្រាងក្រមដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានបញ្ចប់រួចហើយ នឹងត្រូវដាក់ជូនទៅឱ្យគណៈរដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យក្នុងពេលឆាប់ៗមុខខាងនេះ ។

២០៣. ដោយពិនិត្យសាឡើងវិញ នូវផែនការសកម្មភាពរបស់កម្ពុជា សំរាប់ការអនុវត្តដោយគោរពតាមតំរូវការជាល័ក្ខខ័ណ្ឌ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) សមាជិកមួយ បានស្វែងយល់ដឹងអំពីផែនការជាក់ស្តែងមួយដែល លាតត្រដាង នូវវិធានការ ទាំងឡាយដែលកម្ពុជាត្រូវចំណាយពេលវេលាបន្ថែមទៀត ដើម្បីធ្វើអោយរបបកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ខ្លួនគោរពតាម ស្របទៅនឹងបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) អោយបានកាន់តែឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ផែនការនេះ ត្រូវបង្កើតឡើងនូវការយោគយល់គ្នាមួយរវាងកម្ពុជា និង

អង្គប្រជុំក្រុមការងារថាតើកម្ពុជា ត្រូវប្រើប្រាស់រយៈពេលអន្តរកាលហើយបង្កើតគំនូសព្រាងផែនការជំនួយបច្ចេកទេសមួយយ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីអោយគោរពតាមស្របស្របតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌរយៈពេលមួយ ដែលបានកំណត់។ កម្ពុជាគួរត្រូវផ្តល់នូវការធានា ជាក់លាក់មួយផងដែរចំពោះការអនុវត្តរបស់ខ្លួននូវវិធានការទាំងឡាយ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយវិសាលភាព នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ក្នុងរយៈពេលអន្តរកាលណាមួយ ដែលអនុមត័ដោយអង្គប្រជុំក្រុមការងារ ។ វិធានការទាំងឡាយដែលស៊ីសង្វាក់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ដែលមានរួចជាស្រេចហើយ និងមិនក្លាយជាកម្មវត្ថុ នៃតំណាក់កាលអន្តរកាលទេ ហើយមាត្រា ៣, ៤ និង ៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) បានផ្តល់ឱ្យក្នុងចំណោមប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ និងប្រព្រឹត្តិកម្ម នៃប្រជាជាតិដែលទទួលបានការអនុគ្រោះបំផុត ត្រូវអនុវត្តចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន ។ លើសពីនេះទៀត កម្ពុជាមិនអនុញ្ញាតអោយមានផលិតកម្មទំនិញ ឬ ស្លាកដែ ដែលមិនសមស្របទៅនឹងខ្លឹមសារនៃបញ្ញត្តិទាំងឡាយរបស់ កិច្ចព្រមព្រៀងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ក្នុងអំឡុងពេល អន្តរកាលផងដែរ ។

២០៤. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា បានថ្លែងអំណរគុណដល់ សមាជិកក្រុមការងារ ចំពោះការគាំទ្រ និងការផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសរបស់ពួកគេ ។ ចំពោះហេតុផលដែលបានផ្តល់ពីខាងលើ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាស្នើអោយអង្គប្រជុំក្រុមការងារ ផ្តល់នូវរយៈពេលអន្តរកាលមួយ រហូតដល់ថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ដើម្បីទទួលបានជំនួយបច្ចេកទេស និងបំពាក់នូវការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ដើម្បីអនុវត្តអោយបានពេញលេញ នូវកាតព្វកិច្ចទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ។ តំណាងប្រទេសកម្ពុជាបានអះអាងថា រយៈពេលអន្តរកាលមួយគួរត្រូវបានគេផ្តល់អោយសំរាប់ការអនុវត្តកិច្ចព្រម-ព្រៀង របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកស្តីពី ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ហើយរដ្ឋាភិបាលរបស់លោកកំពុងរៀបចំ ដើម្បីអនុវត្តការសន្យាទាំងឡាយរបស់ខ្លួន។ ក្នុងរយៈពេលអន្តរកាល តាមផែនការសកម្មភាពដើម្បីអនុវត្តអោយបានពេញលេញនូវកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) កម្ពុជាត្រូវអនុវត្តឱ្យត្រឹមត្រូវតាមមាត្រាទី ៣, ៤ និង ៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានផ្តល់អោយ ក្នុងចំណោមមាត្រាទាំងឡាយដូចជា មាត្រាស្តីពីប្រព្រឹត្តកម្មជាតិ និងប្រព្រឹត្តកម្មនៃប្រជាជាតិ ដែលបានទទួលការអនុគ្រោះបំផុត តាមច្បាប់ដែលកំពុងមានក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។

ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវធានាផងដែរ នូវការផ្លាស់ប្តូរណាមួយដែលបានធ្វើក្នុងច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងការអនុវត្តក្នុងរយៈពេលនេះដែលមិនត្រូវផ្តល់ ជាលទ្ធផលណាមួយ ដែលមានកំរិតស្រាលជាង ភាពស៊ីសង្វាក់ទៅនឹង បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ដែលកើតមានឡើង ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជាទេ។ លើសពីនេះទៀត ប្រទេសកម្ពុជា នឹងមិនផ្តល់ប្រកាសនីយ ប័ត្រតក្កកម្ម, ពាណិជ្ជសញ្ញា ឬសិទ្ធិនិពន្ធ ឬការអនុមត័ឱ្យធ្វើការឃោសនារកទីផ្សារសំរាប់ផលិតផលឱសថ ឬសារធាតុគីមីកសិកម្មដែលមិនស្របទៅនឹងបទ បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) នោះទេ ។

២០៥. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា បានបន្តអះអាងទៀតថា រយៈពេលអន្តរកាលគួរតែត្រូវផ្តល់ ឱ្យ ហើយរដ្ឋាភិបាលរបស់លោកនឹងធានាថា អត្រានៃការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលមានស្រាប់ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ នឹងមិនកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្លាគួរកត់សំគាល់នោះទេហើយថា ការរំលោភបំពានណាមួយចំពោះកម្មសិទ្ធិបញ្ញា នឹងត្រូវទប់ស្កាត់ជាបន្ទាន់ ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងជំនួយពីអ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិដែលរងគ្រោះនោះ។ លោកបានបន្តអះអាងទៀតថា នៅក្នុងអំឡុងពេលអន្តរកាល កម្ពុជានឹងធ្វើការការពារប្រឆាំងទល់នឹងការប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម ដែលមិនស្មោះត្រង់ នូវការសាកល្បងដែលមិនបើកចំហរ ឬទិន្នន័យ ផ្សេងទៀត ដែលបានដាក់ជូនពិនិត្យភ្ជាប់ជាមួយពាក្យស្នើសុំ សំរាប់ការអនុម័តអោយធ្វើការឃោសនារកទីផ្សារឱសថ ឬផលិតផលគីមីកសិកម្ម ដែលបានប្រើប្រាស់រូបធាតុគីមីថ្មី តាមរយៈការមិនផ្តល់ឱ្យជនណាម្នាក់ ក្រៅពីបុគ្គលដែលបានដាក់ជូនពិនិត្យនូវទិន្នន័យនេះ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីបុគ្គលនោះ ហើយអាចពឹង ផ្អែកលើទិន្នន័យបែបនេះ ក្នុងការគាំទ្រពាក្យស្នើសុំ សំរាប់ការទទួលស្គាល់ផលិតផលក្នុងរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់០៥ឆ្នាំ ចាប់តាំងពីកាលបរិច្ឆេទ ដែលកម្ពុជាបាន ផ្តល់នូវការអនុម័តអោយធ្វើការឃោសនារកទីផ្សារដល់បុគ្គលណាម្នាក់ ដែលបានផលិតទិន្នន័យនោះ។ មុនពេលចេញការអនុម័តអោយធ្វើការឃោសនារកទីផ្សារ ចំពោះផលិតផលឱសថនិងផលិតផលគីមីកសិកម្ម ក្រសួងពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវកំណត់អត្តិភាពនៃប្រកាសសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ដែលការពារផលិតផលមួយ ដែលពាក្យស្នើសុំការអនុម័តឱ្យធ្វើការឃោសនាស្វែងរកទីផ្សារនោះ ត្រូវបានដាក់សុំ ដោយភាគីណាមួយក្រៅពីម្ចាស់ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ហើយមិនត្រូវបានទទួលការអនុម័ត ឱ្យធ្វើការឃោសនាស្វែងរកទីផ្សារទេរហូតទាល់តែដល់កាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់ នៃប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្មនោះ ។ លោកបានបន្ថែម

ទៀតថាកម្ពុជាត្រូវស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេស ដែលអាចរកបានទាំងអស់ ដើម្បីធានានូវសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញ នូវរបបកម្មសិទ្ធិបញ្ញាស្របច្បាប់ ដែលសមស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) នៅពេលផុតកំណត់ នៃរយៈពេលអន្តរកាល ហើយត្រូវធានាហើយថា កម្ពុជានឹងបង្កើតឱ្យមានបញ្ញត្តិច្បាប់ទាំងអស់ ជាសេចក្ដីព្រាង និងជាទំរង់ប្រកាសឱ្យប្រើដើម្បីផ្ញើជូនសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកទាំងអស់ ដើម្បីផ្ដល់ដំបូន្មានស្ដីពីភាពស៊ីសង្វាក់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) ដែលអាចទទួលបានរួចហើយ ។ ឆ្លើយតបនឹងសំណើពីគណៈប្រតិភូមួយចំនួនក្នុងការបញ្ជាក់ឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់ថែមទៀត តំណាងប្រទេសកម្ពុជា បានបង្ហាញនូវផែនការសកម្មភាព ដែលដាក់ចេញយ៉ាងលំអិត នូវដំណាក់កាលទាំងឡាយដែលនៅសេសសល់ដើម្បីប្រកាន់យកសំដៅសំរេចឱ្យបាន នូវគោលដៅនឹងកាលវិភាគមួយសំរាប់ដំណាក់កាលនិមួយៗ សូមពិនិត្យមើល (តារាងទី ១២) ។

<u>តារាង១២</u> : ផែនការសកម្មភាពសំរាប់ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS)

សកម្មភាពត្រូវអនុវត្ត	កាលបរិច្ឆេទត្រូវបញ្ចប់
-ការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្ដីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់នៅថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ ។ -ច្បាប់ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងឱសថ -សមាជិកភាពនៅក្នុង: • អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក (តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៥) • អនុសញ្ញាក្រុងប៉ារីស (តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៨)	ឆ្នាំ ២០០២ ឬមុននេះ
ការប្រកាសឱ្យប្រើ: • ច្បាប់ស្ដីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម នៅថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៣ • ច្បាប់ស្ដីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ នៅថ្ងៃទី០៩ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣ សមាជិកភាពនៅក្នុង:	ឆ្នាំ ២០០៣

• អនុសញ្ញាទីក្រុងប៊ែន • អនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ស្តីពីហ្វូណូក្រាម • អនុសញ្ញាទីក្រុងប្រ៊ុយសែល ស្តីពីផ្កាយរណប • សន្ធិសញ្ញាស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រកាសនីយបត្រ័តក្កកម្ម ការអនុវត្តអនុក្រិតស្តីពីការអនុវត្តបញ្ញត្តិទាំងឡាយរបស់ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការ ប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។ ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់មន្ត្រីជំនាញកម្មសិទ្ធិបញ្ញាសំខាន់ៗ នៅក្នុងវិស័យពាណិជ្ជសញ្ញា	
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះអត្ថបទពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ធ្វើឡើងដោយអង្គប្រជុំការងារ	មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាសមាជិក
ការប្រកាសឱ្យប្រើ: • ច្បាប់ស្តីពីការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ • ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ និងច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រ័តក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាង ឧស្សាហកម្ម។ ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់មន្ត្រីជំនាញកម្មសិទ្ធិបញ្ញាសំខាន់ៗក្នុងវិស័យសិទ្ធិនិពន្ធ ប្រកាសនីយបត្រ័តក្កកម្ម នឹងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម។	មិនយឺតជាងថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៥
ការប្រកាសឱ្យប្រើ: • ច្បាប់ស្តីពីគំនូសព្រាងសៀគ្វីប្រមូលផ្តុំ • ច្បាប់ស្តីពីការការពារពត៌មានសំងាត់ និងការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម • ច្បាប់ស្តីពីការការពារប្រភេទរុក្ខជាតិ • ក្រមស្តីពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃនិតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី • ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ សមាជិកភាពនៅក្នុងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ សំរាប់ការការពារប្រភេទថ្មីៗរបស់	មិនអោយហួសពីថ្ងៃទី ០១ មករា ឆ្នាំ ២០០៦

វក្កជាតិ ។ ការអនុវត្តអនុក្រឹត្យ និងបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយរបស់: • ច្បាប់ស្តីពីការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ • ច្បាប់ស្តីពីការការពារពតិមានសំងាត់ និងការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់មន្ត្រីកម្មសិទ្ធិបញ្ញាសំខាន់ៗ ក្នុងវិស័យការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ និងការការពារពតិមានសំងាត់ និងការសំងាត់ ពាណិជ្ជកម្ម ។	
ការអនុវត្តអនុក្រឹត្យនិងបញ្ញត្តិផ្សេងៗស្តីពីការអនុវត្ត: • ច្បាប់ស្តីពីគំនូសព្រាងសៀគ្វីប្រមូលផ្តុំ • ច្បាប់ស្តីពីការការពារប្រភេទរុក្ខជាតិ ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់មន្ត្រីកម្មសិទ្ធិបញ្ញាសំខាន់ៗ នៅក្នុងវិស័យពាណិជ្ជសញ្ញា សិទ្ធិនិពន្ធ ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសព្រាងឧស្សាហកម្ម ការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ ការការពារពតិមានសំងាត់ និងការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម គំនូសព្រាងសៀគ្វីប្រមូលផ្តុំ និងការការពារប្រភេទរុក្ខជាតិ ។ ការបង្កើតឡើងនូវបញ្ញត្តិច្បាប់ចាំបាច់បន្ថែមទៀត និងបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដើម្បីផ្តល់នូវ មូលដ្ឋានស្របច្បាប់ សំរាប់យន្តការ ពង្រឹងការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ។	មិនអោយហួសពីថ្ងៃទី ០១ មករា ឆ្នាំ ២០០៧
ការអនុវត្តពេញលេញនូវកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា	មិនអោយហួសពីថ្ងៃទី ០១ មករា ឆ្នាំ ២០០៧

២០៦. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានអះអាងថា កម្ពុជានឹងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា មិនអោយយឺតជាងថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ដោយអនុលោមតាមផែនការសកម្មភាព នៅក្នុងតារាងទី១២ដោយយល់ថានៅ ក្នុងអំឡុងពេលនេះការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២០៤ និង២០៥ និងត្រូវបានអនុវត្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ អង្គប្រជុំក្រុមការងារបានកត់ត្រានូវការសន្យានេះ ។

គោលនយោបាយដែលជះឥទ្ធិពលលើពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម

២០៧. តំណាងរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានអះអាងថា ឧស្សាហកម្មសេវាកម្ម ដែលគ្របដណ្តប់លើសលប់ដោយផ្នែកឯកជនមានប្រមាណ ប្រហែលនឹង ៤០% នៃផលទុនសរុបក្នុងស្រុក ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ ផ្នែកនេះ មានការកើនឡើងប្រហែល ៦% ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរវាងចន្លោះពីឆ្នាំ១៩៩៥-១៩៩៩។ គ្របខ័ណ្ឌច្បាប់ផ្នែកនេះនៅមានភាពទន់ខ្សោយមិនទាន់អភិវឌ្ឍន៍នៅឡើយ ហើយផ្នែកសេវាកម្មមួយចំនួន នៅពុំទាន់បានត្រួតពិនិត្យដោយច្បាប់ទេ។ ពតិមានអំពីចំណាត់ថ្នាក់តាមផ្នែកសេវាកម្ម ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនៅក្នុងឯកសារលេខ WT/ACC/KHM2, ឧបសម្ព័ន្ធ ៧ក។

២០៨. លោកបានបន្ថែមទៀតថា បញ្ញត្តិច្បាប់របស់កម្ពុជា ជាទូទៅគោរពអនុលោមតាមគោលការណ៍ និងបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម (GATS)។ កម្មសិទ្ធិរបស់បរទេសខាងផ្នែកសារពតិមានត្រូវបានកំណត់ត្រឹម២០% នៃចំនួនសារពតិមានសរុបជាភាសាខ្មែរ។ ក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយ ដែលមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិជាជនបរទេសពុំអាចកាន់កាប់កម្មសិទ្ធិលើដីធ្លីបានទេ។ ចំនួនជនបរទេសដែលត្រូវជួលមកបំរើការងារក្នុងគ្រឹះស្ថានណាមួយ ឬផ្នែកសេវាកម្មទាំងឡាយ ត្រូវបានកំណត់ត្រឹម១០% នៃកំលាំងពលកម្មសរុប ហើយអនុញ្ញាតឱ្យបានចំពោះតែបុគ្គលជាជនដែល តាំងទីលំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ក្រសួងការងារអាចអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើនភាគរយ ចំពោះចំនួនជនបរទេស ដែលត្រូវជួលមកបំពេញការងារ នៅពេលដែលជំនាញជាក់លាក់ណាមួយ ពុំអាចរកបាននៅក្នុងទីផ្សារក្នុងស្រុក។ យោងតាមច្បាប់ស្តីពីគណៈមេធាវីរបស់កម្ពុជា ដែលបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៥ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៩៥ មេធាវីបរទេសពុំអាចធ្វើជាតំណាងអោយអតិថិជននិងធ្វើសកម្មភាពទាំងឡាយ ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជន ឬបោះផ្សាយការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មបានឡើយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី មេធាវីទាំងនោះត្រូវបាន អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការនៅក្នុងសមាគមពាណិជ្ជកម្មជាមួយនឹងមេធាវីសញ្ជាតិកម្ពុជា។ លក្ខខ័ណ្ឌសមាគម ពាណិជ្ជកម្មនេះ នឹងពុំត្រូវបានយកមកអនុវត្តទេ នៅពេលណាដែលសេវាកម្មផ្នែកច្បាប់ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនៅ ក្នុងវិស័យច្បាប់អន្តរជាតិ និងច្បាប់បរទេស។

២០៩. នៅឆ្នាំ១៩៨៩ កម្ពុជាបានដាក់អោយប្រើនូវប្រព័ន្ធធនាគារដែលមានពីរថ្នាក់ គឺធនាគារថ្នាក់កណ្តាល និង ធនាគារពាណិជ្ជកម្មជំនួយអោយប្រព័ន្ធធនាគារតែមួយថ្នាក់ ដែលមានពីមុន។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩១មក ធនាគារបរទេសត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយរកស៊ីនៅកម្ពុជា។ ច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់ប្រភេទ លើកលែងតែសេវាកម្មធានារ៉ាប់រង។ គិតត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ នៅកម្ពុជា

មានធនាគារពាណិជ្ជកម្មចំនួន១៣ ដែលក្នុងនោះធនាគារពាណិជ្ជកម្មមួយជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ, ៩ផ្សេងទៀតជាកម្មសិទ្ធិឯកជន ហើយ៣ទៀតជាកម្មសិទ្ធិរបស់បរទេស (២ជាសាខា)។ វិស័យធនាគារនៅកម្ពុជា មានធនាគារឯកទេស៤ ដែលអនុញ្ញាតិអោយធ្វើសកម្មភាព អោយខ្ចីប្រាក់ សំដៅផ្តល់ឥណទានជនបទ និងគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដែលអោយខ្ចីប្រាក់ ដែលទទួលបានពីប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយ គឺជាស្ថាប័នមួយក្នុងចំណោមស្ថាប័នខាងលើ។ ក្រៅពីនេះ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (ចំនួនប្រហែល ៩) កំពុងរកស៊ីនៅកម្ពុជា។ ស្ថាប័នទាំងនេះ ជាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការទាក់ទងទៅនឹងសកម្មភាពមនុស្សធម៌ និងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដែលស្របជាមួយគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលបានដាក់ចេញកាលពីឆ្នាំ២០០០។ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តល់ប្រាក់អោយខ្ចី និងជំរុញការសន្សំប្រាក់ជាពិសេសក្នុងចំណោមសមាជិករបស់ខ្លួន។ គាត់បានបន្ថែមថា ធនាគារពាណិជ្ជកម្មគឺជាធនាគារដែលមានសកម្មភាពជាងគេនៅកម្ពុជា។ ស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត មានសកម្មភាពតិចតួច ហើយមានស្ថេរភាពទៅបានក៏អាស្រ័យដោយធនាគារពាណិជ្ជកម្មមិនបានផ្តល់សេវាកម្មដូចគ្នានេះនៅកម្ពុជា។ ច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ មានចែងអំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចស្មើភាពគ្នារវាងធនាគារក្នុងស្រុក និងធនាគារជាកម្មសិទ្ធិរបស់ជនបរទេស។ បញ្ជីច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានា ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យធនាគារ មានផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/2 ឧបសម្ព័ន្ធ២ ផ្នែកទី៥។

២១០. វិស័យធានារ៉ាប់រង ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ស្តីអំពីការបង្កើតឧស្សាហកម្មធានារ៉ាប់រងចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩២ អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងរបស់រដ្ឋ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩០ អនុក្រឹត្យស្តីពីការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពធានារ៉ាប់រង ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩២ និងសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់រដ្ឋាភិបាលចុះថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២។ ច្បាប់ស្តីពីការធានារ៉ាប់រងថ្មី ត្រូវបានប្រកាស អោយប្រើក្នុងឆ្នាំ២០០០ និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការធានារ៉ាប់រងសំរាប់អនុវត្តច្បាប់ស្តីពីធានារ៉ាប់រងត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ២០០១។ ច្បាប់ និងអនុក្រឹត្យបង្កើតក្របខ័ណ្ឌទូទៅសំរាប់បង្កើតក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងរួមទាំងដើមទុនអប្បបរមា ដែលតំរូវអោយមានព្រមទាំងលទ្ធភាពសងបំណុល។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងឯកជនជាច្រើនរួមទាំងក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងបរទេសផង បានប្រកួតប្រជែងក្នុងទីផ្សារធានារ៉ាប់រងក្រៅពីធានារ៉ាប់រងជីវិតនៅកម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុន Caminco ជាក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងរបស់រដ្ឋបានធ្វើអាជីវកម្មលើមូលដ្ឋានស្មើភាព និងប្រកួតប្រជែងជាមួយក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងដទៃទៀតនៅលើទីផ្សារ។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងដែលបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណទាំងអស់ អាចផ្តល់សេវាកម្មធានារ៉ាប់រងគ្រប់ប្រភេទដូចជា ការលក់បន្តជាដើម។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ផ្អែកលើអនុក្រឹត្យស្តីពីការធានារ៉ាប់រង ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងទាំងអស់តំរូវអោយ

លក់បន្តនូវការធានារបស់ខ្លួនចំនួន២០ភាគរយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ក្រៅពីនេះកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងទាំងអស់ ដែលមានតំលៃសរុប៥០០,០០០ដុល្លាអាមេរិក ត្រូវតែលក់បន្តនៅក្នុងប្រទេសជាមួយក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងណាមួយក៏បាន។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងមានសេរីភាព ក្នុងការជ្រើសរើសនូវក្រុមហ៊ុនណាមួយដែលខ្លួនចង់លក់បន្តការធានារបស់ខ្លួន។

២១១. រដ្ឋាភិបាល ផ្តាច់មុខក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មប្រៃសណីយ៍ក្នុងការដឹកជញ្ជូនសំបុត្រស្នាម ដែលមានទំងន់តិចជាង៥០០ក្រាម. ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម (ត្រូវដុតសុពលភាពក្នុងឆ្នាំ២០០៥) ការដឹកជញ្ជូនផ្លូវដែក ការផ្គត់ផ្គង់ចរន្តអគ្គិសនី និងទឹកស្អាត។ រដ្ឋាភិបាលផ្តល់សិទ្ធិដល់ក្រុមហ៊ុនអគ្គិសនីកម្ពុជា និងរដ្ឋាករទឹក។ អ្នកផ្តល់សេវាផ្តាច់មុខប្រព្រឹត្តិទៅតែលើការលក់ដុំ។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាមានប្រសាសន៍ថា អាជ្ញាធរកម្ពុជាអនុវត្តតាមមាត្រា VII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម ដើម្បីធានាថាអ្នកផ្តល់សេវាកម្មផ្តាច់មុខ មិនរំលោភលើសិទ្ធិ លើសពីសិទ្ធិផ្តាច់មុខដែលខ្លួនមាន។

២១២. ក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍ ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទទួលខុសត្រូវក្នុងអាជីវកម្ម ផ្តល់សេវាកម្មទូរគមនាគមន៍នៅកម្ពុជា. សំរបសំរួលនិងផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណសំរាប់អាជីវកម្ម។ ក្នុងទសវត្សន៍ទី៩០ ទីផ្សារទូរគមនាគមន៍នៅកម្ពុជាបានបើកទូលាយជាបណ្តើរៗ អនុញ្ញាតិអោយជនបរទេសផ្តល់សេវាកម្ម ក្នុងទ្រង់ទ្រាយជាការរកស៊ីចំរុះភាគហ៊ុន ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មទូរគមនា-គមន៍អន្តរជាតិនិងអ៊ីនធើណិត វិទ្យុនិងទូរស័ព្ទចល័ត។ យោងតាមច្បាប់ថ្មីដែលកំពុងរៀបចំ កម្ពុជាមានផែន-ការក្នុងការបង្កើតអង្គភាព ធ្វើគោលនយោបាយឯករាជ្យ ដែលអាចផ្តល់តំលាភាពកាន់តែច្រើនថែមទៀតក្នុងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណអាជីវកម្ម។ ច្បាប់ថ្មីនេះអាចនឹងដាក់ជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីដើម្បីពិនិត្យក្នុងឆ្នាំ២០០៤។ គេអាចត្រូវការពេលវេលាបន្ថែមទៀតសំរាប់ការអនុម័ត និងអនុវត្តន៍ច្បាប់នេះ។

២១៣. ចំពោះការបង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានដូចមានចែងក្នុងមាត្រា III:4 នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើវិស័យសេវាកម្ម តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា ពត៌មានអំពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្មអាចទទួលបានពីនាយកដ្ឋានអាស៊ាន និងអង្គការអន្តរជាតិ នៃក្រសួងពាណិជ្ជ-កម្ម។

តំលាភាព

ការផ្សព្វផ្សាយពត៌មាននៃពិពាណិជ្ជកម្ម

២១៤. ទាក់ទងទៅនឹងលក្ខខ័ណ្ឌតំរូវអោយមានតំលាភាពដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា X នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT មាត្រាIII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម និងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកផ្សេងៗទៀត។ តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានមានប្រសាសន៍ថា មាត្រា ៩៣ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជា បានតំរូវអោយច្បាប់ដែលបានអនុម័តទាំងអស់ ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងរាជកិច្ច ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអោយសាធារណៈជនបានដឹងមុនពេលច្បាប់ ឬ បញ្ញត្តិទាំងនោះចូលជាធរមាន។ យោងតាមមាត្រា ៩៣ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិទាំងអស់ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយក្នុងរាជកិច្ចជាភាសាខ្មែរ ហើយចូលជាធរមានរយៈពេល១០ថ្ងៃ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ និង ២០ថ្ងៃនៅទូទាំងប្រទេស បន្ទាប់ពីច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិតាំងនោះត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ។ សេចក្តីសំរេចអំពីការអនុវត្ត ផ្សេងដែលចេញដោយក្រសួង ស្ថាប័នផ្សេងៗ របស់រដ្ឋក៏ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងរាជកិច្ចដែរ ហើយកម្ពុជាត្រូវធានាថា បទបញ្ញត្តិទាំងអស់របស់ខ្លួន ត្រូវតែស្របទៅតាមប្រការចែង នៃកិច្ចព្រមព្រៀង GATT មាត្រា X.1 ។ កាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាន មានចែងនៅក្នុងច្បាប់ណីមួយៗ។ ចំពោះការបង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានដែលមនានចែងក្នុងមាត្រា III នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម គាត់បានអះអាងថា កម្ពុជាបានបង្កើតអោយមានការិយាល័យផ្តល់ពត៌មាន ដែលស្របទៅនឹងល័ក្ខខ័ណ្ឌតំរូវ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីកាធ្វើពាណិច្ចកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ ។

២១៥. តំណាងនៃប្រទេសជាសមាជិកមួយបានបញ្ជាក់ថា រាជកិច្ចអាចរកបានតែតាមរយៈការជាក់បញ្ជាទិញតែប៉ុណ្ណោះ ហើយក្រុមហ៊ុនឯកជនភាគច្រើន ហាក់បីដូចជាមិនបានដឹងអំពីរាជកិច្ចនោះទេ។ ទោះបីជាច្បាប់ទាំងអស់ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងរាជកិច្ច ប៉ុន្តែបទបញ្ញត្តិថ្មីៗមួយចំនួនត្រូវបានដកចេញ។ តំណាងនៃប្រទេសជាសមាជិករូបនោះបានស្នើថា កម្ពុជាគួរពិចារណាក្នុងការផ្សព្វផ្សាយខ្លឹមសាររាជកិច្ចតាមរយៈអ៊ីនធើណែត ដើម្បីលើកកំពស់លទ្ធភាពនៃការស្វែងយល់ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានា ហើយស្វាគមន៍ចំពោះ ការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងនានា ក្នុងការធ្វើអោយកាន់តែប្រសើរឡើងចំពោះការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានាតាមរយៈរាជកិច្ច។ តំណាងប្រទេសជាសមាជិកមួយរូបក៏បានបន្ថែមទៀតថា តើមាត្រា ៩៣

នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ឬ បទបញ្ញត្តិផ្សេងៗទៀតដែលតំរូវអោយមានការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ឬ បទបញ្ញត្តិនានាមុនពេលចូលជាធរមាន មានតំរូវអោយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដូចគ្នាដែរ ឬទេ ។ ចំពោះសេចក្តីសំរេចរបស់តុលាការ និងសេចក្តីណែនាំ រដ្ឋបាលផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តជាទូទៅ ដើម្បីអោយរដ្ឋាភិបាល នៃប្រទេសនានា និង ពាណិជ្ជករ បានដឹង? ដូចដែលមាត្រា X នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម តំរូវអោយមានដែរឬទេ។ តើកម្ពុជាបានធ្វើអ្វីខ្លះហើយ ក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធានការស្តីពីតំលាភាពដែលតំរូវអោយធ្វើដោយកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកមួយចំនួន ។

២១៦. ជាការឆ្លើយតប តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថាកម្ពុជាមានបំណងផ្តល់នូវឡេវេលាសមស្រប ដូចជារយៈពេលមិនតិចជាង៣០ថ្ងៃ ជូនដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីផ្តល់អនុសាសន៍លើវិធានការនានា ដែលមានឥទ្ធិពលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ផ្នែកទំនិញ សេវាកម្ម ឬសិទ្ធបញ្ញាមុនពេលវិធានការទាំងនេះ ចូលជាធរមាន លើកលែងតែបទបញ្ញត្តិ និងវិធានការដែលប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ ឬការផ្សព្វផ្សាយ អាចជាឧបសគ្គដល់ការអនុវត្តន៍ច្បាប់។ ការផ្សព្វផ្សាយនូវបទបញ្ញា និងវិធានការបែបនេះ មានដាក់បញ្ចូលផងដែរ នូវកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាន ព្រមទាំងភ្ជាប់ជូននូវបញ្ជីទំនិញ ឬ សេវាកម្មដែលអាចមានផលប៉ះពាល់លើការអនុវត្តន៍វិធានការទាំងនោះ ដែលបញ្ជាក់អោយកាន់តែច្បាស់តាមរយៈប្រភេទពន្ធគយ និង លេខកូដទំនិញ ។ គាត់បានបន្ថែមថា កម្ពុជានឹងដាក់ក្នុងអ៊ីនធើណែតរបស់រដ្ឋាភិបាលនូវខ្លឹមសារនៃរាជកិច្ចច្បាស់លាស់ និងច្បាប់ចាស់ និងច្បាប់ថ្មី ។

២១៧. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ចាប់ពីថ្ងៃចូលជាសមាជិក ច្បាប់ បទបញ្ញត្តិ សេចក្តីសំរេចរបស់តុលាការ និងសេចក្តីណែនាំរដ្ឋបាលផ្សេងៗ សំរាប់អនុវត្តជាទូទៅ ដែលអនុវត្តចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម នឹងត្រូវធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយ តាមរបៀបដែលស្របជាមួយលក្ខខ័ណ្ឌតំរូវរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជកម្មពិភពលោក។ ដូច្នេះគ្មានច្បាប់ ឬ បទបញ្ញត្តិណាមួយ ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ អាចចូលជាធរមាននៅមុនពេលច្បាប់ ឬបទបញ្ញត្តិនោះត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងរាជកិច្ចទេ។ គាត់បានបញ្ជាក់បន្ថែមថា ច្បាប់ទាំងអស់ដែលធ្វើវិសោធនកម្ម ដើម្បីអោយស្របទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក មានចែងអំពីបញ្ញត្តិ ដែលតំរូវអោយមានការផ្សព្វផ្សាយបែបនេះ ។ ក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ និងប្រកាស ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកកម្មអន្តរជាតិ នឹងត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយ នៅក្នុងរាជកិច្ច។ ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា និងច្បាប់ដែលមានបច្ចុប្បន្ន ឬ ដូចមានក្នុងបញ្ជីដែលភ្ជាប់ជូន ដែលគ្រោងនឹងធ្វើការអនុវត្តក្នុងពេលអនាគតដ៏ឆាប់ខាងមុខនេះ នឹងអនុវត្តតាមមាត្រា X នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ

និងពាណិជ្ជកម្ម ១៩៩៤ ព្រមទាំងលក្ខខ័ណ្ឌតំរូវ នៃតំលាភាពផ្សេងៗទៀត ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលតំរូវអោយមានការជូនដំណឹង និងការបោះពុម្ពផ្សាយ។ គាត់បានបញ្ជាក់ទៀតថា ត្រឹមថ្ងៃទី ០១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៤ កម្ពុជា នឹងបង្កើតនូវ វែបសាយ សំរាប់ផ្សព្វផ្សាយខ្លឹមសាររាជក្រឹត្យព្រមទាំងបញ្ចូលពត៌មានថ្មីជាទៀងទាត់ ហើយអាចអោយសមាជិកនានារបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ក្រុមហ៊ុនឯកជន និងបុគ្គលនានាអាចស្រាវជ្រាវបាននូវច្បាប់ បទបញ្ញត្តិ និងវិធានការផ្សេងៗ ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ផ្នែកទំនិញ សេវាកម្ម និងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ ។

ការធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹង

២១៨. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបាននិយាយថា យ៉ាងហោចណាស់រយៈពេល១២ខែ បន្ទាប់ពីពិធីសារនៃការចូលជាសមាជិកចូលជាធរមាន កម្ពុជានឹងធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីចំណុចសំខាន់ៗ ដែលកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកបានតំរូវ។ បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ណាមួយដែលអនុម័តដោយកម្ពុជាក្នុងពេលក្រោយមក ហើយដែលប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តន៍នូវកិច្ចព្រមព្រៀង ផ្នែកណាមួយរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នឹងត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីភាពស្របគ្នានៃកិច្ចតំរូវរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងនោះដែរ។

កិច្ចព្រមព្រៀងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម

២១៩. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបាននិយាយថា ការចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាព ឆ្នាំ១៩៩១ និងការបោះឆ្នោតនាឆ្នាំ១៩៩៣ អនុញ្ញាតិអោយកម្ពុជា បានចូលរួមជាថ្មីជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ និងចូលរួមនៅក្នុង វេទិការតំបន់ និងពិភពលោក។ ដូច្នេះបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាបានក្លាយជាសមាជិកស្ថាប័នមួយចំនួនដូចជា ធនាគារអន្តរជាតិសំរាប់ការស្ថាននិងអភិវឌ្ឍន៍ មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ. ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី. សមាគមអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ភ្នាក់ងារធានាវិនិយោគពហុភាគី កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ សន្និសីទសហប្រជាជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ ពាណិជ្ជកម្ម និងអង្គការកសិកម្ម និងស្បៀងអាហារ មូលនិធិអន្តរជាតិសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ កសិកម្ម អង្គការអាកាសចរស៊ីវិលអន្តរជាតិ អង្គការកម្មសិទ្ធបញ្ញាពិភពលោក អង្គការស្តង់ដារអន្តរជាតិ អង្គការសុខភាពពិភពលោក អង្គការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវសមុទ្រអន្តរជាតិ សហព័ន្ធទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ អង្គការវប្បធម៌ វិទ្យាសាស្ត្រ អប់រំសហប្រជាជាតិ អង្គការទេចរណ៍ពិភពលោក គណៈកម្មការ

សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចសំរាប់អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក និងសន្ធិសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស សំរាប់ការការពារសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម។

២២០. ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៣ កម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀង និងលើអនុស្សារណៈ នៃការយោគយល់ចំនួន២៤ លើវិស័យសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ការជំរុញនិងការពារវិនិយោគ និងការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាមួយប្រទេសចំនួន១៣ ដែលរួមមាន ចិន ឥណ្ឌូណេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី ឡាវ វៀតណាម ថៃ សហព័ន្ធរុស្ស៊ី សហរដ្ឋអាមេរិក ហ្វីលីពីន និងសហគមន៍អឺរ៉ុប។ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី មិនបានដាក់បញ្ចូលលក្ខខ័ណ្ឌអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មទេ ប៉ុន្តែមានការសន្យាផ្តល់គោលការណ៍ស្មើភាព នៃប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះក្នុងលក្ខណៈជាទូទៅ (ពត៌មានលំអិតផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/2, ទំព័រ 91-93) ។ លើសពីនេះទៀត កម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុស្សារណៈយោគយល់ស្តីពីការធ្វើសហប្រតិបត្តិការលើការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាមួយប្រទេសថៃឡង់ដ៍. កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីការលើកទឹកចិត្តការធ្វើវិនិយោគទុន ជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសហប្រតិបត្តិការផ្នែកវប្បធម៌ និងវិទ្យាសាស្ត្រ ជាមួយសហព័ន្ធរុស្ស៊ី កិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការលើផ្នែកបច្ចេកទេស វិទ្យាសាស្ត្រ និងសេដ្ឋកិច្ច ជាមួយប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ព្រមទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងទំនិញឆ្លងកាត់ ជាមួយប្រទេសឡាវ និងវៀតណាម ។

២២១. កម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកសមាគមនៃប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ នាថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលសំដៅដល់ការចូលរួមជាស្វ័យប្រវត្តិក្នុងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន។ រួមជាមួយសមាជិកដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន កម្ពុជាបានទទួលយកនូវកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពី កម្មវិធីនៃការអនុគ្រោះពន្ធគយរួមមួយ សំរាប់តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីរបស់អាស៊ាន ដែលពន្ធគយ សំរាប់អនុវត្តចំពោះផលិតផលរបស់អាស៊ាន នឹងត្រូវកាត់បន្ថយពី 0-៥ ភាគរយ ក្នុងកំលុងពេល១០ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២000 ។ បញ្ជីទំនិញដាក់បញ្ចូល (Inclusion List), បញ្ជីទំនិញលើកលែងបណ្តោះអាសន្ន (Temporary Exclusion List), បញ្ជីទំនិញរសើប (Sensitive List) និងបញ្ជីទំនិញលើកលែង (General Exception List) របស់កម្ពុជា ត្រូវបានយល់ព្រម ដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានលើកទី៣១ និងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន (AFTA) លើកទី១៣ ក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៩ ។ នៅឯជំនួបកំពូលក្រៅផ្លូវការលើកទី៣ នាខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ កម្ពុជាបានយល់ព្រមលប់បំបាត់ពន្ធគយលើផលិតផលសំខាន់ៗទាំងអស់របស់អាស៊ាន នៅឆ្នាំ២០១៥ ។ បន្ថែមពីលើពន្ធគយក្របខណ្ឌអាស៊ាន ក៏បានបញ្ចូលវិស័យខ្លះទៀតដូចជា វិស័យគយ

សហប្រតិបត្តិការលើវិស័យឧស្សាហកម្ម សហប្រតិបត្តិការលើការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា សេវាកម្ម សហ-ប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច ការជំរុញ និងការការពារវិនិយោគ សហប្រតិបត្តិការខាងថាមពល ការសំរបសំរួលទំនិញឆ្លងកាត់ ការទទួលស្គាល់ទៅវិញទៅមក ។ល។

២២២. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានអះអាងថា តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន គឺគ្រាន់តែជាតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីមួយ ដែលកម្ពុជាជាសមាជិកមួយ ហើយកម្ពុជាមិនផ្តល់ការអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្ម ទៅអោយដៃគូពាណិជ្ជកម្មណាមួយ ដែលស្ថិតនៅក្រៅអាស៊ានឡើយ។ ដោយមានការស្នើសុំអោយផ្តល់នូវ ឯកសារអំពីតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបាននិយាយថា ឯកសារនានានៃតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ានអាចនឹងផ្តល់ជូនក្រុមការងារបាន បើសិនជាសមាជិកណាមួយ មិនទាន់យល់ច្បាស់ពីកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ។ ទិន្នន័យស្ថិតិ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹង ការអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជា មិនទាន់មាននៅឡើយទេ ។

២២៣. តំណាងប្រតិភូកម្ពុជាបានអះអាងថា កម្ពុជានឹងពិនិត្យមើលរាល់បញ្ញត្តិទាំងអស់របស់ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមទាំងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា XXIV របស់កិច្ចព្រមព្រៀង GATT-1994 និងមាត្រា V នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពាណិជ្ជកម្មលើសេវាកម្មហើយធានាថា បញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ទាំងនោះនឹងត្រូវបានជូនដំណឹង. ពិគ្រោះយោបល់លើទិដ្ឋភាពនានា ដែលពាក់ព័ន្ធទៅ នឹងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី និងតំបន់គយរួមដែលកម្ពុជាជាសមាជិកមួយហើយចាប់អនុវត្តពីពេលដែលកម្ពុជាសុំចូលជាសមាជិក ។ គាត់បានអះអាងថា រយៈពេល១២ខែបន្ទាប់ពីកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិក កម្ពុជានឹងធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹង និងផ្ញើជូនក្រុមប្រឹក្សាពាណិជ្ជកម្មផ្នែកទំនិញ នូវឯកសារថតចំលងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មសេរី និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពន្ធគយរួម ដើម្បីអោយក្រុមប្រឹក្សានេះបញ្ជូនឯកសារនោះ ទៅគណៈកម្មការដែលទទួលខុសត្រូវ ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មតំបន់ សំរាប់ធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការសន្យានេះ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

២២៤. ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើការពន្យល់ និងសេចក្តីថ្លែងការរបស់កម្ពុជាអំពីរបបពាណិជ្ជកម្ម ក្រៅប្រទេសរបស់ខ្លួន ដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍នេះ។ ក្រុមការងារបានកត់ត្រាលើកិច្ចសន្យាធ្វើរបស់កម្ពុជាលើបញ្ហាជាក់ស្តែងមួយចំនួន. ដូចដែលបានកត់ត្រាក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២៥. ២៧. ៣៦. ៥០. ៥៥. ៥៩.

៦២. ៧១. ៨២. ៩៣. ៩៦. ៩៩. ១០៥. ១០៨. ១១៥. ១២០. ១២២. ១៣៤. ១៤២. ១៤៤. ១៤៩. ១៥១. ១៥៨. ១៦៤. ១៦៦. ២០៦. ២១៧ និង២២៣ នៃសេចក្តីរាយការណ៍នេះ។ ក្រុមការងារបានកត់សំគាល់ថា ការសន្យាធ្វើនេះត្រូវបានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២ នៃពិធីសារនៃការចូលជាសមាជិករបស់កម្ពុជាទៅក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។

២២៥. ដោយបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យ លើរបបពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជា និងដោយយោងលើសេចក្តីពន្យល់. ការសន្យាធ្វើ និងសម្បទាននានាដែលបានផ្តល់ ដោយតំណាងប្រតិភូកម្ពុជា ក្រុមការងារបានសំរេចអោយកម្ពុជាចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង Marrakesh ដែលបង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកតាមមាត្រា XII ។ ដោយផ្អែលើគោលបំណងនេះ ក្រុមការងារបានរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងសេចក្តីសំរេច និងពិធីសារនៃការចូលជាសមាជិក ដែលបានភ្ជាប់ជូនជាមួយរបាយការណ៍នេះ ហើយកត់ត្រានូវកម្មវិធីបន្ថយពន្ធរបស់កម្ពុជាលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្នែកទំនិញ (ឯកសារ WT/ACC/KHM/26/Add.1) និងកម្មវិធីសន្យាបើកទីផ្សារ លើវិស័យសេវាកម្ម (ឯកសារ WT/ACC/KHM/21/Add.2) ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃពង្រាងពិធីសារ។ ឯកសារទាំងអស់នេះ នឹងត្រូវស្នើសុំការអនុម័តពីសន្និសីទថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រី នៅពេលអនុម័តរបាយការណ៍។ នៅពេលដែលសេចក្តីសំរេចត្រូវបានអនុម័ត ពិធីសារនៃការចូលជាសមាជិក នឹងបើកផ្លូវអោយកម្ពុជាទទួលយក ឬក្លាយជាសមាជិកពេញលេញក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពិធីសារនេះត្រូវបានធ្វើសច្ចាប័នដោយរដ្ឋសភាកម្ពុជា។ ដូច្នេះក្រុមការងារបានយល់ព្រមថា ខ្លួនបានបំពេញការងារទាក់ទងនឹងការចរចាចូលជាសមាជិក នៃកិច្ចព្រមព្រៀងបង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចប់សព្វគ្រប់ហើយ។

ឧបសម្ព័ន្ធ I

ច្បាប់, បទបញ្ញត្តិ និងពត៌មានផ្សេងៗ ដែលផ្ដល់ជូនគ្រួមការងារដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

១. ផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (២០០១-២០១០)

២. ច្បាប់សារពើពន្ធ ថ្ងៃទី០៨ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៧

៣. ព្រះរាជក្រមស្ដីពីច្បាប់ ស្ដីពីការប្ដូរប្រាក់លេខ CS/RKM/0897/03 ចុះខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៧

៤. ព្រះរាជក្រមស្ដីពីច្បាប់ ស្ដីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាលេខ 0196/27 ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦

៥. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្ដីពីដំណើរការគណនេយ្យ សំរាប់ការទិញដូរប្តូររូបិយវត្ថុអន្តរជាតិលេខ NBC/B700/50 ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០

៦. ពង្រាងច្បាប់ស្ដីពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន និងប្រតិបត្តិការទូទាត់សងប្រាក់ ចុះខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២

៧. ច្បាប់វិនិយោគ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤

៨. សេចក្ដីព្រាងច្បាប់ស្ដីពីវិសោធនកម្មច្បាប់វិនិយោគ ថ្ងៃទី២៩ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០២

៩. អនុក្រឹត្យ ស្ដីពីការអនុវត្តន៍ច្បាប់វិនិយោគ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាលេខ 88/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧

១០. អនុក្រឹត្យស្ដីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តិទៅរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៥

១១. អនុក្រឹត្យស្ដីពីវិសោធនកម្មលើអនុក្រឹត្យលេខ 51/ANK/BK ស្ដីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តិទៅរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាលេខ 048/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៩

១២. ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ក្រុមប្រឹក្សាវិនិយោគកម្ពុជា និងនាយដ្ឋានច្បាប់ និងនីតិវិធីវិនិយោគ "ឯកសារតំរូវអោយមានសំរាប់ការដាក់ពាក្យសុំ ការលុបសហគ្រាសវិនិយោគពីបញ្ជីវិនិយោគរបស់ក្រុមប្រឹក្សាវិនិយោគកម្ពុជា" "ឯកសារតំរូវអោយមានសំរាប់ការដាក់ពាក្យសុំរបស់សហគ្រាសវិនិយោគសំរាប់ការផ្ទេរភាគហ៊ុន និងតំកល់អនុស្សារណៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន" "ឯកសារដែលតំរូវអោយមាន ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះរបស់សហគ្រាសវិនិយោគ"

"ឯកសារដែលត្រូវអោយមាន ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំផ្លាស់ប្តូរទីតាំង របស់សហគ្រាសវិនិយោគ" ចុះថ្ងៃទី២១ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៨

១៣. សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្តីពីកាតព្វកិច្ចផ្តល់ពត៌មាន លើសកម្មភាពនៃការនាំចូល និងនាំចេញ របស់សហគ្រាសវិនិយោគលេខ 1538/99 CDC ចុះខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៩

១៤. អនុក្រឹត្យស្តីពីវិធានការរឹតបណ្តឹងវិស័យវិនិយោគមួយចំនួនលេខ 80/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩

១៥. សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្តីពីតំរូវការចំពោះក្រុមហ៊ុនបរទេសដែលក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងថាជាជនស្លូតត្រង់ សំរាប់បំពេញបែបបទដាក់ពាក្យសុំគំរោងវិនិយោគលេខ 2736/99 CDC ចុះខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩

១៦. សារាចរណែនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រើប្រាស់ការលើកទឹកចិត្ត ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍/ក្រុមប្រឹក្សាវិនិយោគកម្ពុជា ចំពោះសហគ្រាសវិនិយោគលេខ 165/00 CDC ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០

១៧. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីភាពមិនអាចសងបំណុលបាន

១៨. សេចក្តីកែតំរូវ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីភាពមិនអាចសងបំណុលបាន ចុះខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២

១៩. សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាស្តីពីការទូទាត់បំណុលពន្ធដែលជំពាក់ដោយសហគ្រាសវិនិយោគ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាលេខ 538/00 CDC ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០

២០. សារាចរណែនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្តីពីនិតិវិធីសំរាប់សហគ្រាសវិនិយោគដែលគ្មានសកម្មភាពលេខ 748/00 CDC ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០០

២១. សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្តីពីសហគ្រាសវិនិយោគលេខ 822/00 CDC ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០០

២២. ច្បាប់ភូមិបាល

២៣. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ស្តីពីការជួលទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួន

២៤. សេចក្តីពន្យល់ចំពោះច្បាប់នៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ចុះខែមេសា ឆ្នាំ២០០១

២៥. ច្បាប់ស្តីពីសភាពាណិជ្ជកម្ម ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៥

២៦. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មត្បូង និងលោហៈជាតុមានតំលៃលេខ NBC/999/100 ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៩

២៧. អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការជាតិអចិន្ត្រៃយ៍ សំរាប់សំរបសំរួលការធ្វើឯកជនភាវូបនីយ៍កម្ម និងការជំរុញការដាំដុះកៅស៊ូ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៤

២៨. អនុក្រឹត្យ ស្តីពីកិច្ចសន្យាសាងសង់, ធ្វើអាជីវកម្ម និងផ្ទេរ BOT No.11/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៨

២៩. សេចក្តីព្រាងច្បាប់រដ្ឋបវេណី

៣០. សេចក្តីព្រាងច្បាប់រដ្ឋបវេណី ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២

៣១. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរដ្ឋបវេណីរបស់កម្ពុជា·

៣២. ច្បាប់ស្តីពីសមាគមមេធាវី ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៥

៣៣. ច្បាប់ស្តីពី នីតិវិធីព្រហ្មទ័ណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៣

៣៤. សេចក្តីសំរេចស្តីពី បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងច្បាប់ព្រហ្មទ័ណ្ឌ និងច្បាប់តុលាការនិង នីតិវិធីដែលអនុវត្តនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងកំលុងពេលអន្តរកាល ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៣

៣៥. ច្បាប់ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្ម និងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៥

៣៦. ព្រះរាជក្រមស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្ម និងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មមាត្រា១០, ១១, ១៤, ១៦, ១៧, ២១, ២២, ២៥, ២៦, ២៨, ២៩, ៣០, ៣១, ៣២, ៣៣, ៣៤, ៣៥, ៣៦, ៣៧, ៣៨, ៤០, ៤២, និង មាត្រា៤៤ នៃជំពូក២, មាត្រា៥៤, ៥៧ និង ៥៨ នៃជំពូក៤ និង មាត្រា៥៩ និង៦០ នៃជំពូក៥ លេខ NS/RKM/1199/12 ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩

៣៧. ប្រកាសរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ស្តីពីសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម របស់ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មលេខ 017/PRK/MoC ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០

៣៨. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីគយ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០២

៣៩. សៀវភៅពន្ធគយរបស់កម្ពុជា ឆ្នាំ២០០១

៤០. ប្រកាសរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ស្តីពីការលើកទឹកចិត្តការអនុគ្រោះពន្ធគយសំរាប់ទ្រទ្រង់ឧស្សាហកម្មក្នុងស្រុកនិងការផ្តល់សិទ្ធិសំរាប់ផ្ទេរភាគហ៊ុនលេខ 2895/99/CDC ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៩

៤១. ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងផលិតផលឱសថ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៦

៤២. ប្រកាសស្តីពីការអនុវត្តន៍សេវាត្រួតពិនិត្យទំនិញមុនពេលផ្ទុក ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០០

៤៣. ប្រកាសរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ស្តីពីការចេញវិញ្ញាប័នបត្រប្រភពដើម វិក័យបត្រពាណិជ្ជកម្ម និងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញសំលៀកបំពាក់លេខ 1437/MoC/PRK ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៩

៤៤. ប្រកាសរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ស្តីពីការកែតំរូវបំពេញបន្ថែម និងការចេញវិញ្ញាបនប័ត្រប្រភពដើម វិក័យប័ត្រពាណិជ្ជកម្ម និងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ សំរាប់ការនាំចេញសំលៀកបំពាក់ លេខ 3414/MoC ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៩

៤៥. ព្រះរាជក្រមស្តីពីច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគុណភាព និងសុវត្ថភាពផលិតផល និងសេវាកម្មលេខ NS/RKM/0600/001 ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០

៤៦. អនុក្រឹត្យស្តីពីស្តង់ដារ និងការគ្រប់គ្រងសំភារៈកសិកម្មលេខ 69/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៨

៤៧. សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យស្តីពីចត្តាឡីស័ក្តរុក្ខជាតិ

៤៨. សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យស្តីពីការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងផលិតផលពីសត្វ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២

៤៩. អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទានលេខ 05/ANK/BK ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០

៥០. ច្បាប់ព្រៃឈើ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០២

៥១. សេចក្តីសំរេច ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួង សំរាប់ការការពារសកម្មភាពនេសាទខុសច្បាប់លើដែនសមុទ្រកម្ពុជាលេខ 18/SSR/RGC ចុះថ្ងៃ០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០០

៥២. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ជលផល

៥៣. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត

៥៤. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងច្បាប់គ្រប់គ្រងអនាម័យ

៥៥. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងប្រភពធនធានទឹក

៥៦. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ

៥៧. ការកែតំរូវឡើងវិញ នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធ ចុះខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២

៥៨. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយ៍ប័ត្រតក្កកម្ម

៥៩. ច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយ៍ប័ត្រតក្កកម្ម ដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូសឧស្សាហកម្ម ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០១

៦០. សេចក្តីសំរេចស្តីពីការបង្កើតការិយាល័យផ្តល់ពត៌មានសំរាប់ (១). ការងារសេវាកម្ម. (២). ការងារអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ. (៣). របាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម. និង(៤). ភាពធ្វើអោយស្របគ្នា នៃច្បាប់ជាមួយនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២

៦១. ច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យសារជីវកម្ម មុខជំនាញគណនេយ្យ និងការកែតបញ្ជីគណនេយ្យ

៦២. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណធនាគារដែលធ្វើអាជីវកម្ម ក្រោមច្បាប់ក្នុងស្រុក Thor.796-153 Bis Pra.kar ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៦

៦៣. ព្រះរាជក្រមស្តីពីច្បាប់ ស្តីពីធនាគារ និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុលេខ NS/RKM/1199/13 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៩

៦៤. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពី រចនាសម្ព័ន្ធ របស់ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជា និងតួនាទីភារកិច្ចរបស់ការិយាល័យតំណាងលេខ B8/99/140 ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៩

៦៥. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពី ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណរបស់ធនាគារឯកទេសឥណទានជនបទលេខ NBC/B700/05 ចុះថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០

៦៦. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះធនាគារលេខ NBC/B700/04 ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០

៦៧. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុលេខ NBC/ B700/06 ចុះថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០

៦៨. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា ស្តីពីការទូទាត់បំណុលរបស់ធនាគារ និង ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុលេខ NBC/B700-08 ចុះថ្ងៃ០៩ ខែកុម្ភៈ ឆាំ២០០០

៦៩. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីដើមទុនអប្បបរិមា របស់ធនាគារលេខ NBC/B700/39 ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០

៧០. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីសន្ទស្សន៍សោធនភាពរបស់ធនាគារលេខ NBC/B700/46 ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០

៧១. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការគណនាដើមទុនរបស់ធនាគារលេខ NBC/B700/47 ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២000

៧២. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់ និងលក្ខខ័ណ្ឌនៃបំណុលដែលមិនអាចសងបាន និងបំណុលសង្ស័យដែលរួមទាំងការប្រាក់ព្យួរទុក លេខ NBC/B700/51 ចុះថ្ងៃ១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២000

៧៣. ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិកម្ពុជា ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការរីកចំរើនហួសហេតុរបស់ធនាគារ លេខ NBC/B700/52 ចុះថ្ងៃ១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២000

៧៤. ច្បាប់ស្តីពីការធនារ៉ាប់រងលេខ NS/RKM/0700/02 ចុះថ្ងៃ២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២000

៧៥. សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីការធនារ៉ាប់រង ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២00២

៧៦. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍

៧៧. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីទេសចរណ៍

៧៨. ការកែតំរូវឡើងវិញ លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទេសចរណ៍ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២00២

៧៩. ច្បាប់ស្តីពីសញ្ជាតិ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៦

៨០. ច្បាប់ស្តីពីអន្តោប្រវេសន្តន៍ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤

៨១. ច្បាប់ការងារ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៩៧

៨២. ច្បាប់សារពត៌មាន ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៥

៨៣. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការមានកិច្ចធានាអាជីវកម្មធនារ៉ាប់រង

៨៤. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិធ្វើចរាចរ

៨៥. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីច្បាប់នៃការបង្រ្កាបល្បែងស៊ីសងលេខ NS/R.Decr/0196/28 ចុះថ្ងៃ២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦

៨៦. ស្ថានភាពរបស់សហគ្រាសដែលកាន់កាប់ដោយរដ្ឋាភិបាល (ចុងខែមេសា ២000)

ឧបសម្ព័ន្ធ II

កម្មវិធីអនុម័តច្បាប់ ដើម្បីអោយស្របជាមួយកិច្ចសន្យារបស់ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
ឆ្នាំ 2001			
១. ផ្តល់សច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញា ICSID	ទូទៅ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងសភាជាតិ	២០០១
២. ផ្តល់សច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញាក្រុងញូវយ៉ក (ការទទួលយកសេចក្តីសំរេចរបស់អាជ្ញាកណ្តាលបរទេស)	ទូទៅ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងសភាជាតិ	២០០១
៣. ច្បាប់ភូមិបាល	ទូទៅ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងសភាជាតិ	ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០១
៤. ព្រះរាជកិច្ចស្តីពីសហករណ៍	ទូទៅ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែតុលា ឆ្នាំ២០០១	គ្មានការអនុម័តពីសភាទេ
៥. ច្បាប់ស្តីពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងបំណងភាពពាណិជ្ជសញ្ញា	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ តុលា ឆ្នាំ២០០១ រង់ចាំការអនុម័តពីសភាជាតិ	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០១
ឆ្នាំ 2002			
៦. អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតការិយាល័យ ផ្តល់ពត៌មាន (១) សេវាកម្ម (២) អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ (៣) របាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម	កិច្ចព្រមព្រៀងរបាំងបច្ចេកទេសចំពោះពាណិជ្ជកម្ម អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ប្រហែលក្នុងខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២	គ្មានការអនុម័តពី សភាជាតិទេ
៧. ច្បាប់ព្រៃឈើ	ទូទៅ	អនុម័តដោយសភាជាតិ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០២	ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០២

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
៨. ច្បាប់ស្ដីពីសេវាប្រៃសណីយ៍	កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្ដីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម GATS	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងបញ្ជូនទៅសភា ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០១	ថ្ងៃទី ២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២
៩. ច្បាប់ស្ដីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម ដែលមានប្រយោជន៍ និងគំនូសឧស្សាហកម្ម	កិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	អនុម័តដោយសភាជាតិ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០២
១០. ច្បាប់ស្ដីអំពី គណនេយ្យ	ទូទៅ	អនុម័តដោយសភាជាតិ	ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២
ឆ្នាំ 2003			
១១. ច្បាប់ ស្ដីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ	កិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	អនុម័តដោយសភាជាតិ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣
១២. វិសោធនកម្មច្បាប់វិនិយោគ	ទូទៅ	អនុម័តដោយសភាជាតិ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣
១៣. អនុក្រឹត្យស្ដីពីចត្តាឡីស័ក្តសត្វ	កិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣	គ្មានការអនុម័តពី សភាជាតិទេ
១៤. អនុក្រឹត្យស្ដីពីចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ	កិច្ចព្រមព្រៀងអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣	គ្មានការអនុម័តពី សភាជាតិទេ
១៥. ច្បាប់ ស្ដីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០២ និងដោយសភាជាតិ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២	វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២
១៦. ច្បាប់ស្ដីពីការកំសាន្ត និងទេសចរណ៍	កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្ដីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម GATS	បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៣	វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៣

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
១៧. ច្បាប់ស្តីពីការទូទាត់ ក្នុងពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣
១៨. ច្បាប់គយ	ការវាយតំលៃពន្ធគយ និងវិធានព្រកពដើម GATT 1994	បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០២ និងទៅសភាជាតិខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣
១៩. ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិធ្វើចរាចរ	ទូទៅ	សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះបានធ្វើចប់សព្វគ្រប់ដោយក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងឆ្នាំ ២០០១ និងទៅសភាជាតិ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣
២០. ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣
២១. ច្បាប់ស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមិនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣
ឆ្នាំ 2004			
២២. ច្បាប់ស្តីពីតំបន់កែច្នៃនាំចេញ	GATT 1994	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមិនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៤
២៣. ច្បាប់ស្តីពីរាជធានីកណ្តាលពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ និងសភាជាតិក្នុង ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៤

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
២៤. ច្បាប់ស្តីពីអាកាសចរស៊ីវិល	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល ។ បញ្ជូនទៅសភាជាតិក្នុង ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៤
២៥. ច្បាប់ស្តីពីការក្ស័យធន	ទូទៅ	បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងបញ្ជូនទៅសភាក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៤
២៦. ច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការមានកិច្ចធានា	ទូទៅ	បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងខែ តុលាឆ្នាំ ២០០៣ និងបញ្ជូនទៅសភាក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤
២៧. ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យា ពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។ បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិឆ្នាំ ២០០៤	ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤
២៨. ច្បាប់ស្តីពីការជួលផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤
២៩. ច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍	កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម GATS	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤
៣០. ច្បាប់ស្តីពី ជលផល	អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ នៅខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤
៣១. ច្បាប់ស្តីពីគំនូសឧស្សាហកម្ម និងការការពារ	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងសិទ្ធិភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
៣២. ច្បាប់ស្តីពីការការពារ*ពូជរុក្ខជាតិ* (ការពារទប្រង់រោងចក្រផ្សេង១)	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤
៣៣. ច្បាប់ស្តីពីវិធានការសុវត្ថភាព	វិធានការសុវត្ថភាព	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បី រៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤
៣៤. ច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការបង្ខូចថ្លៃ និង វិធានតបត	ការលក់បង្ខូចថ្លៃ ឧបត្ថម្ភធន និងវិធានតបត	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បី រៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤
៣៥. ច្បាប់ស្តីពីការចង្អុលបង្ហាញទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ដែលទាក់ទងដល់ឈ្មោះជាប្រភេទរបស់ ទំនិញ	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បី រៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤
៣៦. ច្បាប់ស្តីពីការការពារពត៌មានសម្ងាត់	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បី រៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋ មន្ត្រី ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤
៣៧. ច្បាប់ស្តីពីវិធានប្រភពដើម	វិធានប្រភពដើម	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បី រៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
៣៨. ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតតុលាការពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤
៣៩. ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤
៤០. ច្បាប់ស្តីពីរដ្ឋប្បវេណី	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣
៤១. ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤
៤២. ច្បាប់ស្តីពីព្រហ្មទណ្ឌ	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤
ឆ្នាំ 2005			
៤៣. ច្បាប់ស្តីពីការពារគំនូសឧស្សាហកម្ម	TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៤ និងទៅសភាជាតិខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
៤៤. ច្បាប់ស្តីពីសារព័ន្ធរោងចក្រ	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្ម ទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥
៤៥. ច្បាប់ស្តីពីការជួលផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម	TRIPS	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥
៤៦. ច្បាប់ស្តីពីការដឹកទំនិញតាមនាវា	កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្ម GATS	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥
៤៧. ច្បាប់ស្តីពីការការពារពត៌មានសម្ងាត់	កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្ម ទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជ សញ្ញា TRIPS	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៥
៤៨. ច្បាប់ស្តីពីវិធានការលក់បង្ខូចថ្លៃ និងវិធានតបត	ការលក់បង្ខូចថ្លៃ ការឧបត្ថម្ភធន និងវិធានតបត	ជំនួយបច្ចេកទេសត្រូវបានស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៥
៤៩. ច្បាប់ស្តីពីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយពាណិជ្ជកម្ម ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
៥០. ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៥
៥១. ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៥
៥២. ច្បាប់ស្តីពីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយពាណិជ្ជកម្ម ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥
៥៣. ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែមិនា ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥
៥៤. ច្បាប់ស្តីពីរដ្ឋប្បវេណី	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្តីព្រាងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ តុលា ឆ្នាំ២០០៣ និងទៅសភាជាតិនៅខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤	ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥
៥៥. ច្បាប់ស្តីពីវិធានសុវត្ថិភាព	វិធានសុវត្ថិភាព	ជំនួយបច្ចេកទេសស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្តីព្រាងនេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ និងបញ្ជូនទៅសភាជាតិនៅ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤	ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៥

ច្បាប់	កិច្ចព្រមព្រៀង	ស្ថានភាពនៃច្បាប់	កាលបរិច្ឆេទអនុម័ត
ឆ្នាំ 2006			
៥៦. ច្បាប់ស្ដីពីការប្រកួតប្រជែង	ទូទៅ	ជំនួយបច្ចេកទេសស្នើដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីរៀបចំធ្វើសេចក្ដីព្រាងនេះ ។ បញ្ជូនទៅគណៈ រដ្ឋមន្ត្រី ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥ និងទៅសភាជាតិនៅ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៦
៥៧. ច្បាប់ស្ដីពីផ្សារហ៊ុន និងការប្ដូរប្រាក់	ទូទៅ	ត្រូវបានធ្វើសេចក្ដីព្រាងដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។ បញ្ជូនទៅគណៈរដ្ឋមន្ត្រីខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៥ និងបញ្ជូនទៅសភាជាតិនៅខែ តុលា ឆ្នាំ២០០៥	ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៦

តារាង 1 (a) : ស្ថានភាពនៃកម្មវិធីឯកជនភាវូបនីយកម្មរបស់កម្ពុជា ក្នុងឆ្នាំ ២០០០

ក្រសួងស្ថាប័នគ្រប់គ្រង	សហគ្រាសត្រូវរក្សាទុក				សហគ្រាសត្រូវធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្ម				សហគ្រាសបានធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្មរួច			សហគ្រាសដែលក្លាយជាសហគ្រាសសាធារណៈ	សរុប
	មាន សកម្មភាព	បង្អួយ សកម្មភាព	មិន ដំណើរការ	សរុប	មាន សកម្មភាព	បង្អួយ សកម្មភាព	មិន ដំណើរការ	សរុប	សហគ្រាស ជួល	សហគ្រាស ចំរុះទុន	លក់រំលាយ ឯកជន		
ផែនការ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
កសិកម្ម	0	0	0	0	5	2	0	7	22	2	0	7	31
ពាណិជ្ជកម្ម	0	0	0	0	0	2	0	2	19	0	5	3	27
វប្បធម៌	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4
សុខាភិបាល	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
ឧស្សាហកម្ម	0	0	0	0	0	3	0	3	50	0	4	0	54
សាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន	4	1	0	5	0	4	0	4	15	0	2	0	17
ប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	3
ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	1	0	0	1	0	0	0	0	3	1	2	0	6
ហិរញ្ញវត្ថុ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
ការបរទេស	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	8
ការពារជាតិ	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	6
ពត៌មាន	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4
អប់រំ	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	7
ទេសចរណ៍	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	5
រៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និង សំណង់	2	0	0	2	0	0	0	0	5	0	0	0	5
មហាផ្ទៃ	0	0	0	8	0	0	0	0	1	0	2	0	3
សរុប	7	1	0	8	5	11	0	16	152	5	20	11	188

តារាង 1(b): បញ្ជីសហគ្រាសដែលជាកម្មសិទ្ធិរដ្ឋ គិតត្រឹម ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣

ល.រ	ក្រសួងស្ថាប័ន	ឈ្មោះសហគ្រាស
I.	សហគ្រាសរដ្ឋ	
1.	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូជប់ ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូក្រែក ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូមេមុត ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូចំការអណ្ដូង ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូស្នួល ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូពាមជាំង ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូបឹងកេត ក្រុមហ៊ុនបរិក្ខាកសិកម្ម
2.	ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន	កំពង់ផែក្រុងព្រះសីហនុ កំពង់ផែភ្នំពេញ ភ្នាក់ងារនាវាចរណ៍កម្ពុជា (កាំសាប) មន្ទីរពិសោធន៍ផ្នែកសំណង់ រាជាយស្ម័យយានកម្ពុជា កំពង់ចម្លងអ្នកលឿង កំពង់ចម្លងព្រែកក្ដាម
3.	សាលាក្រុងភ្នំពេញ	រដ្ឋាករទឹកកម្ពុជា
4.	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	អគ្គិសនីកម្ពុជា (EDC)
5.	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
6.	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ក្រុមហ៊ុន ហ្គ្រីនត្រេដ
II.	សហគ្រាសចំរុះរដ្ឋ (៥១% ជាភាគហ៊ុនរបស់រដ្ឋ)	
		ក្រុមហ៊ុនកាំមិងតែល Camintel សហគ្រាសឱសថកម្ពុជា

តារាង១(c) សមាគ្រាសដែលស្ថិតនៅក្នុងកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់នូវកម្មវិធីឯកជនភាវូបនីយកម្ម

លេខរៀង	ក្រសួង	សមាគ្រាសដែលស្ថិតនូវជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ
1	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ក្រុមហ៊ុនហ្គ្រីនត្រេដ Green Trade
2	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល	អគ្គិសនីកម្ពុជា
3	ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	រោងពុម្ពរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
4	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
5	ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន	កំពង់ផែក្រុងព្រះសីហនុ កំពង់ផែភ្នំពេញ ភ្នាក់ងារដឹកជញ្ជូនកម្ពុជា មន្ទីរពិសោធន៍សំណង់ ក្រុមហ៊ុនរាជាយស្ម័យានកម្ពុជា កំពង់ចំលងអ្នកលឿង កំពង់ចំលងព្រែកតាមាក់ កំពង់ចំលងព្រែកក្តាម
6	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ	ក្រុមហ៊ុនបរិក្ខាកសិកម្ម ការពិភាក្សានៅតែបន្តថាតើ ថាតើសហគ្រាសកៅស៊ូ របស់រដ្ឋទាំង ៧ គួរតែរក្សា ទុកជាសហគ្រាស់របស់រដ្ឋដដែល បន្ទាប់ពីការធ្វើ ឯកជនភាវូបនីយកម្មត្រូវបានបញ្ចប់ឬយ៉ាងណា។

តារាង២ : ពន្ធផ្សេងទៀតកំណត់យកលើយានយន្ត និងគ្រឿងយានយន្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

Heading	HS-Code	មុខទំនិញ	អត្រាពន្ធ
៨៧.០២		រថយន្តសំរាប់ដឹកមនុស្សពី ១០នាក់ ឡើងទៅ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	
		ដែលមានម៉ាស៊ីន Piston ដែលមានចមហេះ និងកុងតាក់ខាងក្នុង (ម៉ាស៊ីនម៉ាស៊ូតរឺពាក់កណ្តាលម៉ាស៊ូត	
	៨៧០២.១០.១០	ទំងន់សរុបដែលលើសពី ៦តោន ប៉ុន្តែទាបជាង ១៨តោន មិនទាន់ដំលើងរួចរាល់	១០
	៨៧០២.១០.២០	ទំងន់សរុបដែលលើសពី ៦តោន ប៉ុន្តែទាបជាង ១៨តោន	១០

		គំឡើងរួចរាល់	
	៨៧០២.១០.៩០	ផ្សេងៗ	១០
	៨៧.០២.៩០.០០	ផ្សេងៗ	១០
៨៧.០៣		រថយន្តតូច និងរថយន្តផ្សេងទៀត ដែលធ្វើឡើងសំរាប់ដឹកជញ្ជូនមនុស្ស (មិនរាប់បញ្ចូល Heading No. 87.02) រួមមាន ចំណតសំរាប់កន្ទុយសណ្តោង និងរថយន្តប្រណាំង	
		រថយន្តដទៃទៀតដែលមានម៉ាស៊ីន Piston រត់ទៅមកមានប៊ូហ្សីចំហេះ កុងតាក់ខាងក្នុង	
		ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំង មិនលើសពី ១000 cc	
	៨៧០៣.២១.២០	រថយន្តដទៃទៀតសំរាប់ដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រាប់ទាំង អ្នកបើកបរ	២០
	៨៧០៣.២១.៣០	រថយន្តផ្សេងទៀតដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រាប់ទាំងអ្នកបើកបរ	២០
		ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំង ចាប់ពី ១000 cc ប៉ុន្តែមិនលើសពី ១៥00 cc	
	៨៧០៣.២២.២០	រថយន្តដទៃទៀតដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រាប់ទាំងអ្នកបើកបរ	២០
	៨៧០៣.២២.៣០	រថយន្តដទៃទៀតសំរាប់ដឹកមនុស្ស ៩នាក់រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០
		ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ១៥00cc ប៉ុន្តែទាប ជាង ៣000 cc	
		ផ្សេងៗ ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ១៥00cc តែមានហួសពី ២000 cc	
	៨៧០៣.២៣.២១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០
	៨៧០៣.២៣.២២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០

		ផ្សេងៗ ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ២000cc តែ មិនហួសពី ៣000 cc	
	៨៧០៣.២៣.៣ ១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់រួម ទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
	៨៧០៣.២៣.៣ ២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
		ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ៣000 cc	
		ផ្សេងៗ ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងមិនលើសពី ៤000cc	
	៨៧០៣.២៤.២១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួម ទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
	៨៧០៣.២៤.២២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស៩នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
		ផ្សេងៗទៀត ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ៤000 cc	
	៨៧០៣.២៤.៣១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួម ទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
	៨៧០៣.២៤.៣២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់រួមទាំងអ្នក បើកបរ	៣០
		រថយន្តផ្សេងទៀតដែលមានម៉ាស៊ីន Piston ចំហេះនិង កុងតាក់ខាងក្នុង (ម៉ាស៊ីនម៉ាស៊ូត និងពាក់កណ្តាលម៉ាស៊ូត)	
		ដែលមានសមត្ថភាព ស៊ីឡាំងមិនលើសពី ១៥00 សេសេ	
		ផ្សេងៗដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំងមិនលើសពី ១000សេសេ	
	៨៧០៣.៣១.២១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំង អ្នកបើកបរ	២០
	៨៧០៣.៣១.២២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០
		ផ្សេងៗ ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ១000សេសេ តែ មិនហួស ១៥00សេសេ	
	៨៧០៣.៣១.៣	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំង	២០

	១	អ្នកបើកបរ	
	៨៧០៣.៣១.៣២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០
		ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ១៥០០សេសេ ប៉ុន្តែ មិនហួសពី ២៥០០សេសេ	
		ផ្សេងៗ ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ១៥០០សេសេ ប៉ុន្តែមិនហួសពី ២០០០សេសេ	
	៨៧០៣.៣២.២១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០
	៨៧០៣.៣២.២២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	២០
		ផ្សេងៗ ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំង ២០០០សេសេ ប៉ុន្តែ មិនលើស ពី ២៥០០សេសេ	
	៨៧០៣.៣២.៣១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
	៨៧០៣.៣២.៣២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
		ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ២៥០០សេសេ	
		ផ្សេងៗ ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ២៥០០សេសេ ប៉ុន្តែ មិនលើសពី ៣០០០សេសេ	
	៨៧០៣.៣៣.២១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
	៨៧០៣.៣៣.២២	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
		ផ្សេងៗ ដែលសមត្ថភាពស៊ីឡាំង លើសពី ៣០០០សេសេ	
	៨៧០៣.៣៣.៣១	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្សមិនលើសពី ៨នាក់ រួមទាំងអ្នកបើកបរ	៣០
	៨៧០៣.៣៣.៣	សំរាប់យានយន្តដែលដឹកមនុស្ស ៩នាក់ រួមទាំងអ្នក បើកបរ	៣០

	២		
៨៧.០៤		យានយន្តសំរាប់ដឹកទំនិញ	
		ផ្សេងៗ ដែលមានម៉ាស៊ីចំហេះ Piston ក្នុងគាក់ខាងក្នុង (ប្រើម៉ាស៊ីត រឺពាក់កណ្តាលម៉ាស៊ូត)	
	៨៧០៤.២១.០០	G.v.w ដែលមិនលើសពី ៥ តោន	១០
	៨៧០៤.២២.០០	G.v.w ដែលលើសពី ៥តោន ប៉ុន្តែមិនហួសពី ២០តោន	១០
	៨៧០៤.២៣.០០	G.v.w ដែលលើសពី២០តោន	១០
		ផ្សេងៗ ដែលមានម៉ាស៊ីនចំហេះ Piston ក្នុងគាក់ខាងក្នុង និងប៊ូហ្ស៊ី	
	៨៧០៤.៣១.០០	G.v.w ដែលមិនលើសពី ៥តោន	១០
	៨៧០៤.៣២.០០	G.v.w ដែលលើស ៥តោន	១០
	៨៧០៤.៩០.០០	ផ្សេងៗ	១០
៨៧.០៦		តួភ្ជាប់ជាមួយម៉ាស៊ីនសំរាប់យានយន្តដែលមាន Heading Nos ៨៧.០១ ទៅ ៨៧.០៥	
	៨៧០៦.០០.២១	សំរាប់យានយន្តដែលមាន Subheading No. 8702.10.10 ទំងន់សរុប ៦តោន ប៉ុន្តែមិនលើស ១៨តោន	១០
		សំរាប់យានយន្ត heading No.៨៧.០៣	២០
	៨៧០៦.០០.២១	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៦.០០.២៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០	១០

		៨៧០៣.៣៣.១០	
	៨៧០៦.០០.៩០	ផ្សេងៗ	១០
៨៧.០៧		តួ (រួមមានដំបូល) សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading Nos. ៨៧.០១ ទៅ ៨៧.០៥	
		សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No. ៨៧.០៣	
	៨៧០៧.១០.១០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៧.១០.២០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៧.១០.៣០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
	៨៧០៧.៩០.០០	ផ្សេងៗ	១០
៨៧.០៨		ផ្នែកនិងគ្រឿងបំលាស់យានយន្ត heading Nos. ៨៧.០១ ទៅ ៨៧.០៥	
		សន្ទះមុខ ក្រោយសំរាប់ការពារ និងផ្នែកផ្សេងៗទៀត	
		ដែលចាក់ពុម្ពជាស្វ៊ីក	
	៨៧០៨.១០.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading Nos ៨៧០២ និង	១០

		៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading ៨៧០៤.១០.០០	
	៨៧០៨.១០.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading Nos ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.១០.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.១០.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading Nos. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.១០.៩២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading Nos ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.១០.៩៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.១០.៩៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២	៣០

		៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	
	៨៧០៨.១០.៩៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្នែកផ្សេងៗ និងគ្រឿងបំលាស់តួ រួមទាំងដំបូល	
		ខ្សែក្រវ៉ាត់ការពារ	
	៨៧០៨.២១.២០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading nos. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.២១.៣០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.២១.៤០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.២១.៥០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០

		ផ្សេងៗ	
		គ្រឿងសំរាប់ដំឡើង និងតួបតែងទ្វារ	
	៨៧០៨.២៩.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading no. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.២៩.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.២៩.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.២៩.១៩	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.២៩.៩២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading nos. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.២៩.៩៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១	២០

		៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	
	៨៧០៨.២៩.៥៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.២៩.៥៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ហ្វ្រាំង និងផ្នែកដទៃទៀត	
		ទ្រនាប់ហ្វ្រាំងដែលដាក់ជាប់មួយកន្លែង	
	៨៧០៨.៣១.២០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading nos. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៣១.៣០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៣១.៤០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០

	៨៧០៨.៣១.៥០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៣៩.២០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៣៩.៣១	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៣.៣៩.៤០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣. ៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៣៩.៥០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០	
		៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ប្រអប់លេខ	
		មិនទាន់តំឡើងរួចរាល់	
	៨៧០៨.៤០.១២	សំរាប់យានយន្ត ដែលមាន heading Nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	១០

	៨៧០៨.៤០.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៤០.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៤០.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ដំឡើងរួចរាល់	
	៨៧០៨.៤០.២២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading Nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៤០.២៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៤០.២៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២	៣០

		៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	
	៨៧០៥.៤០.២៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading nos. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		កាលេ ដែលមាន រឺគ្មានប្រអប់លេខ	
		ដែលមិនទាន់តំលើងរួចរាល់	
	៨៧០៨.៥០.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading Nos. ៨៧០២ លើកលែងតែ heading Nos. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៥០.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣. ២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៥០.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	១០
	៨៧០៨.៥០.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០

		ដែលជំលើងរួចរាល់	
	៨៧០៨.៥០.២២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading no. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.៥០.២៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៥០.២៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៥០.២៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ដែលមិនមានភ្លៅរថ និងផ្នែកដទៃទៀត	
		មិនទាន់ដំលើងរួចរាល់	
	៨៧០៨.៦០.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading no. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.៦០.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១	២០

		៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	
	៨៧០៨.៦០.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៦០.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ដែលដំឡើងរួចរាល់	
	៨៧០៨.៦០.២២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading no. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៦០.២៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	២០
	៨៧០៨.៦០.២៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០

	៨៧០៨.៦០.២៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		កង់ និងគ្រឿងបំលាស់ដទៃទៀត	
		ចាស់មូលសំប៉ែតដែលដាក់កណ្តាលកង់	
	៨៧០៨.៧០.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.១០០	១០
	៨៧០៨.៧០.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៧០.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៧០.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៧០.៩២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No. ៨៧០២ និង	១០

		៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	
	៨៧០៨.៧០.៩៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៧០.៩៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៧០.៩៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ប្រព័ន្ធទ្រការពារមិនអោយឆក់	
		ផ្នែកគ្រឿងបំលាស់ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៨០.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading Nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៨០.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៨០.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No.	៣០

		៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	
	៨៧០៨.៨០.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៨០.៩២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading Nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៨០.៩៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading Nos. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៨០.៩៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៨០.៩៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០	១០

		៨៧០៣.៣៣.១០	
		គ្រឿងបំលាស់ និងផ្នែកផ្សេងៗទៀត	
		គ្រឿងកំដៅ	
	៨៧០៨.៩១.២០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.៩១.៣០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៩១.៤០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៩១.៥០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		បំពង់ខ្ទប់សំលេង និងបំពង់ផ្សែង	
		បំពង់ខ្ទប់សំលេងត្រង់	
	៨៧០៨.៩២.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading Nos. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកឡើងតែ subheading Nos. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.៩២.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No	២០

		៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣. ៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	
	៨៧០៨.៩២.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៩២.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.១៥ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៩២.៩២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៩២.៩៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៣.៩២.៩៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២	៣០

		៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	
	៨៧០៣.៩២.៩៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		អំប្រ៊ីយ៉ា និងគ្រឿងបំលាស់ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៩៣.២០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៩៣.៣០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៩៣.៤០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៩៣.៩០	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ចង្កូតកង់ ចង្កូតក្លុម និងប្រអប់ចង្កូត	
		ចង្កូតកង់	

	៨៧០៨.៩៤.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៩៤.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៣.៩៤.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៩៤.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ប្រអប់ និង កូលុមចង្កូត	
	៨៧០៨.៩៤.២២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៩៤.២៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៩៤.២៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No	៣០

		៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	
	៨៧០៨.៩៤.២៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No. ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
		ហ្វ្រាំង និងឈ្នាន់អំប្រិយ៉ា គួសំរាប់យានយន្តដែលប្រើប្រាស់ នៅអាស៊ី ធុងប្រេង ដែលដំឡើងរួច	
	៨៧០៨.៩៩.១២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading No ៨៧០៤.១០.០០	១០
	៨៧០៨.៩៩.១៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៩៩.១៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៩៩.១៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No.	១០

		៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	
		ធុងប្រេងដែលមិនទាន់ដំឡើង	
	៨៧០៨.៩៩.២២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading Nos. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.៩៩.២៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០ ៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	២០
	៨៧០៨.៩៩.២៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៨៧០៣.២៤.២២ ៨៧០៣.២៤.៣១ ៨៧០៣.២៤.៣២ ៨៧០៣.៣២.៣១ ៨៧០៣.៣២.៣២ ៨៧០៣.៣៣.២១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.៣២	៣០
	៨៧០៨.៩៩.២៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧០៨.៩៩.៩២	សំរាប់យានយន្តដែលមាន heading No ៨៧០២ និង ៨៧០៤ លើកលែងតែ subheading Nos. ៨៧០៤.១០.00	១០
	៨៧០៨.៩៩.៩៣	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.២០ ៨៧០៣.២១.៣០ ៨៧០៣.២២.២០	២០

		៨៧០៣.២២.៣០ ៨៧០៣.២៣.២១ ៨៧០៣.២៣.២២ ៨៧០៣.៣១.២១ ៨៧០៣.៣១.២២ ៨៧០៣.៣១.៣១ ៨៧០៣.៣១.៣២ ៨៧០៣.៣២.២១ ៨៧០៣.៣២.២២	
	៨៧០៣.៩៩.៩៤	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២៣.៣១ ៨៧០៣.២៣.៣២ ៨៧០៣.២៤.២១ ៧៨០៣.២៤.២២ ៧៨០៣.២៤.៣១ ៧៨០៣.២៤.៣២ ៧៨០៣.៣២.៣១ ៧៨០៣.២៤.៣២ ៧៨០៣.៣២.៣១ ៧៨០៣.៣២.៣២ ៧៨០៧.៣៣.៣១ ៨៧០៣.៣៣.២២ ៨៧០៣.៣៣.៣២ ៨៧០៣.៣៣.៣១	៣០
	៨៧០៨.៩៩.៩៥	សំរាប់យានយន្តដែលមាន subheading No ៨៧០៣.២១.១០ ៨៧០៣.២២.១០ ៨៧០៣.២៣.១០ ៨៧០៣.២៤.១០ ៨៧០៣.៣១.១០ ៨៧០៣.៣២.១០ ៨៧០៣.៣៣.១០	១០
៨៧.១១		ម៉ូតូ និងកង់ភ្ជាប់សំរាប់ជាជំនួយ ដែលមានទំហំស្មើ រឺ តូចជាងរថយន្ត	
		មានម៉ាស៊ីន Piston ចំហេះខាងក្នុង សមត្ថភាព ស៊ីឡាំងលើសពី ៥០សេសេ ប៉ុន្តែមិនហួសពី ២៥០សេសេ	
	៨៧១១.២០.២០	មានម៉ាស៊ីន Piston ចំហេះខាងក្នុង ដែលមាន សមត្ថភាពស៊ីឡាំងលើសពី ១២៥សេសេ ប៉ុន្តែមិនហួសពី ២៥០សេសេ	១០
	៨៧១១.៣០.០០	មានម៉ាស៊ីន Piston ចំហេះខាងក្នុង ដែលមានសមត្ថភាព ស៊ីឡាំង លើសពី ២៥០សេសេ ប៉ុន្តែមិនហួសពី ៥០០សេសេ	១០
	៨៧១១.៤០.០០	មានម៉ាស៊ីន Piston ចំហេះខាងក្នុង ដែលមានសមត្ថភាព ស៊ីឡាំង លើសពី ៥០០សេសេ ប៉ុន្តែមិនហួសពី ៨០០សេសេ	១០
	៨៧១១.៥០.០០	មានម៉ាស៊ីន Piston ចំហេះខាងក្នុង ដែលមានសមត្ថភាព	១០

		ស៊ីឡាំង លើសពី ៨០០សេសេ	
		ផ្សេងៗ	
	៨៧១១.៩០.២០	ដែលមានសមត្ថភាពស៊ីឡាំង ១២៥សេសេ ឡើងទៅ	១០
៨៧.១៤		គ្រឿងបំលាស់ និងផ្នែកផ្សេងៗ ដែលមាន heading Nos. ៨៧.១១ ទៅ ៨៧.១៣	
		របស់ម៉ូតូ	
		ដែលមានកែប	
	៨៧១៤.១១.២០	សំរាប់ម៉ូតូដែលមាន heading Nos. ៨៧១១.២០.២០ ៨៧១១.៣០.០០ ៨៧១១.៤០.០០ ៨៧១១.៥០.០០ ៨៧១១.៩០.២០	១០
		ផ្សេងៗ	
	៨៧១៤.១៩.២០	សំរាប់ម៉ូតូដែលមាន subheading Nos. ៨៧១១.២០.២០ ៨៧១១.៣០.០០ ៨៧១១.៤០.០០ ៨៧១១.៥០.០០ ៨៧១១.៩០.២០	១០

តារាង៣ : ផលិតផលនាំចូលដែលមិនជាប់អាករលើតំលៃបន្ថែម ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ចំណាត់ថ្នាក់ HS			ផលិតផល
០១០១.១១.០០	០១០២.១០.០០	០១០៣.១០.០០	ពពួកសត្វ
០១០៤.១០.១០	០១០៤.២០.១០	០១០៥.១១.១០	
០១០៥.១២.១០	០១០៥.១៩.១០	០១០៥.១៩.៣០	
០១០៥.៩២.១០	០១០៥.៩៣.១០	០១០៦.០០.១០	
០៥១១.១០.០០	០៧០១.១០.០០		
១០០៥.១០.០០	១០០៦.១១.០០	១០០៨.៣០.០០	គ្រាប់ពូជ
១២.០៤	១២.០៥	១២.០៦	
១២០៧.២០.០០	១២០៧.៣០.០០	១២០៧.៤០.០០	
១២០៧.៥០.០០	១២០៧.៦០.០០	១២០៧.៩១.០០	

១២.០៩ ៥០.០១	
២៣.០៨ ២៣.០៩ លើកលែងតែ ២៣០៩.១០.១០ និង ២៣០៩.១០.៥០	ចំណីអាហារសំរាប់សត្វ និងចំណីអាហារបន្ទាប់បន្សំ

តារាង៤ : ផលិតផលដែលហាមឃាត់មិនអោយនាំចូលមកកម្ពុជា

A. ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត

No.	HS Code	Common Name		Use
1.		1,2-dibromo-3-chloropropane	[DBCP]	NEM
2.		2.4.5 T		HEB
3.		aldicarb(e)		INS-S
4.		aldrin(e)	[HHDN, for pure material]	BODUP
5.	28048000	arsenic compound		RDT
6.		BHC/ HCH	[666,hexachlor(an)]	INS
7.	28371900	calcium cyanide		FM
8.	29021900	camphechlor	[Polychlorcamphene,toxaphene]	BODUP
9.		Captafol	[difolatan]	FN
10.		chlor(o)dimeform(e)	[Chlorphenamidine]	BODUP
11.		Chlordane		INS
12.		chlorfenvinphos	[CVP]	INS
13.		Chlormephos		INS
14.		chlorphenamidine		BODUP
15.		Chlorthiophos		BODUP
16.		Coumaphos		AC,MT
17.		Crimidine		RDT
18.		Cyanthoate		INS
19.		cycloheximide		FN
20.		Cyhexatin	[tricyclohexyltin hydroxide]	AC
21.	29036200	DDT	[zeidane, dicophane]	INS
22.		demephion-O and S		INS
23.		demephion-S	[merkaptofos teolery]	BODUP
24.		demeton-O and-S		INS
25.		demeton-S		BODUP
26.		dieldrin(e)	[HEOD]	INS
27.		Dimefox		INS
28.		dinoseb(e)	[DNBP]	HEB
29.		disulfoton	[ethylthiodemeton, M-74]	INS
30.	29209000	Endosulfan		INS
31.		endrin(e)	[nendrin]	BODUP
32.		EPN		INS
33.		ESP	[oxydeprofos]	BODUP
34.		ethoprop	[ethoprophos]	INS-S
35.		ethylthiometon		
36.		fenamiphos (phe-)		
37.		Fenophosphon		
38.		Fensulfothion		

A.	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត			
No.	HS Code	Common Name		Use
39.		Fluoroacetamide		
40.		Fonofos		
41.		fosthietan		
42.		heptachlor(e)		
43.		isodrin	[isomer of aldrine]	
44.		leptophos	[MBCP]	
45.		MBCP Herbicide		
46.		mephosf(ph)olan		
47.	37079000	mercuric compound		
48.	29201000	methyl parathion	[metafos]	
49.		monocrotophos		
50.		paraquat		
51.		parathion	[thiofos]	
52.		parathion-ethyl		
53.		phenamiphos		
54.	29310090	phenylmercury acetate		
55.		phorate	[timet]	
56.		phos(ph)folan		
57.	29241000	phosphamidon		
58.		prothoate		
59.		red squill	[scilliroside]	
60.		schradan(e)		
61.	28261100	sodium fluoroacetate		
62.		sulfotep(p)		
63.		TEPP	[ethyl pyrophosphate]	
64.		terbufos		
65.		terpene polychlorinates	[polychloroterpenes]	
66.		thionazin(e)		
67.		trichloronat(e)		

Legend:

AC: Acaricide
AP: Aphicide
BTS: Bacteriostat (soil)
BODUP: Active Ingredient believed to be obsolete or discontinued for use as pesticide
DFL: Defoliant
FN: Fungicide, other than for seed treatment
FM: Fumigant
FST: Fungicide for Seed Treatment
HEB: Herbicide
INS: Insecticide

Ia.: Extremely hazardous (<20mgkg)
Ib.: Highly hazardous(20-200mgkg)
II.: Moderately hazardous(200-2000mgkg)
III.: Slightly hazardous(>2000mgkg)
IGR: Insect Growth Regulator
ML: Mollusscicide
MT: Miticide
NEM: Nematicide
O: Pesticide unlikely to present acute hazard in normal use
PGR: Plant Growth Regulator
RDT: Rodenticide

GF: Gaseous or volatile fumigants not classified under the WHO recommended classification of pesticides by hazard
LV: Larvicide
-S: Apply to soil: not use with HEB or PGR
GF: Gaseous or volatile fumigants not classified under the WHO recommended classification of pesticides by hazard; [....]-others equivalent common names.

B. ថ្នាំពុល

No.	HS -Code	Description
1.	1211.90.10	- - Of a kind used in pharmacy
2.	1211.90.20	- - Cannabis
3.	1211.90.30	- - Coca
4.	1301.90.30	- - Cannabis resin
5.	1302.11.00	- - Opium.
6.	1302.19.10	- - - Extracts and dyes of cannabis
7.	1302.39.10	- - - Modified
8.	2921.11.00	- - Methylamine, di- or trimethylamine and their salts
9.	2921.12.00	- - Diethylamine and its salts
10.	2921.19.00	- - Other
11.	2921.21.00	- - Ethylenediamine and its salts
12.	2921.22.00	- - Hexamethylenediamine and its salts
13.	2921.29.00	- - Other
14.	2921.30.00	- Cyclanic, cyclenic or cycloterpenic mono- or polyamines, and their derivatives; salts thereof
15.	2921.41.00	- - Aniline and its salts
16.	2921.42.00	- - Aniline derivatives and their salts
17.	2921.43.00	- -Toluidines and their derivatives; salts thereof
18.	2921.44.00	- - Diphenylamine and its derivatives; salts thereof
19.		(beta-naphthylamine) and their derivatives; salts thereof
20.	2921.49.00	- - Other
21.	2921.51.00	- - o-, m-, p-Phenylenediamine, diaminotoluenes, and their derivatives salts thereof
22.	2921.59.00	- - Other
23.	2922.11.00	- - Monoethanolamine and its salts
24.	2922.12.00	- - Diethanolamine and its salts
25.	2922.13.00	- -Triethanolamine and its salts
26.	2922.19.00	- - Other
27.	2922.21.00	- - Aminohydroxynaphthalene sulphonic acids and their salts
28.	2922.22.00	- - Anisidines, dianisidines, phenetidines, and their salts
29.	2922.29.00	- - Other
30.	2922.30.00	- Amino-aldehydes, amino-ketones and amino-quinones , other than those containing more than one kind of oxygen function; salts thereof - Amino-acids and their esters, other than those containing more than one kind of oxygen function; salts thereof :
31.	2922.41.00	- - Lysine and its esters; salts thereof
32.	2922.42.10	- - - Glutamic acid
33.	2922.42.20	- - - Monosodium glutamate
34.	2922.42.90	- - - Other
35.	2922.43.00	- - Anthranilic acid and its salts
36.	2922.49.00	- - Other
37.	2922.50.00	- Amino-alcohol-phenols,amino-acid-phenols and other amino-compounds with oxygen function

B. ថ្នាំពុល

No.	HS -Code	Description
38.	2924.10.00	- Acyclic amides (including acyclic carbamates) and their derivatives; salts thereof
39.	2924.21.10	- - - Parsethoxyphenyl urea (dulcin)
40.	2924.21.90	- - - Other
41.	2924.22.00	- - 2-Acetamidobenzoic acid
42.	2924.29.00	- - Other
43.	2925.11.00	- - Saccharin and its salts
44.	2925.19.10	- - - Glutethimides
45.	2925.19.90	- - - Other
46.	2925.20.10	- - Metformin, phenformin and cemetidines; its salts and derivatives
47.	2925.20.20	- - Ethylene imine, propylene imine
48.	2925.20.90	- - Other
49.	2926.10.00	- Acrylonitrile
50.	2926.20.00	- 1- Cyanoguanidine (dicyandiamide)
51.	2926.90.00	- Other
52.	2927.00.00	Diazo-, azo- or azoxy-compounds.
53.	2932.11.00	- -Tetrahydrofuran
54.	2932.12.00	- - 2-Furaldehyde (furfuraldehyde)
55.	2932.13.00	- - Furfuryl alcohol and tetrahydrofurfuryl alcohol
56.	2932.19.00	- - Other
57.	2932.21.00	- - Coumarin, methylcoumarins and ethylcoumarins
58.	2932.29.00	- - Other lactones
59.	2932.91.00	- - Isosafrols
60.	2932.92.00	- - 1-(1,3-Benzodioxol-5-yl)propan-2-one
61.	2932.93.00	- - Piperonal
62.	2932.94.00	- - Safrole
63.	2932.99.00	- - Other
64.	2933.11.00	- - Phenazone (antipyrin) and its derivatives
65.	2933.19.00	- - Other
66.	2933.21.00	- - Hydantoin,and its derivatives
67.	2933.29.00	- - Other
68.	2933.31.00	- - Pyridine and its salts
69.	2933.32.00	- - Piperidine and its salts
70.	2933.39.10	- - - Chlorpheniramine and isoniazid
71.	2933.39.90	- - - Other
72.	2933.40.00	- Compounds containing a quinoline or isoquinoline ring - system (whether or not hydrogenated), not further fused
73.	2933.51.00	- - Malonylurea (barbituric acid) and its derivatives; salts thereof
74.	2933.59.00	- - Other
75.	2933.61.00	- - Melamine
76.	2933.69.00	- - Other
77.	2933.71.00	- - 6-Hexanelactam (epsilon-caprolactam)
78.	2933.79.00	- - Other lactams
79.	2933.90.10	- - Mebendazole and Parbendazole
80.	2933.90.90	- - Other

តារាង ៦: ទំនិញនាំចូលដែលជាប់ពន្ធគយទាប

	HS Code	Product Description
1	1511.90.00	Cooking Oil
2	0713.	Green bean
3	2401.20.90	Leaf tobacco strips
4	2401.30.00	C-Tobacco slice
5	2403.10.90	Cut tobacco
6	2710.00.21 to 2710.00.27	Gasoline (E.A)
7	2710.00.31	Gasoline (JET A1)
8	2710.00.41	Aviation turbine fuel having of flashpoint of 23oC or over
9	2710.00.42	Lamps kerosen
10	2710.00.71 to 2710.00.73	Gas Oils
11	2710.00.79	Other of gas oils
12	2710.00.83	Lubriating oil
13	2711.11.00	Natural Gas
14	2806.10.00	Hydrochloric acid
15	2807.10.00	Sulfuric acid
16	2922.42.20	Monosodium Glutamate
17	4802.52.00	Paper in roll (50 GSM to 70 GSM)
18	4802.53.00	Paper in roll (more than 150 GSM)
19	6309.00.00	Used Clothes
20	6908.90.20	Tile (for China origine only)
21	7208.10.00 to 7208.90.00	Flat-rolled product of iron or non-alloy steel
22	7209.15.00 to 7209.90.00	Flat-rolled product of iron or non-alloy steel
23	7211.13.00 to 7211.90.90	Flat-rolled product of iron or non-alloy steel
24	7213.10.10 to 7213.99.30	Bars and rods, hot -rolled in irregularly wound coils, of iron or non-allly steel
25	7214.10.10 to 7214.99.30	Other bars and rods of iron or non-allly steel
26	7215.10.10 to 7215.90.20	Other bars and rods of iron or non-allly steel
27	7216.10.10 to 7216.99.20	Angles, sharpes and sections of iron or non-alloy steel
28	7303.00.10 to 7303.00.90	Tubes, pipes and hollow profiles, of cast iron
29	7304.10.00 to 7404.90.00	Tubes, pipes and hollow profiles, seamless, of iron or steel
30	7305.11.00 to 7305.90.00	Other tubes and pipes
31	7306.10.00 to 7306.90.90	Other tubes, pipes and hollow profiles, of iron or steel
32	8407.31.90	Used motorcycle engine
33	8415.10.10	Used air conditionner
34	8418.10.10	Used refrigerator
35	8450.11.00	Used washing machine
36	8473.30.90	Computer casing with power supply
37	8501.61.00 to 8501.64.00	Generator
38	8502.11.00 to 8502.20.20	Generator
39	8518.29.00	Used speaker
40	8518.50.00	Used amplifier
41	8520.33.00	Used radio cassette
42	8521.10.00	Used VTR, VCR, VCP,
43	8523.29.00	Cement
44	8528.12.00	Used CTV
45	8702.10.10 to 8702.90.00	Motor vehicles for the transport of ten or more persons
46	8703.10.10 to 8703.10.20	Motor cars
47	8703.21.20 to 8703.21.30	Motor cars
48	8703.22.20 to 8703.22.30	Motor cars
49	8703.23.21 to 8703.23.32	Motor cars

	HS Code	Product Description
50	8703.24.21 to 8703.24.32	Motor cars
51	8703.31.21 to 8703.31.32	Motor cars
52	8703.32.21 to 8703.32.32	Motor cars
53	8703.33.21 to 8703.90.12	Motor cars
54	8704.10.00 to 8704.90.00	Motor vehicles for the transport of goods
55	8708.29.13	Used door for motor vehicles origine from Japan, EU and the Norht American
56	8708.29.92	Used dashboard for motor vehicles origine from Japan, EU and the Norht American
57	8708.29.93	Used bumper for motor vehicles origine from Japan, EU and the Norht American
58	8711.10.00	Used motorcycles
59	8711.20.10 to 8711.30.00	Used motorcycles
60	8711.90.10 to 8711.90.20	Used motorcycles
61	8712.00.00	Used Bicycles
62	8714.19.10 to 8714.19.20	Used parts and accessories of motorcycles (Saddle)
63	8714.19.10	Used parts and accessories of motorcycles
64	9401.20.00	Used seats for motor vehicles origine from Japan, EU and the North American
64	9503.90.90	Used Toys

HS code based on Customs Tariff of Cambodia 2001

តារាង ៨: ទំនិញដែលជាប់ពន្ធនាំចេញ

HS Heading	Description of Goods	Export Tariff (% *ad valorem*)
01.02 01.03	Pure bred breeding bovine animals and swine	10
03.01, 03.02 03.03, 03.04 03.05	Live fish, prepared fish and fish products	10
03.06 03.07	Live crustaceans and molluscs and products thereof	10
12.11,13.01 13.02	Cannabis, Cannabis resin, extracts and dyes, coca, opium*	50
29.05.50	Halogenated, sulphonated, nitrated or nitrated derivatives of a cyclic alcohol*	50
29.26	Nitrile-function compounds*	50
40.01 40.04	Natural rubber in primary forms or in plates, sheets or strips and rubber waste	10
44.02, 44.03 44.04, 44.05 44.06, 44.07	Unprocessed and semi-processed wood; wood charcoal	10
44.08.10.00 44.09	Sawn and shaped wood. Veneer sheets and sheets for plywood; strips for flooring	5

* Categories included for the sake of formal completeness. The products in these groups require a licence in order to be exported. The Royal Government has in fact never issued any such licenses.

តារាង ៩: ការរឹតបន្តឹងការនាំចេញដែលរក្សាទុកដោយកម្ពុជា

HS Code	Product description	Measure	Responsible agency	GATT/WTO justification
10.06	Rice	Quota/NAL	Ministry of Commerce	GATT Article XI:2(a) Eliminated on 26 July 2001
1211.90.20; 1211.90.30; 1301.90.30; 1302.11.00; 1302.19.10; 29.05; 29.21-29.26; 29.32-29.34; 29.39; 2909.11; 2914.11; 2915.24; 2915.90; 2939.61; 2902.90; 2914.31; 2912.21; 30.02-30.06	Pharmaceuticals and medical material, narcotic drugs and poisons	Permit; Prohibition for narcotic drugs and poisons	Ministry of Health	GATT Article XX(b)
44.01-44.04	Round and sawn logs	Prohibition	Council of Ministers	GATT Article XX(g)
44.05-44.21	Wood products	Quota/NAL	Council of Ministers, MAFF, Ministry of Commerce	GATT Article XX(g)
93.01-93.06	Weapons, explosives and ammunition	NAL	Ministry of National Defence	GATT Article XXI(b)(ii)
87.10	Vehicles and machinery for military purposes	NAL	Ministry of National Defence	GATT Article XXI(b)(ii)
97.05; 97.06	Antiques more than 100 years old	Prohibition	Ministry of Culture and Fine Arts	GATT Article XX(f)

NAL: Non-automatic licensing

ជំនួយបច្ចេកទេសដែលបានស្នើសុំក្នុងពេលអន្តរកាល :

១. ជំនួយបច្ចេកទេសពី

- អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក (WIPO)
- សហរដ្ឋអាមេរិច
- បារាំង និង អូស្ត្រាលី ចំពោះការងារភូគោលសាស្ត្រ
-ការិយាល័យប៉ាតង់ អឺរ៉ុប (EPO) សំរាប់ការងារ Layout Design of Integrated Circuits ។
- UPOV សំរាប់ការងារលើ Plant Variety Protaction ។

២. ជំនាញការផ្នែក

- ផ្លាកសញ្ញាពាណិជ្ជកម្ម ឯកទេសលើការត្រួតពិនិត្យផ្លាកសញ្ញា និងការអនុវត្តន៍ (រយះពេលខ្លី)
- សិទ្ធិថតចំលង ឯកទេសលើការអនុវត្តលើការរំលោភបំពាន និងវិធានការតាមព្រំដែន (រយះពេលវែង)
- ប៉ាតង់ ការប្រើប្រាស់គំរូ និងគំរូឧស្សាហកម្ម ឯកទេសលើការត្រួតពិនិត្យ ការរំលោភបំពាន និង ការអនុវត្តន៍ (រយះពេលវែង)
- ភូគោលសាស្ត្រ ឯកទេសលើការអនុវត្តន៍ ការរំលោភបំពាន និងវិធានការតាមព្រំដែន (រយះពេលវែង)
- Layout Design of Integrated Circuits (រយះពេលវែង)
- ការការពារពត៌មាន និងការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម (រយះពេលវែង)
- Pant Variety Protection (រយះពេលវែង)

៣. ការបណ្តុះបណ្តាលរយះពេលវែង និង ខ្លី និងបេសកម្មផ្សេងៗ

សំគាល់ : កម្មវិធីនេះអាចកែប្រែយោលទៅតាមលទ្ធផល សំរេចបានក្នុងការអនុវត្តន៍ផែនការសកម្មភាព ។

ពង្រាងនៃសេចក្តីសំរេច
ស្តីពីការចូលជាសមាជិក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

សន្និសីទថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រី

ដោយយោលទៅលើកថាខ័ណ្ឌ២ នៃមាត្រា XII និងកថាខ័ណ្ឌ១ នៃមាត្រា IX នៃកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេសស្តីពីបង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក) និងការសំរេចនៃនិតិវិធីក្រោមមាត្រា IX និង XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលបានយល់ព្រមដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភលោក (ឯកសារ WT/L/39) បានឃើញការដាក់ពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សំរាប់ការចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៤ ។

បានឃើញលទ្ធផលនៃការចរចា ដែលបានបង្កើតឡើងនូវលក្ខខ័ណ្ឌ នៃការបញ្ចូលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងបានរៀបចំនូវ ពិធីសារនៃការបញ្ចូលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងអង្គការនេះ។

សំរេច :

១. ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចចូលរួមទៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក លើលក្ខខ័ណ្ឌ ដែលបានចែងក្នុងពិធីសារ ដែលមានជាឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីសំរេចនេះ ។

ពង្រាងពិធីសារ
ស្តីពី
ការចូលជាសមាជិកព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បុព្វកថា

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅ ហៅកាត់ថា WTO) ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេសស្តីពីការបង្កើត អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅ សំដៅដល់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក) និងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បានឃើញរបាយការណ៍របស់ ក្រុមការងារ ស្តីពីការចូលរួមរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលបានភ្ជាប់ជូនក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/21 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៣ (ដែលហៅថារបាយការណ៍របស់ក្រុមការងារ)

បានឃើញលទ្ធផលនៃការចរចា ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោករបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បានយល់ព្រមដូចតទៅ:

ផ្នែកទី I: លក្ខណៈទូទៅ

១. បន្ទាប់ពីចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ដោយយោងទៅតាមកថាខ័ណ្ឌ៨ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្របទៅតាមមាត្រា XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ហើយតាមរយៈនោះ បានក្លាយជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

២. កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចូលរួម គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមមាន កំណត់បង្ហាញពន្យល់លើកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះ ដូចដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ធ្វើវិសោធនកម្ម ឬកែតំរូវដោយស្របច្បាប់ ហើយអាចចូលធរមានមុនពេលពិធីសារនេះចូលជាធរមាន ។ ពិធីសារ នេះ ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងការសន្យា ដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២២៤ នៃរបាយការណ៍របស់ក្រុមអ្នកចរចា គឺជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

៣. លើកលែងតែអ្វីដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២២៤នៃរបាយការណ៍របស់ក្រុមការងារ កាតព្វកិច្ចទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវអនុវត្តក្នុងកំលុងចាប់ពីពេលកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ចាប់ផ្តើមចូលជាធរមាន ត្រូវតែអនុវត្តដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រសិនបើកម្ពុជាបានទទួល យកកិច្ចព្រមព្រៀងនោះតាមកាលបរិច្ឆេទ ដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ចូលជាធរមាន ។

៤. ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចរក្សាទុកវិធានការណ៍ ដែលផ្ទុយពីកថាខ័ណ្ឌ១ នៃមាត្រា II របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្មដែលចែងថា វិធានការណ៍បែបនេះត្រូវបានកត់

ត្រាក្នុងបញ្ជីលើកលែងរបស់មាត្រា II ជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃពិធីសារនេះ និង ដែលបំពេញបានតាមលក្ខខ័ណ្ឌ នៃឧបសម្ព័ន្ធរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម ស្តីពីការលើកលែងរបស់មាត្រា II ។

ផ្នែកទី II: កម្មវិធីបើកទីផ្សារ

៥. កម្មវិធីបើកទីផ្សារដែលភ្ជាប់ជូនជាឧបសម្ព័ន្ធ I នៃពិធីសារនេះ គឺជាកម្មវិធីបើកទីផ្សារ ដែលជាសម្បទាន និងកិច្ចសន្យាធ្វើដែលជាផ្នែកមួយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ១៩៩៤ (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅសំដៅដល់ GATT-1994) និងកម្មវិធីនៃការសន្យាបើកទីផ្សារលើវិស័យសេវាកម្ម ដែលជាផ្នែកមួយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើវិស័យសេវាកម្ម (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅសំដៅដល់ GATS) នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ជំហាននៃការធ្វើសម្បទាន និងការសន្យាធ្វើ ដែលមានចែងនៅក្នុងកម្មវិធីបើកទីផ្សារ ត្រូវអនុវត្តទៅតាមផ្នែកផ្សេងៗ ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងកម្មវិធីបើកទីផ្សារនិមួយៗ។

៦. ដើម្បីសំរេចគោលបំណងដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ 6(a) នៃមាត្រា II របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម ១៩៩៤ កាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តន៍កម្មវិធីបើកទីផ្សារ នៃសម្បទាន និងកិច្ចសន្យាធ្វើដែលបានភ្ជាប់ជាមួយពិធីសារនេះ គឺជាកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាន នៃពិធីសារនេះ។

ផ្នែកទី III: អវសានបញ្ញត្តិ

៧. ពិធីសារនេះផ្តល់សិទ្ធិ ក្នុងការទទួលយកដល់ហត្ថលេខីគឺព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជារហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៤។

៨. ពិធីសារនេះ ត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពិធីសារនេះត្រូវបានធ្វើសច្ចាប័នយល់ព្រមដោយរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៩. ពិធីសារនេះត្រូវរក្សាទុកនៅការិយាល័យនាយក នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ អគ្គនាយក នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចំលងនៃពិធីសារនេះ និងសេចក្តីជូនដំណឹងពីការទទួលយករបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទៅគ្រប់សមាជិកទាំងអស់ រួមទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយផ្អែកតាមកថាខ័ណ្ឌទី៥។

ពិធីសារនេះត្រូវបានចុះបញ្ជី ដោយផ្អែកលើមាត្រា១០២ នៃធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

ធ្វើនៅទីក្រុងតែនតូន ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៣។
ជាភាសាអង់គ្លេស០១ច្បាប់, ភាសាបារាំង០១ច្បាប់ និងភាសាអេស្ប៉ាញ០១ច្បាប់ ដែលមានតំលៃតាមច្បាប់ដូចគ្នា លើកលែងតែកម្មវិធីបើកទីផ្សារភ្ជាប់ជូនណាមួយមានបញ្ជាក់លើភាសាស្របច្បាប់របស់វា តែលើភាសាណាមួយប៉ុណ្ណោះ។

តារាង ៩: ការរឹតបន្តឹងការនាំចេញដែលរក្សាទុកដោយកម្ពុជា

HS Code	Product description	Measure	Responsible agency	GATT/WTO justification
10.06	Rice	Quota/NAL	Ministry of Commerce	GATT Article XI:2(a) Eliminated on 26 July 2001
1211.90.20; 1211.90.30; 1301.90.30; 1302.11.00; 1302.19.10; 29.05; 29.21-29.26; 29.32-29.34; 29.39; 2909.11; 2914.11; 2915.24; 2915.90; 2939.61; 2902.90; 2914.31; 2912.21; 30.02-30.06	Pharmaceuticals and medical material, narcotic drugs and poisons	Permit; Prohibition for narcotic drugs and poisons	Ministry of Health	GATT Article XX(b)
44.01-44.04	Round and sawn logs	Prohibition	Council of Ministers	GATT Article XX(g)
44.05-44.21	Wood products	Quota/NAL	Council of Ministers, MAFF, Ministry of Commerce	GATT Article XX(g)
93.01-93.06	Weapons, explosives and ammunition	NAL	Ministry of National Defence	GATT Article XXI(b)(ii)
87.10	Vehicles and machinery for military purposes	NAL	Ministry of National Defence	GATT Article XXI(b)(ii)
97.05; 97.06	Antiques more than 100 years old	Prohibition	Ministry of Culture and Fine Arts	GATT Article XX(f)

NAL: Non-automatic licensing

ជំនួយបច្ចេកទេសដែលបានស្វែងរកក្នុងកំឡុងពេលអន្តរកាល :

១. ជំនួយបច្ចេកទេសពី

- អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក (WIPO)
- សហរដ្ឋអាមេរិច
- បារាំង និង អូស្ត្រាលី ចំពោះការងារភូគោគ្គសាស្ត្រ
- ការិយាល័យប៉ាតង់ អឺរ៉ុប (EPO) សំរាប់ការងារ Layout Design of Integrated Circuits ។
- UPOV សំរាប់ការងារលើ Plant Variety Protaction ។

២. ជំនាញការសើផ្នែក

- ផ្លាកសញ្ញាពាណិជ្ជកម្ម ឯកទេសលើការត្រួតពិនិត្យផ្លាកសញ្ញា និងការអនុវត្តន៏ (រយៈពេលខ្លី)
- សិទ្ធិថតចំលង ឯកទេសលើការអនុវត្តលើការរំលោភបំពាន និងវិធានការតាមព្រំដែន (រយៈពេលវែង)
- ប៉ាតង់ ការប្រើប្រាស់គំរូ និងគំរូឧស្សាហកម្ម ឯកទេសលើការត្រួតពិនិត្យ ការរំលោភបំពាន និង ការអនុវត្តន៏ (រយៈពេលវែង)
- ភូគោគ្គសាស្ត្រ ឯកទេសលើការអនុវត្តន៏ ការរំលោភបំពាន និងវិធានការតាមព្រំដែន (រយៈពេលវែង)
- Layout Design of Integrated Circuits (រយៈពេលវែង)
- ការការពារពត៌មាន និងការសំងាត់ពាណិជ្ជកម្ម (រយៈពេលវែង)
- Pant Variety Protection (រយៈពេលវែង)

៣. ការបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលវែង និង ខ្លី និងបេសកម្មផ្សេងៗ

សំគាល់ : កម្មវិធីនេះអាចកែប្រែយោលទៅតាមលទ្ធផល សំរេចបានក្នុងការអនុវត្តន៏ផែនការសកម្មភាព ។

ពង្រាងនៃសេចក្ដីសំរេច
ស្ដីពីការចូលជាសមាជិក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

សន្និសីទថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រី

ដោយយោលទៅលើកថាខ័ណ្ឌ២ នៃមាត្រា XII និងកថាខ័ណ្ឌ១ នៃមាត្រា IX នៃកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេសស្ដីពីបង្កើតអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក) និងការសំរេចនៃនិតិវិធីក្រោមមាត្រា IX និង XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលបានយល់ព្រមដោយឧត្ដមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភលោក (ឯកសារ WT/L/39) បានឃើញការដាក់ពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សំរាប់ការចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៤ ។

បានឃើញលទ្ធផលនៃការចរចា ដែលបានបង្កើតឡើងនូវលក្ខខ័ណ្ឌ នៃការបញ្ចូលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងបានរៀបចំនូវ ពិធីសារនៃការបញ្ចូលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងអង្គការនេះ។

សំរេច :

១. ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចចូលរួមទៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក លើលក្ខខ័ណ្ឌ ដែលបានចែងក្នុងពិធីសារ ដែលមានជាឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្ដីសំរេចនេះ ។

ពង្រាងពិធីសារ
ស្ដីពី
ការចូលជាសមាជិកព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បុព្វកថា

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅ ហៅកាត់ថា WTO) ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងម៉ារ៉ាកេសស្ដីពីការបង្កើត អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅ សំដៅដល់កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក) និងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បានឃើញរបាយការណ៍របស់ ក្រុមការងារ ស្តីពីការចូលរួមរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលបានភ្ជាប់ជូនក្នុងឯកសារ WT/ACC/KHM/21 ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៣ (ដែលហៅថារបាយការណ៍របស់ក្រុមការងារ)

បានឃើញលទ្ធផលនៃការចរចា ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បានយល់ព្រមដូចតទៅ:

ផ្នែកទី I: លក្ខណៈទូទៅ

១. បន្ទាប់ពីចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ដោយយោងទៅតាមកថាខ័ណ្ឌ៨ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ស្របទៅតាមមាត្រា XII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ហើយតាមរយៈនោះ បានក្លាយជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

២. កិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចូលរួម គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលរួមមាន កំណត់បង្ហាញពន្យល់លើកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះ ដូចដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ធ្វើវិសោធនកម្ម ឬកែតំរូវដោយស្របច្បាប់ ហើយអាចចូលធរមានមុនពេលពិធីសារនេះចូលជាធរមាន ។ ពិធីសារ នេះ ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងការសន្យា ដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២២៤ នៃរបាយការណ៍របស់ក្រុមអ្នកចរចា គឺជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។

៣. លើកលែងតែអ្វីដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២២៤នៃរបាយការណ៍របស់ក្រុមការងារ កាតព្វកិច្ចទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវអនុវត្តក្នុងកំលុងចាប់ពីពេលកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ចាប់ផ្តើមចូលជាធរមាន ត្រូវតែអនុវត្តដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រសិនបើកម្ពុជាបានទទួល យកកិច្ចព្រមព្រៀងនោះតាមកាលបរិច្ឆេទ ដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ចូលជាធរមាន ។

៤. ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចរក្សាទុកវិធានការណ៍ ដែលផ្ទុយពីកថាខ័ណ្ឌ១ នៃមាត្រា II របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្មដែលចែងថា វិធានការណ៍បែបនេះត្រូវបានកត់

ក្រោមបញ្ជីលើកលែងរបស់មាត្រា II ជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃពិធីសារនេះ និង ដែលបំពេញបានតាមលក្ខខ័ណ្ឌ នៃឧបសម្ព័ន្ធរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើវិស័យសេវាកម្ម ស្តីពីការលើកលែងរបស់មាត្រា II ។

ផ្នែកទី II: កម្មវិធីបើកទីផ្សារ

៥. កម្មវិធីបើកទីផ្សារដែលភ្ជាប់ជូនជាឧបសម្ព័ន្ធ I នៃពិធីសារនេះ គឺជាកម្មវិធីបើកទីផ្សារ ដែលជាសម្បទាន និងកិច្ចសន្យាធ្វើដែលជាផ្នែកមួយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ១៩៩៤ (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅសំដៅដល់ GATT-1994) និងកម្មវិធីនៃការសន្យាបើកទីផ្សារលើវិស័យសេវាកម្ម ដែលជាផ្នែកមួយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើវិស័យសេវាកម្ម (ដែលចាប់ពីពេលនេះតទៅសំដៅដល់ GATS) នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ជំហាននៃការធ្វើសម្បទាន និងការសន្យាធ្វើ ដែលមានចែងនៅក្នុងកម្មវិធីបើកទីផ្សារ ត្រូវអនុវត្តទៅតាមផ្នែកផ្សេងៗ ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងកម្មវិធីបើកទីផ្សារនិមួយៗ។

៦. ដើម្បីសំរេចគោលបំណងដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ 6(a) នៃមាត្រា II របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម ១៩៩៤ កាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តន៍កម្មវិធីបើកទីផ្សារ នៃសម្បទាន និងកិច្ចសន្យាធ្វើដែលបានភ្ជាប់ជាមួយពិធីសារនេះ គឺជាកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាន នៃពិធីសារនេះ។

ផ្នែកទី III: អវសានបញ្ញត្តិ

៧. ពិធីសារនេះផ្តល់សិទ្ធិ ក្នុងការទទួលយកដល់ហត្ថលេខីគឺព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជារហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៤។

៨. ពិធីសារនេះ ត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពិធីសារនេះត្រូវបានធ្វើសច្ចាប័នយល់ព្រមដោយរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៩. ពិធីសារនេះត្រូវរក្សាទុកនៅការិយាល័យនាយក នៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក។ អគ្គនាយកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចំលងនៃពិធីសារនេះ និងសេចក្តីជូនដំណឹងពីការទទួលយករបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទៅគ្រប់សមាជិកទាំងអស់ រួមទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយផ្អែកតាមកថាខ័ណ្ឌទី៨។

ពិធីសារនេះត្រូវបានចុះបញ្ជី ដោយផ្អែកលើមាត្រា១០២ នៃធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

ធ្វើនៅទីក្រុងគែនគួន ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៣។
ជាភាសាអង់គ្លេស០១ច្បាប់, ភាសាបារាំង០១ច្បាប់ និងភាសាអេស្ប៉ាញ០១ច្បាប់ ដែលមានតំលៃតាមច្បាប់ដូចគ្នា លើកលែងតែកម្មវិធីបើកទីផ្សារភ្ជាប់ជូនណាមួយមានបញ្ជាក់លើភាសាស្របច្បាប់របស់វា តែលើភាសាណាមួយប៉ុណ្ណោះ។